

STORTINGET

Dokument 15:5

(2018–2019)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 601–750
14. desember 2018 – 16. januar 2019

Innhold

601. Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. batteri-industrien, besvart av samferdselsminister	11
602. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. båtbruk i opplæring, besvart av kunnskaps- og integreringsminister.....	12
603. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. tilbud på strekningen Arna - Fløen, besvart av samferdselsminister	13
604. Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. Arkivverket på Hamar, besvart av kulturminister	13
605. Fra stortingsrepresentant Lise Christoffersen, vedr. reduksjon av antall brukere med arbeidsavklaringspenger, besvart av arbeids- og sosialminister.....	14
606. Fra stortingsrepresentant Lise Christoffersen, vedr. nye regler for arbeidsavklaringspenger, besvart av arbeids- og sosialminister	15
607. Fra stortingsrepresentant Willfred Nordlund, vedr. utviklingen på Andøya, besvart av forsvarsminister	16
608. Fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl, vedr. nødpass i Fjellregionen, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister	16
609. Fra stortingsrepresentant Ingjerd Thon Hagaseth, vedr. regionale planar for fjellområde med stort utbyggingspress, besvart av klima- og miljøminister	17
610. Fra stortingsrepresentant Eirik Faret Sakariassen, vedr. ABE-kutt i Helse Stavanger, besvart av helseminister	18
611. Fra stortingsrepresentant Eirik Faret Sakariassen, vedr. tillitsreform i skolen, besvart av kunnskaps- og integreringsminister.....	18
612. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. kostnader ved OUS, besvart av helseminister	20
613. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. jibtakleger i spesialisthelsetjenesten, besvart av helseminister	21
614. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. fengsla kurdere, besvart av utenriksminister.....	22
615. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. Goliatplattformen, besvart av arbeids- og sosialminister.....	23
616. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. kraftutbyggingen på Storheia på Fosen i Trøndelag, besvart av olje- og energiminister	23
617. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. utfordringene ved akuttmottaket på Haukeland sykehus, besvart av helseminister	25
618. Fra stortingsrepresentant Øystein Langholm Hansen, vedr. postpakker, besvart av samferdselsminister.....	26
619. Fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl, vedr. inkassogebyr, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister	27
620. Fra stortingsrepresentant Geir Inge Lien, vedr. fordelingsnøkkel politiresurser, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister	27
621. Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. bonusavtale ved nullutslipp på kystruta, besvart av samferdselsminister	28
622. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. vaksiner, besvart av eldre- og folkehelseminister	29
623. Fra stortingsrepresentant Eirik Faret Sakariassen, vedr. de nye redningshelikoptrene, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister	31
624. Fra stortingsrepresentant Eirik Faret Sakariassen, vedr. tariffavtaler for selskaper som Statens vegvesen kjøper tjenester fra, besvart av samferdselsminister	32
625. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. mangel på parkeringsplasser/ hvileplasser langs vegene i Nordland, besvart av samferdselsminister	32
626. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. negative utvikling av flyrutene på Helgeland, besvart av samferdselsminister	33
627. Fra stortingsrepresentant Rigmor Aasrud, vedr. tips til arbeidstakere, besvart av finansminister	33
628. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. hemmelige legemiddelpriser, besvart av helseminister	34
629. Fra stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen, vedr. kombinere arbeid og foreldrepermisjon gjennom gradert uttak, besvart av barne- og likestillingsminister.....	35
630. Fra stortingsrepresentant Arild Grande, vedr. tilsynsrapporter, besvart av arbeids- og sosialminister	36
631. Fra stortingsrepresentant Arild Grande, vedr. opplæringsbedrifter i byggebransjen, besvart av kunnskaps- og integreringsminister.....	36
632. Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. legestillinger, besvart av helseminister.....	37
633. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. strategi for sjeldne sykdommer., besvart av helseminister	38

634. Fra stortingsrepresentant Trond Giske, vedr. inntektsgrunnlaget for lokalradioer, besvart av kulturminister.....	39
635. Fra stortingsrepresentant Kristian Torve, vedr. å flytte ståplasser fra klasse 2-busser over til klasse 1-busser, besvart av samferdselsminister.....	40
636. Fra stortingsrepresentant Tuva Moflag, vedr. helsenorge.no, besvart av helseminister.....	40
637. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. nasjonalpark i Østmarka, besvart av klima- og miljøminister.....	43
638. Fra stortingsrepresentant Geir Inge Lien, vedr. ny fordelingsnøkkel for kostnadene til bruk av Nødnett, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister.....	43
639. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. planoverganger i det norske jernbanesystemet, besvart av samferdselsminister.....	44
640. Fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl, vedr. Brexit og autorisasjon, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister.....	44
641. Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. bærekraftig utnyttelse av skog og biomasse, besvart av klima- og miljøminister.....	45
642. Fra stortingsrepresentant Petter Eide, vedr. menneskerettighetssituasjonen i Iran, besvart av utenriksminister....	46
643. Fra stortingsrepresentant Sheida Sangtarash, vedr. spesialskoler, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	47
644. Fra stortingsrepresentant Sheida Sangtarash, vedr. medisinen Spiraza for SMA-pasienter, besvart av helseminister.....	48
645. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. matmerking, besvart av helseminister.....	48
646. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. ulv, besvart av klima- og miljøminister.....	50
647. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. fjellstyrene, besvart av klima- og miljøminister.....	51
648. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. fjellandbruket, besvart av landbruks- og matminister.	51
649. Fra stortingsrepresentant Gisle Meininger Saudland, vedr. psykologspesialister med driftsavtale i Vest-Agder, besvart av helseminister.....	52
650. Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. endringer i abortloven, besvart av helseminister.....	53
651. Fra stortingsrepresentant Masud Gharakhani, vedr. norsk innvandringspolitikk, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister.....	54
652. Fra stortingsrepresentant Nils T. Bjørke, vedr. bompenggeordningen for Vossepakko og Hardangerbrua, besvart av samferdselsminister.....	55
653. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. gamle deponier til boligformål, besvart av kommunal- og moderniseringsminister.....	56
654. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. Jernbanepakke IV, besvart av samferdselsminister.....	57
655. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. Libya, besvart av utenriksminister.....	57
656. Fra stortingsrepresentant Willfred Nordlund, vedr. adressering, besvart av kommunal- og moderniseringsminister.....	58
657. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. Atlantic Council, besvart av forsvarsminister.....	59
658. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. private militære kontraktørselskap, besvart av forsvarsminister.....	60
659. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. introduksjonsprogrammet, besvart av kunnskaps- og integreringsminister.....	61
660. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. gjødsel, besvart av landbruks- og matminister.....	63
661. Fra stortingsrepresentant Geir Inge Lien, vedr. våpenforskriften, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister.....	64
662. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. akuttinntak, besvart av helseminister.....	64
663. Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. trossamfunn organisert i tråd med norske lover, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister.....	65
664. Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. åpenhet i norske tros- og livssynssamfun, besvart av kulturminister.....	66
665. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. deponi, besvart av næringsminister.....	68
666. Fra stortingsrepresentant Ulf Leirstein, vedr. hundekjøtt, besvart av landbruks- og matminister.....	69
667. Fra stortingsrepresentant Ulf Leirstein, vedr. matpunkt, besvart av landbruks- og matminister.....	69
668. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. en bedre og mer likeverdig hjerneslagbehandling, besvart av helseminister.....	70
669. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. å evaluere LAR-ordninga, besvart av helseminister.....	71

670. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. ledere i statsforvaltningen, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	72
671. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. Vegvesenet, besvart av samferdselsminister	73
672. Fra stortingsrepresentant Arild Grande, vedr. vikarutgiftene ved sykehusene i Nord-Norge, besvart av helseminister	74
673. Fra stortingsrepresentant Øystein Langholm Hansen, vedr. flysituasjonen etter Brexit, besvart av samferdselsminister	75
674. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. lærernormen, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	76
675. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. helseattest, besvart av samferdselsminister	77
676. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. utbygging riksvei 9, besvart av samferdselsminister	77
677. Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. kompetanseplaner, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	78
678. Fra stortingsrepresentant Sheida Sangtarash, vedr. vansker med tale og språk, besvart av helseminister	79
679. Fra stortingsrepresentant Eirik Sivertsen, vedr. unntak fra avstandskravene på postlevering, besvart av samferdselsminister	80
680. Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. lik praktisering av personvernreglene i landets ulike helseforetak, besvart av helseminister	82
681. Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. forkurs i matte for lærerstudenter, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	83
682. Fra stortingsrepresentant Tuva Moflag, vedr. målrettet screening med lavdose-CT av risikogrupper, besvart av helseminister	84
683. Fra stortingsrepresentant Tuva Moflag, vedr. tilbud om NIPT-test, besvart av helseminister	85
684. Fra stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal, vedr. skattelegging av dugnad, besvart av finansminister	86
685. Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. forskning på sau som biologisk smittebærer og forholdet mellom skrapesjuka/skrantesjuka, besvart av landbruks- og matminister	87
686. Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. antall statlig ansatte i arbeids- og velferdsetaten fordelt på kommunenivå, besvart av arbeids- og sosialminister	88
687. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. kommunale møter, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	88
688. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. gjeldsregister, besvart av barne- og likestillingsminister	89
689. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. rehabilitering, besvart av helseminister	90
690. Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. ytringsfrihet og akademisk frihet i Tyrkia, besvart av utenriksminister	91
691. Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. rusreformen, besvart av helseminister	91
692. Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. E18 mellom Risør og Tvedestrand, besvart av samferdselsminister	92
693. Fra stortingsrepresentant Sheida Sangtarash, vedr. medisinmangelen i Norge, besvart av helseminister	93
694. Fra stortingsrepresentant Else-May Botten, vedr. konsesjonssøknaden for et landbasert smoltanlegg i Stordal, besvart av fiskeriminister	94
695. Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. flytting av Bell 412 helikopter frå Bardufoss til Rygge, besvart av forsvarsminister	95
696. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. fergesambandet Halhjem-Sandvikvåg og Torghatten Nord, besvart av samferdselsminister	96
697. Fra stortingsrepresentant Sverre Myrli, vedr. bilførere over 75 år, besvart av samferdselsminister	97
698. Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. ulovlige spill, besvart av kulturminister	97
699. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. negativ handelsbalanse for fastlandet, besvart av finansminister	98
700. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. refusjonsordningen for avlingssvikt, besvart av landbruks- og matminister	99
701. Fra stortingsrepresentant Carl-Erik Grimstad, vedr. strukturen på bachelorutdanningen ved Politihøgskolen, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister	100

702. Fra stortingsrepresentant Guro Angell Gimse, vedr. overgrep på nett, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister	101
703. Fra stortingsrepresentant Hans Fredrik Grøvan, vedr. tolletaten, besvart av finansminister.....	102
704. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. Oslo børs, besvart av finansminister	103
705. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. bruk av bonuspoeng for ansatte, besvart av finansminister	104
706. Fra stortingsrepresentant Martin Henriksen, vedr. tilsyn i barnehager, besvart av kunnskaps- og integreringsminister.....	105
707. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. englandskabelen, besvart av olje- og energiminister.....	106
708. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. vogntog, besvart av samferdselsminister	107
709. Fra stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen, vedr. akuttilbudet på Notodden sykehus, besvart av helseminister	109
710. Fra stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen, vedr. Tinnosbanen, besvart av samferdselsminister	110
711. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. arvestatistikk, besvart av finansminister	111
712. Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. helseforetakenes styre, besvart av helseminister	112
713. Fra stortingsrepresentant Lise Christoffersen, vedr. opprettelse av brannkommisjon, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister.....	113
714. Fra stortingsrepresentant Lise Christoffersen, vedr. antall personer på AAP, besvart av arbeids- og sosialminister	114
715. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. gruvedrift, besvart av næringsminister	115
716. Fra stortingsrepresentant Sverre Myrli, vedr. togreiser for statsansatte, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	116
717. Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. Forbrukertilsynet, besvart av barne- og likestillingsminister	117
718. Fra stortingsrepresentant Sandra Borch, vedr. vogntog, besvart av samferdselsminister	118
719. Fra stortingsrepresentant Sandra Borch, vedr. mobiliseringsdisponert bataljon, besvart av forsvarsminister	119
720. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. forskrifta for Merkurprogrammet, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	120
721. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. desentralisering, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	120
722. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. godsterminal, besvart av samferdselsminister	122
723. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. helsevurderinger, besvart av helseminister	123
724. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. suppleringsvern, besvart av klima- og miljøminister	123
725. Fra stortingsrepresentant Ingrid Heggø, vedr. skatt, besvart av finansminister	125
726. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. barnetrygd, besvart av statsminister	125
727. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. aksept for kontanter som betalingsform, besvart av finansminister	126
728. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. faktura og inkassoløsninger i primærhelsetjenesten, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister.....	127
729. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. skjulte formuer , besvart av finansminister	128
730. Fra stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal, vedr. vinterveier i nord, besvart av samferdselsminister.....	129
731. Fra stortingsrepresentant Trond Giske, vedr. digitale bingobonger, besvart av kulturminister.....	130
732. Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. abort, besvart av helseminister	130
733. Fra stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal, vedr. usikret gjeld, besvart av barne- og likestillingsminister	131
734. Fra stortingsrepresentant Tom-Christer Nilsen, vedr. styremedlemmer i Innovasjon Norge og SIVA, besvart av næringsminister	131
735. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. barnepalliasjon, besvart av helseminister.....	132
736. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. saksbehandlingstid i NAV og Trygderetten, besvart av arbeids- og sosialminister	133
737. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. norskeide satellitter til militære mål, besvart av forsvarsminister.....	134
738. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. Posten, besvart av samferdselsminister.....	135
739. Fra stortingsrepresentant Leif Audun Sande, vedr. arbeidsinnvandrere i EØS, besvart av arbeids- og sosialminister	136
740. Fra stortingsrepresentant Svein Roald Hansen, vedr. gyteområder i Oslofjorden, besvart av fiskeriminister	136

741. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. produksjonsfisk, besvart av fiskeriminister	137
742. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. voldelig forfølgelse mot homofile og lesbiske i Tsjetsjenia, besvart av utenriksminister	138
743. Fra stortingsrepresentant Willfred Nordlund, vedr. utviklingen i sosialhjelp i Trøndelag, besvart av arbeids- og sosialminister	139
744. Fra stortingsrepresentant Masud Gharakhani, vedr. flyktingene i flyktningleirene i Libanon, besvart av utenriksminister	139
745. Fra stortingsrepresentant Sheida Sangtarash, vedr. å begrense helseskadelig støy fra gamle skytebaner, besvart av eldre- og folkehelseminister	140
746. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. støy og kultur, besvart av kultur- og likestillingsminister	141
747. Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. egenmeldinger, besvart av arbeids- og sosialminister	143
748. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. tyrkisk krig mot Syria, besvart av utenriksminister	143
749. Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. utbygging av E18 og E39, besvart av samferdselsminister	144
750. Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. ettervern ved rus og psykiske lidelser, besvart av helseminister	145

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (601 - 750) for sesjonen 2018-2019**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet

H Høyre

MDG Miljøpartiet De Grønne

Sp Senterpartiet

V Venstre

FrP Fremskrittspartiet

KrF Kristelig Folkeparti

R Rødt

SV Sosialistisk Venstreparti

Andersen, Karin (SV)	687, 689, 726, 735
Bastholm, Une (MDG)	637, 653, 746
Bjørke, Nils T. (Sp)	652
Borch, Sandra (Sp)	718, 719
Botten, Else-May (A)	694
Christoffersen, Lise (A)	605, 606, 713, 714
Eide, Petter (SV)	642
Fylkesnes, Torgeir Knag (SV)	707, 737
Gharahkhani, Masud (A)	651, 744
Gimse, Guro Angell (H)	702
Giske, Trond (A)	634, 731
Gjelsvik, Sigbjørn (Sp)	603, 646, 727, 728
Grande, Arild (A)	630, 631, 672
Grimstad, Carl-Erik (V)	701
Grung, Ruth (A)	633, 696, 741
Grøvan, Hans Fredrik (KrF)	703
Hagaseth, Ingjerd Thon (V)	609
Haltbrekken, Lars (SV)	615, 616, 659, 660, 665, 715, 724
Hansen, Øystein Langholm (A)	618, 673
Hansen, Svein Roald (A)	740
Heggø, Ingrid (A)	725
Henriksen, Kari (A)	663, 664, 747
Henriksen, Martin (A)	706
Johnsen, Tor André (FrP)	639
Kaski, Kari Elisabeth (SV)	670, 729, 742
Kjerkol, Ingvild (A)	632, 650, 680, 712, 732
Leirstein, Ulf (FrP)	666, 667
Lien, Geir Inge (Sp)	620, 638, 661
Lundteigen, Per Olaf (Sp)	686
Lyngedal, Åsunn (A)	684, 730, 733
Lysbakken, Audun (SV)	617
Mehl, Emilie Enger (Sp)	608, 619, 640
Mofflag, Tuva (A)	636, 682, 683
Mossleth, Siv (Sp)	625, 626, 675, 676, 722, 723, 738
Moxnes, Bjørnar (R)	654, 655, 657, 658, 708, 711
Myhrvold, Ole André (Sp)	601, 641
Myrli, Sverre (A)	697, 716
Mørland, Tellef Inge (A)	691, 692, 749, 750
Navarsete, Liv Signe (Sp)	695
Nilsen, Tom-Christer (H)	734
Nordlund, Willfred (Sp)	607, 656, 743
Nævra, Arne (SV)	621, 685
Pollestad, Geir (Sp)	704, 705

Sakariassen, Eirik Faret (SV)	610, 611, 623, 624
Sande, Leif Audun (A)	739
Sangtarash, Sheida (SV)	643, 644, 678, 693, 745
Saudland, Gisle Meininger (FrP)	649
Sem-Jacobsen, Åslaug (Sp)	629, 709, 710
Sivertsen, Eirik (A)	679
Solberg, Torstein Tvedt (A)	677, 681, 690
Stensland, Sveinung (H)	622, 668
Strand, Marit Knutsdatter (Sp)	602, 647, 648, 671, 674, 699, 700
Toppe, Kjersti (Sp)	612, 613, 628, 645, 662, 669, 720, 721
Torve, Kristian (A)	635
Trettebergstuen, Anette (A)	698, 717
Vedum, Trygve Slagsvold (Sp)	604
Wiborg, Erlend (FrP)	736
Øvstegård, Freddy André (SV)	614, 688, 748
Aasrud, Rigmor (A)	627

STORTINGET

Dokument 15:5

(2018–2019)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 601

Innlevert 14. desember 2018 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold

Besvart 4. januar 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Hva vil statsråden foreta seg for å sikre at de el-bilene som selges i Norge er produsert på en bærekraftig måte, i tråd med menneskerettighetene og som ikke bygger opp under konflikter?

BEGRUNNELSE:

Fredsprisvinner Daniel Mukwege rettet under sitt besøk i Norge flengende kritikk mot batteri-industrien som trenger litium og kobolt i produksjonen. Ressurser som først og fremst finnes i verdens fattigste land.

Svar:

Norge har ikkje høve til å stille særnorske krav til produksjon av køyretøy i andre land. Eit køyretøy som er godkjent for bruk i til dømes Tyskland, kan og nyttast i Norge. Mange forbrukarar er opptekne av korleis varene blir framstilte. Bilprodusentar som tek slike omsyn i sin produksjon vil få ein fordel i høve til desse.

Det er positivt at fredsprisvinnar Daniel Mukwege sett fokus på arbeidstilhøva i gruvene i Kongo. Regjeringa meiner at Norge må halde fram å arbeide internasjonalt for å sikre bærekraftige verdikjeder.

Regjeringa er opptatt av å fremme ansvarleg næringsliv, både i Norge og internasjonalt. Eit sentralt element i OECDs retningslinjer er forventningar om at selskapa som opererer internasjonalt gjør aktsomhetsvurderingar for å unngå skade på menneske, samfunn og miljø. Norske

styresmakter forventar at norske selskap med internasjonal aktivitet kjenner til og etterlever globale retningslinjer for ansvarleg næringsliv. Et selskap som ikkje er sitt samfunnsansvar bevisst kan gjennom sitt virke i verste fall bidra til brot på menneskerettar, korrupsjon, miljødeleggjeler eller at lokalsamfunn påvirkes negativt.

Det er viktig å ha respekt for grunnleggjande menneskerettar når det offentlege gjer innkjøp. Derfor har regjeringa innført ei ny føresegn i lov om offentlege innkjøp. Føresegna pålegg alle offentlege oppdragsgivarar ei plikt til å ha eigna rutinar for å fremje respekt for grunnleggjande menneskerettar i offentlege innkjøp. Lova gjeld for ei lang rekkje innkjøp, også ved kjøp av el-bilar frå den private marknaden.

SPØRSMÅL NR. 602**Innlevert 14. desember 2018 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand****Besvart 20. desember 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Bruk av båt i opplæring blir begrenset av regelverk. Næringsministeren henviser til å finne løsninger gjennom dialog med Sjøfartsdirektoratet, uten at Norsk Leirskoleforening har lyktes med dette.

Hvordan vil Kunnskapsministeren sikre egnede løsninger og lovverk for båtbruk i opplæringsammenheng, for sikring av en verdifull læringsarena for elevenes sjøvettopplæring?

BEGRUNNELSE:

Viser til Dokument nr. 15:1807 og nr. 15:790 (2017-2018). Viser videre til høringssvar og brev til Næringsministeren og Kunnskapsministeren, der Norsk Leirskoleforening tar opp utfordringene leirskolene møter på. Henvendelser til Sjøfartsdirektoratet har vist seg ikke å føre fram, uten at årsaken er manglende sikkerhet knyttet til den aktuelle aktiviteten. Leirskolene opererer under et regelverk som ikke passer; nemlig Skipssikkerhetsloven. Det gjør at trygg og god sjøvettopplæring med barn og unge blir stoppa. Dette er en veletablert og sikker aktivitet, med lange tradisjoner, og tidligere godkjent av nettopp Sjøfartsdirektoratet. I over 50 år med denne opplæringen, har det ikke vært en eneste ulykke. På leirskole står sikkerheten i høysetet, underlagt lovverket for den offentlige grunnskolen med strenge krav til forsvarlighet.

Svar:

I norsk grunnskole er det lang tradisjon for å ta med elever på leirskole. Leirskole eller andre skoleturer med overnatting er noe mange elever ser fram til. Skoleturene er viktige, både sosialt og faglig, og er ofte med på å markere avslutningen av barnetrinnet på 7. trinn eller grunnskolen på 10. trinn. Nesten 80 prosent av elevene får dra på leirskole i løpet av grunnskolen. Det er utelukkende positivt. I Jeløya-plattformen har regjeringen sagt at vi vil lovfeste retten til leirskoleopphold. For tiden er et lovforslag om å innføre plikt for kommuner til å tilby leirskoleopphold eller annen skoletur med overnatting på høring. Jeg tar sikte på å legge fram en lovproposisjon med et slikt lovforslag innen påsken 2019.

Leirskoleopphold eller andre skoleturer vil være en del av elevenes opplæring, og all offentlig grunnskoleopplæring skal være i samsvar med opplæringsloven og forskriftene til denne. Dette legger føringer for hva innholdet på turene skal være, og ikke minst for elevenes sikkerhet.

Kommunen har blant annet plikt til å sørge for at tilsynet med elevene er forsvarlig sett opp mot risikoen for at skade eller ulykke kan skje, jf. forskrift til opplæringsloven § 12-1, og plikt til å sørge for ulykkesforsikring på turen, jf. opplæringsloven § 13-3b.

Leirskoler og skoleturer går til ulike steder. Noen skoler tar med elevene på fjellet, noen til gårds og andre til sjøen. Avhengig av sted og risikofaktorer vil det gjelde særskilte regler for de ulike stedene elevene skal være og aktivitetene de skal gjøre der. Eksempler på dette er krav om bruk av bestemt sikkerhetsutstyr eller at de voksne skal ha en bestemt kompetanse. Som kunnskapsminister har ikke jeg eller mitt departement faglig kompetanse til å vurdere hvilke regler og sikkerhetskrav som bør gjelde i ulike situasjoner når elevene er på leirskole. Hvilke sikkerhetskrav som skal gjelde for eksempel til sjøs, mener jeg best må vurderes av rette fagdepartement og deres underliggende organer.

I saken om sikkerhetskrav til båter som brukes på leirskoler har mitt departement vært i kontakt med Nærings- og fiskeridepartementet. Jeg er glad for at NFD er i dialog med både Norsk leirskoleforening og Røde Kors om temaet og at det skal holdes et møte med aktørene nå i januar. Jeg vil sørge for at kunnskapsdepartementet også er med og bidrar inn i diskusjonene, slik at leirskolene kan fortsette å fungere som gode læringsarenaer.

SPØRSMÅL NR. 603**Innlevert 14. desember 2018 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik****Besvart 4. januar 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Hva er det som skulle tilsi at gjennomføringsrisikoen ved å velge en spansk entreprenør skulle være lavere enn ved å velge etablerte norske aktører til et utbyggingsprosjekt på norsk jernbane og vil samferdselsministeren bidra til større åpenhet om hvilke kvalitetskriterier som blir lagt til grunn og hvordan disse blir definert og vektet innenfor anbudsprosesser på norsk jernbane?

BEGRUNNELSE:

21. november i år kunngjorde Bane NOR at spanske AZVI s.A. ble tildelt en kontrakt til en verdi av ca. en halv milliard kroner i prosjektet Arna-Fløen i Bergen. Avgjørelsen ble påklaget av Baneservice og NRC Group, men i følge en artikkel på nettstedet bygg.no 12. desember skal disse klagen nå være avvist.

Totalt var det med tre aktører i finalerunden – og ifølge Dagens Næringsliv hadde Azvi det dyreste tilbudet på 508 millioner kroner i sluttrunden, mens NRC og Baneservice lå på henholdsvis 488 og 480 millioner kroner.

All den tid den spanske entreprenøren hadde det klart dyreste tilbudet, må denne aktørene ha scoret vesentlig bedre enn de andre på kvalitet for å totalt sett komme

best ut i anbudsprosessen. I følge pressemeldingen som ble sendt ut fra Bane NOR 21. november har de i evalueringen av tilbudene lagt stor vekt på oppdragsforståelse og gjennomføringsevne. I denne meldingen uttalte prosjektsjef for Arna-Fløen i Bane NOR, Katrine Sælensminde Erstad at:

"valget av denne entreprenøren reduserer gjennomføringsrisikoen for prosjektet.

Vi vurderer at AZVI s.A. har de beste forutsetningene for å utføre arbeidet til rett tid, kvalitet og kost."

Svar:

Fastsetting og vektning av kvalitetskriterier som blir lagt til grunn i Bane NOR SF sine konkurransar, er avgjerder som fattast av føretaket sjølv, innanfor dei konkurransereglane som gjeld. I den konkrete saka som stortingsrepresentanten her sikter til, finn eg det ikkje rett å gå inn i dette ettersom dette er ei sak som blir behandla i rettsapparatet.

SPØRSMÅL NR. 604**Innlevert 14. desember 2018 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum****Besvart 21. desember 2018 av kulturminister Trine Skei Grande****Spørsmål:**

Når vil avgjørelsen vedrørende Arkivverket på Hamar fattes, og vil statsråden bidra til at de lokale innspillene og erfaringene i denne saken lyttes til?

BEGRUNNELSE:

Statsarkivet i Hamar har en lang og stolt tradisjon som forvaltnings-, kultur og kunnskapsinstitusjon for Hedmark og Oppland. I fjor ble opprettet 1. juli 1917 etter

stortingsvedtak 29. mars samme år, og feiret i fjor 100-års jubileum.

Det er skapt usikkerhet rundt fremtiden til statsarkivet i Hamar. Blant flere på Hamar fryktes det at Arkivverket kan bli flyttet til Lillehammer som følge av Regionreformen og sammenslåingen mellom Hedmark og Oppland.

Hamar kommune ønsker å beholde arkivet i Hamar. Hamar kommune har blant annet invitert til ett klynge-samarbeid med bl.a. Løten og Stange kommune, jernbanemuseet, IKA Øst, Anno museum og statsarkivet.

Svar:

Kulturdepartementet fått følgende informasjon fra Arkivverket om status i saken:

"Arkivverket har i høst gjennomført en intern utredning av ulike alternative plasseringer for Statsarkivet på Hamar. Dette med bakgrunn i at leieavtalen utløper med to års oppsigelsestid. Dessverre ga ikke utredningen oss nok beslutningsgrunnlag til å velge ett av alternativene og vi har derfor valgt å forlenge avtalen med dagens utleier med to års løpende oppsigelsesfrist. På denne måten vil vi å sikre oss bedre tid for å finne en god løsning for statsarkivet. Målsettingen er å få på plass et tilstrekkelig godt beslutningsgrunnlag for lokalisering i 2019.

Arkivverket har arbeidssteder over hele landet og har god dialog med kommuner og aktører der vi er lokalisert.

Det er naturlig for Arkivverket å lytte til de innspill og erfaringer som kommer fra lokalt hold. Arkivverket skal gjennom sitt statsarkiv ivareta det lokale tjenestetilbudet for både Hedmark og Oppland. Arkivverket har en målsetting om å nå bredt ut med sine tjenester uavhengig av lokalisering. Dagens digitale løsninger gjør at arkivene kan gjøres tilgjengelig uavhengig av hvor de fysisk oppbevares. Det er naturlig for Arkivverket å ha disse målsettingene med seg i det videre arbeidet med lokalisering av statsarkivet."

Jeg har merket meg at Arkivverket vil sikre seg nødvendig tid til å finne en god løsning for statsarkivet. I den forbindelse vil Arkivverket også lytte til lokale innspill og erfaringer. Dersom det er behov, vil jeg bidra i denne prosessen.

SPØRSMÅL NR. 605

Innlevert 15. desember 2018 av stortingsrepresentant Lise Christoffersen

Besvart 20. desember 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

Hva er årsaken til at antall brukere i Nav med arbeidsavklaringspenger (AAP) ble redusert fra ca. 153 000 personer i desember 2016 til ca. 140 000 i desember 2017, og at antall med unntak fra daværende fireårsbegrensning i stønaden samtidig falt med 25 prosent fra ca. 28 000 personer til ca. 21 000 i løpet av 2017?

BEGRUNNELSE:

Det vises til Dokument nr. 15:545 (2016-2017) med spørsmål fra undertegnede til statsråden om mulig innskjerping av mulighetene for forlengelse av perioden med AAP, der brukerne ikke er ferdig avklart.

I sitt svar viser statsråden til at det ikke hadde vært noen innskjerping i regelverket, verken på lov- eller forskriftsnivå. Det var heller ikke sendt ut rundskriv eller informasjon fra direktoratets side, om strengere praktisering av regelverket.

Når Navs statistikk viser at nedgangen i antall personer som fikk unntak fra fireårsregelen, er så stor som en fjerdedel, er det nærliggende å anta at det ligger andre forklaringer bak enn bare tilfeldige svingninger fra ett år til et annet. Det er derfor av interesse å få vite hvilke

vurderinger som er gjort av mulige forklaringer på den store nedgangen i 2017.

Svar:

Representanten peker på nedgangen i mottakere av arbeidsavklaringspenger (AAP) og den samtidige nedgangen i antallet som mottar AAP utover 4 år fra 2016 til 2017. Jeg gjør oppmerksom på at de offisielle tallene fra Arbeids- og velferdsetaten viser en nedgang fra om lag 146 000 mottakere av arbeidsavklaringspenger i desember 2016 til om lag 141 000 mottakere i desember 2017. Arbeids- og velferdsetatens tall over varighet for personer med rett til AAP viser for samme periode en nedgang fra om lag 26 000 til om lag 22 000 personer med varighet ut over 4 år.

Den generelle nedgangen i antall mottakere har flere årsaker. Antall mottakere av AAP vil til enhver tid avhenge av forholdet mellom tilgang til og avgang fra ordningen. Årsakene er derfor sammensatte. Mens den samlede tilgangen totalt sett gikk noe ned i løpet av 2017, økte avgangen fra ordningen noe mer. Arbeidsmarkedet ble bedre i løpet av perioden, og flere ble også avklart til uføretrygd. Reduksjonen i tilgangen gjelder både for personer som

kom fra sykepengene og for personer som kom inn på AAP uten en forutgående periode med sykepenge.

Den relativt sett større nedgangen i antallet personer med varighet ut over 4 år mellom desember 2016 og 2017

kan for en stor del henføres til at det fremdeles er en del personer som kom fra de tidligere ordningene tidsbegrenset uførestønning, attføringspenge og rehabiliteringspenge som har blitt avklart i løpet av denne perioden.

SPØRSMÅL NR. 606

Innlevert 15. desember 2018 av stortingsrepresentant Lise Christoffersen

Besvart 20. desember 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

Hvor mange mottakere av arbeidsavklaringspenge ble for første gang vurdert for unntak etter folketrygdlovens § 11-12, 2. ledd i august, september og oktober 2018, og hvor mange fikk unntak innvilget i antall og prosent?

BEGRUNNELSE:

Dagsavisen har fredag 4. desember 2018 et oppslag om en person som fylte unntaksvilkårene 13. februar i år (behov for behandling eller arbeidsrettet tiltak, og aktivt bidro for å komme i arbeid) og fikk forlenget perioden fram til 31. mai. Fra 31. mai fylte hun ikke lenger disse vilkårene, selv om hun ikke var ferdig avklart.

I samme avis 8. desember 2018 står det en artikkel der navngitte advokater viser til at det nye regelverket er for strengt og mangler rom for bruk av skjønn. De hevder:

"Mange av dem som ved utløpet av treårsperioden er på god vei til å komme seg inn i arbeidslivet, ramler nå ut for godt."

Nye og strengere regler for AAP ble iverksatt 1. januar 2018. Siden det antakelig kan ta noe tid før praksis er endret på samme måte over hele landet, gjelder spørsmålet dem som ble vurdert for unntak i august, september og oktober 2018 (eventuelt også november dersom tall foreligger for hele måneden). Spørsmålet gjelder dessuten bare dem som ble vurdert for unntak for første gang.

Svar:

Folketrygdlovens § 11.2 andre og tredje ledd regulerer muligheten til å få en forlenget periode på arbeidsavklaringspenge:

dom, skade eller lyte er hovedårsaken til at medlemmets arbeidsevne ikke er avklart mot arbeid eller uføretrygd, og

- a) medlemmet først etter langvarig utredning har begynt med hensiktsmessig medisinsk behandling og/eller arbeidsrettet tiltak, eller
- b) medlemmet har vært forhindret fra å kombinere medisinsk behandling og arbeidsrettet tiltak.

Stønadsperioden kan også forlenges i inntil to år dersom medlemmet deltar på et opplæringstiltak."

Arbeids- og velferdsdirektoratet har orientert om at samlet sett ble 2854 personer vurdert etter unntakene fra varighetsbestemmelsen i perioden august til november 2018. Totalt fikk 1876 personer innvilget unntaket. Dette tilsvarer 66 prosent av dem som søkte om unntak.

Direktoratet har videre orientert om at 2322 personer ble for første gang vurdert for rett til arbeidsavklaringspenge etter § 11-12 andre ledd i denne perioden. Blant disse fikk 1345 innvilget arbeidsavklaringspenge, mens 977 fikk avslag. Dette betyr at 58 prosent fikk innvilget ytelsen etter § 11-12 andre ledd.

Av de 977 personene som fikk avslag etter andre ledd, kan det også være personer som mottar arbeidsavklaringspenge i inntil åtte måneder i ventetiden på behandlingen av et krav om uføretrygd, eller som er ferdig avklart mot arbeid som mottar arbeidsavklaringspenge i inntil seks måneder.

I tillegg til personer vurdert etter bestemmelsens andre ledd, kommer også personer vurdert i perioden på unntak etter § 11-12 tredje ledd (AAP ved gjennomføring av opplæringstiltak). 532 personer har blitt vurdert etter § 11-12 tredje ledd. Av disse har én person fått avslag.

"Stønadsperioden kan forlenges i inntil to år dersom syk-

SPØRSMÅL NR. 607**Innlevert 15. desember 2018 av stortingsrepresentant Wilfred Nordlund****Besvart 2. januar 2019 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen****Spørsmål:**

Er statsråden beredt til å ta ytterligere grep for å forhindre personellflukt som gir manglende levering av tokt med maritime overvåkningsfly (Orion) ved 333 skvadronen på Andøya med dertil fare for mangelfull Norsk overvåkning og beredskap i nordområdene?

BEGRUNNELSE:

Det vises til den siste tids utvikling og statsrådets manglende svar på spørsmål og utfordringer under budsjettdebatten 13.12.18.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 17. desember 2018 med spørsmål fra stortingsrepresentant Wilfred Nordlund om statsråden er beredt til å ta ytterligere grep for å forhindre personellflukt som gir manglende levering av tokt med maritime overvåkningsfly ved 333-skvadronen på Andøya, med dertil mangelfull norsk overvåkning og beredskap i nordområdene.

Stortinget vedtok i sin behandling av Innst. 62 S (2016–2017) til Prop.151 S (2015–2016) at Andøya flystasjon skal legges ned, samtidig som P-3 Orion skal utfases og nye P-8 Poseidon innføres.

Denne regjeringen prioriterer nordområdene høyt, noe anskaffelsen av nye maritime patruljefly viser. Utskiftingen av de aldrende P-3 patruljeflyene med nye P-8 vil gi Norge en betydelig styrking av evnen til maritim overvåking. Den sikkerhetspolitiske situasjonen i våre nærområder, og vår rolle som NATOs øyne og ører i nord, tilsier at det er riktig å prioritere denne kapasiteten nå.

En best mulig overgang fra P-3 til P-8 er nødvendig for å kunne opprettholde maritim situasjonsforståelse også i overgangsperioden. Våre P-3 patruljefly nærmer seg slutten på sin tekniske levealder og er blitt mer utfordrende å holde i luften. Det vil alltid være en risiko knyttet til personell- og kompetansebehov ved innføring av nytt materiell, samtidig som gammelt materiell fases ut og daglige oppdrag skal utføres. Forsvaret arbeider derfor kontinuerlig med å finne gode tiltak og løsninger for personelltilgjengelighet og operative leveranser. Forsvarssjefen har etablert en arbeidsgruppe som jobber med helheten ved omstillingen av 133 luftving og hvordan de operative leveransene best kan ivaretas når luftvingen skal inn i omstilling og nedleggelse. Dette inkluderer også å ivareta personellet og deres kompetanse best mulig. Noe lavere operativ tilgjengelighet i overgangsperioden kan forventes.

Stortinget er ved flere anledninger, første gang i Prop. 85 S (2017–2018), informert om en forventet reduksjon i den operative evnen i overgangsperioden. Forsvaret jobber for at perioden skal bli så kort som mulig.

SPØRSMÅL NR. 608**Innlevert 15. desember 2018 av stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl****Besvart 20. desember 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkjel Wara****Spørsmål:**

Røros lensmannskontor har i dag myndighet til å utstede nødpass til innbyggerne i Fjellregionen. Det er foreslått å avvike passutstedelse ved dette kontoret. Når passfunksjonen ved Røros lensmannskontor legges ned, hvor skal innbyggerne i Fjellregionen reise for å få nødpass?

Svar:

Hvor man ønsker å søke om pass vil være opp til hver enkelt innbygger. Dette gjelder i Fjellregionen så vel som ellers i landet. I områder med lang reisevei vil kompensere serviceiltak som utvidede åpningstider, timebestilling på nett og det nye systemet for SMS-varsling ved passets utløpsdato ha større betydning enn i områder

med kort reisevei. Jeg minner også om at det skal etableres mobile løsninger for bedre tilgjengelighet i områder med lang reisevei. Når det gjelder nødpass spesielt skal Politi-

direktoratets sørge for et forsvarlig tilbud som også hensyntar brukertilgjengelighet.

SPØRSMÅL NR. 609

Innlevert 15. desember 2018 av stortingsrepresentant Ingjerd Thon Hagaseth

Besvart 21. desember 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

Vil Statsråden – i samband med revidert nasjonalbudsjett – ta initiativ til å avsette midlar til fylkeskommunane for å stimulere til oppstart av arbeidet med regionale planar for fjellområde med stort utbyggingspress, for slik å sikre berekraftig utvikling og ivaretaking av naturmangfald og friluftsområde?

GRUNNGJEVING:

Bakgrunn:

I 1970 var talet på fritidsbustader 190 000. I 2017 har talet ifylgje Statistisk sentralbyrå auka til 426 932. For mange utkantkommunar er hyttene den største og viktigaste næringa. For nokre av dei den einaste. Spørsmålet er likevel - korleis forvaltar vi fjellet på beste måte? Arealinngrep er den viktigaste årsaka til at naturmangfaldet blir redusert. Knappt 12 prosent av landet er villmarksprega, i Sør-Noreg er talet under 5 prosent. Vi veit dessutan at attraktiviteten til område med stor utbygging av fritidsbustader òg er avhengig av moglegheitene for god tilgang til natur og eit aktivt friluftsliv. Finst det ei grense for kor mange hytter vi kan byggje, og korleis skal vi utvikle fjellområda våre for komande generasjonar?

Kommunane sine arealplanar definerer kor ein kan bygge, og kor ein ikkje kan bygge i ein bestemt periode. Når planperioden er over, og planen skal reviderast, er det ikkje uvanleg at kommunane tek hol på nye, urørte naturområde. Det er heller ikkje uvanleg at det blir gjeve dispensasjon frå gjeldande plan i planperioden. I praksis ser ein at absolutte grenser i ein kommunal arealplan kan få kort levetid. Regionale planar for fjellgrenser set arealforvaltninga og planar for utbygging i ein større samanheng. Slike planar vil vere med å gje meir føreseielege rammer og vil i større grad sikre berekraftig verdiskaping og ivaretaking av viktige natur- og friluftslivsområde.

Initiativet til Regjeringa på dette området har høg verdi, og vi er frå natur- og friluftslivorganisasjonar, hytteorganisasjonar, grunneigarar og representantar frå re-

iselivet blitt kjent med behovet for å prioritere dette arbeidet høgt. Mange unike natur- og friluftslivsområde i fjellområda våre er under eit stort utbyggingspress og det er derfor behov for å sette ramme og i større grad styre utviklinga.

Regjeringa sin handlingsplan for friluftsliv og temaet «konsekvenser for miljø og samfunn av hyttebyggingen i fjellområdene» visar til behovet for å hente inn meir kunnskap om problemstillinga, før ein eventuelt tek stilling til ei statleg planretningslinje for delar av fjellområda. I handlingsplanen kjem det vidare fram at ein vurderer å gje pengar til fylkeskommunane, for å stimulere til regionale planar for fjellområde med stort utbyggingspress. Eit viktig tidspunkt for vurdering av regionale planar er knytt til oppstarten av den regionale planstrategien i fylkeskommunane i 2019-20.

Det er oppretta eit nettverk som nettopp samlar slik kunnskap og som arbeider for fjellgrensene i Valdres og i Øyer, Lillehammer og Ringsaker. Nettverket er sett saman av natur- og friluftslivorganisasjonar, hytteorganisasjonar, grunneigarar og reiselivsrepresentantar, og vil i eit slikt arbeid vere ein naturleg aktør som den nye fylkeskommunen i Innlandet kan spele på lag med.

Svar:

Regjeringa vil vurdere nærmere om det er behov for en sterkere statlig involvering når det gjelder forvaltning av fjellområdene. Jeg kan uansett ikke forskuttere hvilke disposisjoner regjeringen vil gjøre i revidert nasjonalbudsjett.

Jeg vil imidlertid understreke at regjeringen er opptatt av denne problemstillingen.

Det er viktig med en helhetlig forvaltning av fjellområdene, som sikrer at hensynet til friluftsliv, landskap og naturmangfold ivaretas. Eksempelvis bør det bevares større områder uten bebyggelse i fjellet, også i fjellområdene nær de store byene.

For å få en helhetlig forvaltning av fjellområdene er det regionale perspektivet viktig. Det vil si at forvaltningen bør skje med utgangspunkt i hele fjellområdet, selv om fjellområdet er delt mellom flere kommuner.

Fylkeskommunene kan her spille en viktig rolle, eksempelvis gjennom utarbeidelse av regionale planer.

SPØRSMÅL NR. 610

Innlevert 15. desember 2018 av stortingsrepresentant Eirik Faret Sakariassen

Besvart 20. desember 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Hvordan blir arbeidshverdagen for ansatte og tryggheten for pasienter i Helse Stavanger helseforetak bedre ved at regjeringen har kuttet 81 millioner kroner siden 2015, gjennom ABE-kutt?

BEGRUNNELSE:

I Helse Stavanger helseforetak og ved sykehus over hele landet har regjeringen gitt flate ABE-kutt. Dette rammer pasienter og gjør arbeidet for ansatte vanskeligere. At sykehusene hvert eneste år får strammere budsjetter bekymrer mange, og går selvsagt ut over tilbudet til folk som blir syke og har behov for hjelp.

Statsråden har mange ganger snakket om å skape "pasientenes helsetjeneste". Enn så lenge ser dette ut til å være mer ord enn handling, med tanke på at statsråden i sin tid har stått i spissen for store kutt til helsesektoren.

Svar:

Jeg mener representanten tar feil når effektivitetskravet i ABE-reformen omtales som et kutt. Sektoren har hvert år fått en vekst også etter at effektivitetskravet er trukket i fra. Spørsmålet bygger på en forutsetning om at regjeringen hadde hatt det samme økonomiske handlingsrommet uten ABE-reformen. Det mener jeg er en feil forutsetning. De pengene som regjeringen trekker inn gjennom ABE-reformen, brukes til å finansiere regjeringens satsingsområder, og ett av satsingsområdene er sykehusene. Etter fratrekk for ABE-reformen har de regionale helseforetakene hatt en vekst på over 11 mrd. kroner fra 2014 til 2019. I samme periode har ABE-reformen utgjort om lag 1,5 mrd. kroner for de regionale helseforetakene, om lag 0,3 mrd. kroner for Helse Vest og om lag 80 mill. kroner i Helse Stavanger som det vises til i spørsmålet.

SPØRSMÅL NR. 611

Innlevert 15. desember 2018 av stortingsrepresentant Eirik Faret Sakariassen

Besvart 2. januar 2019 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Hva vil regjeringen gjøre for å redusere tidstyver, rapportering, målstyring og mistillit til norske lærere, så de får bedre tid til å følge opp hver enkelt elev?

BEGRUNNELSE:

Lærere over hele landet har lenge snakket om tidstyver i skolen, om alt for mye målstyring (new public management) og rapportering. Etter SVs mening er dette et uttrykk for mistillit til lærerne og deres faglighet. I Oslo, der

SV styrer kunnskaps- og utdanningspolitikken i byråd, gjøres det et aktivt arbeid med en tillitsreform i skolen.

Det er viktig at dette arbeidet også gjøres nasjonalt. Her har regjeringen det fremste ansvaret, og dette er viktig for å sikre lærerne mer tillit enn de har i dag, et vidt rom til pedagogisk frihet og mulighet til å gjøre en enda bedre jobb for landets elever.

Svar:

Lærerne har avgjørende betydning for elevenes læring og utvikling, og jeg har tillit til at lærere tilrettelegger opplæringen på best mulig måte for elevene. Regjeringen er opptatt av å ivareta lærerprofesjonens handlingsrom og å sikre at både lærere og skoleledere får bruke mest mulig av tiden sin på kjerneoppgavene, god undervisning, oppfølging av elevene og skoleledelse. Vi har derfor satt i gang flere målrettede tiltak for å bidra til dette.

Det er viktig at både lærerne og skolelederne får tid nok til å gjøre kjerneoppgavene sine. Jeg mener at dokumentasjon og rapportering er viktig, både for å ivareta elevenes rettssikkerhet og for at vi skal få informasjon som gir grunnlag for å utvikle god skolepolitikk. Men vi må finne den rette balansen. Vi verken kan eller vil kutte ut alle rapporterings- og dokumenteringskrav. Noen av disse er helt nødvendige, og de vil vi beholde. De som ikke er nødvendige, kan vi fjerne.

Det er gjort mye godt arbeid de siste fire årene for å identifisere og redusere omfanget av såkalte "tidstyver" i skolen. Blant annet har vi redusert kravet til skriftlig underveisvurdering, erstattet kartleggingsprøver med frivillige læringsstøttende prøver og forenklet rapporteringen til grunnskolens informasjonssystem, GSI. Men det er likevel behov for å gjøre mer for å redusere uhensiktsmessig tidsbruk i skolen. Derfor har jeg tatt initiativ til en arbeidsgruppe ledet av departementet, med representanter fra de viktigste gruppene i skolen. Jeg mener dette arbeidet bør være organisert som en kontinuerlig prosess, ikke et tidsavgrenset utvalg eller et prosjekt. Arbeidsgruppen skal bidra til å finne eksisterende «tidstyver», hindre at nye oppstår og foreslå forbedringer som kan gi ansatte i skolen mer tid til kjerneoppgavene sine. Gruppen skal vurdere både nasjonale og mer lokale tidstyver. Den skal også vurdere om det er tidstyver som kommer fra andre sektorer enn skolesektoren. Arbeidsgruppen starter arbeidet sitt i januar.

Jeg er enig i at det er viktig å ha tillit til lærerne og deres faglighet. Dette mener jeg blant annet kommer til uttrykk i det store fagfornyelsesarbeidet vi nå er i gang med. I fagfornyelsen jobber vi åpent og involverende, og lærere og andre interesserte kan følge prosessen tett og komme med innspill underveis. Partene er godt involvert i arbeidet, både gjennom en referansegruppe som har jevnlig møter med departementet og gjennom de omfat-

tende innspills- og høringsrundene vi legger til rette for i arbeidet.

Gjennom Overordnet del - verdier og prinsipper for grunnopplæringen har regjeringen understreket lærerens profesjonelle handlingsrom. Her ligger det også forpliktende føringer om at skoleledere må prioritere samarbeid og relasjoner for å bygge tillit. Jeg ønsker å ivareta lærerprofesjonens handlingsrom, og de nye læreplanene for fag skal fremdeles være kompetansebaserte. Det betyr at lærerne kan bruke sitt profesjonelle og faglige skjønn når de velger metoder og virkemidler i undervisningen. Departementet har også sagt at kompetansemålene skal utformes på slik måte at de gir lokalt handlingsrom og muligheter for tilpasning av opplæringen.

I mandatet til utvalget som arbeider med å revidere av opplæringsloven, står det at opplæringsloven både skal hjemle og beskytte elevenes behov og rettigheter og gi profesjonsutøverne nok rom til å utøve sitt profesjonelle skjønn.

Avslutningsvis er det viktig å minne om at tillit ikke må forveksles med lave forventninger, for tillit innebærer også ansvar. Lærerne, skolelederne og skoleeierne har sammen ansvar for å følge opp forpliktelsene som er gitt i overordnet del og i regelverket for øvrig. Det betyr at vi som politikere med ansvar for utdanningspolitikken verken kan eller bør detaljstyre lærernes praksis. Vi må anerkjenne at skolehverdagen er full av kompliserte pedagogiske spørsmål som profesjonen selv er best til å svare på.

SPØRSMÅL NR. 612**Innlevert 15. desember 2018 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 4. januar 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hvor mye penger har Oslo universitetssykehus HF (OUS) og Helse Sør-Øst RHF brukt på planlegging av nye sykehusbygg ved OUS siden idéfasearbeidet ble påbegynt i 2012?

BEGRUNNELSE:

Høsten 2012 vedtok styret ved Oslo universitetssykehus HF oppstart av en samlet idéfase for somatikk, psykisk helse og avhengighet. I 2014 lanserte helseforetaket idéfaserapporten «Campus Oslo», som anbefalte å legge Ring 3 i tunnel og samle størsteparten av OUS på Gaustad. Våren 2015, mer enn to år etter at idéfasearbeidet ble påbegynt, kunngjorde statsråden at full samlokalisering ikke lenger var aktuelt (Dokument nr. 15:513 (2014-2015)), med henvisning til at «høringsrunden og den politiske diskusjonen viser at det er liten oppslutning om ideen om å samle store deler av Oslo universitetssykehus på Gaustad».

I ettertid har OUS utredet flere alternative nedskalerte varianter av samlokalisering, hvor store deler av dagens sykehusvirksomhet på Ullevål sykehus foreslås flyttet til Gaustad. I januar 2019 skal Helse Sør-Øst ta stilling til om et byggeprosjekt, som innebærer et 76 meter høyt bygg på Gaustad, skal tas til forprosjektfase. Også for dette prosjektet er det grunn til å stille spørsmål ved realismen. Blant annet har Plan- og bygningsetaten i Oslo kommune varslet at reguleringsrisikoen ved prosjektet er svært høy på grunn av byggets høyde, for høy utnyttelse av arealet og hensynet til kulturminnevern.

I en tid da sykehussektoren er under stort press om å redusere kostnadene, er det problematisk dersom det brukes store utgifter på å utrede byggeprosjekter som mangler politisk avklaring eller som av andre årsaker er urealistiske.

Derfor er det viktig at offentligheten får kjennskap til helseforetakenes utgifter til planarbeidet – både til innleie av eksterne konsulenter og til frikjøp av egne ansatte.

Svar:

Det er behov for nye sykehusbygg i Oslo, da store deler av virksomheten ved dagens Oslo universitetssykehus HF foregår i gammel bygningsmasse av til dels svært dårlig kvalitet. Dette gjelder både ved Ullevål, Radiumhospitalet og ved regional sikkerhetsavdeling på Dikemark. Helseforetaket har også behov for å slå sammen likeartet

aktivitet for å sikre bedre kvalitet og effektivitet i pasientbehandlingen. Oslo-området forventes i årene framover å ha en betydelig befolkningsvekst, og av den grunn er det nødvendig med økt kapasitet.

Oslo universitetssykehus er en stor og kompleks virksomhet. Sykehuset er lokalsykehus for deler av Oslos befolkning, akuttisykehus for store deler av Oslo-området, regionsykehus for innbyggere i Helse Sør-Øst og har en rekke nasjonale oppgaver. Sykehuset er landets største med over 23 000 ansatte og har et årsbudsjett på ca. 22 mrd. kroner. Spørsmålet om hvordan Oslo universitetssykehuset best mulig skal videreutvikles er viktig og berører mange.

Det er riktig som representanten Toppe viser til at anbefalt løsning fra den første idéfaserapporten for videreutvikling av Oslo universitetssykehus ikke ble videreført. Imidlertid ble målbildet fra idéfaserapporten som ble behandlet i 2016 vedtatt av meg i eget foretaksmøte. Dette innebar et samlet og komplett regionsykehus inkludert lokalsykehusfunksjoner på Gaustad, et lokalsykehus på Aker og et spesialisert kreftsykehus på Radiumhospitalet. Målbildet innebar videre at dagens virksomhet ved Ullevål på sikt flyttes til Aker og Gaustad.

Planlegging av erstatningsarealer for Ullevål på Aker og Gaustad er et omfattende og svært komplisert prosjekt. Første etappe, avhengig av løsninger, er beregnet til om lag 30 mrd. kroner (ekskl. byggelånsrenter). Prosjekter av denne størrelsen har iboende risiko. Dette gjelder også reguleringsforhold som representanten viser til. Helse Sør-Øst har opplyst at konseptene på Aker og Gaustad begge utfordrer bestemmelsene om byggehøyder i henhold til Oslo kommunes norm for høyhus. Samtidig har Helse Sør-Øst opplyst at det likevel kan vurderes planforslag med byggehøyde utover normen, gitt at normens krav til utredninger følges. I tillegg pålegges forslagstiller å utrede et alternativt løsningsforslag hvor bygningsmassen overholder kravet til maksimal byggehøyde. Helse Sør-Øst har videre opplyst at de reguleringsmessige utfordringene må løses parallelt med at planleggingen pågår og at dette er vanlig i større regulerings saker, da det er en gjensidig avhengighet mellom prosjektets framdrift og planarbeidet.

Når det gjelder kostnader knyttet til planlegging har Helse Sør-Øst opplyst at det regionale helseforetaket har overtatt prosjektansvaret for prosjektene fra og med konseptfasen. Helse Sør-Øst opplyser at det pr. november 2018 er påløpt følgende kostnader i forbindelse med konseptfasene:

Nytt klinikkbygg på Radiumhospitalet	33,5 mill. kroner
Regional sikkerhetsavdeling (RSA)	22,2 mill. kroner
Aker	41,1 mill. kroner
Gaustad	39,5 mill. kroner
Kostnadsført Aker og Gaustad	9,8 mill. kroner
Sum	146,1 mill. kroner

Helse Sør-Øst har opplyst at utredningene for Radiumhospitalet og RSA er gjennomført innenfor fastsatte rammer. De pågående konseptfasene for Aker og Gaustad har en ramme på 100 mill. kroner. Videre er det påløpt om lag 3 mill. kroner til utredning av protonterapisenteret.

Det påløper i tillegg forprosjektkostnader for prosjektene som er videreført. Helse Sør-Øst opplyser at forprosjektet på Radiumhospitalet foreløpig har kostet 50,5 mill. kroner, RSA inkl. reguleringsprosess 1,3 mill. kroner og protonterapisenteret 20 mill. kroner.

For idé fasene gjennomført av Oslo universitetssykehus HF oppgis det at det er påløpt 40 mill. kroner knyttet

til kjøp av eksterne tjenester/bistand for perioden 2012 – 2018 for alle prosjektene samlet. I tillegg har helseforetaket hatt kostnader knyttet til tidsbruk hos egne ansatte. Disse kostnadene har blitt fordelt på klinikkene og har ikke vært mulig å spesifisere innenfor svarfristen.

Samlet sett opplyser Helse Sør-Øst at det er brukt minimum 250 mill. kroner i perioden 2012-2018 knyttet til planlegging av flere nye bygg ved Oslo universitetssykehus. Oslo universitetssykehus er en stor virksomhet, hvor omfattende planlegging er nødvendig for å sikre best mulig løsninger. Jeg vil vise til at Oslo universitetssykehus i samme periode har hatt et samlet inntektsbudsjett på om lag 140 mrd. kroner. De pågående planprosessene ved Oslo universitetssykehus er avgjørende for at byggeprosjektene kan gjennomføres på en god måte slik at helseforetaket kan gi det pasienttilbudet som innbyggerne i Oslo og Østlands regionen har behov for i framtiden.

SPØRSMÅL NR. 613

Innlevert 17. desember 2018 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 3. januar 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Mener statsråden det er tilstrekkelig at alvorlig syke pasienter som behandles ved flere sykehus får oppnevnt kontaktleger ved hvert sykehus, og hva gjør han for å rydde opp i uklarhetene som finnes i spesialisthelsetjenesten rundt dette spørsmålet?

BEGRUNNELSE:

Da statsråden innførte ordningen med kontaktleger for pasienter med alvorlig sykdom, skade eller lidelse, uttalte han at alvorlig syke mennesker og deres pårørende skulle spares for belastningen ved å «forholde seg til mange ulike leger og fortelle sykehistorien sin igjen og igjen». Da ordningen var til høring fastslo departementet følgende:

«Når det er avklart om ein pasient har rett til kontaktleger, bør pasienten straks gjerast kjend med dette».

I en videoreportasje fra Dagens Medisin 8. november følges en pasient som etter en alvorlig nakkeskade er i et forløp hvor han får behandling ved fire ulike sykehus. Pasienten ble for det første ikke informert fra noen av sykehusene om at han hadde krav på en kontaktleger, men oppdaget selv – nærmest ved en tilfældighet – at rettighet-

en var innført. Han måtte selv sende inn en klage før han fikk oppnevnt en kontaktleger.

Pasienten fikk heller ikke oppnevnt én kontaktleger for hele pasientforløpet: Tilbakemeldingen han fikk fra sitt rehabiliteringssykehus, Sunnaas sykehus, var at kontaktleger kun var kontaktleger for behandlingen ved dette ene sykehuset. I sitt svarbrev til pasienten skriver Sunnaas sykehus:

«Pasienten kan ha to kontaktleger samtidig i pasientforløpet i spesialisthelsetjenesten, en ved akuttsykehuset og en ved rehabiliteringssykehuset.»

Sykehuset skriver videre:

«Du har fått behandling ved flere sykehus. Til tross for at slike tilfeller jo absolutt ikke er uvanlig, er denne problemstillingen ikke direkte omtalt i Helsedirektoratets veileder for kontaktlegeordningen.»

Pasientens behov for én fast kontaktleger å forholde seg til blir ikke mindre fordi pasienten får behandling ved flere sykehus. Tvert imot er det trolig mer belastende å holde seg orientert om behandlingsforløpet sitt hvis man må holde kontakten med mange ulike institusjoner. Hvis

pasienter selv må kjenne til lovverket, og må klage for å få oppnevnt kontaktlege, er også dette åpenbart i strid med hensikten bak ordningen.

Svar:

Jeg deler representanten Toppes engasjement for at pasienter skal oppleve mer helhetlige og koordinerte pasientforløp og slippe å forholde seg til flere leger enn det som er nødvendig. Ordningen med kontaktlege skal sikre bedre tilrettelagte og forutsigbare pasientforløp til beste for både pasienten, pårørende og legen.

I mitt innlegg i interpellasjonsdebatten om koordinator, kontaktlege og individuell plan den 5. desember i år, redegjorde jeg for status for innføring av ordningen med kontaktlege. Helseinspektatet har kartlagt hvor langt helsetjenesten har kommet med å implementere kontaktlegeordningen ved å spørre 512 ansatte ved helseforetak og private ideelle sykehus. Av respondentene svarte 70 prosent at de var godt i gang med å iverksette ordningen

ved sin avdeling, institusjon eller fagområde. Dette viser at det arbeides godt med å innføre ordningen, men at man mange steder ikke er i mål. Dette er noe jeg vil følge opp i dialogen med helseregionene.

I henhold til spesialisthelsetjenestelovens § 2-5c skal helseinstitusjonen oppnevne kontaktlege for pasienter som har alvorlig sykdom, skade eller lidelse, og som har behov for behandling eller oppfølging av spesialisthelsetjenesten av en viss varighet. Denne bestemmelsen må forstås slik at helseinstitusjonens ansvar for kontaktlegeordningen ikke omfatter pasienter som er i forløp ved andre helseinstitusjoner. Det vil også i de fleste tilfelle være vanskelig for kontaktlegen å gjennomføre sine oppgaver som pasientens faste medisinskfaglige kontakt når pasienten er i behandling ved en annen helseinstitusjon. For pasienter som ikke er i forløp ved en helseinstitusjon, er det fastlegen som har det medisinske koordineringssansvaret. Helseinstitusjoner i samme helseforetak må kunne ha samme kontaktlege.

SPØRSMÅL NR. 614

Innlevert 17. desember 2018 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård

Besvart 2. januar 2019 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

En rekke kurdiske parlamentarikere og andre er fengslet i Tyrkia, og landets regjering bryter befolkningens menneskerettigheter systematisk.

Hvordan kan utenriksministeren garantere at kurdere får ivaretatt sine rettigheter i Tyrkia når deres politiske ledere, politikere, akademikere og journalister blir fengslet, og hvordan jobber Norge for at deres NATO alliert ikke krenker rettighetene til folkevalgte i Tyrkia?

Svar:

Regjeringen kan ikke gi noen garanti for at kurdere og andre i Tyrkia får ivaretatt sine rettigheter. Det høye antallet fengslede er bekymringsfullt, og dette har vi tatt opp med tyrkiske myndigheter. Vi forventer at menneskerettighetene blir respektert og at rettsstatlige prinsipper håndheves, også i Tyrkia. Dette har regjeringen gitt uttrykk for gjentatte ganger både i multilaterale fora og bilateralt, og vi vil fortsette å gjøre det så lenge situasjonen vedvarer.

Regjeringen har styrket støtten til sivilt samfunn i Tyrkia i takt med den forverrede situasjonen. I 2018 gikk 11,5 millioner kroner til organisasjoner i Tyrkia som arbeider med menneskerettigheter. Det er en økning fra 6 millioner i 2017. Vår ambassade i Ankara prioriterer høyt å være til stede ved rettsaker mot tyrkiske menneskerettighetsforkjempere, parlamentarikere og journalister.

SPØRSMÅL NR. 615**Innlevert 17. desember 2018 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 19. desember 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

15.-19. oktober utførte Petroleumstilsynet nok et tilsyn på Goliatplattformen. Det avdekkes fremdeles feil og mangler som sammen med omfanget av utestående vedlikehold, gir utfordringer knyttet til håndtering av enkeltvis og samlet risiko på innretningen. Oljeselskapet Eni har nok en gang med all tydelighet ikke tatt det ansvaret de har for å sikre arbeidere og miljøet.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at Eni skjerper rutinene på Goliatfeltet og sikre at hensynet til arbeidere og miljø settes i høysetet?

Svar:

Jeg vil først understreke at det er virksomhetene selv som er ansvarlig for sikkerheten i norsk petroleumsvirksomhet. Myndighetenes oppfølging kommer i tillegg til, og ikke som erstatning for selskapenes oppfølging av egen virksomhet. Myndighetenes oppfølging av næringen er allikevel omfattende. Adgangen til å drive petroleumsvirksomhet i Norge er strengt regulert gjennom et system der alle sentrale aktiviteter i alle faser krever tillatelser, samtykker eller godkjenninger fra myndighetene. Videre stiller petroleumregelverket særlige krav til kontroll og sikkerhet, og aktørene blir fulgt opp gjennom et bredt tilsynsregime.

Petroleumstilsynet fører tilsyn med at selskapene ivaretar sitt ansvar for sikkerheten. Tilsynet baserer sin oppfølging på en løpende vurdering av risiko og hvilke tiltak og virkemidler som vil gi best mulig effekt, og jeg mener

det er Petroleumstilsynet selv som på faglig grunnlag må vurdere oppfølging og bruk av virkemidler i det enkelte tilfellet.

På Goliatplattformen har Eni hatt utfordringer med å få til sikker og effektiv drift og Petroleumstilsynet har fulgt prosjektet tett helt fra byggefasen. Petroleumstilsynet vil fortsette å følge opp Goliat og jeg forventer at ENI arbeider målrettet med å rette opp Petroleumstilsynets påpekinger og ivareta sitt ansvar for sikkerheten.

I april 2018 la jeg frem en melding til Stortinget om HMS i petroleumsvirksomheten, Meld. St. 12 (2017-2018). Her drøftes blant annet utviklingen i næringen og Petroleumstilsynets tilsynsstrategi. Norsk petroleumsvirksomhet er preget av endringer over tid, både i aktivitetsnivå, lønnsomhet og aktørbilde, og Petroleumstilsynet må på en aktiv måte tilpasse seg utviklingen i virksomheten.

For å følge opp at virksomhetene fortsatt videreutvikler et høyt sikkerhetsnivå, må Petroleumstilsynet være et sterkt og tydelig tilsyn som på en aktiv måte tar stilling til effektiv virkemiddelbruk og tar i bruk hele bredden av virkemidler om nødvendig. Som et viktig oppfølgingspunkt etter HMS-meldingen, har jeg bedt Petroleumstilsynet om å iverksette et utviklingsarbeid for å tydeliggjøre og videreutvikler sin tilsynsstrategi og virkemiddelbruk. Dette er et arbeid tilsynet er godt i gang med.

I tillegg har tilsynet satt i gang et eksternt utredningsprosjekt som blant annet skal se på læring og forbedringstiltak etter bl.a. utbyggingen av Goliat.

Utviklingsarbeidet vil bli fulgt opp av departementet.

SPØRSMÅL NR. 616**Innlevert 17. desember 2018 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 21. desember 2018 av olje- og energiminister Kjell-Børge Freiberg****Spørsmål:**

Når vil statsråden følge anbefalingen fra FNs rasediskrimineringskomite om midlertidig stans i arbeidet med kraftutbyggingen på Storheia på Fosen i Trøndelag?

BEGRUNNELSE:

Nylig varslet FNs rasediskrimineringskomite at de vil se på kraftutbyggingen på Storheia på Fosen i Trøndelag. Utbyggingen er et betydelig inngrep i et sørsamisk vik-

tig område. For at FNs rasediskrimineringskomite skal få behandle saken på et skikkelig grunnlag mener jeg statsråden må sørge for en midlertidig stans i anleggsarbeidet slik de ber om.

Svar:

I brev av 10. d.m. fra FNs Høykommissjonær for menneskerettigheter, anmoder komiteen som overvåker FNs konvensjon om avskaffelse av alle former for rasediskriminering (CERD) den norske stat om å stanse byggingen av vindkraftverket på Storheia mens komiteen behandler klagen fra reindriften.

Bakgrunnen for anmodningen er at Sør-Fosen sitje i oktober d.å. klaget vindkraftutbyggingen på Storheia inn for CERD. Vindkraftverket berører deler av vinterbeitet til Sør-Fosen sitje (Sørgruppa) i Fosen reinbeitedistrikt.

NVEs vedtak av 7. juni 2010 om konsesjon til Storheia vindkraftverk ble stadfestet ved Olje- og energidepartementets klagevedtak av 26. august 2013.

Under konsesjonsbehandlingen av Storheia var reindrift et tungtveiende hensyn. I NVEs vedtak ble planområdet til vindkraftverket redusert med om lag 8 km² tilsvarende rundt 20 prosent, av hensyn til reindriften.

Reindriften og det vern den har etter folkerettens bestemmelser om urfolk, står helt sentralt i konsesjonsbehandlingen av energianlegg i samiske områder. Sørgruppa og Sametinget ble konsultert både i NVEs konsesjonsbehandling og ved OEDs klagebehandling. I konsultasjonene diskuteres blant annet behovet for tilpasninger og avbøtende tiltak i prosjektene. I departementets konsultasjon ble spørsmålet om ytterligere innskrenkninger i planområdet tatt opp, men det ble ikke gitt uttrykk for slike ønsker fra Sørgruppa. Også avbøtende tiltak ble drøftet, og Sørgruppa la frem flere konkrete tiltak for å kunne bedre situasjonen. På denne bakgrunn fastsatte departementet en rekke avbøtende tiltak i konsesjonsvilkårene, som tiltakshaver er forpliktet til å følge opp.

I konsultasjonen med Sametinget om den samlede utbyggingen av vindkraft og kraftledninger på Fosen, ble det i hovedsak oppnådd enighet, men Sametinget mente det var viktig at myndighetene kom til enighet med de berørte reinbeitedistriktene/driftsgruppene.

I departementets klagevedtak ble det gjort en omfattende vurdering av de folkerettslige sidene av saken. Til grunn for departementets vurdering lå en betenkning fra professor Geir Ulfstein ved Universitetet i Oslo om samiske folkerettslige rettigheter ved naturinngrep. Med utgangspunkt i betenkningen og relevante folkerettslige avgjørelser, vurderte departementet de planlagte inngrepene opp imot folkerettens tålegrense etter FN-konvensjonen om sivile og politiske rettigheter (SP) art 27. Departementet vurderte det slik at tiltaket ikke var i strid med folkeretten.

Departementet har også vurdert anmodningen fra CERD ut i fra den faktiske situasjonen i området. På vegne av konsesjonæren Fosen Vind melder Statkraft at alle terrenginngrep er gjennomført, og den alt overveiende del av infrastrukturen er ferdigstilt. Turbinmontasje skal foretas i perioden april – august 2019.

Statkraft har også redegjort for hvordan hensynet til reindriften ivaretas i anleggsarbeidene. I februar 2018 inngikk Fosen Vind en avtale med reindriften om anleggsfasen. Avtalen gir reindriften stor fleksibilitet til å gjennomføre det den selv mener er de mest effektive tiltakene for å redusere ulemper og kompensere for merarbeid under anleggsfasen. Avtalen forutsetter at Storheia ikke skal benyttes som vinterbeite så lenge anleggsfasen pågår. Statkraft har også redegjort for hvordan vilkåret om rydding av flyttleier til de to andre hovedvinterbeitene er fulgt opp. Jeg har merket meg at selve terrenginngrepene på Storheia for det vesentligste er foretatt, og de avtaler og vilkår om kompensasjon og avbøtende tiltak som foreligger, er gjennomført.

Anmodningen fra CERD om stans i anleggsarbeidene er ikke rettslig forpliktende for Norge.

Jeg legger imidlertid til grunn som et utgangspunkt at slike anmodninger så godt som mulig bør imøtekommes.

Imidlertid har jeg etter grundige overveielser i denne saken, kommet til at det rettes en henvendelse til komiteen om å trekke anmodningen om anleggsstans tilbake. Regjeringsadvokaten, som er ansvarlig fra norsk side for å behandle denne henvendelsen fra CERD, sender en slik henvendelse til komiteen i dag. Anmodningen om stans i anleggsarbeidene er besluttet utelukkende basert på klagen til komiteen. Staten har ikke fått anledning til å kommentere klagen før det ble anmodet om anleggsstans.

Vindkraftutbyggingen på Storheia har vært grundig prøvd i flere runder i rettssystemet, men er ikke avsluttet. Staten har ikke vært part eller på annen måte involvert i rettsprosessene. Brudd på rasediskrimineringskonvensjonen har ikke vært anført av reindriften verken i forvaltningens behandling eller for domstolene. Det er et vilkår for å kunne klage til komiteen at nasjonale rettsinstanser er ferdig med å behandle saken, og at de har hatt anledning til å vurdere spørsmålet om diskriminering.

Etter en grundig vurdering har jeg kommet til at det ikke er grunnlag for å stanse arbeidene med Storheia vindkraftverk.

SPØRSMÅL NR. 617**Innlevert 17. desember 2018 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken****Besvart 4. januar 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Kjente statsråden til de store utfordringene ved akuttmottaket på Haukeland sykehus, og hvilke grep tok han overfor helseforetaket for å gjøre noe med situasjonen, og kjenner han situasjonen ved landets andre akuttmottak?

BEGRUNNELSE:

Fylkeslegen i Hordaland konkluderte nylig med at:

«NN fikk ikke forsvarlig behandling da han døde i akuttmottaket den 15.10.2018.»

Saken er referert til blant annet på NRK 14. desember i år. Det er en svært alvorlig konklusjon, på en tragisk hendelse. Denne skulle vi vært foruten. Ekstra grovt er det at Fylkeslegen mener dette er en systemsvikt. De mener at sykepleierne prioriterte riktig blant de pasientene de hadde, og at legene «gjorde så godt de kunne innenfor de rammene som var gitt». Bemanningen på akuttmottaket har ifølge fylkeslegen vært for lav, og arbeidsbelastningen for stor, og dette har vart over to år. Fylkeslegen plasserer ansvaret for akuttmottaket hos administrerende direktør og råder politiet til å etterforske saken. Da helsebudsjettet ble diskutert i Stortinget lørdag 15. desember var Bent Høie tydelig på at helseforetakene er politisk styrt, og at det er han som har det overordnede ansvaret. I en så alvorlig sak som dette, der både fagmiljø og tillitsvalgte over tid har advart mot driften av akuttmottaket er det derfor et spørsmål om Høie har kjent til de betydelige protestene, og hvilke grep han eventuelt har gjort. Det er også avgjørende om han nå vil ta grep overfor andre foretak, for å sikre seg at pasientsikkerheten er ivaretatt der.

Svar:

Den politiske styringen av helseforetakene skjer gjennom de årlige oppdragsdokumentene og protokollen fra foretaksmøtene med de regionale helseforetakene. Innenfor disse rammer har de enkelte helseforetakene ansvar for forsvarlig drift og bemanning.

Haukeland universitetssjukehus har siden 2007 arbeidet med en ny modell for mottak, vurdering, prioritering (triagering) og videre oppfølging av pasienter som innlegges fra akuttmottaket. Mottaksklinikken består av akuttmottaket, to utredningsposter og en korttidspost. Målet for Mottaksklinikken er rask og presis diagnostikk som uten forsinkelse gir pasienten rett behandling på rett sted til rett tid.

Akuttmottaket er særlig viktig for å sikre at pasienter får riktig medisinsk vurdering og prioritering i starten av et pasientforløp. Mange avdelinger er involvert i driften av akuttmottaket, og det øker kompleksiteten og sårbarheten, skjerper krav til forsvarlig organisering, og stiller høye krav til ledelse og styring.

Helse Vest har opplyst at saken ikke ble vurdert av Helse Bergen til å være av en slik art at Helse Vest ble varslet særskilt. Hendelsen ble i tråd med gjeldende regelverk meldt til Helsetilsynet og politiet.

Hendelsen og avgjørelsen i tilsynssaken er meget alvorlig. Helse Vest har informert meg om at Helse Bergen vil iverksette tiltak for å forebygge liknende hendelser i akuttmottaket. Saken har vært behandlet i foretaksledelsen, og foretaket har startet arbeidet med en konkret handlingsplan for å forbedre forholdene. Hendelsen, rapporten fra Fylkesmannen og strakstiltakene er også behandlet i styret for Helse Bergen 19.12.2018. Styret rettet kritikk mot administrerende direktør, og har bedt Helse Bergen komme tilbake med nærmere redegjørelse for videre tiltak.

Jeg legger til grunn at styret for Helse Bergen følger opp saken videre. Departementet vil be Helse Vest om å bli orientert om tiltakene i saken.

SPØRSMÅL NR. 618**Innlevert 17. desember 2018 av stortingsrepresentant Øystein Langholm Hansen****Besvart 8. januar 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Hvordan er Posten AS sin fortjeneste på postpakker, spesielt for de såkalte "Kinapakkene"?

BEGRUNNELSE:

Posten AS har sterkt nedadgående mengde brev til omdeling, og det fører til at det er sterkt kostnadsdrivende for Posten å drive ombæring. Stortinget venter på en lovendring på dette området, som har vært lovet i lang tid, men som lar vente på seg.

I forbindelse med forberedelser til behandling av en slik lovendring har undertegnede besøkt, og fått besøk av, personer og organisasjoner som har interesser i saken. I den forbindelse får vi argumentasjon som hevder at den sterke økningen i pakkepost, spesielt fra Kina, bør føre til økte inntekter som kompenserer for nedgangen i brevpost. Dette får vi ulike svar på, også fra Postens ledelse. Det hevdes både at det er meget interessant for Posten AS å beholde pakkestrømmen fra Asia, og det motsatte, nemlig at det ikke gir fortjeneste for Posten at pakkestrømmen fortsetter. Derfor er det viktig for oss å få klarhet i om pakkeposten går med overskudd eller underskudd. Dette gjelder spesielt med tanke på den store mengden pakker fra Asia.

Svar:

FN sin postorganisasjon UPU (Universal Postal Union) har regler og prisar for postsendingar som nesten alle land i verda har slutta seg til. Det er ulike regelsett for pakkar og brev.

Pakkar er sendingar opp til 20 kg der det ofte blir gitt kvittering, signering ved utlevering, forsikring og ofte sporing. Regelverket for pakkar gir bærekraftige prisar for pakkar inn i Norge. Posten har ikkje noko tap for dei sendingane som blir sende på denne måten. Dei fleste e-handelssendingane frå utlandet med verdi over 350 kr blir sende som pakkar.

Sendingar med låg verdi, det vil seie sendingar under 350 kr, blir normalt sende som vanlege brev eller rekommanderte brev. Brev kan ha ei vekt på inntil 2 kg.

I 2012 vedtok UPU endring i klassifiseringa av land med verknad frå 2016. Ei rekke land som tidlegare var klassifisert som u-land, mellom anna Kina, blei omklassifisert til i-land. I 2016 blei det også vedtatt å auke prisane mellom 2018 og 2021 slik at alle i-land vil ha dei same prisane for brevsendingar i 2021.

Posten sine berekningar har vist økonomisk tap for rekommanderte brevsendingar frå utlandet. Dette skuldast låge UPU-prisar i tilfelle der det ikkje er inngått bi- eller multilaterale avtalar om annan pris, og høge kostnader knytt til handtering av slike sendingar i Norge. Posten har jobba aktivt med å betre lønnsmda, og har opplyst at det i 2017 blei funne ei løysing for rekommanderte sendingar frå Kina som har betra situasjonen vesentleg. Selskapet har ikkje kravd statleg kjøp knytt til formidling av rekommanderte sendingar frå utlandet i 2019.

Posten understreka hausten 2018 overfor departementet at vanlege brevsendingar som blir nytta til e-handelsimport av varer med låg verdi, samla sett gir eit positivt dekningsbidrag til å dekke felleskostnadane i postnettet i Norge, men at dei ikkje dekker sin forholdsmessige del av felleskostnadane. Desse sendingane går altså ikkje med overskot, men dei er med på å dra lasset fordi dei bidreg positivt til Posten sine felleskostnader.

Lovendringa som blei høyrte våren 2018 gjeld Postens bodnett, det vil seie postkasselevert volum. Representanten viser i spørsmålet til argument om at den sterke auken i pakkepost, spesielt frå Kina, bør føre til auka inntekter som kompenserer for nedgangen i brevmengda. Posten anslår at det i 2018 kom om lag 23 millionar netthandelssendingar frå utlandet til Norge som blei distribuert i Postens bodnett. Dette er ein nedgang på rundt 20 prosent samanlikna med 2017. Totaltalet på sendingar som blir utlevert i postkassen var på om lag 600 millionar i 2018. Volumet av sendingar frå utlandet som blir levert i postkassen vil altså ikkje kunne kompensere for det generelle fallet i postkasselevert volum. Vidare anslår Posten at volumet av lågverdisendingar vil bli redusert betydeleg som følgje av fjerning av avgiftsfritaket på varer til ein verdi av under 350 kroner frå 2020.

Det er derfor på noverande tidspunkt ikkje grunn til å forvente at straumen frå utlandet som skal til postkassane vil kunne kompensere for det generelle fallet i mengda av postkasseleverte sendingar. Tvert imot vil det i åra som kjem kunne bli stadig vanskelegare å få dekt dei store faste kostnadane knytt til postnettet.

SPØRSMÅL NR. 619

Innlevert 17. desember 2018 av stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl

Besvart 3. januar 2019 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkell Wara

Spørsmål:

Vil statsråden følge opp Justiskomiteens enstemmige merknad om at regjeringen må sette i verk tiltak som er nødvendige for å sørge for at nivået på satser i inkassobrandsjen reguleres ned, herunder å redusere inkassosatsen, og hva mener ministeren er en passelig inkassosats?

BEGRUNNELSE:

I justiskomiteens innstilling til statsbudsjettet skriver en samlet komite følgende:

«(...) Likevel mener komiteen at dagens satser i den norske inkassobrandsjen er for høye. Også sammenlignet med andre land i Norden, ligger Norge på et betydelig høyere nivå. Komiteen vil derfor be regjeringen om å sette i verk de tiltak som er nødvendige for å sørge for at nivået på satser i inkassobrandsjen reguleres ned»

13. desember ble det sendt ut invitasjon fra Justisdepartementet til et høringsmøte om frysing av inkassosatsen. Satsen er i dag på 700 kroner og skulle etter nyttår blitt 730 kroner, om den ble justert i forhold til konsumprisindeksen. Departementet foreslår at satsen ikke økes.

Denne oppfølgingen er et godt stykke unna det en samlet justiskomite har bedt om. Frysing av satsen vil ikke bety stort og antall saker vil kunne vokse som før.

Svar:

Spørsmålet er stilt til arbeids- og sosialministeren, men besvares av meg siden inkassoloven med forskrifter hører

under Justis- og beredskapsdepartementets ansvarsområde.

Jeg kan bekrefte at regjeringen vil vurdere nivået på satsene i inkassobrandsjen. Dette arbeidet ble påbegynt i oktober i år da det ble nedsatt en arbeidsgruppe som skal se på nærmere angitte problemstillinger om inkassoregelverket, herunder reglene om gebyrer og maksimalsatser. Arbeidsgruppen har frist til utgangen av 2019 til å slutføre sitt arbeid.

Inkassosatsen reguleres normalt ved hvert årsskifte. I statsråd 20. desember 2018 ble det imidlertid ved en endring i inkassoforskriften besluttet å fryse inkassosatsen. Dette er et midlertidig tiltak i påvente av lov- og forskriftsendringer som følge av arbeidsgruppens arbeid. Inkassosatsen er en grunnstørrelse som blant annet purregebyrer og maksimalsatser for skyldnerens ansvar beregnes ut fra, jf. inkassoforskriften § 1-1 tredje ledd og § 2-1 første ledd annet punktum. Inkassosatsen er i dag 700 kroner, og skulle etter opplegget i forskriften bli 730 kroner fra årsskiftet.

Det er behov for en bred vurdering av hvordan reguleringen av inkassosalærene bør være fremover. Dette skal som nevnt arbeidsgruppen se nærmere på. På det nåværende tidspunktet, før arbeidsgruppen har ferdigstilt sitt arbeid og saken har vært på høring, er det ikke naturlig at jeg gir uttrykk for synspunkter på hva de kommende reglene mer konkret bør gå ut på.

SPØRSMÅL NR. 620

Innlevert 17. desember 2018 av stortingsrepresentant Geir Inge Lien

Besvart 3. januar 2019 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkell Wara

Spørsmål:

Det pågår for tiden arbeid med å utvikle ny stillings- og ressursfordelingsmodell for politidistriktene.

Vil statsråden sørge for at modellen tar hensyn til geografi og antall lensmannskontor/politistasjoner i politi-

distriktene, slik at ikke politidistrikt med lange avstander og krevende geografiske forhold kommer særlig dårlig ut sammenlignet med politidistrikt med høy befolkningstetthet og korte avstander?

BEGRUNNELSE:

Møre og Romsdal politidistrikt får tildelt færre ressurser enn andre politidistrikt. Politidistriktet har lenge lagt lavest når det gjelder politidekning, men også når det gjelder antall politi og sivilt ansatte samlet sett. Jeg er opptatt av at en ny ressursfordelingsmodell retter opp skjevheter i ressursfordelingen og sørger for at det kan tilbys gode polititjenester over hele landet. De må være tilstrekkelig kapasitet på både politistillinger og sivile stillinger i politidistriktene, og en må i størst mulig grad unngå at politikraften brukes på sivile oppgaver. Jeg mener det er viktig å ta hensyn til dagens utfordringer i politidistriktene. Dette gjelder for eksempel de politidistriktene med grenseoverganger og sjøgrense/havner. En kan da ikke kun se på historiske data for hvilke oppgaver som har vært gjennomført, men en må se på hvilke oppgaver som er ønskelig å gjennomføre i fremtiden.

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementet har det overordnede ansvaret for at Politidirektoratet gjennomfører tiltak i

tråd med regjeringens og Stortingets vedtak og prioriteringer. Departementet følger opp dette blant annet gjennom mål og tildeling av bevilgninger, i tildelingsbrevet til direktoratet.

Politidirektoratet har ansvaret for administrativ og faglig ledelse, oppfølging og utvikling av politidistriktene. Det er direktoratet som fordeler tildelte bevilgninger til blant annet politidistriktene.

Ressursfordelingsmodellen er direktoratets modell som utvikles under de rammer og føringer som er gitt gjennom tildelingsbrev og andre styrende dokumenter som for eksempel stortingsmeldinger, proposisjoner, stortingsvedtak og regjeringens handlingsplaner. Utgangspunktet har vært å utforme en modell som best mulig kan ivareta politidistriktenes særegenheter, utfordringer og særskilt tildelte oppgaver. Når det gjelder geografi og avstander, vil modellen ivareta arealmessige utfordringer, særlig i politidistrikter med store avstander og/eller vanskelig fremkommelighet. Modellen er fortsatt under utvikling.

Jeg mener det ikke blir riktig av en statsråd å gi ytterligere føringer på direktoratets ressursfordelingsmodell.

SPØRSMÅL NR. 621

Innlevert 17. desember 2018 av stortingsrepresentant Arne Nævra

Besvart 4. januar 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

I behandlingen av Kystruteanbudet vedtok Stortinget 20. des 2017: "Stortinget ber regjeringen forhandle fram ei avtale om miljøbonus der rederi kan bli kompensert for kvart tonn CO₂ som vert redusert utover krava i anbudet i løpet av kontraktperioden, etter at kontrakt med operatøren(ane) på Kystruta er inngått." Så vidt vites er det ennå ikke kommet på plass en avtale om miljøbonus for Kystruten, 9 måneder etter kontraktsinngåelse.

Når kan statsråden ha ferdig et system og en avtale om miljøbonus som vedtatt?

BEGRUNNELSE:

En hyggelig julehilsen om utslippsfri skipsfart kom på fredag med tildeling av midler fra Pilot-E til et hydrogenprosjekt på Kystruta. Det var flere gode prosjekter for utslippsfri maritim og industri. Flere prosjekter fikk en støtte på til sammen 71 mill. kroner.

Pilot-E ordningen er et godt virkemiddel med samarbeid fra virkemiddelapparatet for å få utslippsfri løsninger raskere fram igjennom utviklingsfasen fram til realisering. Det trengs mer av dette for å få fart på klimaløsningene, så Pilot-E ordningen bør bli en permanent ordning med flere utlysningssrunder i året og selvsagt mye mer midler.

De prosjektene som får PILOT-E-status representerer nullutslippsløsninger for ulike fartøystyper. Prosjektene er ambisiøse og vil i stor grad til å flytte fronten for hva som er mulig innen nullutslipps, maritim transport.

Selfa Arctic AS og Flying Foil AS skal lede hvert sitt samarbeidsprosjekt knyttet til utslippsfrie hurtigbåter. Sammen med sine partnere skal de utvikle løsninger som øker energieffektiviteten og dermed gjør nye elektriske framdriftsløsninger basert på batteri- eller brenselcelledrift mulig.

Samskip AS skal utvikle og realisere lønnsom containertransport på sjø med hydrogen og brenselceller som gir utslippsfri framdrift og gjør det mulig å flytte transport av

last fra vei til sjø. Autonom lasthåndtering står sentralt for å oppnå kostnadseffektivitet for en utslippsfri løsning.

Havyard fikk altså støtte til prosjekt på hydrogendrift av Havila Kystruten for en løsning hvor kystruteskip kan seile halve ruta fra Bergen til Kirkenes helt utslippsfritt. Systemet skal være installert og i drift innen utgangen av 2022.

Dette er det stort og viktig steg videre for utslippsfri løsninger for Kystruten og for langdistanse skipsfart, som viser at løsninger for dette er tilgjengelig for realisering nå innen få år, og ikke ligger langt fram i tid som enkelte hevder.

Stortingsvedtaket om utslippsfri fjorder fra mai har vært viktig for å påvirke til fortgang i planer om utslippsfri løsninger - det har hatt en stor og viktig effekt til nå. Og det vil få enda større effekt på investeringsbeslutninger når det gjennomføres som regleverk - som vi håper at Regjeringen gjennomfører i løpet av 2019.

Svar:

Regjeringa har heile tida vore oppteken av at kystsamfunna skal ha eit godt sjøtransporttilbod mellom Bergen og Kirkenes. Dette inneber òg eit ynskje om betre luftkvalitet og lågare klimagassutslepp langs kysten. Samferdsdepartementet inngjekk i april 2018 avtaler med Hurtigruten AS og Havila Holding AS om å betene kystruta frå 2021-2030. I desse avtalene er det for fyste gong stilt klima- og miljøkrav til leverandørane av kystrutetenesta. Nivået på klima- og miljøkrava blei satt med omsyn til at

krava ikkje skulle ha innverknad på sikkerheita og regulariteten av tenesta. I prop. 1 S for SD (2018-2019) går det fram at "Departementet vil følge opp oppmodingsvedtaket overfor dei to leverandørane innanfor rammene av anskaffingsregelverket og statsstøtteregelverket, og komme tilbake til saka på eigna måte."

I innst. 13 S (2018-2019) hadde ikkje Transport- og kommunikasjonskomiteen merknader og tok departementet si oppfølging til orientering. Det er viktig å avklare kva rammer som finst, og kva for verknad dei har for innrettinga av miljøbonusen, for å unngå at den vert i strid med reglane om offentlege anskaffingar og statsstøtte. Eg er svært oppteken av å ikkje endre føresetnadene for dei inngåtte avtalene på ein måte som inneber ein risiko for gyldigheita av avtalene eller at kompensasjonen inneber ulovleg statsstøtte. Det er mellom anna viktig å ta omsyn til at ESA 16. august 2018 fatta eit vedtak om at kystruteavtalene, slik dei no ligg føre, ikkje inneber statsstøtte.

Eit anna omsyn i denne saka er korleis miljøbonusen kan verke i samanheng med andre verkemiddel på klima- og miljøområdet. NOx-fondet har allereie gitt tilsegn om støtte til Hurtigruten AS med 625 millionar kroner og Havila Holding AS med 327 millionar kroner og i tillegg har Enova fleire aktuelle støtteordningar.

Eg er oppteken av å sikre framdrifta i førebuinga av ein miljøbonus. Samstundes må ein sette av tilstrekkeleg tid til å gjere ei forsvarleg vurdering av føresetnadane, slik at ein unngår å setje dei inngåtte avtalene eller vedtaket frå ESA i fare. Endeleg avklaring vil kome når desse vurderingane er gjorde.

SPØRSMÅL NR. 622

Innlevert 18. desember 2018 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland

Besvart 3. januar 2019 av eldre- og folkehelseminister Åse Michaelsen

Spørsmål:

Medieoppslag forteller om mangelsituasjon på en vaksine mot lungebetennelse. Selv om akkurat denne saken blir løst, er det en stadig stigende global etterspørsel etter vaksiner. Kombinert med lang produksjonstid, gjør dette vaksiner til et knapphetsgode.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre Norge tilstrekkelige leveranser for å møte den økte etterspørselen etter vaksiner på kort og lang sikt?

BEGRUNNELSE:

Den stadig stigende globale etterspørselen gjør at vaksiner er blitt et knapphetsgode. I tillegg har vaksiner ofte en produksjonstid på to til tre år. NRK har blant annet en sak om mangel på vaksinen Pneumovax, som brukes for å forebygge lungebetennelse hos voksne over 65 år. Mer forebygging ved voksevakinasjon samt bortfall av globale leverandører av pneumokokkvaksine, har ført til stor global etterspørsel etter Pneumovax over flere år. I Norge har Folkehelseinstituttet (FHI) anbefalt

pneumokokkvaksine, det vil si Pneumovax, for alle over 65 år i tillegg til utsatte risikogrupper.

Til sammen vil over 1 million nordmenn være aktuelle for Pneumovax. Per i dag har FHI kjøpt og brukt 40.000 doser, men etterspørselen øker raskt. For neste år har FHI bestilt 60.000 doser. Men det er grunn til å tvile på om dette er tilstrekkelig, hvis vi for eksempel sammenligner med økningen i influensavaksiner fra 600.000 til 850.000 doser. Målgruppene for influensa- og pneumokokkvaksiner er i stor grad overlappende, noe som gjør denne sammenligningen relevant.

Det er ønskelig å øke vaksinasjonsraten. FHI har derfor gitt klare anbefalinger blant annet om et voksen-vaksinasjonsprogram som inkluderer både influensa- og pneumokokkvaksine. Denne anbefalingen, sammen med tilbud om vaksinasjon i apotek og økt fokus på vaksinasjon i legenes elektroniske pasientjournalssystemer, gjør at behovet for vaksiner fortsatt vil øke. Ved etablering av et nytt program er det imidlertid vanskelig å spå hvilken dekningsgrad man vil oppnå. Like ens vil det være vanskelig å spå hvor raskt man kan oppnå et eventuelt dekningsradsmål. Dette vil avhenge av både kommunikasjon og infrastruktur.

I dag leverer FHI en toårlig prognose for vaksinebehovet, men all risiko for produksjon og leveranser ligger på produsenten. For å levere mer bedre flerårige prognoser, vil det være helt avgjørende med god dialog mellom beslutningstakere (HOD), forvaltningsorganene (FHI, E-dir), grossister og leverandører. For å sikre konkurransedyktige betingelser for å få vaksiner til Norge gitt den stigende globale etterspørselen, bør det vurderes hvorvidt det er nødvendig å se på systemer for risikodeling i form av prognoser («forecasting») og bruk av langsiktige kontrakter.

Svar:

Takk for spørsmål knyttet til leveringssikkerhet av vaksiner på kort og lang sikt. Det er en viktig sak som Folkehelseinstituttet er daglig opptatt av og arbeider kontinuerlig med for å sikre.

Det er helt riktig som spørsmålsstiller skriver at vaksiner er et knapphetsgode. Etterspørselen er større enn produksjonskapasiteten på global basis. Til tross for dette har vi ikke hatt alvorlige mangelsituasjoner knyttet til vaksine i Norge de siste årene. Vi har derimot vært i stand til å hjelpe våre naboland flere ganger i vanskelige vaksine mangelsituasjoner gjennom et tett nordisk beredskapssamarbeid.

Jeg vil fremheve følgende viktige etablerte tiltak som årsak til at vi ikke har hatt alvorlige vaksinemangel situasjoner i Norge:

- Vi har et godt etablert Barnevaksinasjonsprogram som gir alle barn i Norge rett til vaksine mot 12 smittsomme sykdommer, og i tillegg vaksine mot tuberkulose for

dem som er spesielt utsatt. Det faktum at vi i Norge har et godt etablert program, vi har et folkeregister og vi har et vaksinasjonsregister gjør at vi kan gi produsentene svært gode prognoser for vårt vaksinebehov knyttet til Barnevaksinasjonsprogrammet. Barnevaksinasjonsprogrammet er nå en rett for alle barn i Norge til fylte 20 år.

- For Barnevaksinasjonsprogrammet har Folkehelseinstituttet i tillegg et beredskapslager tilsvarende seks måneders bruk av vaksine slik at vi kan tåle uforutsette leveringssituasjoner og uforutsette behov som for eksempel ved et smitteutbrudd.
- For andre vaksiner som ikke inngår i Barnevaksinasjonsprogrammet har Folkehelseinstituttet et beredskapslager tilsvarende fire måneders bruk av vaksine.
- Folkehelseinstituttet prioriterer regelmessige møter med alle vaksineleverandører til det norske markedet der prognoser og leveringssituasjon alltid er tema.
- Folkehelseinstituttet kjøper programvaksiner gjennom anbudskonkurranser i henhold til forskrift om offentlige anskaffelser. Det inngås langsiktige avtaler. Standard er to år med mulighet til forlengelse i ett + ett år.
- Folkehelseinstituttet er del av et nordisk beredskapssamarbeid for vaksiner som gjør at vi raskt ser på muligheten for hjelpe hverandre i en akutt mangelsituasjon.

I tillegg til overnevnte tiltak har Folkehelseinstituttet, på oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet, utredet ulike modeller for et voksevakinasjonsprogram. Rapporten ble levert pr. 1. november 2018. I rapporten anbefaler Folkehelseinstituttet blant annet at influensaprogrammet videreføres i et vaksinasjonsprogram for voksne og risikogrupper. Videre anbefaler instituttet å inkludere vaksinasjon mot pneumokokksykdom samt sikre grunnvaksinasjon og oppfriskningsvaksinasjon til dem som trenger det gjennom et voksevakinasjonsprogram.

Når det konkret gjelder vaksinen mot pneumokokksykdom (Pneumovax) som representanten trekker fram, er det ikke naturlig å sammenligne vaksinebehovet direkte med influensavaksinen. Det anbefales at influensavaksinen gis hvert år til alle over 65 år og til risikogrupper, mens pneumokokkvaksine (Pneumovax) anbefales til de samme gruppene bare hvert tiende år.

Folkehelseinstituttet er av den oppfatning at vi har gode systemer når det gjelder vaksineavtaler og prognoser. Men vi kan likevel alltid bli bedre. Derfor jobber Folkehelseinstituttet med kontinuerlig forbedring av sine innkjøps- og logistikk-systemer.

Folkehelseinstituttet deler ikke forståelsen for at all risiko for produksjon og leveranse ligger på produsenten. De leverer prognoser på ca. to års basis og ordre minimum seks måneder før leveranse. Folkehelseinstituttet arbeider også med å kunne gi prognoser utover to år.

På statens vegne har Folkehelseinstituttet ansvar for å sørge for at vi til enhver tid har den mest kostnadseffektive vaksine i programmene. Vaksinemarkedet er også

et dynamisk marked, ny forskning publiseres og nye vaksiner kommer på markedet. Dette må også sees opp mot behovet for langsiktighet i avtaler.

SPØRSMÅL NR. 623

Innlevert 18. desember 2018 av stortingsrepresentant Eirik Faret Sakariassen

Besvart 2. januar 2019 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara

Spørsmål:

I budsjettokumentet fra Justis- og beredskapsdepartementet fremgår det at de nye redningshelikoptrene ikke vil være i drift innen utgangen av 2021, men at «Tidspunkt for driftssetting er til vurdering».

Når kan vi forvente en avklaring av tidspunktet for driftssettelse av de nye AW101-helikoptrene, og kan statsråden garantere at Sea King-systemet vil kunne operere på tilfredsstillende beredskapsnivå til de nye er innfaset?

BEGRUNNELSE:

Stavanger Aftenblad har den siste tiden vist gjennom ulike oppslag hvordan innfasingen av de nye redningshelikoptrene (AW101) stadig er blitt utsatt, og at Sea King-systemet er presset. Sist i artikkel av 12. desember 2018.

Det er alvorlig at vi stadig får beskjed om at innfasingen av nye redningshelikoptre blir utsatt, og at vi nå ikke engang har et tidspunkt og et mål for når de skal være på plass.

Langs kysten og i distriktene er vi avhengig av å ha en god helikopterberedskap, da tåler vi ikke mange dager uten noe beredskap i det hele. Når Sea King-systemet opererer på maks og er presset, så sier det seg selv at innfasingen av nye bør komme på plass.

Svar:

Tidspunktet for idriftssetting av de første redningshelikoptrene er fortsatt til vurdering. Det pågår et planleggingsarbeid mellom Forsvarsdepartementet ved forsvarssektoren og Justis- og beredskapsdepartementet ved NAWSARH-prosjektet. Stortinget vil bli informert om saken på egnet måte og så snart det lar seg gjøre.

Sea King skal utgjøre hovedkapasiteten frem til de nye redningshelikoptrene er innfaset. Nedtrappingssplanen for Sea King vurderes løpende i sammenheng med arbeidet med innfasingen av AW101. Det pågår en tett dialog mellom Forsvarsmateriell, Luftforsvaret og

NAWSARH-prosjektet. Justis- og beredskapsdepartementet følger situasjonen nøye.

Forsvaret ved 330-skvadronen leverer fortsatt tjenester av høy kvalitet og i henhold til de målsettinger som er satt for tjenesten. Jeg er trygg på at redningshelikopterberedskapen vil bli ivaretatt frem til de nye redningshelikoptrene er innfaset. Disse vil ha langt bedre rekkevidde, større hastighet og bedre evne til å operere i dårlig vær enn dagens Sea King-maskin. Den norske redningstjenesten vil derfor bli vesentlig styrket - både over hav og land.

SPØRSMÅL NR. 624**Innlevert 18. desember 2018 av stortingsrepresentant Eirik Faret Sakariassen****Besvart 4. januar 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Mener statsråden at Statens vegvesen skal stille krav til tariffavtaler for selskaper som de kjøper tjenester fra?

BEGRUNNELSE:

Siden 18. juni 2018 har sju elektrikere i Traftec, fra både Haugesund og Stavanger, vært ute i streik, fordi de ikke får tariffavtale. Og de kjemper ikke for høyere lønn, men for medbestemmelse og gode pensjonsvilkår. I Norge vil vi ha et seriøst arbeidsliv.

Ettersom Traftec stort sett utfører oppdrag for Statens Vegvesen, med vedlikehold av infrastruktur langs vei og i tunnelbygging, er dette en alvorlig streik. Det er altså oppdrag på vegne av det offentlige. SV mener det skal stilles strenge krav til de bedriftene som utfører oppdrag på vegne av fellesskapet: de ansatte skal ha seriøse lønns- og arbeidsvilkår, og de skal ha tariffavtale med medbestemmelse.

Svar:

Eg vil vise til at vi i Noreg har eit nasjonalt regelverk som regulerer rettar og plikter for partane i arbeidslivet. Her blir mellom anna retten til å organisere seg og retten til å kunne fremje krav om forhandlingar med sikte på å inngå eller revidere tariffavtale regulert.

Statens vegvesen er byggherre, og er såleis ikkje å sjå på som ein av «partane i arbeidslivet» i denne samanheng. Det er Samferdselsdepartementets vurdering at det i offentlege kontraktar ikkje bør stillast krav som endrar dei rettane og pliktene som partane i arbeidslivet har.

Eg meiner derfor det ikkje bør krevjast tariffavtale i kontraktar vegvesenet inngår. Statens vegvesen er opptekne av å bidra til seriøsitet. Dei krev derfor at alle som arbeider på vegvesenet sine kontraktar skal ha lønns- og arbeidsvilkår som ikkje er i strid med landsdekkande eller allmenngjorde tariffar. Dette sikrar tilfredsstillande lønns- og arbeidsvilkår uavhengig av om det er semje mellom arbeidsgjevar og arbeidstakarar om tariffavtale eller ikkje.

SPØRSMÅL NR. 625**Innlevert 18. desember 2018 av stortingsrepresentant Siv Mossleth****Besvart 4. januar 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Jeg har fått innspill fra transportører i Nordland om mangel på parkeringsplasser/ hvileplasser langs vegene. Siden det er få hvileplasser, må transportørene ofte stoppe før det egentlig er behov for det og da mister de verdifull kjøretid.

Hva vil statsråden gjøre for å få til flere hvileplasser med nødvendige fasiliteter?

Svar:

Tilrettelagde plassar for gjennomføring av døgnkvile er ein viktig del av infrastrukturen og bidreg til trafikksikker tungtransport. Statens vegvesen har, i samarbeid med rel-

evante interesseorganisasjonar i transportbransjen, utarbeidd ein nasjonal plan for døgnkvileplassar.

Arbeidet med å gjennomføre denne er i gang. I dei fleste tilfella vil det bli inngått avtalar med private aktørar, med årlege tilskot over Statens vegvesens driftsbudsjett til etablering, drift og vedlikehald av kvileplassane.

I Nordland er det i dag fire døgnkvileplassar i drift, og ytterlegare to er venta å vere på plass i løpet av kort tid. Dekninga er dårlegast i den nordre delen av fylket, men det blir no arbeid med å få etablert kvileplassar både i Ofoten, Lofoten og Vesterålen. Der det ikkje er marknad for leigeavtale med private, må kvileplassar etablerast i regi av Statens vegvesen.

SPØRSMÅL NR. 626

Innlevert 18. desember 2018 av stortingsrepresentant Siv Mossleth

Besvart 4. januar 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Flyrutene er nesten halvert på Helgeland, og det er ikke bra for næringslivet. Det merker blant annet petroleumsnæringen, som sier at det gjør at en del aktivitet legges bort fra Helgeland. Eksempelvis mannskapsbytter på båt etc. Flyrutene er også en utfordring med tanke på gods.

Hva vil ministeren gjøre for å endre de siste års negative utvikling av flyrutene på Helgeland?

Svar:

Luffarten er viktig for Noreg, og det er avgjerande at alle delar av landet har eit tilfredsstillande flyrutetilbod. Gjennom statleg kjøp av lufttransporttenester på ruter som ikkje er bedriftsøkonomisk lønsame, bidreg vi til at det skjer.

Ordninga med forplikting til offentleg tenesteyting (FOT) er eit unntak frå hovudregelen om fri marknadstilgang til flyruter i Noreg og mellom Noreg og EØS-land. I dette skal vi kombinere god bruk av skattebetalarane sine pengar med effektiv flyrutedrift og eit godt transporttilbod for dei reisande. Flyselskapet som vinn ei FOT-rute, har gjennom nettokontraktar som inneber at flyselskapet beheld alle inntekter, insentiv til å innrette tilbodet slik at dei oppnår flest mogleg reisande. Widerøe, som flyg på Helgeland, vil difor ha økonomisk interesse av å innrette flyrutene i tråd med lokal etterspurnad, men dei må sam-

stundes innfri minimumskrava som ligg til grunn i kontrakten.

Krava til rutene på Helgeland er basert på dei same objektive kriteria som for resten av FOT-rutene i Noreg. Dette sikrar likebehandling av alle rutene som inngår i det statlege kjøpet av lufttransporttenester. Innanfor ramma av krava i kontrakten har operatøren fleksibilitet til å gjere marknadstilpassingar i rutetilbodet. Ein av grunnane til at Widerøe har redusert frekvensen på avgangane samanlikna med tidlegare, er at dei nyttar ein flytype med fleire seter på Brønnøysund og Sandnessjøen. Dette er mogleg fordi desse flyplassane har lange rullebaner, i motsetnad til dei fleste andre lufthamner med FOT-ruter. Når Widerøe nyttar større fly, fører det til at fleire passasjerar får plass på populære avgangar morgon og kveld, i tillegg til at ein får fleire direkteruter.

Samstundes ser vi at belegget har auka på Helgeland samanlikna med dei to føregåande åra, og Widerøe får dermed utnytta flya sine betre. For Brønnøysund, som har mykje petroleumsrelatert trafikk, har det hittil i år vore ein vekst i passasjerar på 5,4 prosent ifølgje statistikken til Avinor. Dersom etterspurnaden aukar, vil det kunne gje insentiv for Widerøe til å auke tilbodet på Helgeland. Eg vil difor oppmode dei lokale styresmaktene på Helgeland til å arbeide tett med Widerøe for å synleggjere udekt potensiale for fleire reisande, som kan utløysast gjennom forbetringar i tilbodet.

SPØRSMÅL NR. 627

Innlevert 18. desember 2018 av stortingsrepresentant Rigmor Aasrud

Besvart 3. januar 2019 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Er det riktig at arbeidsgivere kan trekke fra arbeidsgiveravgift, feriepenger, pensjon samt administrasjon fra mottatt tips før beløpene blir skattepliktig for den enkelte arbeidstaker?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen foreslo i prp. 1 LS (2018-2019) at arbeidsgiver skulle få plikt til å innberette mottatt tips for den enkelte arbeidstaker og at de må betales arbeidsgiveravgift, feriepenger osv. av beløpet. Stortinget sluttet seg til dette.

Ifølge en sak som gjengitt i Frifagbevegelse har ansatte i medlemsbedrifter i NHO reiseliv mottatt et brev der det

opplyses at det vil bli trukket fra kostnader til arbeidsgiveravgift, feriepenger, pensjon og administrative kostnader før fra de innkomne tipspengene før fordeling til den ansatte.

Dette vil bety at de ansatte mottar langt mindre tips enn tidligere og kan ikke være i tråd med de som ble foreslått i saken.

Svar:

Tips den ansatte mottar er skattepliktig inntekt. Slik var det også tidligere, men de nye reglene pålegger arbeidsgiver en generell plikt til å rapportere inn og betale arbeidsgiveravgift av tips, på samme måte som for annen lønn. Det vil gi bedre etterlevelse av skatteplikten, de ansatte utvidede rettigheter og likere vilkår i arbeidslivet.

Representanten spør om arbeidsgiver kan trekke fra arbeidsgiveravgift mv. fra tipsinntekter før utbetaling til de ansatte. Dette er ikke et spørsmål om skattereglene for tips, som ligger under mitt ansvarsområde, men et spørsmål om arbeidsgivers rett til å bestemme over slike inntekter. Det må avgjøres på bakgrunn av privatrettslige forhold og vil bero på hvor langt arbeidsgivers styringsrett går i det konkrete tilfellet. I lovproposisjonen uttalte regjeringen likevel følgende om denne problemstillingen, jf. Prop. 1 LS (2018-2019) s. 90: «Arbeidsgiver kan velge å føre tips de ansatte mottar inn i virksomhetens inntekt, så lenge arbeidsavtalen eller andre privatrettslige forhold ikke er til hinder for dette». Formålet med de nye reglene er særlig å sikre lik skattlegging av arbeidsinntekter og samtidig styrke de ansattes rettigheter.

SPØRSMÅL NR. 628

Innlevert 18. desember 2018 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 8. januar 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Mener statsråden at sykehusene systematisk har brutt loven i mer enn 20 år?

BEGRUNNELSE:

Siden 1995 har Legemiddelinnkjøps samarbeidet (LIS) gjennomført anskaffelser av legemidler på vegne av de offentlige sykehusene. Frem til 2016 var det åpenhet om prisene som ble oppnådd gjennom anbudskonkurransene til LIS.

I forbindelse med at LIS ble en del av Helseforetakenes innkjøpsservice AS (HINAS) i 2016, og senere foretaket Sykehusinnkjøp HF, ble det innført en regel om at prisene som ble oppnådd gjennom anbudskonkurransene skulle holdes hemmelig. HINAS begrunnet dette i offentliglovas § 13 jamfør forvaltningslovens § 13. Sistnevnte paragraf sier at forvaltningen har taushetsplikt om opplysninger som er av konkurransemessig betydning å hemmeligholde for den det gjelder. HINAS hevdet at prisene sykehus betaler for legemidler er forretningshemmeligheter etter denne loven. Sykehusinnkjøp har senere gjentatt påstanden.

Bestemmelsen i forvaltningslovens § 13 har imidlertid ikke vært endret siden LIS ble opprettet. Dersom statsråden er enig med HINAS og Sykehusinnkjøp i at loven

i dag krever hemmelighold av legemiddelpriser, er det logisk å anta at statsråden mener LIS systematisk brøt loven i perioden 1995 til 2016, ettersom lovens krav er det samme.

Svar:

Bruk av rabattavtaler mellom det offentlige og legemiddelindustrien må håndteres innenfor de rammer som dagens lovverk setter. Dette ble bl.a. drøftet i Prop. 83 L (2015-2016) Endringer i legemiddeloven (refusjonskontrakter og rabatter). Offentleglova, forvaltningsloven og legemiddeloven regulerer i hvilken grad legemiddelpriser kan unntas offentlighet. Prisinformasjon på enhetssprisnivå kan være omfattet av lovbestemt taushetsplikt, dersom de etter en konkret vurdering kan anses som forretningshemmeligheter. Lovverket krever ikke hemmelighold av legemiddelpriser, men åpner for at prisinformasjon kan unntas offentlighet – basert på konkrete vurderinger.

Jeg vil understreke at det er de regionale helseforetakene som må vurdere helt konkret hvilke rabatter som kan godtas og hvilket hemmelighold som er aktuelt knyttet til disse innenfor de rammer som dagens lovverk setter. Dette er en del av deres sørge-for-ansvar, jf. spesialisthelsetjenesteloven § 2-1 a.

I forbindelse med virksomhetsoverdragelsen av LIS til HINAS ble praksis for innkjøp av legemidler endret. I etterkant av endringen har de regionale helseforetakene satt ned en arbeidsgruppe for å se nærmere på praktiske og prinsipielle problemstillinger knyttet til praksisendringen. Arbeidsgruppens rapport Håndtering av enhetspriser for legemidler og prinsipper for rutiner for prisinformasjon har nylig vært på høring. De regionale helseforetakene redegjør i denne rapporten bl.a. for

livssyklusen for et legemiddel, forskjellen mellom forhandlinger om pris på legemidler som vurderes i Nye metoder og anbudskonkurranser for legemidler som finansieres av helseforetakene. Videre redegjøres for hvilken virkning åpen prisinformasjon kan ha i de ulike situasjonene. Jeg er kjent med at de regionale helseforetakene behandlet denne rapporten tidligere i høst, og at de bl.a. konkluderte med å vurdere praksis knyttet til konfidensialitet gjennom legemidlets livssyklus.

SPØRSMÅL NR. 629

Innlevert 18. desember 2018 av stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen

Besvart 3. januar 2019 av barne- og likestillingsminister Linda C. Hofstad Helleland

Spørsmål:

Per i dag åpner regelverket for at en kan kombinere arbeid og foreldrepermisjon gjennom gradert uttak. Dette gjelder derimot ikke studenter.

Hva er årsaken til at fedre som studerer ikke har adgang til å ta ut sin del av foreldrepermisjon/fedrekvoten gjennom gradert uttak?

Svar:

Gradert uttak av foreldrepenger vil si delvis uttak av foreldrepenger i kombinasjon med delvis arbeid.

I Ot.prop. nr. 104 (2004-2005) foreslo regjeringen Bondevik II flere forenklinger i reglene om gradert uttak av foreldrepenger. Hovedmålsettingen ble beskrevet slik:

"Siktemålet er å gjøre det enklere å kombinere arbeid og barneomsorg i barnets første leveår ved å forenkle regelverket vesentlig i forhold til i dag. Etter departementets oppfatning er det behov for en mest mulig fleksibel adgang til å kombinere foreldrepenger med delvis arbeid basert på avtale med arbeidsgiver, for foreldre som ønsker å begynne i arbeid før den ordinære stønadperioden er over."

Forslagene dreide seg om å gjøre det enklere å kombinere foreldrepenger med arbeid.

Andre varianter, som for eksempel kombinasjon av foreldrepenger og studier, var ikke en del av diskusjonen. Stortingskomiteen uttalte følgende, jf. Innst. O nr. 34 (2005-2006):

"Komiteen støtter en mer fleksibel ordning med gradert uttak av foreldrepenger som gjør det enklere å kombinere arbeid og barneomsorg i barnets første leveår. Et sentralt mål er at den skal fungere som et likestillingspolitisk tiltak og være attraktiv for fedre. Målsettingen skal være at regelverket bidrar til

økt fedreuttak. Dette vil medføre at arbeidsgiver vil måtte være mer fleksibel. Forslaget vil ikke medføre større samlet fravær fra arbeidsplassen, men åpne for flere muligheter når det gjelder uttak av foreldrepenger."

Forslagene ble vedtatt av et samlet Storting. Regelverket om foreldrepenger er fleksibelt, og det gir foreldrene gode muligheter til å gjøre individuelle tilpasninger.

Å åpne for gradert uttak av foreldrepenger i andre tilfeller enn ved deltidsarbeid vil være en større endring av regelverket. Spørsmålet om det skal åpnes for å kombinere studier og gradert uttak av foreldrepenger bør derfor ikke vurderes isolert.

SPØRSMÅL NR. 630**Innlevert 18. desember 2018 av stortingsrepresentant Arild Grande****Besvart 3. januar 2019 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

Hvordan fordeler tilsynene seg på de allmenngjorte bransjene, og hvor mange av tilsynene var henholdsvis i 2017 og 2018?

BEGRUNNELSE:

Viser til spørsmål nr. 545 / 2018 fra representant Arild Grande. Ber om at tallene deles opp på de enkelte allmenngjorte bransjene samt at det også fremkommer tilsyn gjort i henholdsvis 2017 og 2018.

Svar:

Oversikten fra Arbeidstilsynet viser foreløpige tall pr. 20.12.18, og gjelder tilsyn hvor det som del av tilsynet er kontrollert reise, kost og losji, dvs. kontrollert om arbeidsgiver utbetaler reise, kost og losji i henhold til allmenngjorte forskrifter. Tallene er foreløpige fordi kalenderåret 2018 ikke er avsluttet, og følgelig er ikke alle tilsynene og reaksjoner registrert.

Arbeidstilsynet opplyser at reise, kost og losji er kontrollert i om lag 1040 tilsyn i perioden. Kontrollene av dette har resultert i reaksjoner i om lag 175 reaksjoner.

De aller fleste kontrollene av reise, kost og losji har vært i bygg og anleggsnæringen: ca. 630 tilsyn som resulterte i ca. 120 reaksjoner. Dette fordeler seg på ca. 370 tilsyn og 75 reaksjoner i 2017, og ca. 260 tilsyn og 45 reaksjoner i 2018. Som en del av denne næringen er elektrobransjen, hvor reise, kost og losji er kontrollert 75 ganger med kun en reaksjon. 33 av tilsynene er utført i 2017 og reaksjonen er gitt i 2017, og 42 tilsyn i 2018, foreløpig uten reaksjoner.

Kost er kontrollert i underkant av 300 ganger i transportnæringen, og dette har resultert i overkant av 40 reaksjoner. Her er fordelingen hhv. 182 tilsyn med 22 reaksjoner i 2017 og 116 tilsyn og 22 reaksjoner i 2018.

SPØRSMÅL NR. 631**Innlevert 18. desember 2018 av stortingsrepresentant Arild Grande****Besvart 3. januar 2019 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Vil statsråden følge Byggmesterforbundets råd og stanse at bemanningsbransjen blir opplæringsbedrifter?

BEGRUNNELSE:

I et brev til kunnskapsminister Jan Tore Sanner gir Byggmesterforbundet uttrykk for at de er bekymret for at framtidens bygningsarbeidere kan bli sendt på opplæring hos bemanningsselskaper.

Forbundet har mottatt mange henvendelser og bekymringsmeldinger fra folk i bransjen knytta til at bemanningsselskap nå ønsker å bli opplæringsbedrifter.

Byggmesterforbundet viser til at det ikke er akseptabelt at ungdom i en utdanningssituasjon skal tilbys en læringsarena i byggsektoren med midlertidige arbeid-

splasser, risiko for stadig nye kolleger i læringsmiljøet og stadig nye veiledere i hverdagen som ikke har tilknytning til den bedriften hvor lærlingen har sin kontrakt.

Svar:

Regjeringen gjennomfører et yrkesfagløft, og det har vært satset mye på yrkesfagene gjennom de siste fem årene. Vi vet at Norge vil mangle fagarbeidere i tiden fremover. Ifølge SSB vil vi mangle over 70 000 fagarbeidere i 2035. Annenhver bedrift mangler faglært arbeidskraft, og taper oppdrag på grunn av det. 6 av 10 bedrifter i NHOs kompetansebarometer oppgir at de har behov for folk med yrkesfagsutdanning.

Jeg mener derfor at det er nødvendig å heve statusen til yrkesfagene og redusere frafallet ved utdanningene.

Mesterbrev er like viktig som mastergrad, og vi trenger både mestere og mastere i tiden fremover. I 2017 startet 21 500 personer i lære. Det er det høyeste som noen gang er målt, og det er hele 1660 elever flere enn året før. Fra 2012 til 2017 økte antall nye lærekontrakter med 16 prosent. Andelen som i dag får læreplass, er den høyeste siden 2011.

Fra høsten 2020 kommer den største endringen i yrkesfagutdanningen siden Kunnskapsløftet i 2006. Flere elever skal få spesialisering fra start. Vi utvider fra 8 til 10 utdanningsprogram. Fag som nesten ikke har søkere fases ut. Vi fornyer også fellesfagene på yrkesfag. Det vil gi en sterkere yrkesretting av fellesfagene, slik at de er i tråd med det ungdommen møter i sin arbeidshverdag. Så innfører vi et nytt, praktisk og arbeidslivsrettet håndverksfag som valgfag i ungdomsskolen for å gi flere elever mulighet til yrkesretting tidligere. Vi har også vedtatt en ny ordning som gjør at elever i videregående skole kan skifte til yrkesfag etter det første året på studiespesialisering, uten å måtte gå førsteåret om igjen.

Jeg deler representantens interesse for å sikre at det blir satset på fagarbeidere og lærlinger. Vi har derfor strammet opp kravene til lærlinger i offentlige anbudprosesser. Vi har innført krav om bruk av lærlinger for

å vinne offentlige anbud. Når det gjelder det konkrete spørsmålet om bemanningsbedrifter kan bli godkjente som lærebedrifter, så ligger ansvaret for godkjenning til fylkeskommunene, jf. Opplæringsloven § 4-3. Loven med forskrift stiller flere betingelser for at en lærebedrift skal godkjennes. Siktemålet med disse vilkårene er å sikre at lærlingene får den opplæringen de har krav på. En viktig betingelse er at "lærebedriften må vere fagleg vurdert av yrkesopplæringsnemnda før fylkeskommunen kan godkjenne bedrifta. Fylkeskommunen skal leggje avgjerande vekt på den faglege vurderinga frå yrkesopplæringsnemnda før endeleg vedtak blir gjort."

Videre må en lærebedrift kunne gi opplæring som tilfredsstillende kravene i læreplanene med kompetansemål, og den må utvikle en intern plan for å gi denne opplæringen. Som sagt er det fylkeskommunene som i den enkelte sak må vurdere om en bedrift tilfredsstillende kravene til godkjenning, etter faglig vurdering fra yrkesopplæringsnemnda der partene i arbeidslivet deltar.

Før jeg svarer på brevet fra Byggmesterforbundet vil departementet først invitere partene i arbeidslivet til et møte for å belyse saken nærmere. Det vil inkludere å lytte til de bekymringer som Byggmesterforbundet har gitt uttrykk for.

SPØRSMÅL NR. 632

Innlevert 18. desember 2018 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol

Besvart 8. januar 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Hvor mange medisinstudenter med lisens og nyutdannede leger i norske helseforetak har legestillinger som ikke er rene LIS1-stillinger eller er vikariater for LIS1 i permisjon?

BEGRUNNELSE:

Tillitsvalgte har kommet til oss med bekymringer knyttet til praksisen med å ansette såkalte «postleger», det vil si leger i stillinger som ikke er vikariater eller LIS1-stillinger. Disse legene utfører arbeid av den typen en LIS1-kandidat normalt ville hatt, som for eksempel å skrive innkomstjournaler, men får ikke tjenestetiden tellende som LIS1-tjeneste og har ofte korte, midlertidige arbeidskontrakter. Vi ønsker å få en oversikt over omfanget av denne praksisen.

Svar:

Hovedregel for LIS1-stillinger er at det skal ansettes i stillingene som er utlyst for dette formålet (dvs. LIS1 og tidligere turnusstillinger). Disse stillingene skal gi grunnlag for å oppnå læringsmål i samsvar med det systemet som er etablert for dette. Utover LIS1-stillinger ansettes det i mange ulike ordinære tidsavgrensede LIS1-vikariater i sykehusene. Dette skyldes blant annet ferieavvikling, svangerskap og sykefravær. I tillegg kan det være behov for å opprette særskilte tilpassede ordninger for å dekke opp for fravær (eksempelvis relatert til forskningsoppgaver), og i noen tilfeller avgrensede legetjenester på områder med kapasitetsutfordringer som ikke er koblet til spesialiseringssløp for LIS1. Den sistnevnte gruppen vikariater har jeg fått forståelse for at benevnes som "postleger". Det er også praksis at medisinstudenter kan jobbe i helsefore-

tak ved ferieavvikling, under etablerte ordninger for dette med lisens.

Representanten Kjerkehol spør spesifikt om "hvor mange medisinstudenter med lisens og nyutdannede leger i norske helseforetak har legestillinger som ikke er rene LIS1-stillinger eller er vikariater for LIS1 i permisjon". Det foreligger ingen eksakt nasjonal oversikt over denne type ulike vikariater og engasjementer i norske sykehus.

Jeg har fått innhentet informasjon fra de regionale helseforetakene om deres oversikt over forekomsten av vikariater som ikke er direkte knyttet til LIS1-stillinger. Det samlede inntrykket er at omfanget er beskjedent. Helse Nord viser til at det er noen fåtalls leger som er ansatt i vikariater i påvente av LIS1-stilling ved henholdsvis Universitetssykehuset Nord-Norge og Nordlandssykehuset. Ved Finnmarkssykehuset og Helgelandssykehuset opplyser Helse Nord at det er ingen slike vikariater. Situasjonen ved Helse Sør-Øst er så langt det kjennes til, at

Oslo Universitetssykehus, Sykehuset Østfold og Akershus universitetssykehus har og har hatt noen av de omtalte "postlegene" – blant annet for å dekke opp for kapasitetstutfordringer, til dels i avdelinger hvor LIS1-kandidatene ikke jobber. Helse Midt-Norge opplyser at dette eksisterer i et visst, men beskjedent omfang og som kortvarige vikariater i sykehusene – primært ved St. Olavs Hospital. Tilsvarende er situasjonen i Helse Vest, hvor det i hovedsak er Helse Bergen som har noen av denne type kortere vikariater.

Jeg registrerer at det synes å være noe ulike syn på om de aktuelle typene midlertidige, korte vikariater i sykehusene er hensiktsmessig innrettet og organisert. Det er ellers en kjent utfordring at presset på LIS1-stillinger for leger er stort, gitt det store antallet søkere til tilgjengelige stillinger. Derfor har jeg bedt Helsedirektoratet om en fornyet vurdering av dimensjoneringen. Denne vurderingen skal foreligge i løpet av kort tid.

SPØRSMÅL NR. 633

Innlevert 18. desember 2018 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 4. januar 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Under Arendals uken ble det gjennomført en konstruktiv debatt og dialog om arbeidet med en strategi for sjeldne sykdommer. Det ble enighet om å arbeide videre med definisjonen av målgruppen før man gikk videre med prosessen.

Er det blitt en forent forståelse av målgruppe og hvordan er den videre fremdriften med å utarbeide en strategi for sjeldne sykdommer?

Svar:

Helsedirektoratet fikk i brev fra Helse- og omsorgsdepartementet 20. august 2018 i oppdrag å utarbeide utkast til strategi for sjeldne diagnoser. Oppdraget skal gjennomføres i samarbeid med representanter fra brukerorganisasjonene og fagmiljøene.

Som representanten Grung er inne på, har det vært enighet om at det er hensiktsmessig først å avklare om Norge skal endre vår definisjon av sjeldne diagnoser, før Helsedirektoratet utarbeider forslag til en nasjonal strategi. Departementet delte derfor oppdraget med å utarbeide

de ny strategi. Innen 1. desember 2018 skulle Helsedirektoratet vurdere ny definisjon.

Helsedirektoratet har tidligere anbefalt at Norge bør endre definisjonen, og benytte den som gjelder i de fleste EU-land. Funksjonshemmedes fellesorganisasjon (FFO) har i møter med departementet gitt uttrykk for et annet syn enn Helsedirektoratet. I arbeidet skulle det derfor både tas hensyn til motforestillingene fra FFO og til et arbeid som pågår i Sosialstyrelsen i Sverige med sikte på å endre den svenske definisjonen. Sverige har i dag en definisjon som likner den vi har i Norge. Etter avklaring av definisjonen skal Helsedirektoratet ifølge mandatet utarbeide utkast til strategi innen 1. desember 2019.

I brev til Helse- og omsorgsdepartementet 10. desember 2018 informerte Helsedirektoratet om at arbeidet med ny definisjon i Sverige vil bli ferdigstilt i første kvartal 2019. Helsedirektoratet finner det hensiktsmessig å kunne dra nytte av det svenske arbeidet, og mener det vil kunne være fordeler ved at Norge og Sverige har samme definisjon, selv om denne skulle avvike fra den som er mest vanlig i EU. Helsedirektoratet kunne derfor ikke besvare oppdraget om endret definisjon innen fristen 1. desember 2018. Helsedirektoratet har informert departementet om at det har blitt avholdt møter med FFO, Samarbeidsfor-

umet av funksjonshemmedes organisasjoner(SAFO) og Unge funksjonshemmede om definisjonen av sjeldne diagnoser og arbeidet med en nasjonal strategi for sjeldne diagnoser. Kreftforeningen var også invitert til møtet, men møtte ikke. Det er avtalt nytt møte i midten av januar 2019.

Etter min vurdering vil arbeidet som gjennomføres i Sverige og Sveriges konklusjon være nyttig for arbeidet i Norge. Samtidig ønsker jeg i størst mulig grad å unngå forsinkelser i arbeidet med en nasjonal strategi for sjeldne

diagnoser. Jeg vil derfor be om ytterligere informasjon fra Helsedirektoratet vedrørende Helsedirektoratets forslag om å avvente Sosialstyrelsens konklusjon, for å forsikre meg om at oppdraget med å utarbeide forslag til nasjonal strategi for sjeldne diagnoser ikke blir unødvendig forsinket i påvente av en endelig avklaring av definisjonen.

Avslutningsvis vil jeg understreke at jeg vil forsikre meg om at departementet får et best mulig beslutningsgrunnlag for departementets endelige beslutning om den norske definisjonen av sjeldne diagnoser.

SPØRSMÅL NR. 634

Innlevert 18. desember 2018 av stortingsrepresentant Trond Giske

Besvart 21. desember 2018 av kulturminister Trine Skei Grande

Spørsmål:

Hvilke hindre gjør at lokalradioer som er godkjent for å ha bingo, ikke kan selge bingoblokker digitalt?

BEGRUNNELSE:

Lokalradioen er en viktig samfunnsinstitusjon i distriktene, og en enklere distribusjonsordning for bingoblokker, kan bidra til å styrke inntektsgrunnlaget.

Svar:

Som representanten skriver medfører det riktighet at omsetningen fra bingo er viktig for å kunne opprettholde mange mindre lokalradiostasjoner og lokal-TV-stasjoner i distriktene.

Lag og organisasjoner med godkjent lotteritillatelse kan søke om tillatelse fra Lotteri- og stiftelsestilsynet til å arrangere bingo. Lokalradiostasjoner og lokalfjernsynsstasjoner med konsesjon kan arrangere bingo i lokalradio og lokal-TV under forutsetning av at inntektene går til drift av stasjonen. Det kan gis én tillatelse per år og det kan avholdes ett bingospill per uke. For denne typen foreningsbingo er det ingen omsetningsgrense.

Lokalradioer som er godkjent for å ha bingo kan selge bingoblokker som er godkjent av Lotteritilsynet på internett. Det er følgelig ingen hindre for digitalt salg av bingoblokker. Det er imidlertid krav om at bongene må skrives ut for å kunne benyttes i bingospillet, jf. forskrift 30. november 2011 nr. 1528 om bingo (bingoforskriften) § 26 sjette ledd.

Bestemmelsen i bingoforskriften § 26 sjette ledd trådte i kraft 1. januar 2015. Før dette var det kun tillatt å selge bingobonger i et fysisk lokale (nærbutikk/kiosk). Bakgrunnen for at det ble åpnet opp for å selge bingobonger over internett var at bransjen opplevde at flere nærbutikker ble nedlagt, hvilket begrenset tilgangen til kjøp av bonger.

SPØRSMÅL NR. 635**Innlevert 19. desember 2018 av stortingsrepresentant Kristian Torve****Besvart 4. januar 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til å flytte ståplasser fra klasse 2-busser over til klasse 1-busser, og ta initiativ til å utarbeide en forskrift til § 3 i veitrafikkloven som sikrer at sjåførere ikke kan klandres for ulykker med personskade som følge av at reisende benytter ståplass?

BEGRUNNELSE:

En bussjåfør kan i dag ikke nekte å ta på stående passasjerer med henvisning til kravet om aktsomhet i veitrafikkloven. Ved glatt vei eller andre trafikale utfordringer kan dermed sjåføren ikke henvide til aktsomhetskravet i vegtrafikklovens § 3.

Svar:

Bussar er inndelte i ulike kategoriar med ulike tekniske krav, og for bruk av sitje- og ståplassar. Krava er dei same i heile EØS-området, og det er dermed ikkje aktuelt å gi egne nasjonale krav innan disse kategoriane.

Buss klasse 1 er meint for hyppig av- og påstigning i byområde og har difor ikkje bruksplikt for setebelte. I Noreg har og klasse 1-bussar lågare fartsgrense enn dei andre bussklassane, av di dei er meint å nyttast hovudsakleg i tettbygd strok med låge fartsgrenser. Buss klasse 2 har sitjeplassar med setebelte som det er påbode å bruke, men har og ståplassar. Såkalla forstadsbussar er eit døme på ein klasse 2-buss. Klasse 3-bussar er typiske langrutebussar – utan ståplassar.

Dei ulike bussklassane er meint å nyttast i ulike områder og til ulik trafikk – og har difor og ulike krav til både bruk av ståplassar og bruk av setebelte. Omsynet til tilstrekkeleg kapasitet og fleksibilitet i kollektivtrafikken gjer det ofte naudsynt å nytte klasse 2-bussar.

Eg syner elles til at det er opp til fylkeskommunane, som kjøper av transporttenester frå busselskapa, å ta stilling til kva for bussar som skal brukast på dei ulike rutene. Fylkeskommunane kjenner sine egne veger best og har difor best grunnlag for vurdere kva for bussar som passar den einskilde strekninga best. Eg legg til grunn at fylkeskommunane - i den grad det er mogleg - sikrar at riktig type buss nyttast til den einskilde transport, og at transportbehovet dekkjast på ein føremålstenleg og sikker måte.

Bussjåføren har som andre sjåførar eit eige ansvar for passasjerane, og må følgje aktsemdsplikta i vegtrafikklova § 3, uavhengig av om passasjerane sit eller står.

Sjåførar har og ei særleg oppmoding om å skjerpe aktsemda si når køyretilhøva er vanskelege. Av vegtrafikklova § 6 følgjer det at:

«Fører av kjøretøy skal avpasse farten etter sted, føre-, sikt- og trafikkforholdene slik at det ikke kan oppstå fare eller voldes ulempe for andre, og slik at annen trafikk blir minst mulig hindret eller forstyrret. Føreren skal alltid ha fullt herredømme over kjøretøyet».

Eg ser ikkje grunnlag for å redusere aktsemdsplikta for bussjåførar.

SPØRSMÅL NR. 636**Innlevert 19. desember 2018 av stortingsrepresentant Tuva Moflag****Besvart 3. januar 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hvor mange fastleger er i dag koblet opp til de fire tjenestene som tilbys gjennom helsenorge.no, hvordan er disse fordelt per kommune og hvilke incentiver ligger inne for at leger skal koble seg opp til dette nasjonale systemet?

BEGRUNNELSE:

Flere pasienter ønsker raskere, bedre og enklere kontakt med sin fastlege. Det er i dag mulig å tilby fire tjenester via Helsenorge: <https://helsenorge.no/kontakt-fastlegen/kom-i-kontakt>.

Svar:

Vi har i flere år arbeidet med å gi innbyggerne flere kontakflater mot helsetjenesten, hvor digital dialog mellom innbygger og helsepersonell er en metode for dette.

Digital dialog mellom innbygger og fastlege, er som representanten viser til i brevet, etablert på helsenorge.no. Den offentlige helseportalen er tilrettelagt for at alle journalleverandører for fastleger skal kunne bruke plattformen som kanal for timebestillinger, reseptfornyelse, konsultasjoner og kontakt med legekantoret. Per 20. desember 2018 er det 1592 fastleger fordelt på 293 legekantor som tilbyr digital dialog via helsenorge.no.

De offentlige dialogtjenestene er et tilbud som gis fastlegene via deres journalleverandør. Dette medfører at det er EPJ-leverandørene som tilbyr dialogtjenestene til sine kunder. Vi har p.t. ingen oversikt over fordeling per kommune. Denne oversikten vil innhentes og ettersendes Stortingets president på nyåret.

Jeg viser også til spørsmål om hvilke incentiver som er iverksatt fra statens side. Staten har siden 2014 gjennom takstforhandlingene avsatt midler til EPJ-utvikling på legekantor. Dette har vært et spleiselag mellom staten og Legeforeningen. Samarbeidet har bidratt til utvikling av ønsket funksjonalitet, blant annet digital dialog fastlege på helsenorge.no. Det er lagt til rette i regelverket for fastleger at det kan kreve takst for blant annet e-konsultasjon og enkel pasientkontakt.

Direktoratet for e-helse tilbyr helsenorge-plattformen kostnadsfritt. Det er derfor ingen kostnader fra statens side forbundet med å ta de offentlige tjenestene i bruk. Pasientene logger kostnadsfritt inn på helsenorge.no og betaler ikke for å motta SMS. EPJ-leverandørene står fritt til å prise tjenestene til sine kunder (fastlegene). Fastlegene velger selv EPJ-leverandør og om de digitale tjenestene skal benyttes.

Tilleggssvar 18, januar 2018:

Jeg viser til mitt tidligere svar til Stortingets president av 3. januar 2019, og oversender som lovet en oversikt over fordeling av fastleger per kommune som tilbyr digital dialog gjennom helsenorge.no.

Vedlegg: Oversikt over fordeling av fastleger per kommune som tilbyr digital dialog gjennom helsenorge.no, per januar 2019

Totalsum	1620
Kommune	Antall Leger
Bergen	253
Oslo	149
Stavanger	51
Larvik	49
Sandnes	46
Lørenskog	36
Askøy	35
Bykle	34
Os	33
Strand	29
Asker	27
Fjell	24
Fredrikstad	24
Lindås	24
Bærum	21
Drammen	21
Vennesla	21
Skien	20
Stord	20
Luster	19
Trondheim	19
Voss	18
Kvinnherad	17
Rana	17
Ringerike	16
Sola	16
Porsanger - Porsángu - Porsanki	15
Porsgrunn	15
Tønsberg	15
Aurskog-Høland	13
Eid	13
Høyanger	13
Oppegård	13
Fet	12
Kvam	12
Sund	12
Giske	11
Sandefjord	11
Seljord	11
Suldal	11
Søndre Land	11
Sørreisa	11
Åsnes	11
Narvik	10

Vågsøy	10
Arendal	9
Austevoll	9
Karmøy	9
Sauda	9
Bømlo	8
Lier	8
Nordre Land	8
Tynset	8
Ullensvang	8
Aurland	7
Finnøy	7
Kviteseid	7
Lindesnes	7
Radøy	7
Rygge	7
Sarpsborg	7
Stjørdal	7
Svelvik	7
Tromsø	7
Tysnes	7
Bamble	6
Fauske - Fuosko	6
Gran	6
Grimstad	6
Halden	6
Haram	6
Haugesund	6
Kristiansand	6
Loabåk - Lavangen	6
Masfjorden	6
Nittedal	6
Nordkapp	6
Osterøy	6
Sel	6
Sirdal	6
Ski	6
Sørum	6
Austrheim	5
Balestrand	5
Hjartdal	5
Kongsberg	5
Moss	5
Røyken	5
Skjåk	5
Time	5
Våler	5

Ålesund	5
Dovre	4
Fjaler	4
Gaular	4
Hurum	4
Lillesand	4
Lom	4
Nannestad	4
Nes	4
Nesodden	4
Tysvær	4
Vågå	4
Bygland	3
Eigersund	3
Grue	3
Hornindal	3
Rødøy	3
Skedsmo	3
Stange	3
Ullensaker	3
Gjerdrum	2
Hamar	2
Hjelmeland	2
Holmestrand	2
Kvalsund	2
Lesja	2
Modum	2
Måsøy	2
Randaberg	2
Risør	2
Sør-Odal	2
Evje og Hornnes	1
Harstad - Hársttåk	1
Odda	1

SPØRSMÅL NR. 637**Innlevert 19. desember 2018 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 21. desember 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

Når blir det nasjonalpark i Østmarka?

BEGRUNNELSE:

Den 17. desember oversendte Fylkesmannen i Oslo og Akershus en rapport til Miljødirektoratet, som konkluderte med at Østmarka har kvaliteter som tilfredsstillende naturmangfoldslovens krav til nasjonalpark når det gjelder «særegne eller representative økosystemer».

Østmarkas Venner, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og flere andre har lenge ivret for opprettelse av nasjonalpark i Østmarka. Regjeringen satte i gang arbeidet med å kartlegge naturverdiene i Østmarka i mars i år. Klima- og miljøministeren uttalte i den forbindelse at han tror det vil være etablert en nasjonalpark i Østmarka innen fem år.

Svar:

Fylkesmannen i Oslo og Akershus, som fra og med 1. januar 2019 vil være Fylkesmannen i Oslo og Viken, har levert sin sammenfatning av verneverdier i Østmarka til Miljødirektoratet i tråd med oppdraget de fikk i 2018. Jeg ser av rapporten at Fylkesmannen mener naturverdiene kvalifiserer til opprettelse av nasjonalpark i Østmarka.

Miljødirektoratet skal nå vurdere Fylkesmannens forslag nærmere før jeg får Miljødirektoratets faglige anbefaling slik jeg har bedt direktoratet om. På bakgrunn av denne vil jeg så raskt som mulig starte en verneplanprosess med sikte på opprettelse av en nasjonalpark i Østmarka.

En verneplanprosess tar alltid noe tid, bla fordi det skal gjennomføres gode og inkluderende prosesser, og fordi hensynet til verneverdiene må avveies mot andre samfunnsinteresser. Vanligvis tar slike prosesser minimum 2 år fra oppstart til vedtak om vern fattes av Kongen i statsråd.

SPØRSMÅL NR. 638**Innlevert 19. desember 2018 av stortingsrepresentant Geir Inge Lien****Besvart 2. januar 2019 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara****Spørsmål:**

Vil statsråden vurdere å innføre en ny fordelingsnøkkel for kostnadene til bruk av Nødnett som sørger for at ikke enkelte kommuner kommer særlig dårlig ut - slik tilfellet i dag er bl.a. for kommuner med deltidsmannskap i brann- og redningstjenesten - og vil han vurdere en statlig medfinansiering?

Svar:

Nødnett er bygd og driftes i tråd med Stortingets føringer, jf. St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 3 (2004-2005) og Budsjett-innst. S. nr. 4 (2004-2005), St.prp. nr. 30 (2006-2007) og Innst. S. nr. 104 (2006-2007) og Prop. 100 S (2010-2011) og Innst. 371 S (2010-2011).

Finansieringsmodellen har hele tiden vært at staten skulle dekke den store investeringen i infrastruktur og førstegangsinvesteringen i brukerstyret. Brukerne skulle deretter dekke utgifter til drift- og vedlikehold av infrastrukturen gjennom en abonnementsordning, og selv dekke drift av og reinvestering i brukerstyr. Regjeringen følger dermed opp Stortingets tidligere vedtak i saken.

Prinsippene for dagens brukerbetalingsmodell, og dermed fordelingen mellom brukergrupper, er utarbeidet i samarbeid med etatene, jf. St.prp. nr. 30 (2006-2007) og Innst. S. nr. 104 (2006-2007). En eventuell annen brukerbetalingsmodell og/eller fordelingsnøkkel av kostnadene og ev. delfinansiering av driftsutgiftene fra statens side, vil måtte håndteres i de ordinære budsjettprosesser hvor dette tiltaket vil måtte vurderes opp mot andre viktige tiltak.

SPØRSMÅL NR. 639**Innlevert 19. desember 2018 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen****Besvart 4. januar 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Det er et stort antall usikrede planoverganger i det norske jernbanesystemet.

Vil Statsråden ta et initiativ for å få bedret sikkerheten ved slike planoverganger?

Svar:

Eg syner til Prop. 1 S (2018-2019) for Samferdselsdepartementet, side 180, der går det fram at departementet samla har sett av 360 mill. kr til ulike tiltak for tryggleik og miljø i 2019. Dette omfattar mellom anna tiltak for sikring og sa-

nering av planoverganger. Innanfor rammene av inngått avtale med Jernbanedirektoratet, er det opp til Bane NOR SF å vurdere kva for tiltak som bør gjennomførast for å få best oppnåing av måla for tryggleik i jernbaneframføringa. Tiltak for å førebyggje ulykker på planoverganger blir gjennomført etter ein analyse av jernbanestrekningane og ei samla vurdering av risikobiletet. Målet er at alle tiltak skal bidra til å opretthalde eller forbetre tryggleiksnivået.

Bane NOR melde nyleg om at føretaket i 2019 planlegg å sanere fire usikra planoverganger mellom Koppang og Atna på Rørosbanen, mellom anna den usikra planovergangen ved Bjøråneset, hvor det den 29. november 2018 inntraff ei tragisk ulykke.

SPØRSMÅL NR. 640**Innlevert 19. desember 2018 av stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl****Besvart 3. januar 2019 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara****Spørsmål:**

Dersom det skulle bli Brexit uten avtale: Vil dette på noen måte påvirke dem som allerede har fått autorisasjon som advokatfullmektig basert på en jussgrad fra Storbritannia, og vil statsråden sørge for å etablere en overgangsordning for å sikre forutsigbarhet for dem som allerede har påbegynt en slik grad i Storbritannia med forutsetning om at de senere kan søke om autorisasjon som advokatfullmektig i Norge etter de reglene som i dag gjelder for utdanning tatt i EU/EØS-land?

BEGRUNNELSE:

Begrunnelse: Det vises til følgende uttalelse på regjeringens hjemmesider publisert 14.12.18, under tittelen «Om konsekvenser av Brexit i Norge»:

«For norske borgere med juridisk utdanning fra Storbritannia:

Personer med juridisk utdanning eller advokatbevilling fra Storbritannia kan søke om å bli autorisert som norsk advokatfullmektig også etter uttredelsen. Slike søknader vil imidlertid i

de aller fleste tilfeller bli avslått ettersom vilkårene er strenge og det har vært ført en meget restriktiv praksis på området.

En Brexit uten avtale vil følgelig få konsekvenser for norske borgere som har startet sin utdanning i Storbritannia med forutsetning om at de senere kan søke om autorisasjon som advokatfullmektig i Norge.»

Svar:

Dersom Storbritannia trer ut av EU uten avtale, vil det bli klargjort i forskrift at de som allerede har fått autorisasjon som advokatfullmektig i Norge basert på juridisk utdanning fra Storbritannia ikke mister autorisasjonen ved uttredelsen.

Når det gjelder situasjonen for personer som har påbegynt sin utdanning i Storbritannia med forutsetning om at de senere kan søke om autorisasjon som advokatfullmektig i Norge, må dette ses i sammenheng med hvordan godkjenning av yrkeskvalifikasjoner for personer som har påbegynt en utdanning i Storbritannia som i dag danner grunnlag for gjensidig godkjenning skal løses generelt.

Det er kontakt mellom Justis- og beredskapsdepartementet og Kunnskapsdepartementet om dette spørsmålet.

SPØRSMÅL NR. 641

Innlevert 19. desember 2018 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold

Besvart 21. desember 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sørge for at bærekraftig utnyttelse av skog og biomasse skal økes i samsvar med FNs anbefalinger, som et bidrag i å nå våre langsiktige klimamål, uten at det går på bekostning av 2030 målet?

BEGRUNNELSE:

Det jobbes i disse dager med hvordan Norge skal oppfylle, og rapportere sine klimaforpliktelser. Senterpartiet mener det er flott at vi har satt ambisiøse klimamål, og at disse skal følges opp i 2030. Vi har også klimamål i klimaloven for 2050, og vi trenger også å ha klimamål mot 2100 og videre, dette er et problem som må håndteres i år, og hvert år frem til problemet er løst.

Sentralt i klimaarbeid er bærekraftig utnyttelse av biomasse, dette peker FN på, og dette synes også å være konsensus av blant partiene på Stortinget.

Når det skal rapporteres mot 2030 målene, diskuteres det at all uttak av skog (som ikke lagres i materialer), vil være negative utslipp, fordi skog som vil bli plantet i 2020, ikke vil utgjøre netto opptak i en livssyklus innen 10 år. Derimot vil skog kunne lagre store mengder karbon, og være en viktig bidragsyter i et 100 års perspektiv, 1000 års perspektiv hvis skogressursen forvaltes godt.

Svar:

Ifølge IPCCs 1,5-gradersrapport må CO₂-utslippene være netto null i 2050. Det betyr at det globalt sett må være balanse mellom menneskeskapte utslipp og opptak. Bruk av biomasse vil være nødvendig for å nå dette temperaturmålet.

Jeg er opptatt av at skogen skal bidra til lavutslippsutvikling. Regjeringen har en aktiv politikk for å bidra til skogens rolle i det grønne skiftet. Norge har et omsetningskrav for biodrivstoff til veitrafikk. Dette kravet er i dag på 10 prosent. Kravet øker til 12 prosent i 2019 og 20 prosent i 2020. I 2017 ble det innført et delkrav om avansert biodrivstoff. Delkravet er i dag på 1,75 prosent,

og øker til 2,25 prosent i 2019 og til 4 prosent i 2020. Jeg ser nå på muligheten for øke dette kravet. Avansert biodrivstoff telles dobbelt i tillegg innenfor omsetningskravet. I budsjettet for 2020 foreslår regjeringen i tillegg å innføre et omsetningskrav for biodrivstoff på 0,5 prosent avansert biodrivstoff til luftfart. Gjennom å stille krav om avansert biodrivstoff sikrer vi klimaeffekten ved bruken av biodrivstoff samtidig som vi legger til rette for norsk næringsutvikling innenfor produksjon av biodrivstoff fra skogsråstoff. Regjeringen ønsker å øke innblandingen til veitrafikk og luftfart fem mot 2030. I Jeløya-plattformen ligger det inne en målsetning om 40 % innblanding til veitrafikk i 2030, avhengig av teknologiutviklingen og utviklingen av alternative energibærere, og i NTP 2018-2029 sier regjeringen at den har et mål om 30 % innblanding i 2030 i tråd med tilgangen på sertifisert biojetdrivstoff innenfor de tekniske mulighetene som er til stede.

Regjeringen vil legge til rette for skogbruk og trebasert industri gjennom gode generelle rammevilkår for næringslivet, blant annet gjennom satsing på infrastruktur, forskning og utvikling og lavere skatter og avgifter. Økt avvirkning skal skje innenfor bærekraftige rammer. I tråd med Jeløya-plattformen vil regjeringen styrke grunnlaget for skogbruket gjennom kostnadsreducerende tiltak, fjerning av flaskehals i infrastrukturen og utbygging av skogsbilveier og tømmerkaier.

Norge er langt framme når det gjelder innovativ bruk av tre, blant annet i bruer og i bygninger. Regjeringen vil også stimulere byggebransjen til nyskaping og bruk av tre som byggemateriale. Regjeringen tar sikte på å legge fram strategier for en helhetlig og styrket satsing på forskning, utvikling og innovasjon i skog- og trenæringen, og for å stimulere etterspørselen etter grønne, trebaserte produkter i løpet av 2018.

Som klimatiltak satses regjeringen på gjødsling og planting av stedegen skog, og vi har styrket skogplante-foredlingen. Vi har også gjennomført et pilotprosjekt for skogplanting på nye arealer. I tillegg til økt opptak av CO₂, vil dette på lang sikt styrke det framtidige ressursgrunnlaget i skogen.

Ved en avtale med EU om felles oppfyllelse av klimamålet må vi forholde oss til EUs regelverk for skog og arealbruk. Opptak og utslipp fra forvaltet skog skal måles mot en fremoverskuende referansebane. Vi har mottatt beregninger fra NIBIO og Miljødirektoratet, som nå er til vurdering i departementene. Samtidig sonderer vi fortsatt

hva tilnærmingen i Sverige og Finland blir. Vi vil sikre en tilnærming som utnytter handlingsrommet i regelverket fullt ut. Kompensasjonen Norge vil få sikrer også at det er rom for en god økning i hogstnivået sammenlignet med det som vil ligge til grunn i referansebanen.

SPØRSMÅL NR. 642

Innlevert 19. desember 2018 av stortingsrepresentant Petter Eide

Besvart 7. januar 2019 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

Menneskerettighetssituasjonen i Iran er svært dårlig. Svært mange, spesielt politisk opposisjonelle og ulike minoriteter lider under det undertrykkende regimet. Norge har forbindelser med Iran, både diplomatisk og gjennom norsk næringsliv.

Hvilke initiativ vil norske myndigheter ta for å bidra til å bedre menneskerettighetssituasjonen i Iran?

BEGRUNNELSE:

Amnesty og andre menneskerettighetsorganisasjoner rapporterer om en forverret situasjon for menneskerettighetene i Iran. Landet lider av mangel på ytringsfrihet og organisasjonsfrihet, medier er strengt kontrollert og flere sosiale medier er stengt. Det rapporteres om et ufullstendig rettssystem, vilkårlige dommer, utstrakt fengsling av politisk opposisjonelle, og mye bruk av tortur og mishandling både i rettsprosesser og i fengsel. Iran praktiserer også svært brutale straffemetoder som pisking og amputering. Tallene på dødsstraffer og henrettelser er økende, rundt 600 i 2016. Også barn ned til ni år dømmes til døden. Iran nekter også tilgang til FNs menneskerettighetsobservatør. Selv om det er vanskelig, er det viktig at omverdenen presser Iran til å respektere grunnleggende menneskerettigheter. Norge har en unik mulighet til å stille seg i front i utfordringene til Iran, både fordi vi blir respektert for vår globale kamp for menneskerettighetene, men også fordi vi ikke har geopolitiske interesser som skulle forhindre oss.

Svar:

Jeg deler representantens bekymring for menneskerettighetssituasjonen i Iran.

Norge har en omfattende dialog med Iran der vi også tar opp menneskerettigheter. Dette skjer både bilateralt med iranske myndigheter gjennom vår ambassade i Teheran og Irans ambassade i Oslo, og multilateralt gjennom fora i FN-systemet. I tillegg er Utenriksdepartementet i jevnlig dialog med menneskerettighetsforkjempere som arbeider for å bedre situasjonen.

Under FNs generalforsamling i oktober 2018 ble det gjennomført en interaktiv dialog med FNs spesialrapportør for Iran. Her uttrykte Norge bekymring for det høye antallet dødsstraffer, dødsstraff for mindreårige, begrensningene av kvinners rettigheter, restriksjoner på pressefrihet, vilkårlige arrestasjoner av menneskerettighetsforkjempere, samt diskriminering av religiøse minoriteter. Norge var dessuten medforslagsstiller for den årlige menneskerettighetsresolusjonen for Iran, og deltok aktivt i utforming av teksten. Resolusjonen ble vedtatt av FNs generalforsamling i desember 2018, og var klar i sin fordømmelse av bruddene på menneskerettighetene i landet.

Under den forrige periodiske landgjennomgangen av Iran i FNs menneskerettighetsråd i 2014, ga Norge fem anbefalinger. Vi understreket at Iran bør bidra til et mer åpent sivilt samfunn og avvikle dødsstraff for lovbrudd begått av personer som var under 18 år da lovbruddet fant sted. Vi påpekte også betydningen av rettferdig rettergang, respekt for tros- og livssynsfrihet, samt forsamlings- og ytringsfrihet. Neste periodiske landgjennomgang av Iran finner sted i november i år. Norge vil igjen komme med anbefalinger. Denne høringen vil bli en viktig arena for dialog med Iran om menneskerettigheter.

Selv om det fortsatt er betydelige menneskerettighetstutfordringer i Iran, er antallet henrettelser i landet i 2018 nær halvert fra 2017. Nedgangen skyldes i all hovedsak endringer i narkotikalovgivning, der terskelen for å bli idømt dødsstraff er hevet. Dette har vært en sak som har

vært høyt prioritert av det internasjonale samfunnet, inkludert Norge.

Regjeringen forventer at norsk næringsliv etterlever FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter, og OECDs retningslinjer for ansvarlig næringsliv. Næringslivet må være sitt ansvar bevisst med hensyn til å respektere menneskerettighetene, bidra til anstendige arbeidsstandarder, ivareta en bærekraftig utvikling og å

motvirke korrupsjon. På den måten kan norsk næringsliv bidra til å høyne standarden i Iran.

Norske myndigheter vil fortsette å følge nøye med på menneskerettighetssituasjonen i Iran, og å ta opp utfordringene med landets myndigheter, bilateralt og i FN. Vi merker oss at Iran ønsker tettere kontakt med europeiske land i den nåværende situasjonen, og ser dette som et mulighetsrom for økt påvirkning.

SPØRSMÅL NR. 643

Innlevert 19. desember 2018 av stortingsrepresentant Sheida Sangtarash

Besvart 3. januar 2019 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Rekordmange elever er på spesialskoler ifølge Grunnskolen informasjonssystem (GSI). Nyheten fremkommer på nettsiden til utdanningsnytt 13.12.2018.

Hva har regjeringen gjort, og hva planlegger regjeringen å gjøre for å sikre en inkluderende skole og inkluderende opplæring?

BEGRUNNELSE:

Den inkluderende skolen har vært en målsetning i nyere tids skolepolitikk. Norge har forpliktet seg til å etablere en inkluderende skole gjennom FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne. Komiteen som overvåker statenes etterlevelse av konvensjonen har utgitt en egen veileder (General Comments nr. 4) om den inkluderende skolen. Ut i fra tallene fra GSI og omtalen i utdanningsnytt, er det vanskelig å se at Norge følger våre konvensjonsforpliktelser.

Svar:

Alle barn og unge har krav på et tilpasset og inkluderende tilbud. Jeg er enig i at det er utfordringer med dagens system, og at vi må gjøre mer for å sikre en inkluderende skole og opplæring. Vi må gjøre endringer slik at tilbudet blir bedre. Regjeringen har allerede satt i gang flere konkrete tiltak. For eksempel er kompetanse hos lærere helt avgjørende for å sikre en inkluderende skole for alle barn og unge. Kompetanseheving i spesialpedagogikk er et viktig satsingsområde for regjeringen, og fra skoleåret 2019/2020 skal det tilbys videreutdanning i spesialpedagogikk. I fjor høst ble det også innført plikt til intensiv opplæring og plikt til samarbeid om overgangen mellom

barnehage, skole og SFO. Sammen med lærernormen vil det bidra til at barn og unge ikke faller utenfor.

Mitt mål er en skole som gir mulighet for alle til å lykkes, uavhengig av sosial, kulturell og språklig bakgrunn, kjønn, kognitive og fysiske forskjeller. I fjor vår mottok vi en rapport (Nordahl-rapporten) fra en ekspertgruppe som skulle vurdere tilbudet til barn og unge med behov for særskilt tilrettelegging. Gruppen skulle også komme med konkrete forslag til hvordan vi kan sikre at barn og unge blir inkludert i fellesskapet. Rapporten peker på alvorlige utfordringer: Ikke alle barn og unge får den hjelpen de trenger, de får den for sent, hjelpen gis av ufaglærte, og kompetansen befinner seg for langt fra barnet. I tillegg tas mange elever ut av fellesskapet for å få hjelp.

Høsten 2019 vil jeg legge frem en stortingsmelding om tidlig innsats og inkluderende fellesskap, som blant annet skal vurdere og følge opp forslagene i denne rapporten. Stortingsmeldingen vil ha et spesielt fokus på barn og unge med behov for særskilt tilrettelegging. En bedre inkluderende praksis handler til syvende og sist om at barn og unge skal oppleve å tilhøre, medvirke i og å være betydningsfulle i fellesskapet. Noen ganger kan det være nødvendig at eleven blir tatt ut av fellesskapet i klasserommet, men da må det gjøres med utgangspunkt i barnets og elevens behov og med tanke på å oppnå reell inkludering. En god inkluderende praksis handler i stor grad om lærernes bevissthet og holdninger, i tillegg til å styrke kompetansen til de som jobber i barnehage og skole. Meldingen skal bidra til å styrke og legge til rette for et mer inkluderende tilbud i barnehagen og skolen.

SPØRSMÅL NR. 644**Innlevert 19. desember 2018 av stortingsrepresentant Sheida Sangtarash****Besvart 4. januar 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Ifølge Dagens Medisin 22.10.2018 går beslutningsforum bort fra absolutt aldersgrense ved 18 år når det gjelder medisinen Spinraza for SMA-pasienter. Samtidig vil Beslutningsforum holde fast på at SMA-medisinen Spinraza er forbeholdt barn.

Betyr dette er alle pasienter med SMA, nå vil få en individuell vurdering, og hvis ikke, hvorfor?

Svar:

Jeg er kjent med at Beslutningsforum fattet en ny beslutning om Spinraza den 22.10.2018. I beslutningen er det presisert at Beslutningsforum foretar prioriteringer på gruppenivå.

I beslutningen er det oppført at dagens vilkår for bruk av nusinersen (Spinraza) bygger på eksisterende kunnskap om effekt ved ulike typer spinal muskeltrofie og for ulike aldersgrupper. Vilkårene kan endres gitt at det foreligger

dokumentasjon som viser god nok effekt/nytte og kostnadseffektivitet for andre grupper med spinal muskeltrofie. Dersom det tilkommer ny kunnskap (herunder om pasientsikkerhet, kostnadseffektivitet, overlevelsestill m.m.) som endrer resultatet vesentlig, vil beslutningen vurderes på nytt.

Basert på dette konkluderer Beslutningsforum med at det ikke kan forsvare å tilby en pasientgruppe behandling uten å ha tilstrekkelig kunnskap om effekt og sikkerhet for pasientene. Det uttales at per dags dato er det ikke dokumentert tilstrekkelig effekt og sikkerhet vedrørende behandling med nusinersen (Spinraza) til at metoden kan innføres for voksne med SMA.

Det presiseres likevel i beslutningen at det alltid skal foretas løpende individuelle vurderinger av hvilken type helsehjelp som skal ytes for den enkelte pasient. Dette skal gjøres innenfor rammen av det som er besluttet skal tilbys i den offentlige spesialisthelsetjenesten, og slik at det grunnleggende kravet til forsvarlighet er oppfylt.

SPØRSMÅL NR. 645**Innlevert 19. desember 2018 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 8. januar 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Vil statsråden jobbe for å sikre at norske forbrukere kan få vite hvilket land bearbeidet kjøtt, fisk eller øvrige animalske produkt har sin opprinnelse fra gjennom en merkeordning?

BEGRUNNELSE:

NRK publiserte 13. desember en sak hvor de har undersøkt rundt 120 fiskematprodukter i fem ulike butikkjeder. Den undersøkelsen viser at produsentene i stor grad merker produktene med opprinnelsesland dersom den er laget i Norge, men i mindre grad merker den om den kommer fra et annet land. Regelverket i dag sier at det ikke er krav om opprinnelsesmerking på kjøtt- eller fiskeriprodukter dersom de er bearbeidet. Det gjør at store deler av fisk,

kjøtt og andre animalske produkter er umerket med opprinnelsesland. Både Mattilsynet og Forbrukerombudet har reagert på den manglende merkingen og mener Norge bør har et regelverk som sikrer at forbrukeren vet hvilket land kjøttet eller fisken kommer fra. Tidligere har departementet vist til Matinformasjonsforskriften og EUs matinformasjonsforordning. Fra før er det kjent at Finland har ønsket å etablere et eget krav om opprinnelsesmerking. I så måte er det ønskelig at departementet redegjør for hvor vidt dagens regelverk gir mulighet for et større nasjonalt handlingsrom når det gjelder å innføre egen opprinnelsesmerking.

Svar:

Krav til merking av matvarer reguleres i hovedsak av matinformasjonsforordningen, forordning (EU) nr. 1169/2011, som gir harmoniserte bestemmelser om matinformasjon til forbrukere. Regelverket er i Norge gjennomført i matinformasjonsforskriften.

Det er ikke gitt spesifikke krav til merking med opprinnelse for bearbejdede fiske- og kjøttprodukter. I regelverket stilles et grunnleggende krav om at merkingen ikke skal være villedende for forbruker. Dersom det vil være villedende å utelate opplysninger om opprinnelse, så skal et produkt likevel merkes med opprinnelsesland eller -sted. Eksempelvis kan emballasje på et produkt antyde ved bruk av bilder, logo, flagg osv. at et produkt kommer fra Norge, mens det riktige opprinnelseslandet er Sverige. Da skal produktet merkes med at det kommer fra Sverige. For bearbejdede produkter regnes opprinnelseslandet eller

-stedet som det landet/stedet hvor den siste vesentlige bearbejdingen har foregått. Er det for eksempel benyttet kjøtt fra ett eller flere land i en pølse som produseres i Norge, er det korrekt å merke pølsen med at den kommer fra Norge.

Fra april 2020 kommer det nye regler fra EU om opprinnelsesmerking av hovedingrediensen i produkter som er merket med opprinnelse, dersom denne hovedingrediensen ikke er av samme opprinnelse som det er angitt på produktet. Det vil si at hvis et kjøttpålegg er merket med at det er laget i Norge, men at kjøttet kommer fra Tyskland, så må dette opplyses om. Enten ved å informere om at opprinnelsen til kjøttet er en annen enn produktets, eller ved å opplyse om hvilken opprinnelse det har. Kravet vil gjelde der produsenten velger å merke med opprinnelse på selve produktet. Dette vil bidra til en tydeliggjøring for forbruker når det gjelder opprinnelsen av ingrediensene i slike produkter.

Det har vært og er fremdeles mange diskusjoner i EU når det gjelder opprinnelsesmerking, og det har vært foretatt flere utredninger for ulike produkttyper. Konklusjonen når det gjelder bearbejdede kjøttprodukter er at det vil være for økonomisk krevende og praktisk vanskelig for næringen å følge opp krav om angivelse av opprinnelsesland/sted for slike produkter. Bearbejdede produkter kan bestå av mange ingredienser, for eksempel kan en pølse bestå av ulike kjøttslag fra flere ulike leverandører. Det vil for mange produsenter kreve ressurskrevende og dyre sporingssystemer for å kunne dokumentere et slikt krav. Kostnadene vil i praksis føre til dyrere matvarer for forbrukerne. Utredninger fra EU viser at mange forbrukere er interessert i opprinnelsesmerking, men at de i liten grad er villig til å betale for dyrere produkter.

De næringsaktørene som ønsker det kan selvsagt merke produkter med opprinnelsesland/-sted på frivillig grunnlag. Det er det full anledning til. Flere produkter

merkes med opprinnelse på frivillig grunnlag fra produsentenes side i dag. Det viser at forbrukere for enkelte produkter er villig til å betale mer for å få opplysninger om opprinnelse. Men vi skal være forsiktige med å pålegge obligatoriske norske merkekrav som i neste omgang kan virke fordyrende.

For andre animalske produkter så kjenner jeg til at det gjelder nasjonale krav til fiskeprodukter knyttet til blant annet fangstområde, i forskrift om kvalitet på fisk og fiskevarer. Det hører inn under fiskeriministerens ansvarsområde, og det går jeg ikke inn på her.

For melk og melkeprodukter har en rekke land innført nasjonale prøveordninger. Disse ordningene skal evalueres etter en viss tid, vanligvis 2 eller 3 år. Slike ordninger må imidlertid begrunnes godt.

Når det gjelder produkter av rent/ferskt kjøtt, er det gitt konkrete bestemmelser i EU om opprinnelsesmerking for en rekke kjøttslag. Som følge av kugalskapskrisen på 2000-tallet ble det innført krav om opprinnelsesmerking for storfekjøtt. Det har også blitt innført opprinnelsesmerkeeregler for ferdigpakkede produkter fra andre kjøttslag som det er et stort forbruk av i EU som svin, sau, geit og fjørfe. Disse bestemmelsene er gjennomført i norsk regelverk, blant annet i matinformasjonsforskriften. I utviklingen av regelverket ble det vurdert nøye hvordan regelverket kunne sikre en likevekt mellom forbrukernes behov for opplysninger, merkostnadene dette innebærer for driftsansvarlige og nasjonale myndigheter, noe som påvirker produktets sluttpris. Dette kravet gjelder bare for ferdigpakket ferskt, kjølt eller fryst kjøtt som hele skrotter, halve og kvarte skrotter, nedskåret kjøtt, kjøttsorteringer og kvernet kjøtt.

SPØRSMÅL NR. 646**Innlevert 19. desember 2018 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik****Besvart 7. januar 2019 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

Miljødirektoratet opplyser at Slettåsreviret og noen andre ulveflokker er blitt merket med GPS-halsbånd. Intensjonen med forvaltningsmerkingen er å se på områdebruken til merkede dyr. Alfahann 669 i Mangenreviret er også forvaltningsmerket og har fungerende sender.

Kan statsråden gjøre rede for hvordan forvaltningsmerkingen av denne hannen benyttes for å skaffe informasjon om Mangenflokkens områdebruk og hvordan informasjonen tilgjengeliggjøres?

BEGRUNNELSE:

Ulver i Slettåsflokken i Trysil som nå skal tas ut, har i mange år har vært beskrevet som nærgående av lokalbefolkningen og media. Både i Slettåsflokken og andre ulveflokker i Norge har ulver blitt merket med GPS-halsbånd. Bevegelsesmønsteret er analysert av Skandulv.

Foreløpige analyser viser at mat trolig er en avgjørende faktor for ulvenes arealbruk. Fordeling av elg i vinterkonsentrasjoner nær hus, men også tilgang til menneskeskapte åteplasser og dyp snø i høyden om vinteren synes å forklare mye av ulvenes forflytningsmønster.

Rovviltnemndene peker bl.a. på psykososiale forhold i begrunnelsen for sitt vedtak. Når det gjelder ulv er det på det rene at en del mennesker føler frykt og ubehag ved å ha ulv i nærheten. Departementet konstaterer at den samlede belastningen lokalsamfunnene opplever påvirker distriktpolitiske hensyn negativt.

Per nå virker det som om departementet i liten grad gjør seg bruk av de dataene som kommer fra den forvaltningsmerkede ulven i Mangen-reviret i Aurskog-Høland, Nes, Eidskog, Sør-Odal og Kongsvinger. Denne informasjonen ville vært et nyttig faktagrunnlag i vurderingen av hvor nærgående ulvebestanden på Mangen er.

Slik det nå ser ut, virker det som om lokalbefolkningen vil måtte leve med stor belastning over lang tid og desuten greie å dokumentere dette gjennom medieoppslag dersom byrdene skal bli anerkjent. Dette skaper naturlig nok stor frustrasjon og er på ingen måte konfliktdepennende. Offentliggjorte data om ulvens bevegelsesmønster bør derfor gjøres kjent.

Svar:

Klima- og miljødepartementet har de to seneste årene sett det som viktig å få en endra bedre oversikt over hvor

ulvene i ulvesonen og innenfor revir beveger seg. Dette er gjort gjennom forvaltningsmerking av ulver i ulike revir.

Formålet med merkingen har vært å dokumentere områdebruk med bakgrunn i ulvenes skadepotensial på husdyr og tamrein. Det har også vært et formål å følge opp ulvene i Slettåsreviret da lokalbefolkningen har opplevd at disse ulvene har en spesielt nærgående atferd mot mennesker.

Informasjonen som har kommet fram er benyttet av rovviltforvaltningen, samt at informasjonen på ulike måter er tilgjengeliggjort for publikum.

Miljødirektoratet har, på oppdrag fra Klima- og miljødepartementet, gjennomført forvaltningsmerking i ulverevir i 2017 og 2018. Tilsammen har 27 ulver blitt merket, i fire ulike revir (Osdalen, Slettås, Letjenja og Mangen). Det er nå kun to forvaltningsmerkede ulver igjen med fungerende sender i Norge.

Miljødirektoratet opprettet i 2017 en kartløsning, "Ulver i kart", for å tilgjengeliggjøre data fra ulvene for publikum, med tilpasninger i framvisning av data for å ta tilstrekkelig hensyn til sensitive artsdata. GPS-data fra ulver som vandret ut av ulvesonen etter 1. april, ble synlige i realtid blant annet fordi dyreeiere og forvaltning har behov for informasjon dersom ulvene beveger seg inn i prioriterte beiteområder med sau eller tamrein. Posisjoner innenfor ulvesonen og innenfor revir har imidlertid vært skjernet for å beskytte ulvene fra forstyrrelser i yngletiden. Visning av data fra utvandrende ulver var dermed avhengig av at ulver vandret ut fra ulvesonen i Norge. Ulver som vandret til Sverige ble ikke vist i Miljødirektoratets kartløsning.

Etter beitesesongene har dataene fra ulver innenfor og utenfor ulvesonen blitt vist i Miljødirektoratets kartløsning eller i en tilsvarende svensk kartløsning, "Vargwebben". Dataene frigis i Vargweb for å opplyse om hvor forvaltningsmerkede ulver oppholder seg for jegere som benytter hund i forbindelse med jakt. I denne løsningen har siste posisjon blitt vist fram som en 10x10 km rute, uten forsinkelse.

Når det gjelder å bruke dataene for å vurdere om ulver har vært nært bebyggelse eller annen menneskelig infrastruktur, ble det i 2017 gitt konkrete oppdrag til Høyskolen i Innlandet og NINA knyttet til Slettåsreviret. Oppdragene er nå rapportert. Miljødirektoratet forvalter posisjonsdataene fra de forvaltningsmerkede dyrene og vil kunne gi tilgang til dataene eller deler av dataene etter forespørsel/søknad fra forskere og relevante institusjoner.

SPØRSMÅL NR. 647**Innlevert 19. desember 2018 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand****Besvart 7. januar 2019 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

Stortinget ønsker at fjellstyrene skal bidra aktivt inn i Statens naturoppsyn sitt virke.

Er statsråden enig i at flertallet må forstås slik at de oppgavene som Statens naturoppsyn ønsker løst, og som er knyttet til fjellstyrenes områder, hovedsakelig og fremfor å løse oppgavene selv, skal kjøpes fra fjellstyrene, og hvordan vil dette bli fulgt opp?

BEGRUNNELSE:

Viser til Innst. 9 S (2018-2019) der flertallet i Energi- og miljøkomiteen skriver at de oppgavene som Statens naturoppsyn ønsker løst, og som er knyttet til fjellstyrenes områder, fortrinnsvis skal kjøpes fra fjellstyrene. Dette er kostnadseffektivt for staten og reduserer ferdselen i sårbare områder.

Konsekvensen av flertallets innstilling er avhengig av hvordan begrepet «fortrinnsvis» tolkes og følges opp av KLD/SNO i praksis. Ifølge Det Norske akademis ordbok er betydningen av «fortrinnsvis»; først og fremst; hovedsakelig; mest; prinsipalt.

Svar:

Det samlede tjenestekjøpet som Statens naturoppsyn gjør hos fjellstyrene dekkes fra flere poster under Klima- og miljødepartementets budsjett, og gjelder i tillegg til

oppsyn (tilsyn og kontroll med at miljøregelverket etterleves mv) også andre operative feltoppgaver som skjøtsel- og tilretteleggingstiltak i verneområder, skadedokumentasjon i samband med rovdyrtap og naturovervåking. Dette er tiltak som til dels er styrt av akutte hendelser og dels av konkrete bestillinger fra forvaltningen og nasjonalparkstyrene, og varierer derfor med tanke på årlig omfang og geografisk område.

Som regel inngår SNO avtale med fjellstyret, som selv disponerer oppsynspersonell til oppgavene. For enkelte oppgaver som krever spesiell kompetanse, inngår SNO avtaler, eventuelt gjennom fjellstyret, med navngitt personell i fjelloppsynet.

Tjenestekjøpet fra Statens naturoppsyn til fjellstyrene er regulert i en samarbeidsavtale mellom Norges Fjellstyresamband og Statens naturoppsyn. Avtalen gir rammer for samarbeid mellom partene og for de årlige avtalene om tjenestekjøp, og inneholder bestemmelser om hva slags oppgaver en skal samarbeide om, rammer for hvordan bestillinger og rapportering skal utføres mv.

Klima- og miljødepartementet skriver i Prop. 1 S for 2019 at Miljødirektoratet som i tidligere år vil kjøpe tjenester fra fjellstyrene etter behov og tilgjengelig budsjettammer. I planleggingen av faglig oppgaveløsning i de ulike områdene legges det stor vekt på å optimalisere ressursbruken hva angår bruk av tjenestekjøp og egne ressurser.

Etter mitt syn er denne praksisen i tråd med Stortingets føring i Innst. 9 S (2018-2019).

SPØRSMÅL NR. 648**Innlevert 19. desember 2018 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand****Besvart 4. januar 2019 av landbruks- og matminister Bård Hoksrud****Spørsmål:**

NIBIO jobber med en strategi for fjellandbruket. Den var varslet allerede i 2017, men ferdigstilling lar vente på seg.

Kan statsråden redegjøre for videre framdrift og ferdigstilling av denne strategien, og eventuell videre oppfølging av denne?

Svar:

Departementet har hatt kontakt med NIBIO og bedt om en statusoppdatering om pågående prosess knyttet til fjellandbruket. Relevant for saken er føring fra departementet i tildelingsbrev for 2015 som omhandler instituttets regionale tilstedeværelse ulike steder i landet. Under omtale

av aktivitet på Løken i Valdres ligger følgende formulering inne:

«Landbruks- og matdepartementet er opptatt av forskning og kunnskapsutvikling for fjellandbruket, og NIBIO vil få i oppdrag å sikre forsøksarealer og gjennomføre andre tiltak med dette som formål».

NIBIO har fulgt opp føringen og gjennomført en større intern prosess i virksomheten. Instituttet har utredet fremtidige FoU-behov for problemstillinger som er relevante for fjellandbruket. Det er blant annet foretatt vurderinger av egen kompetanse, det er foreslått faglige prioriteringer og det er gitt anbefalinger om organisering av arbeidet på dette området i virksomheten.

Instituttet har altså ikke utarbeidet en strategi for fjellandbruket. Det er imidlertid utført et omfattende arbeid for å følge opp politisk føring om å prioritere landbruket i høyereliggende strøk i Norge med sikte på å videreføre faglig aktivitet innen forskning og kunnskapsutvikling. NIBIO har informert departementet om at utredningens anbefalinger om prioriteringer, organisering av arbeidet m.m. vurderes i NIBIOs løpende arbeid.

Jeg deler representanten Strand sitt engasjement for fjellandbruket. Departementet vil derfor ta opp temaet i vårens styremøte med NIBIO der instituttet vil bli bedt om å redegjøre for arbeidet med å utvikle kunnskap på dette viktige området.

SPØRSMÅL NR. 649

Innlevert 19. desember 2018 av stortingsrepresentant Gisle Meininger Saudland

Besvart 8. januar 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å øke antallet psykologspesialister med driftsavtale i Vest-Agder?

BEGRUNNELSE:

Helse Sør-Øst skriver selv at deres visjon er "å skape gode og likeverdige helsetjenester til alle som trenger det, uavhengig av alder, bosted, etnisk bakgrunn, kjønn og økonomi". Derfor ble undertegnede mildt sagt forbauset når jeg ble gjort oppmerksom på mangelen på avtalepsykologer i undertegnede hjemfylke Vest-Agder. Lokalavisen Agder har i en rekke artikler avdekket at psykologtilbudet i Vest-Agder blir strupet og at det i Vest-Agder er 37 000 innbyggere som deler på en avtalepsykolog, noe som er syv ganger høyere enn i f.eks. Oslo hvor 5 000 innbyggere deler på en avtalepsykolog. Med avtalepsykolog mener undertegnede en psykologspesialist med driftsavtale med helse Sør-Øst. Den erfarne allmennlegen Knut Sand Bakken i Flekkefjord roper varsku og sier følgende i lokalavisen "Vi som allmennleger er fortvilet og føler oss hjelpeløse" og "Pasienter som kommer til legen med store psykiske belastninger trenger ikke bare valium i akuttfasen, de trenger psykolog" Problemet er bare at det knapt er avtalepsykologer å henvise til. Helse Sør-Øst henviser i en artikkel i lokalavisen Agder til fritt sykehusvalg og til DPS hvor det ofte tilbys gruppeterapi sammen med

andre pasienter. Det er klart at for mange vil ikke dette være et tilfredsstillende tilbud. Undertegnede mener DPS gjør en god jobb men er av den oppfatning at det trengs forskjellige tilbud. Samtidig som det er en skrikende mangel på avtalepsykologer i Vest-Agder så sier helse Sør-Øst opp avtalen med psykologspesialist Toralf Årstad i Flekkefjord med den begrunnelse at han har blitt 73 år. Dette til tross for at helseforetaket har full anledning til å fornye avtalen årlig frem til spesialisten er 75 år. Norsk psykologforeninger sier i et intervju med samme lokalavis den 07.12.2018 at statsråden "gjentatte ganger har bedt om at det opprettes flere driftsavtaler men at helse Sør-Øst ikke følger Høies beskjed". Om det medfører riktighet så er det oppsiktsvekkende. Undertegnede håper statsråden gir tydelige styringssignaler til helse Sør-Øst slik at antallet avtalepsykologer økes.

Svar:

Det er ulike årsaker til at det er forskjeller i fordelingen av avtalespesialister innad i Helse Sør-Øst. Dagens fordeling av avtaler, hvor antall avtaler i ulike deler av regionen er betinget av kapasiteten og tilgjengeligheten i den øvrige delen av spesialisthelsetjenesten. En avtalespesialist vil dessuten kreve et pasientgrunnlag av en viss størrelse, noe som også påvirker fordelingen av driftsavtaler.

Innad i Helse Sør-Øst er det færrest avtalepsykologer i Sørlandet sykehusområde og desidert flest i Oslo sykehusområde. Disse to områdene representerer to ytterpunkter. Antall årsverk psykologer med driftsavtale i Vest-Agder har vært uforandret de siste ti årene. Sørlandet sykehus HF har relativt god poliklinisk kapasitet innen psykisk helsevern. Helsedirektoratets rapport «Aktivitet i avtalepraksis» (tall fra 2017) viser at befolkningen i agderfylkene har et større forbruk av polikliniske tjenester innen psykisk helsevern enn store deler av regionen og landet forøvrig. Andelen konsultasjoner i avtalepraksis er imidlertid noe lavere enn i andre deler av Helse Sør-Øst. I Oslo sykehusområde er det en relativt større andel av konsultasjonene som foregår hos privat avtalespesialist.

Styret i Helse Sør-Øst RHF vedtok i juni 2018 en regional plan for avtalespesialistområdet og vedtok også, i tråd med regjeringsplattformen, en økning av antall avtalespesialistårsverk. Planen peker på at psykisk helsevern bør prioriteres innen avtalespesialistordningen og at det på sikt vil være behov for flere driftsavtaler. Det er i 2018 lyst ut en rekke driftsavtaler for psykologer og det

vil ta noe tid å få tilsatt spesialister i disse. Når det gjelder den nevnte spesialisten i Flekkefjord har vedkommende fått tilbud om å forlenge sin driftsavtale i påvente av at ny avtalespesialist tilsettes. Denne avtalen vil lyses ut primo 2019.

Regjeringen vil øke antallet avtalespesialister og bruke avtalespesialistene mer. Nye rammeavtaler mellom de regionale helseforetakene og profesjonsforeningene ble virksomme fra 2016. Gjennom avtalene vektlegges samarbeid mellom sykehusene og avtalespesialistene, slik at pasientene skal få en bedre helsetjeneste. Stortinget slo fast gjennom behandlingen av prioriteringsmeldingen i 2016 at de foreslåtte prinsippene for prioritering skal gjelde for spesialisthelsetjenesten. Dette innebærer at også pasientbehandling som gjennomføres av avtalespesialistene skal være underlagt disse prinsippene. Avtalespesialistene har imidlertid ikke anledning til å tildele pasientrettigheter per i dag. I Prop. 1 S (2017-2018) ble det varslet at det tas sikte på å gi avtalespesialistene både rett og plikt til å tildele pasientrettigheter innen utgangen av stortingsperioden. Pilotprosjekter for dette vil startes i 2019.

SPØRSMÅL NR. 650

Innlevert 19. desember 2018 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol

Besvart 3. januar 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Kan statsråden oversende Stortinget de spørsmål han har stilt embetsverket om mulige endringer i abortloven, og alle vurderinger han har mottatt som er utarbeidet av embetsverket i tilknytning til dette?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til statsrådets svar av på mitt spørsmål av 22.11.2018 om helseministeren kunne bekrefte at embetsverket ikke hadde vært involvert i potensielle avklaringer/endringer knyttet til mulige endringer i abortloven, og, hvis så var skjedd, rede ut for hva som var etterspurt, fra hvem, og på hvilket tidspunkt.

Svaret ble levert 29.11.2018, der statsråd Bent Høie bekreftet at embetsverket hadde blitt benyttet til det både statsministeren og han selv fremholdt var partipolitiske sonderinger. Han besvarte at han «på vanlig måte hadde benyttet den juridiske kompetansen i departementet til juridisk hjelp rundt spørsmålet om eventuelle endringer i abortloven.»

Han hadde bedt embetsverket om en «foreløpig vurdering av hva som kreves for å foreslå et forbud mot fosterreduksjon» og «om en vurdering knyttet til å fjerne det elementet i abortlovens § 2 tredje ledd som noen opplever som diskriminerende».

Statsråden svarte at han «fikk bekreftet at det vil kreve lovendring å endre dagens fortolkning av abortloven. Dette gjelder både om retten til fosterreduksjon og om at visse tilstander hos fosteret er et selvstendig grunnlag for å innvilge abort, blant annet Downs syndrom».

Dette er for øvrig undertegnede kjent med skal være det samme svaret han mottok om samme spørsmål i 2016, da forbudt mot fosterreduksjon første gang ble fremmet av Senterpartiet og Kristelig Folkeparti.

Statsråden skriver i sitt svar 29.11.18 at «utkast til det faglige innholdet i disse svarene har på vanlig måte blitt utarbeidet av embetsverket, mens det politiske knyttet til partidiskusjonene er utarbeidet av politisk ledelse».

Vi er kjent med gjennom media at både NRK og VG skal ha spurt statsråden om han kan dele vurderingene som er foretatt av embetsverket, men dette har

blitt avslått. Hvis disse avklaringer er nødvendige for vurderinger av hvordan en lov kan endres, er det viktig for landets lovgivende forsamling får innsyn i avklaringene som er forelagt statsråden.

Svar:

Regjeringen har ikke et arbeid på gang for å endre dagens abortlov. Den politiske diskusjonen som går mellom partiene på dette området må partiene svare på, slik som også er vanlig i forbindelse med partienes programarbeid.

Høyre har ingen ferdige løsninger, men vi har åpnet opp for å forhandle om dette temaet under noen klare premisser. Forhandlingene vil foregå mellom fire partier.

Spørsmål knyttet til en eventuelt ny regjeringsplattform kan regjeringen svare på når denne er ferdig, og den er grunnlaget for regjeringens politikk.

Dersom KrF får gjennomslag i regjeringsforhandlinger, vil det måtte igangsettes et lovarbeid på vanlig måte. Eventuelle forslag vil bli sendt på alminnelig høring og Stortinget vil få god anledning til å debattere saken.

Jeg finner ikke grunn til å oversende de aktuelle vurderingene fra embetsverket, slik representanten ber om. Begjæringer fra media om innsyn i vurderingene er

avslått med hjemmel i offentlighetsloven § 14 første ledd. Etter offentlighetsloven § 14 første ledd kan et offentlig organ gjøre unntak fra innsyn for dokument som organet har utarbeidet for sin interne saksforberedelse.

For departementet er det viktig å ha gode interne prosesser hvor alle sider av en sak blir belyst. Dette sikres slik vi ser det, blant annet ved at interne dokumenter blir unntatt fra innsyn. Dersom det gis innsyn i interne dokumenter, vil det være en fare for at en sak ikke blir drøftet i sin fulle bredde. Det vil kunne føre til at f.eks. bare de synspunkter som støtter opp om en konklusjon blir fremhevet, noe som vil kunne være svært uheldig. Departementet mener derfor at det både av hensyn til denne saken, og av hensyn til saksbehandlingen av fremtidige saker, er nødvendig å være tilbakeholdne med å gi innsyn i interne notater.

Departementet har vurdert merinnsyn, men kommet til at behovet for å unnta dokumentet fra innsyn veier tyngre enn offentlighetens interesse av å få innsyn.

Hvis Arbeiderpartiet eller andre partier på Stortinget fremmer representantforslag om endringer i abortloven og i den forbindelse ønsker lovteknisk bistand fra departementet vil de få dette på vanlig måte.

SPØRSMÅL NR. 651

Innlevert 19. desember 2018 av stortingsrepresentant Masud Gharahkhani

Besvart 18. januar 2019 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara

Spørsmål:

Er statsråden enig med sin partifelle Jon Helgheim i at signeringen av FNs migrasjonsplattform forplikter oss til å endre norsk innvandringspolitikk?

BEGRUNNELSE:

Torsdag 13.12 redegjorde utenriksminister Ine Eriksen Søreide for FNs migrasjonsplattform.

I debatten videre sa representanten Helgheim følgende:

«Det er mange formuleringer i denne avtalen som ikke bare er problematisk, men går direkte imot norsk innvandringspolitikk. Jeg er også enig i at vi skal beholde norsk selvvråderett ved denne avtalen. Det er ikke noen selvstendighetsavgivelse vi går ut på her, men vi forplikter oss like fullt til å endre norsk politikk – 29 ganger i dokumentet står det at vi forplikter oss til ditt, og vi forplikter oss til datt. Hvis man signerer på at man forplik-

ter seg til å endre norsk politikk, da må man ikke bli overrasket hvis norsk politikk blir endret.»

Svar:

Som offentlig kjent har regjeringen vært delt i synet på om Norge bør slutte seg til den endelige teksten i FNs migrasjonsplattform. Da regjeringen bestemte å slutte seg til Den globale migrasjonsplattformen, var en viktig forutsetning at Norge avga en egen stemmeforklaring som ga uttrykk for hvilken forståelse av teksten Norge legger til grunn. Det har under forhandlingene og i stemmeforklaringen vært helt avgjørende for regjeringen at plattformen ikke sår noen som helst tvil om at enhver stat selv bestemmer hvem som skal få adgang til statens territorium, for hvor lang tid og under hvilke forutsetninger. Den globale plattformen bekrefter eksplisitt statenes suverene rett til å bestemme sin egen migrasjonspolitikk og deres særrett til

å regulere migrasjon innen sin jurisdiksjon i samsvar med folkeretten.

Jeg viser også til utenriksministerens svar på skriftlig spørsmål nr. 493 av 3. desember 2018, og siterer følgende derfra:

«FNs migrasjonsplattform overstyrer ikke norsk lovgivning. Innvandring til Norge skal skje i henhold til nasjonal lovgivning og forblir et nasjonalt ansvar. Utforming av fremtidig norsk innvandringsregelverk og praksis forblir en nasjonal beslutning. Plattformen kan bli brukt som utgangspunkt for dialog mellom statene. Vi trenger et styrket samarbeid med opprinnelseslandene om retur av borgere uten lovlig opphold i Norge, styrket grensekontroll og migrasjonshåndtering i opprinnelses- og transitland, verifikasjon av identitet og straffefølgelse av kriminelle menneskesmuglere.

FNs migrasjonsplattform er ikke en mellomstatlig folkerettslig bindende avtale, men en politisk erklæring som medlemsstatene kan velge å gi sin tilslutning til. Plattformen er ikke et juridisk bindende instrument, noe som også fremgår direkte av erklæringens ordlyd, men en politisk plattform som gir

et utgangspunkt for samarbeid om migrasjon mellom stater og på et globalt nivå.»

FNs migrasjonsplattform anerkjenner at migrasjon har mange aspekter, definert gjennom de 23 globale målene i plattformen. Under hvert mål er det satt opp underpunkter med tiltak som statene vil kunne trekke på for å oppnå målene. Det er opp til den til enhver tids sittende regjering hvordan den vil forholde seg til plattformen og utforme sin innvandringspolitikk.

Statene har for øvrig et betydelig folkerettslig handlingsrom for håndtering av migrasjon. Det er viktig for regjeringen å beskytte og bruke dette handlingsrommet aktivt i samsvar med våre nasjonale interesser. Regjeringen arbeider for å ivareta handlingsrommet og for at flere stater oppfyller hva vi anser for å være deres internasjonale forpliktelser, for eksempel å ta tilbake egne borgere, i pågående prosesser på migrasjonsfeltet.

SPØRSMÅL NR. 652

Innlevert 20. desember 2018 av stortingsrepresentant Nils T. Bjørke

Besvart 4. januar 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Vil statsråden ta eit initiativ for å endre bompengereordninga for Vossepakko og Hardangerbrua, slik at næringslivet med tunge kjøretøy får rabattar som gjer det mogleg for dei å nytte seg av brua?

GRUNNGJEVING:

Frå 1. desember 2018 vart det nye bompengetakstar på Hardangerbrua. Ifølgje avisa Hordaland må tungtransporten betala 168 kroner gjennom Vossapakko og 574 kroner over Hardangerbrua. Ingmar Hårklau, dagleg leiar for PostNord på Voss, seier han vil leggja om rutene og unngå å køyra over brua. Dette fordi det ikkje lenger er rabattar å få for næringslivet som brukar tilbodet mykje.

Det vil vere lite teneleg for både næringsliv, omland og innbyggjarar.

Svar:

Rabattane i den endra bompengereordninga er knytta opp mot brikkebruk. Sidan brikke er obligatorisk for tunge kjøretøy får ikkje denne gruppa rabatt.

Det vil derimot vere mogeleg å endre takstar og passeringstaket på maks 25 passeringar per måned for å redusere grunntakstane for Vossepakko og Hardangerbrua. Eg tek ikkje initiativ til bompengar, det kjem som ein konsekvens av lokale vedtak. Ei eventuell endring av takstsystemet må vere forankra lokalt via lokalt initiativ og vedtak. Eg er naturlegvis open for å vurdere slike forslag.

SPØRSMÅL NR. 653**Innlevert 20. desember 2018 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 7. januar 2019 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Kommuner har anledning til å regulere gamle deponier til boligformål. På Brånåsen i Skedsmo har vi sett at dette har hatt negative konsekvenser for de som bor på det gamle deponiet.

Hva foretar statsråden seg for å sikre at beboernes helse, sikkerhet og rettigheter blir ivaretatt når det bygges på eldre avfallsdeponier generelt og på Brånåsen spesielt?

BEGRUNNELSE:

De siste månedene har vi fått høre om saken fra Brånåsen i Skedsmo hvor et boligfelt er bygget opp på et tidligere avfallsdeponi. Beboerne melder å oppleve store helseplager og psykisk stress grunnet gass fra deponiet. Brånåsen deponi var et kommunalt deponi som var i drift i perioden ca. 1970 - 1991. Deponiet inneholder store avfallsmengder og avfallet er deponert i en periode hvor det var mindre kontroll med hva som ble deponert enn i dag. Det var også tillatt å deponere avfall med organisk innhold i det samme tidsrommet. I nærheten av deponiet er det boliger oppført i 1993/94 og i 2016 ble det bygget ett nytt boligfelt på toppen av deponiet, Nitteberg Hage. (Brev fra Fylkesmannen i Oslo og Akershus til Skedsmo kommune datert 13.01.2017).

NGU leverte i 1990 kartlegging av flere fyllinger rundt om i landet. Her ble fyllingene rangerte på en skala fra 1 til 4; 4 - undersøkelser er ikke nødvendig, 3 - undersøkelser er nødvendig ved arealbruksendringer, 2 - undersøkelser er nødvendig, 1 - behov for tiltak. Denne rapporten er gammel, men det har ikke lyktes spørsmålsstiller å finne en oppdatert versjon av rapporten. Miljøpartiet De Grønne bekymrer seg nå for avfallsdeponier rundt om i landet, og kontrollen myndighetene har med disse.

Svar:

Gjennom planlegging etter plan- og bygningsloven blir det bestemt hvor nye boligområder skal etableres. Det er kommunen som vedtar kommuneplaner og reguleringssplaner. Det er derfor kommunen som må passe på at områder som legges ut til boliger, er egnet til dette formålet, og at området ikke er utsatt for helsefarlig forurensning. Sikring mot forurensning er et viktig hensyn i planleggingen, spesielt der det åpnes for boligbebyggelse ved eller på nedlagte avfallsdeponier. Det skal foretas konsekvensutredning og risiko- og sårbarhetsanalyse i forbindelse

med planleggingen. Dette skal sikre at viktige hensyn blir grundig vurdert.

Fylkesmannen skal medvirke i planleggingen, og kan fremme innsigelse til planforslag som ikke i tilstrekkelig grad ivaretar hensynet til forurensning og helse. Dersom det er fremmet innsigelse, og det ikke blir enighet med kommunen, må planen behandles i Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Det skal tas hensyn til forurenset grunn også ved behandlingen av byggesaker. Grunn kan bare bebygges dersom det er tilstrekkelig sikkerhet mot fare eller vesentlig ulempe som følge av natur- og miljøforhold. Kommunen kan dersom det er nødvendig, nedlegge byggeforbud eller stille særlige krav til byggingen.

Plan- og bygningsloven gir tilstrekkelige regler for å sikre at helse og forurensning blir ivaretatt i planleggingen og utbyggingen av boligområder. På nettstedet "Miljøkommune" er det gitt veiledning til kommunene om arealplanlegging og forurenset grunn, og om grave- og byggearbeider i forurenset grunn. Veiledningen vil også gjelde for gamle avfallsdeponier. Det kan likevel være hensiktsmessig med mer konkret veiledning til kommunene, for å bidra til at det gjøres gode og riktige vurderinger der det planlegges nye boligfelt ved gamle avfallsdeponier. Klima- og miljødepartementet har derfor bedt om at Miljødirektoratet i løpet av 2019 ser på hvordan de kan forbedre og forenkle sin veiledning til kommunene på deponiområdet.

Jeg viser også til at Miljødirektoratets database "Grunnforurensning" inneholder informasjon om ulike typer forurensning i grunnen, herunder avfallsdeponier. I tillegg kan det nevnes at Folkehelseinstituttet har gjort en oppdatert vurdering av helserisiko, og vurderer om det er behov for å endre de nasjonale helserådene knyttet til boligbygging på eller ved deponier. Et representantforslag om helserisiko ved bygging på gamle avfallsdeponier skal behandles i Stortinget 31. januar.

Det er kommunen som har ansvaret for planleggingen og byggesaksbehandlingen etter plan- og bygningsloven, og det er derfor Skedsmo kommune som følger opp den konkrete saken på Brånåsen. Jeg peker her på at fylkesmannen har gitt kommunen pålegg etter forurensningsloven om å utarbeide handlingsplan og å gjøre undersøkelser av avfallsdeponiet.

SPØRSMÅL NR. 654**Innlevert 21. desember 2018 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 8. januar 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Hvor i løypa ligger Jernbanepakke IV hos departementet nå, og når kan Stortinget forvente å få saken til behandling?

Svar:

Samferdselsdepartementet har i perioden juli til oktober 2018 hatt på høyring framlegg til lovendringer som er nødvendige for å ta jernbanepakka inn i norsk rett. Departementet førebur no ein lov- og samtykkeproposisjon om denne saka, og departementet arbeider med sikte på at Stortinget får sendt over proposisjonen for behandling i vårsesjonen 2019.

SPØRSMÅL NR. 655**Innlevert 21. desember 2018 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 9. januar 2019 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

Ble Norge varslet av våre NATO-allierte om at en av lederne for den militære bakkeoffensiven mot Tripoli, som ble hjulpet fram av NATOs og Norges luftangrep mot den libyske hæren, var tilknyttet den islamistiske terrororganisasjonen al-Qaida?

BEGRUNNELSE:

Under krigen i Libya sto NATO og Norge på samme side som en rekke arabiske islamistdiktaturer og islamistiske opprørsgrupper. En av de viktigste aktørene på bakken i Libya i 2011 var Abdelhakim Belhadj fra Libyan Islamic Fighting Group (LIFG). I 2001 ble LIFG definert som terrorgruppe av FN, og i 2007 erklærte al-Qaidas daværende nestleder, Ayman al-Zawahri, at LIFG offisielt var blitt en del av selve al-Qaida. Al-Qaida holdes ansvarlig for terrorangrepet mot USA i 2011 og en rekke andre terrorangrep mot sivile i Midtøsten og Europa. Likevel ble Belhadj fra den libyske al-Qaida-organisasjonen LIFT utpekt som hovedstaden Tripolis øverste militære leder da opprørsgruppene han ledet erobret Tripoli i samarbeid med NATO. Det er først og fremst det libyske folket som lider av at terrorister fra al-Qaida, IS og beslektede grupper fikk maktposisjoner, våpen og penger i Libya. Men i årene etter NATO-aksjonen har terroristene brukt Libya som plattform for å slå til i hele Midtøsten, store deler av Afrika og

også i Europa. Minst tre terrorangrep i Tyskland og England skal ha blitt utført av terrorister med forbindelser til Libya. For å lære av Norges deltakelse NATOs intervensjon i Libya, er det viktig å ta i betraktning konsekvensene av krigen både i og utenfor Libya. Det er viktig å evaluere i hvilken grad Norges NATO-allierte, som hadde ledende roller i krigen, ga Norge riktig informasjon om forhold som var avgjørende for resultatet av krigen, deriblant hvilke krefter Norge var med på å hjelpe ved å intervenere på opprørernes side i Libya.

Den sittende regjeringen har ved flere anledninger uttalt at den stoler på opplysninger fra Norges NATO-allierte. En slik tillit forutsetter at det bringes på det rene hvorvidt NATO varslet Norge eller ikke, om at en kjent kommandant fra al-Qaida var leder for den militære bakkekampanjen for å erobre hovedstaden Tripoli, som Norge og NATO støttet fra luften.

Svar:

Forsvarsministeren og jeg holdt tirsdag 8. januar hver vår redegjørelse for Stortinget om rapporten fra Libya-utvalget, som ble lagt frem 13. september 2018. Redegjørelsene gir et utgangspunkt for den videre stortingsbehandling av rapporten.

Generelt vil det være slik at hvert enkelt land som deltar i en multinasjonal utenlandsoperasjon sjelden vil

kunne ha en samlet oversikt over kunnskap og informasjon som er relevant for operasjonen. Det gjelder uavhengig av om operasjonen ledes av FN, NATO, EU eller andre. Det er ikke uvanlig at man i større eller mindre grad må basere seg på tilgang til informasjon fra utenlandske kilder. Slik er det også for Norge. Når vi skal delta i en operasjon er det samtidig viktig med en selvstendig norsk vurdering også av informasjon vi har fått via andre. Hvert land er selv ansvarlig for beslutningene som tas og innsatsen, selv om det skjer innenfor bredere internasjonale rammer.

Denne regjeringen har lagt stor vekt på slike nasjonale vurderinger når vi har besluttet norske bidrag til operasjoner i utlandet. Slike vurderinger gjør vi både før vi tar en beslutning om styrkebidrag, og under selve oppdraget.

Det var Stoltenberg II-regjeringen som satt med ansvaret i den aktuelle perioden, og som fattet beslutningen om deltakelse. Det vil være uryddig av meg om jeg skal svare på deres vegne på konkrete spørsmål knyttet til de vurderinger de gjorde, eller hvilket faktagrunnlag de baserte disse vurderingene på, under sin regjeringsperiode.

SPØRSMÅL NR. 656

Innlevert 29. desember 2018 av stortingsrepresentant Willfred Nordlund

Besvart 7. januar 2019 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Vil statsråden foreta seg noe for å sørge for at flest mulig får en lovlig og hensiktsmessig adresse fra kommunen så raskt som mulig for å hindre eventuelle problemer for de som trenger å finne frem til det riktige huset, særlig blålysetater på utrykning?

BEGRUNNELSE:

Det vises til oppslag hos NRK hvor ambulanspersonell forteller om utfordringer med å finne frem, og hvor kartverket innstendig oppfordrer kommunene til å få på plass de omlag 60 000 som fortsatt ikke har fått en vanlig adresse.

Svar:

Regler om offisielle adresser er gitt i matrikellova § 21 og matrikkelforskriften kapittel 12. Gjeldende regelverk trådte i kraft 1. januar 2010. Der slås det bl.a. fast at kommunen skal tildele adresse til bygning som planlegges brukt til boligformål, fritidsformål, næringsvirksomhet, eller offentlig eller publikumsrettet virksomhet. Adressen skal tildeles så snart det er behov for adressen, og senest sammen med igangsettingstillatelsen for tiltaket. Kommunen kan utsette tildelingen når særlige grunner taler for dette.

Adressen skal gis i form av en vegadresse, f.eks. «Akersgata 59». Til adressen knyttes det et sett kartkoordinater. Sammen med geografiske opplysninger om transportnettet, gjør dette det mulig på en enkel måte å finne fram ved hjelp av internett, smarttelefoner eller mer profes-

jonelle navigasjonssystemer. Dette er ikke minst viktig for uttrykningsetatene.

I bygninger med flere boliger til samme vegadresse, skal i tillegg hver bolig ha et eget bruksenhetsnummer for en fullstendig adresse.

Tidligere var det ikke så vanlig å gi vegadresser, særlig i spredtbygde strøk. Kommunen kan bestemme at det slike steder inntil videre skal benyttes såkalte matrikeladresser i stedet for vegadresser. Matrikeladresse innebærer at eiendommens gårds- og bruksnummer benyttes som adressebetegnelse i stedet for vegadressen, i mange tilfeller også uten at det er knyttet gode kartkoordinater til adressen. Slike adresser er vanskelig å bruke både for mennesker og datasystemer.

I 2010 manglet 94 kommuner helt vegadresser. På landsbasis var det ca. 1,5 millioner vegadresser og 750.000 matrikeladresser. 33 % av adressene var matrikeladresser.

Kommunene har i tiden etter 2010, i samarbeid med Kartverket, lagt ned et betydelig arbeid for å få gode adressesystem basert på vegadresser i tråd med regelverket. Det innebærer bl.a. at kommunene må gi navn til alle berørte veier, gater, plasser og liknende, og merke disse med vegskilt. Navnsettingen tar nødvendigvis noe tid, da dette lokalt kan ha stor interesse.

Ved nyttår 2019 er det nå kun 2 kommuner som helt mangler vegadresser. 81 kommuner har 100 % dekning med vegadresser. På landsbasis er det ca. 2,3 millioner vegadresser og 143.000 matrikeladresser. 5,8 % av adressene er fortsatt matrikeladresser. 63 kommuner står igjen med flere enn 20 % matrikeladresser. Flertallet av matrikeladressene er knyttet til fritidseiendom-

mer. Totalt er nå 59.061 personer folkeregistrert med en matrikeladresse.

Dekningsprosenten med vegadresser har blitt bedre år for år. Jeg har inntrykk av at kommunene forstår betydningen av dette arbeidet, og at kommunene legger vekt på å få på plass et godt adressesystem, og ikke minst holde det vedlike. Jeg er derfor innstilt på å videreføre gjeldende

arbeidsmåte, basert på veiledning og bistand fra Kartverket.

Gjeldende regelverk åpner for at fylkesmannen kan pålegge kommunen å tildele vegadresser når det anses nødvendig. Jeg legger til grunn at fylkesmennene vurderer denne muligheten når de finner dette riktig. Så langt har jeg ikke funnet det hensiktsmessig å gi sentrale føringer om dette.

SPØRSMÅL NR. 657

Innlevert 29. desember 2018 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 8. januar 2019 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

Står regjeringen inne for at utenlandsk statsfinansiert propaganda brukes til å påvirke det norske demokratiet ved å stemple legitime demokratiske norske partier og medier som sikkerhetstrusler, og kan regjeringen garantere at USA ikke overvåker eller på annet vis foretar seg noe som kan gå utover rettighetene til de lovlige norske partiene, mediene og journalistene som nevnes i rapporten?

BEGRUNNELSE:

Den amerikanske tenketanken Atlantic Council publiserte i desember en rapport kalt «The Kremlin's Trojan Horses 3». Rapporten hevder å avdekke det den kaller «et ofte mindre diskutert element i Kremles politiske krigføring: kultivering av politiske allierte i Europas midte» – «Kremles tentakler».

På listen over slike aktører i Norge står blant andre Fremskrittspartiet, Rødt, SV og avisen Klassekampen.

Atlantic Council og rapporten «The Kremlin's Trojan Horses 3» er finansiert av USAs regjering, USAs militære, en rekke amerikanske og multinasjonale selskaper, og andre regjeringer deriblant islamistdiktaturet De forente arabiske emirater. I tillegg oppgir tenketanken at de mottok et sted mellom 870.000 og 2,2 millioner kroner fra det norske Forsvarsdepartementet i fjor.

USA har en lang tradisjon med å føre lister over partier, aktivister og medier i utlandet, som deretter utsettes for overvåking og andre former for forfølgelse. Slik forfølgelse har vært begått av USA selv og i andre tilfeller ved at amerikanske lister har vært overlevert til andre aktører, som autoritære regimer i andre land eller andre lands hemmelige tjenester.

I 2013 avslørte varsleren Edward Snowden at USA overvåker uskyldige borgere over hele verden i massiv skala og i strid med, nasjonal lovgiving, internasjonal rett og den internasjonale menneskerettighetserklæringen.

Svar:

Innledningsvis vil jeg påpeke at vi lever i en urolig sikkerhetspolitisk tid, preget blant annet av at våre demokratiske verdier og prinsipper utfordres. Det er viktigere enn på lenge at vi står opp for våre verdier. Fri forskning er et slikt viktig demokratisk prinsipp. Forsvarsdepartementet støtter sikkerhetspolitisk forskning hos et bredt spekter av forskningsinstitusjoner. Dette omfatter enkelte internasjonale organisasjoner. The Atlantic Council of the United States (ACUS) er en av disse. Denne typen forskning er viktig fordi det bidrar til å belyse problemstillinger og sikkerhetspolitiske temaer som er av betydning for Norge. Dette er med på å fremme debatt og bidrar til økt kunnskap og innsikt hos våre allierte, noe som er viktig for vår sikkerhet.

ACUS er en uavhengig og ideell organisasjon som omfatter ti ulike regionale og funksjonelle program relatert til sikkerhets- og forsvarspolitik, økonomi og utenrikspolitikk. Således er dette en stor forskningsinstitusjon som jobber med et svært bredt spekter av ulike saker og fagområder. Atlantic Council er tilknyttet paraplyorganisasjonen Atlantic Treaty Association (ATA), og er søsterorganisasjonen til Den norske Atlanterhavskomite (DNAK). ACUS er en viktig arena i USA for ordskifte og debatt om aktuelle sikkerhetspolitiske spørsmål, med særlig fokus på NATO og Europa. Vår økonomiske støtte er knyttet til Scowcroft Center for Strategy and Security. Støtten går

utelukkende til arbeid som har fokus på transatlantisk og europeisk sikkerhetspolitikk, NATO og nordområdene.

ACUS er uavhengig av amerikanske myndigheter og NATO, og publikasjoner utgis i tråd med organisasjonens egne etiske retningslinjer: «The Atlantic Council Policy on Intellectual Independence». I henhold til dette står forfatterne selv ansvarlig for analyser og anbefalinger – uten at Atlantic Council eller de som på ulikt vis støtter organisasjonen kan påvirke forskningen. Ei heller forutsettes det at de som bidrar med økonomisk støtte til forskning i regi av ACUS nødvendigvis vil tilslutte seg forskningsfunn eller konklusjoner.

Når det gjelder den aktuelle rapporten, «The Kremlin's Trojan Horses 3», er den utgitt av Eurasia Center. Rapporten er ikke på noen måte knyttet til verken Scowcroft Center for Strategy and Security eller Forsvarsdepar-

tementets økonomiske støtte til forskning. Rapporten er publisert i tråd med de demokratiske prinsippene for akademisk frihet og fri forskning, og ingenting tyder på at rapporten er del av en statlig finansiert påvirkningskampanje. Forfatterne står selv ansvarlig for analyser og anbefalinger i rapporten. Selv om vi ikke nødvendigvis er enige med forfatterne, er fri forskning en del av de demokratiske verdier og prinsipper som vi holder høyt og som vi sammen må verne om.

USA er vår nærmeste allierte. Samarbeidet med våre allierte er tuftet på en forutsetning om, og tillit til, at deres aktivitet i Norge er innenfor rammeverket og ikke misbrukes til å utøve virksomhet som skader Norge og norske interesser eller bryter norske lover, regler og våre felles demokratiske verdier.

SPØRSMÅL NR. 658

Innlevert 29. desember 2018 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 9. januar 2019 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

Hvem er det private militære kontraktørselskapet Mission Essential sin oppdragsgiver i Norge; har regjeringen oversikt over hva USAs militære og hemmelige tjenester foretar seg overfor Russland på norsk jord, og kan regjeringen garantere at norske myndigheter kontrollerer at denne virksomheten ikke bryter norske lover eller internasjonal rett eller fører til økt spenning med Russland?

BEGRUNNELSE:

Syvende desember i år skrev avisen ABC at selskapet Mission Essential med hovedkvarter i Ohio, USA, hadde publisert en jobbannonse, der fremgikk at USAs militære styrker i Norge trenger en språkekspert som kan snakke norsk og russisk perfekt. Mission Essential er leverandør til forsvaret og hemmelige tjenester i USA. I annonsen fremgår det at kun amerikanske borgere kan søke.

Jobben blir å oversette for å støtte hemmelige beredskapsoperasjoner i regi av amerikanske militære i Norge, heter det i annonsen.

Mission Essential oppgir Arendal, Aust-Agder, Norway som sitt kontaktpunkt. Det er ifølge ABC ikke funnet registrering på selskapet i telefonkatalogen eller i Brønnoysundregisteret, verken i Arendal eller andre steder i Norge.

Ifølge ABC fremgår det i annonsen at søkerne «...må være disponible sju dager i uka, opp til 12 timer om nødvendig per dag, kunne oppføre seg ubemerket og gli inn i lokal kultur og vaner og være villige til å jobbe i tøffe omgivelser, om nødvendig i krigssoner.» Regjeringen har ved en rekke anledninger sagt at økt tilstedeværelse av amerikanske styrker i Norge ikke vil forverre Norges forhold til Russland. Samtidig har admiral John M. Richardson fra USAs marine, ifølge NRK uttalt at USA vil sende krigsskip gjennom norsk farvann for å gå nærmere hovedkvarterene for den russiske nordflåten. Sjøforsker Bjørn Olav Knutsen ved Forsvarets forskningsinstitutt, FFI, uttalte til NRK at amerikanske krigsskip nær de russiske basene på Kola kan bidra til unødig økt spenning i våre områder. Knutsen sier i samme artikkel at Norge bør «børste støv av lærdommene fra Den kalde krigen», og videre at «[v]i fikk aksept i NATO for vår lavspenningslinje og vår base- og atompolitikk samtidig som vi var en del av fellesforsvaret. Det er ikke alltid sånn at norske nasjonale interesser samsvarer med USAs nasjonale interesser» USA har en lang historie med å bruke private militære eller paramilitære kontraktørselskaper til å utføre militære oppdrag eller etterretningsoppdrag uten demokratisk kontroll verken fra USA eller i landene de opererer i. Denne virksomheten har ofte gått på tvers av både USAs lov, loven i landene de opererer i og menneskerettighetene og

folkeretten. Det er viktig at Stortinget og det norske folk får vite hva USAs militære foretar seg på norsk jord, og hvorvidt dette er i samsvar eller i strid med Norges interesser. Gitt at Norges forhold til Russland er så avgjørende for vår nasjonale sikkerhet, må regjeringen bringe på det rene hva USAs militære virksomhet på norsk territorium, rettet mot Russland faktisk går ut på, slik at befolkninga og de folkevalgte kan dømme om det tjener Norge eller ikke.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 21. desember 2018 med spørsmål fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes om hvem som er det private kontraktorselskapet Mission Essential sin oppdragsgiver, og om regjeringen har oversikt over og fører kontroll med hva USAs militære og hemmelige tjenester foretar seg i Norge overfor Russland.

Tidlig i desember 2018 skrev ABC-nyheter om en stillingsannonse lyst ut av Mission Essential. Forsvarsdepartementet viste da til at amerikanske styrker driver med godkjent øving og trening i Norge, og at de i denne forbindelse har dialog med tjenesteleverandører. FD har ikke har oversikt over dialogen mellom amerikanske styrker og deres leverandører.

Alliert tilstedeværelse, øving og trening i Norge er en forutsetning for alliert støtte i tilfelle krise og krig og utgjør et avgjørende element i vår sikkerhets- og forsvarspolitik. Dette er positivt og i tråd med etablert norsk sikkerhetspolitikk slik Stortinget har sluttet seg til gjennom gjeldende langtidsplan for forsvarssektoren. Siden NATO ble etablert i 1949 har det utviklet seg et nært og løpende militært samarbeid mellom allierte land. Samarbeidet mellom medlemslandene bidrar både til å hol-

de alliansen robust og styrke det enkelte medlemslands militære kapasitet. Dagens sikkerhetspolitiske situasjon, kombinert med færre og mindre NATO-operasjoner utenfor alliansens kjerneområde, har ført til fornyet og økt oppmerksomhet og ønske om å øve og trene blant annet i Norge. Vi har lang erfaring med at militære styrker fra en rekke allierte og partnerland øver og trener i Norge. Dette gjelder særlig britiske, amerikanske, nederlandske, tyske, franske, svenske og finske styrker.

Utenlandsk militær tilstedeværelse i Norge reguleres av internasjonal rett. Av særlig viktighet er statusavtalen mellom NATOs medlemsland (NATO SOFA), som blant annet pålegger stater som oppholder seg på et annet medlemslands territorium å respektere vedkommende stats lovgivning. Andre bi- og multilaterale avtaler regulerer særlige forhold, slik som for eksempel rammeavtalen om forhåndslagring og forsterkning mellom Norge og USA. Da denne avtalen ble behandlet i Stortinget, fremhevet Utenriks og forsvarskomiteen i sine enstemmige merknader at «...avtalen åpner for utstrakt amerikansk øvingsaktivitet i Norge. Dette er viktig for det norske forsvaret, men også for våre allierte, og avgjørende for evnen til å ivareta sentrale allianseforpliktelser.»

Våre allierte kan innlede dialog og samarbeid med norske og utenlandske underleverandører og kontraktører så lenge aktiviteten ikke strider mot inngåtte avtaler eller forutsetninger mellom Norge og vedkommende nasjon. I denne forbindelse vil jeg presisere at NATO SOFA utgjør et ytre rammeverk som medlemslandene må respektere ved inngåelsen av nye avtaler. Samarbeidet med våre allierte er tuftet på en forutsetning om, og tillit til, at deres aktivitet i Norge er innenfor rammeverket slik at Norge og norske interesser, herunder norsk forsvars- og sikkerhetspolitikk knyttet til Russland ivaretas og respekteres.

SPØRSMÅL NR. 659

Innlevert 29. desember 2018 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 9. januar 2019 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Har statsråden en oversikt over hvor mange av deltakerne i introduksjonsprogrammet som er under 25 år og som har et forsørgeransvar, og hva er kostnaden dersom de også de under 25 år med forsørgeransvar skulle fått full introduksjonsstønad?

BEGRUNNELSE:

Deltakere på introduksjonsprogrammet under 25 år skal motta 2/3 av stønaden, jf. introduksjonsloven § 9. Ansatte i Introduksjonsprogrammet for nyankomne flyktninger og NAV melder om at det blir brukt en del tid på søknader om supplerende sosialhjelp og ekstraytelser for deltak-

erne i Introduksjonsprogrammet, spesielt de som har barn. De melder også om at de ser at barn av de som er i introduksjonsprogrammet ikke har nødvendig klær og utstyr til skole, utelek, fritidsaktiviteter med mer. SV er bekymret for at de som er under 25 år og har barn, blir liggende under fattigdomsgrensa, dersom de kun mottar 2/3 av introduksjonsstønden.

Svar:

SSB følger tidligere deltakere i introduksjonsprogrammet på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet. Tall fra SSB viser at det i 2014 var 845 introduksjonsprogramdeltakere under 25 år med forsørgeransvar. I 2015 var antallet 913 deltakere. SSB opplyser at de ikke har nyere tall.

Introduksjonsstønden er på 2 ganger grunnbeløpet i folketrygden (G). Per i dag utgjør det 193 766 kroner. Programdeltakere under 25 år mottar 2/3 av introduksjonsstønden, som tilsvarer 129 177,33 kroner. Differansen i stønden for de over og under 25 år er på 64 588,66 kroner.

Sammenliknet med 2014 er antall deltakere i introduksjonsprogrammet i 2018 omtrent doblet, og antall deltakere under 25 år med forsørgeransvar antas også å være betydelig høyere enn i 2014/15. Den store økningen i antall deltakere skyldes hovedsakelig det høye antallet asylsøkere som kom i 2015. Det forventes en nedgang i antall deltakere i årene framover. Hvis man tar utgangspunktet i tallene fra 2014/2015 vil en økning i stønden fra 2/3 til full introduksjonsstønad for 900 personer koste ca. 58,3 mill. For det dobbelte (1 800) antall deltakere vil en økning i stønden koste ca. 116,6 mill. Beregningene er gjort med forbehold om usikkerheten i grunnlagstallene.

I rapporten "Tidligere deltakere i introduksjonsordningen 2011-2015" ser SSB også på husholdningssinntekten for deltakere i introduksjonsprogrammet. Departementet har innhentet en oversikt over inntekt for deltakere over og under 25 år med barn. Når man ser på inntekt etter skatt per forbruksenhet er det bare små forskjeller mellom husholdningene for de over og under 25 år. Dette gjelder både for par med barn og enslige forsørgere. Årsaken skyldes at det er flere personer i husholdningene for de over 25 år.

Inntekt etter skatt per forbruksenhet, EU-skala 2015 (median)

Begrunnelse:

Det er vedtatt ny struktur for utstedelse av pass. Flere passlokasjoner er vedtatt avviklet, og andre forsterkes. Sør-Øst Politidistrikt har relativt sett kommet dårligere ut enn andre politidistrikt hva gjelder antall lokasjoner og lokalisering av passkontor. Sør-Øst PD er sjette størst i landet, men har få passkontor sett i forhold til areal og befolkningstetthet. Det er også blitt en skjevdeling mellom fylkene i politidistriktet. Mens Buskerud har fire passlokasjoner, er Telemark avspist med to. Av hensyn til de som

bor i Telemark er det viktig at tilbudet samlet sett ikke blir dårligere enn i de to andre fylkene i politidistriktet.

Særlig borgere i Vest-Telemark og deler av Agder vil få de lengste reiseavstandene med den strukturen som er vedtatt. Selv om Agder er eget politidistrikt, påvirkes borgerne i indre deler av Agder Politidistrikt. De vil få uforholdsmessig lang reisevei hver gang passene skal fornyes. I Vinje kommune er det mellom 20 og 28 mil tur retur Notodden eller Odda. Fra Fyresdal er det 28 mil tur/retur Notodden. Hovden i Setesdal har 42 mil reise tur/retur Kristiansand.

Dette påfører den enkelte og samfunnet svært store kostnader. I 2017 ble det utstedt 2 400 pass ved Seljord lensmannskontor som nå er lagt ned. Tar en med passreisende fra Agder og mulighetene for at de som benytter de over 10 000 hyttene i området, kan det antas at det faktiske potensialet er langt større ved en lokalisering i Vinje. Ved å sette passeren i Vinje nås store deler av den befolkningen som er hardest rammet av nedleggelse av passkontorer.

Med ny struktur kan en legge til grunn at om lag 5 000 personer vil bruke i gjennomsnitt 5 timer til reise tur retur og utstedelse av pass. Det utgjør 1 040 døgn. Hvis 3 000 av disse er i arbeid og må ta seg fri gir det 2 000 arbeidsdager i rent tap. Hvis taper representerer samlet 1 000,- pr time for arbeidstaker og arbeidsgiver er det et årlig tap på om lag 15 millioner kroner.

I disse dager bygges et nytt lensmannskontor på Åmodt i Vinje kommune. Merkestnadene ved å legge inn en passlokasjon i dette bygget er små. Kommunen er eier av lokalet og skal leie ut til politiet. Det blir nå avsatt plass til passkontor i henhold til de kravene som er stilt. Hvis politimesteren mener det faglig beste er å etablere passkontor i disse lokalene, og eventuelt flytte personell et visst antall dager i uken til Vinje, fremfor å flytte 2 500-5 000 mennesker til Notodden eller Skien, vil det være særdeles samfunnsøkonomisk lønnsomt. Det vil ivareta den faglige kvaliteten og det vil styrke tjenestetilbudet til en region som ellers vil være fjernt fra alternative passlokasjoner. Det vil ikke rokke nevneverdig ved den vedtatte strukturen, og forholdene her er så vidt spesielle at det ikke vil gi grunnlag for å vurdere lokalisering på mer generelt nivå.

- Par 25 år og over med barn: 177 858 kroner
- Par 24 år og under med barn: 183 258 kroner
- Enslige 25 år og eldre med barn: 186 509 kroner
- Enslige 24 år og yngre med barn: 182 132 kroner

Stortingsrepresentant Haltbrekken viser også til at de ansatte i introduksjonsprogrammet melder om at de ser barn som ikke har nødvendige klær og utstyr til skole og fritidsaktiviteter. I den sammenheng vil jeg gjerne vise til at det eksisterer flere ordninger under Barne- og likestillingsdepartementet, Kulturdepartementet og Arbeids- og sosialdepartementet som er rettet mot nettopp dette. Blant annet kan nevnes: Lov om sosiale tjenester gir rett

til sosialstønad for personer som ikke har tilstrekkelige midler til å sørge for sitt livsopphold, herunder klær. Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom, som har som formål at alle barn, uavhengig av foreldrenes økonomi, skal ha mulighet til å delta jevnlig i organisert fritidsaktivitet sammen med andre; Tilskuddsordning for å forebygge og redusere fattigdom blant barn og barnefamilier som er i kontakt med de sosiale tjenestene i NAV. Formålet er

blant annet å forebygge sosial eksklusjon blant barn og unge; Tiltak mot barnefattigdom på frivillighetsfeltet er et prosjekt som har som formål å prøve ut nye metoder for å få med barn i eksisterende aktiviteter i frivillige organisasjoner.

I forbindelse med den varslede gjennomgangen av introduksjonsloven, vil jeg også vurdere behov for endringer i introduksjonsstønaden for ulike grupper.

SPØRSMÅL NR. 660

Innlevert 29. desember 2018 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 9. januar 2019 av landbruks- og matminister Bård Hoksrud

Spørsmål:

Husdyrgjødsel og annen organisk gjødsel er en viktig ressurs som må utnyttes bedre. 15. mars 2018 fikk LMD forslag fra Miljødirektoratet, Mattilsynet og Landbruksdirektoratet om å stramme inn bestemmelser for lagring, spredetidspunkt, forslag om tak for fosfortilførsel og bestemmelser som sikrer bedre utnyttelse av råvarer og økte kvalitetskrav til produktene. Saken har tatt lang tid siden bestillingen til direktoratene kom i 216.

Når kommer departementet med de nye forskriftene og hvor ambisiøse blir de?

Svar:

Direktoratenes forslag var svar på felles oppdrag fra Landbruks- og matdepartementet og Klima- og miljødepartementet. Forslaget innebærer blant annet å dele regelverket i to deler, en som omhandler produktkrav til gjødselvarer, og en som omhandler lagring og bruk av gjødsel. Gjeldende forskrift har allerede inndeling mellom produkt-/kvalitetskrav for organisk gjødselvarer som kan tilføres på arealene, og bruksbestemmelser om hvor gjødsla kan brukes og i hvilke mengder. Direktoratene viser til at en deling i to forskrifter vil forenkle bruk, forvaltning og revisjon av regelverket.

Forslaget til ny gjødselvarerforskrift retter seg mot hvilke råstoff og produkter som kan brukes, og er i hovedsak en videreføring av gjeldende bestemmelser, men med en oppdatering og ajourføring i samsvar med dagens praksis. Bestemmelsene skal bidra til god gjenbruk av ressurser, med nødvendig kvalitetskontroll for å unngå spredning av uønsket materiale.

Forslaget til ny gjødselbrukforskrift bygger videre på regelverket som gjelder i dag, men direktoratene foreslår bl.a. å justere krav til spredetidspunkt og spredemengde for å sikre bedre utnyttelse av gjødsla.

Departementene arbeider fortsatt med å gjennomgå direktoratenes forslag, og vurdere utformingen av regelverket og videre prosess. Departementene vil sende forskriftene på høring på vanlig måte, slik at berørte parter får anledning til å komme med innspill. Nye forskrifter vil bli fastsatt med bakgrunn i de forslagene som nå foreligger, samt innspill som kommer fram i høringsrunden. Jeg kan derfor, naturlig nok, ikke nå forskuttere hva som blir resultatet av dette arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 661**Innlevert 29. desember 2018 av stortingsrepresentant Geir Inge Lien****Besvart 18. januar 2019 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara****Spørsmål:**

Var det intensjonen under arbeidet med våpenforskriften § 7 tredje ledd at denne skulle avgrense mot land som deltar i EØS-avtalen, men som er med i EU, og vil statsråden se på dagens praksis?

BEGRUNNELSE:

I Våpenforskriften § 7 heter det i tredje ledd at "Halvautomatiske skytevåpen godkjent etter tilsvarende regler i annet EØS-land, skal som hovedregel godkjennes av Politidirektoratet." I forbindelse med forhandleres forsøk på typegodkjenning av nye modeller av halvautomatiske rifler, hvor det har blitt påpekt at modellen er godkjent i f.eks. Sverige, Tyskland eller Finland, så er tilbakemelding-

en fra POD at disse landene ikke omfattes av denne paragrafen, da den kun omfatter land som deltar i EØS-avtalen som ikke er med i EU.

Svar:

Bestemmelsen i våpenforskriften § 7 tredje ledd er ment å skulle omfatte alle land som er omfattet av EØS-samarbeidet, det vil si EU-landene samt EFTA-landene Island og Liechtenstein. Politidirektoratet kan i forskrift godkjenne halvautomatiske skytevåpen som ikke enkelt kan omgjøres til å avgi helautomatisk ild, og kan i den forbindelse kreve at det aktuelle skytevåpenet kontrolleres. Departementet arbeider for tiden med forslag til ny våpenforskrift. Reglene for godkjenning av halvautomatiske skytevåpen vil bli vurdert i forbindelse med dette forskriftsarbeidet.

SPØRSMÅL NR. 662**Innlevert 29. desember 2018 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 11. januar 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hva er statsrådets faglige begrunnelse for å gjøre det mindre lønnsomt for sykehus å legge inn øyeblikkelig hjelp-pasienter?

BEGRUNNELSE:

Helsedirektoratet og de regionale helseforetakene innfører fra og med 2019 endringer i finansieringsordningen for sykehusene. For en rekke tilstander – deriblant akutt magesmerte, akutt brystsmerte, akutt hodepine eller hjernerystelse – blir det mer lønnsomt for sykehusene å behandle pasienter poliklinisk i akuttmottaket, og mindre lønnsomt med innleggelse.

I Helsedirektoratets grunnlagsdokument for innsatsstyrt finansiering (ISF) i 2019 heter det at hensikten med endringene er «å understøtte ønsket faglig innretning av øyeblikkelig hjelp og redusere insentiver til overnatting i sykehus».

Imidlertid er det uklart hvorfor dette er en «ønsket faglig innretning». Da statsråden i en uttalelse til NRK varslet at regjeringen ville gjøre det mer lønnsomt å sende pasientene hjem uten innleggelse, advarte Legeforeningen mot tiltaket. Sykehusansatte opplever allerede i dag et stort press på sengeplasser, som både utgjør en risiko i pasientbehandlingen og gjør det vanskeligere å jobbe effektivt i sykehusene, ifølge foreningen (NRK, 1. september).

I kjølvannet av at en 43 år gammel hjertepasient døde i akuttmottaket på Haukeland universitetssjukehus, er det avdekket en kraftig økning i antallet avviksmeldinger fra de ansatte om flere forhold i mottaket. Blant annet er det hittil i år sendt 92 avviksmeldinger om dårlig pasientflyt mellom akuttmottaket og andre avdelinger, mot 21 avviksmeldinger samme periode i fjor.

Ifølge verneombudet for sykepleierne i akuttmottaket bruker de ansatte ofte «veldig mye tid og arbeid på å

få pasienten videre til andre avdelinger, på grunn av kapasitetsmangel der» (NRK, 19. desember).

Selv om poliklinisk behandling for mange pasienter er tilstrekkelig og faglig forsvarlig, er det bekymringsfullt hvis økonomiske insentiver bidrar til at sykehusene sender hjem pasienter som ut fra en faglig vurdering burde vært innlagt.

På denne bakgrunnen bes statsråden utdype den faglige begrunnelsen for å sende flere pasienter hjem uten innleggelse, fremfor å øke sengekapasiteten i sykehusene.

Svar:

En grunnleggende forutsetning er at helsetjenester som tilbys eller ytes skal være forsvarlige etter de lover og regler som gjelder. Spesialisthelsetjenesten har bl.a. ansvar for å tilrettelegge sine tjenester slik at personell som utfører tjenestene, blir i stand til å overholde sine lovpålagte plikter, og slik at den enkelte pasient eller bruker gis et helhetlig og koordinert tjenestetilbud. Finansieringsordningene skal ikke være styrende for valg av pasientbehandling.

Som følge av bl.a. den medisinske og teknologiske utviklingen har spesialisthelsetjenesten gått i retning av mer poliklinisk behandling og dagbehandling. Dreining av ressurser fra døgnbehandling til poliklinisk behan-

dling og dagbehandling har vært en ønsket utvikling som forventes å fortsette de kommende årene.

Helsedirektoratet fikk i oppdrag i 2018, i samarbeid med de regionale helseforetakene, å utrede ev. endringer i innsatsstyrt finansiering for å understøtte ønsket faglig innretning av øyeblikkelig hjelp og redusere insentiver til overnatting i sykehus. Helsedirektoratet ble videre bedt om, i samarbeid med de regionale helseforetakene, å kartlegge hvordan ulike måter å organisere øyeblikkelig hjelp-funksjonen på har påvirket ressursbruk og evnen til å gi rett behandling så raskt som mulig. Rapporten fra Helsedirektoratet peker på at de fleste helseforetak eller sykehus har foretatt omlegging av pasientbehandling i akuttmottak, med den hensikt å gi bedre pasientbehandling og avklare flest mulig pasienter tidlig i forløpet. Flere helseforetak eller sykehus har gitt tilbakemelding om at akuttmottakene i dag er preget av stor klinisk aktivitet, akuttmedisinske prosedyrer og komplekse medisinske vurderinger.

Omleggingen av ISF-regelverket fra 2017 til 2018, og fra 2018 til 2019, har dreid seg om å gjøre finansieringsordningen mer nøytral for hvordan tjenestetilbudet er utformet. Det legges til grunn at det er individuelle, medisinske vurderinger som skal avgjøre hvordan den enkelte pasient diagnostiseres og behandles, herunder om overnatting i sykehus er nødvendig eller hvor mange timer en pasient behøver å oppholde seg i et akuttmottak.

SPØRSMÅL NR. 663

Innlevert 2. januar 2019 av stortingsrepresentant Kari Henriksen

Besvart 8. januar 2019 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara

Spørsmål:

Hva har statsråden foretatt seg for å sikre at trossamfunn organiserer sin virksomhet i tråd med norske lover og rett og hva vil statsråden gjøre for at denne praksis i trossamfunn opphører?

BEGRUNNELSE:

Fædrelandsvennen har en artikkel den 31.12.18 om Jehovas vitner og deres håndtering av kriminelle handlinger begått av medlemmer av trossamfunnet. Trossamfunnet skal ha egen domstol, bestående av eldstebrødre som håndterer saker om vold og overgrep, blant annet. Videre skal trossamfunnet lagre slike sensitive personopplysninger i eget register. Datatilsynet oppgir at praksisen der

domsutvalgene behandler straffbare forhold ikke er i tråd med personvernforordningen GDPR. At trossamfunn har domstollignende organer med den konsekvens at verken mistenkte eller ofrene får saken behandlet av rettssystemet er bekymringsfullt.

Svar:

Innledningsvis vil jeg understreke at jeg i likhet med representanten Henriksen mener at det er bekymringsfullt dersom saker om vold og overgrep ikke blir anmeldt og behandlet av rettssystemet. Bekjempelse av alvorlige straffbare handlinger er et uttalt mål for regjeringen og en prioritert oppgave for landets politidistrikter. Det følger blant annet av riksadvokatens mål og prioriteringsr-

undskriv for 2018 at politiet skal ha særskilt oppmerksomhet om saker som gjelder vold og overgrep. Trosfrihet er et grunnleggende prinsipp som vi skal verne om. Norsk lov gjelder imidlertid like fullt for alle borgere. Det er uheldig dersom tros- og livssynssamfunn påberoper seg retten til å håndtere straffbare handlinger utenfor gjeldende regelverk. En selvdømmeordning kan i verste fall få alvorlige konsekvenser for de berørte, og virke negativt for allmenhetens forventning om at straffbare handlinger blir forfulgt i samsvar med loven og får konsekvenser for lovbyrteren. De gjeldende rettslige rammene for behandling av straffesaker bygger på rettssikkerhetsgarantier som skal verne både om mistenkte og fornærmede i saken.

Mellom private parter er det på mange områder adgang til å avtale hvordan konflikter skal løses. På strafferettens område er det annerledes. Etterforskning og irettføring av straffbare handlinger er og bør være en oppgave for politiet, påtalemyndigheten og domstolene. Det er ikke adgang til med rettslig bindende virkning å bestemme at straffbare handlinger ikke skal anmeldes til politiet. Å holde tilbake opplysninger om straffbare forhold kan være meget kritikkverdige og gjøre stor skade for de personene det gjelder. Etter omstendighetene vil desuten personer som får kunnskap om alvorlige straffbare handlinger ha plikt til å avverge handlingene eller følgene av dem, jf. straffeloven § 196. Avvergingsplikten gjelder for enhver og uten hensyn til taushetsplikt. Straffen for brudd på avvergingsplikten er bot eller fengsel inntil ett år. Jeg legger til at Justis- og beredskapsdepartementet 17. desember 2018 sendte på høring forslag til endringer i straffeloven § 196 som er ment å utvide og klargjøreplikten til å avverge alvorlige straffbare handlinger. Når det gjelder

praksisen knyttet til lagring av opplysninger viser jeg til at behandling av personopplysninger må skje i samsvar med personvernreglene. Den nye personopplysningsloven, som trådte i kraft 20. juli 2018, medførte en viktig styrking av personvernet. Loven gjennomfører EUs personvernforordning (GDPR), og de nye reglene både skjerper kravene til de som behandler personopplysninger, og styrker rettighetene til personene som opplysningene gjelder. Det finnes ikke særskilte regler som unntar trossamfunn fra å følge personvernreglene i Norge. Personvernforordningen oppstiller en rekke vilkår som må oppfylles dersom en behandling av personopplysninger skal være tillatt. Et grunnleggende prinsipp er at personopplysninger skal behandles på en lovlig, rettfærdig og åpen måte, og at det må foreligge et behandlingsgrunnlag. Videre stilles det strengere krav til behandling av visse kategorier av personopplysninger som regnes som særlig sensitive, blant annet opplysninger om religion. Det stilles også særlige krav til behandling av personopplysninger om straffedommer og lovovertridelser. Personene som opplysningene knytter seg til, kan på nærmere vilkår utøve rettigheter overfor den som behandler opplysningene. De kan eksempelvis ha rett til innsyn i, retting av og sletting av personopplysninger og rett til å protestere mot behandlingen.

Datatilsynet fører tilsyn med etterlevelsen av personvernforordningen og personopplysningsloven i Norge. Datatilsynet har ansvaret for behandlingen av enkelt saker, og departementet kan ikke instruere Datatilsynet i enkeltsaker eller tilsynets øvrige faglige virksomhet eller omgjøre tilsynets vedtak.

SPØRSMÅL NR. 664

Innlevert 2. januar 2019 av stortingsrepresentant Kari Henriksen

Besvart 9. januar 2019 av kulturminister Trine Skei Grande

Spørsmål:

Hva har ministeren gjort for å sikre at tros- og livssynssamfunn skal følge norsk lov og sikre åpenhet, likestilling og demokratiske prosesser i sine organisasjoner uavhengig av arbeidet med meldingen og vil ministeren sørge for at dette blir grundig vurdert i den forestående meldinga?

BEGRUNNELSE:

Fædrelandsvennen har en artikkel den 31.12.18 om Jehovas vitner og deres håndtering av kriminelle handlinger begått av medlemmer av trossamfunnet. Trossamfunnet skal ha egen domstol, bestående av eldstebrødre som håndterer saker om vold og overgrep, blant annet. Videre skal trossamfunnet lagre slike sensitive personopplysninger i eget register. Regjeringspartiene stemte i fjor ned et forslag fra Arbeiderpartiet om større åpenhet og

demokratiske prosesser i trossamfunn fordi det pågikk et arbeid med en tros- og livssynsmelding. At trossamfunn unntar seg selv fra å følge norsk lov er bekymringsfullt.

Svar:

Lov 13. juni 1969 nr. 25 om trudemssamfunn og ymist anna (trossamfunnsloven) § 1 gir alle rett til å drive religiøs virksomhet og til å etablere trossamfunn så lenge «rett og sømd ikkje vert krenkt». I trossamfunnsloven § 13 er det fastsatt som et vilkår for å bli registrert, noe som blant annet utløser en rett til å kreve tilskudd etter loven, at trossamfunnet med sin lære eller virksomhet ikke er i strid med «rett og moral». Lov 12. juni 1981 nr. 64 om tilskott til livssynssamfunn (livssynssamfunnsloven) § 1 fastslår at livssynssamfunn som ikke krenker «rett og sømd», kan kreve offentlige tilskudd. Med vilkåret om at tros- eller livssynssamfunn ikke skal krenke «rett», oppstilles et generelt krav om å følge norsk lov.

I medhold av gjeldende lovgivning kan tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke som opptrer i strid med norsk lov, altså nektes tilskudd etter henholdsvis trossamfunnsloven og livssynssamfunnsloven. Det er fylkesmennene som i førsteinstans håndhever reglene om statstilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke. Kulturdepartementet er klageinstans.

Tros- og livssynssamfunn som mottar tilskudd etter ovennevnte lovgivning, skal fremlegge årlige regnskap over bruk av tilskudd. Registrerte trossamfunn skal i tillegg sende inn en kort årsmelding om virksomheten. Rapporteringen skjer til Fylkesmannen.

Etter tros- og livssynsfriheten har tros- og livssynssamfunn rett til utstrakt selvstyre. De avgjør selv sin organisasjonsform og styringsstruktur, og de kan gi regler som regulerer indre forhold. Retten til selvstyre kan imidlertid ikke utøves i strid med norsk lov.

Tros- og livssynssamfunn må rette seg etter likestillings- og diskrimineringsloven og personopplysningsloven på lik linje med andre virksomheter. Likestillings- og diskrimineringslovens forbud mot diskriminering på grunn av kjønn, seksuell orientering m.m. håndheves imidlertid av Diskrimineringsnemnda, og det er Datatilsynet som er tilsynsmyndighet for personopplysningsloven, inkl. overfor tros- og livssynssamfunn.

I oktober 2018 ga Kulturdepartementet ut en oppdatert versjon av veilederen for forstandere i trossamfunn fra 2012. I denne gis det ikke bare veiledning i forstanders oppgaver etter trossamfunnsloven og ekteskapsloven, men også informasjon om annen lovgivning forstandere og andre ledere i trossamfunn bør kjenne til, blant annet om personopplysningsloven, likestillings- og diskrimineringsloven og avvergingsplikten etter straffeloven.

Tilskuddet til kurstilbudet «Å være religiøs leder i det norske samfunnet» ved Det teologiske fakultetet ved Universitetet i Oslo, som er rettet mot religiøse ledere

med utenlandsk bakgrunn i Norge, har blitt videreført på Kulturdepartementets budsjett. Tilskuddet for 2019 er på 500 000 kroner. Kurstilbudet består av tre moduler. Den ene tar for seg religionens plass i det norske samfunnet, religion og norsk lovgivning samt forholdet mellom religion og menneskerettigheter. En annen modul handler om verdspørsmål, utfordringer til dialog mellom religionene og hva det vil si ha lederansvar i trossamfunnene (verdibasert ledelse). Den tredje modulen dreier seg om religiøse ledes møte med den enkelte – når det gjelder hverdagslivets dilemmaer, verdikonflikter og livskriser, og asylsøkeres psykososiale situasjon.

Høsten 2017 sendte Kulturdepartementet på høring et forslag til en ny lov om tros- og

livssynssamfunn. Lovforslaget inneholdt klarere og noe mer omfattende vilkår enn de som gjelder og har vært praktisert i dag, for at et tros- eller livssynssamfunn skal kunne motta offentlige tilskudd. Kravet om at tros- og livssynssamfunn skal følge alminnelig norsk lov, og mulige konsekvenser for tilskudd av lovbrudd, ble tydeliggjort. Også andre forhold, for eksempel oppfordring eller støtte til handlinger som alvorlig krenker andres rettigheter og friheter, skulle etter forslaget kunne føre til tap av tilskudd. Barns rettigheter ble særlig løftet fram.

Jeg tar sikte på at det skal legges fram en proposisjon for Stortinget om en ny lov for tros- og livssynssamfunn med en meldingsdel om tros- og livssynspolitikken, slik at den kan behandles i Stortinget våren 2019. Hvilke vilkår som skal stilles for tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke, inngår i dette arbeidet. Lovforslaget som ble sendt på høring, vurderes naturligvis – og på vanlig måte – i lys av høringsuttalelsene.

SPØRSMÅL NR. 665**Innlevert 2. januar 2019 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 10. januar 2019 av næringsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

Hvilke initiativ vil Næringsministeren ta for at en større del av restmassene fra bergverkindustrien blir brukt til alternative formål/ råvare i annen industriproduksjon, som oppfølging av Stortingets vedtak ved behandling av Innst. 127 S (2017–2018) og som oppfølging av EUs pakke for sirkulær økonomi?

BEGRUNNELSE:

Det blir skapt svært store mengder restmasse fra bergverksdrift og anlegg, ved uttak av metall, mineral, stein, grus, og ved tunneldrift. Noe blir brukt til nyttige formål, spesielt i bygg og anlegg, men det meste blir lagt i deponi, ofte med vesentlige miljøkonsekvenser, og i mange tilfeller med store konflikter. Konflikten er spesielt stor når det gjelder å bruke fjordene som deponi av restmasser, i flere tilfelle belastet med tungmetall og kjemikalier.

Samtidig med at disse restmassene representerer et alvorlig miljøproblem, så representerer de samtidig store verdier, som det er brukt store ressurser på å produsere.

Et eksempel som gjør problemet veldig tydelig, er restmassen på 200.000 tonn/år fra ei gruve på Stjernøya i Finnmark (Sibelco Nordic AS), som er godkjent av Debio som kaligjødning i økologisk landbruk, og som kan dekke store deler av kalibehovet i norsk landbruk, men som det viste seg å være vanskelig å få avsetning på, og som i dag blir sluppet ut i Stjernøysundet.

Sintef og andre har gjennomført noe forskning på alternativ bruk, men dette har så langt ført til lite praktiske resultater.

I Storbritannia er det avgift på bruk av «jomfruelige masser» fra grustak/ steinbrudd, som har ført til at større del av restmasser blir brukt som innsatsvarer, mens Polen har avgift på deponi av restmasser fra bergverk, gradert etter type restmasse.

Det vil sannsynligvis være behov å få utreda hvilken blanding av støtteordninger, avgifter, pålegg, nye forskrifter og avtaler som er nødvendige for å få gjennomført en vesentlig endring av dagens situasjon. Parallelt med et slikt utredningsarbeid bør det være mulig, umiddelbart å forberede innføring av avgift på bruk av jomfruelige masser, og på deponi av restmasser.

Svar:

Regjeringen er opptatt av å sikre en bærekraftig ressursutvikling ved utnyttelse av norske mineralressurser. Det

beste for miljøet er å redusere avfallsmengden mest mulig gjennom å stille krav til hvordan mineralvirksomheten skal drive og hvordan uttaket skal skje. Selv ved minimering av avfallsmengden og gjenvinning vil det oppstå noe mineralavfall, og det vil derfor være behov for deponering av avfallsmasser. I dag deponeres betydelige mengder masse som er tatt ut, men som ikke er salgbar. Å finne markeder for overskuddsmasser vil være et viktig bidrag for å øke verdiskapingen og redusere behovet for deponering.

I Jeløya-plattformen står det blant annet at regjeringen skal evaluere mineralloven og vurdere sammenhengen mellom miljø- og minerallovgivningen, inkludert en særskilt vurdering av om lovverket for avfallsdeponering i gruveindustrien er tilstrekkelig.

Nærings- og fiskeridepartementet nedsatte sommeren 2018 et utvalg for evaluering av mineralloven. Utvalget leverte sin innstilling 18. desember 2018. Innstillingen er lagt ut på departementets nettsider, og departementet har bedt om at eventuelle innspill sendes inn innen 15.2.2018. Utvalget har en rekke anbefalinger om endringer i dagens regelverk. Det er ennå for tidlig å si noe om hvordan vi vil følge opp utvalgets anbefalinger.

Miljødirektoratet og Direktoratet for mineralforvaltning leverte i desember 2018 sin vurdering av sammenhengen mellom forurensningsloven og mineralloven og regelverket for avfallsdeponering i mineralnæringen. Direktoratenes vurdering er at lovverket legger til rette for gode løsninger for avfallsdisponering i mineralindustrien, og at regelverkene har vide nok hjemler til at det kan stilles fornuftige miljøkrav. Dette gjelder også for gjenvinning og gjenbruk av restmasser. Nærings- og fiskeridepartementet har i tildelingsbrevet til Direktoratet for mineralforvaltning for 2019 bedt om at direktoratet leverer et prinsippnotat til departementet innen 1. mars 2019 om blant annet håndtering av miljøkrav. Notatet har som formål å bidra til en ytterligere klargjøring av hvilke miljøvurderinger direktoratet skal foreta i konkrete saker.

Nærings- og fiskeridepartementet har som overordnet formål å bidra til størst mulig samlet verdiskaping innenfor bærekraftige rammer. For mineralforvaltningen innebærer det blant annet å legge til rette for løsninger som gir lønnsom og verdiskapende næringsvirksomhet samtidig som man sikrer en god ressursforvaltning og en god håndtering av restmassene fra mineralvirksomhet.

SPØRSMÅL NR. 666**Innlevert 2. januar 2019 av stortingsrepresentant Ulf Leirstein****Besvart 9. januar 2019 av landbruks- og matminister Bård Hoksrud****Spørsmål:**

Vil statsråden vurdere en tydeligere lovgivning og et klart forbud mot omsetning av katte- og hundekjøtt, som vil kunne sende et tydelig signal til de landene hvor slaktning av disse dyrene er et stort problem?

BEGRUNNELSE:

Slaktning og spising av hund er ikke noe problem i Norge. Derfor er ikke dette tydelig regulert i norsk lovgiving, verken i dyrevelferdslovene eller i reguleringene fra Mattilsynet.

Den amerikanske Kongressen har nylig vedtatt et forbud mot å spise katte- og hundekjøtt, og flere britiske parlamentarikere har nylig tatt til ordet for at Storbritannia burde følge etter med tilsvarende lovgivning.

Prosessene i USA og i Storbritannia handler om å vise et tydelig lederskap internasjonalt. De handler om å sette en tydelig juridisk standard for dyrevelferd og beskyttelse av hunders rettigheter slik at dette kan brukes som pressmiddel i de landene der dette er et stort problem. Norge har en tydelig stemme på den internasjonale arenaen

og vi går ofte foran når det kommer til å kjempe for rettigheter.

Rundt 30 millioner hunder slaktes hvert år i land i Asia for å bli til menneskemat. Tall fra World Dog Alliance sier at en stor del av disse hundene er kjæledyr som har blitt stjålet. Videre så er det dokumentert at hunder som er fanget for å slaktes til mat blir behandlet svært dårlig. De er vanligvis innkvartert i små, skitne bur med lite mat og vann og de blir transportert på en måte som forårsaker stor lidelse.

Svar:

Regelverket for handel med kjøtt og andre animalske produkter er harmonisert innen EØS. Hunde- og kattekjøtt er ikke godkjent som kjøtt etter EØS-regelverket. Det er derfor ulovlig etter matloven å servere kjøtt av hund og katt til andre eller omsette det på annet vis. Ifølge Mattilsynet vil slikt kjøtt ikke være omfattet av noe slags unntak fra regelverket og forskriftene som matloven hjemler.

EØS-regelverket hindrer også import av hunde- og kattekjøtt til EØS-landene.

SPØRSMÅL NR. 667**Innlevert 2. januar 2019 av stortingsrepresentant Ulf Leirstein****Besvart 9. januar 2019 av landbruks- og matminister Bård Hoksrud****Spørsmål:**

Matpunkt.no reklamerer nå med at man skal tilby halal-slaktet kylling for salg i Norge. Det fremheves i markedsføringen at kyllingen slaktes uten bedøvelse. I Norge har man vært tydelig på at dyrevelferd er viktig og derfor er det ikke tillatt i Norge å slakte dyr etter klassisk halal-metode (dvs. å avblø dyret uten forutgående bedøvelse). Vil statsråden se nærmere på dette med import av halal-slaktet kjøtt og vurdere om dagens lovgivning ivaretar krav til dyrevelferd godt nok?

Svar:

Som representanten Leirstein påpeker, er det i Norge, ut fra dyrevelferdshensyn, ikke tillatt å slakte dyr uten forutgående bedøvelse.

I forbindelse med utarbeidelsen av den siste dyrevelferdsloven fra 2010, ble kravet om bedøvelse før slaktning vurdert opp mot retten til religionsutøvelse etter Den europeiske menneskerettskonvensjonen (EMK), som bl.a. gir rett til mat som oppfyller særskilte religiøse krav. Det ble lagt til grunn at det norske forbudet mot avliving uten bedøvelse ikke strider mot EMK, så lenge det ikke samtidig er et forbud mot import av kjøtt og kjøttprodukter fra slike dyr.

Som Landbruks- og matminister er jeg svært opptatt av dyrevelferd, og vår nasjonale lovgivning om at det ikke er lov å slakte dyr etter halal-metoden uten forutgående bedømmelse, er således veldig viktig. Vi har høy dyrevelferd i Norge, og jeg er veldig tydelig overfor alle aktører som har dyr i produksjon, om at de har et meget stort ansvar for å ta vare på dyrene.

Vi har imidlertid etter min vurdering, ikke anledning til å forby import av kjøttvarer fra andre land som praktiserer et annet regelverk enn oss når det gjelder halal-slaktning.

Jeg kan derimot forsikre representanten Leirstein om at vi har tett oppfølging av hvorvidt det eventuelt skulle pågå slik praksis i Norge, og skulle det bli avdekket vil det bli slått hardt ned på.

SPØRSMÅL NR. 668

Innlevert 3. januar 2019 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland

Besvart 14. januar 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Hva vil helseministeren gjøre for å sikre en bedre og mer likeverdig hjerneslagbehandling i hele landet?

BEGRUNNELSE:

Det vises til at størstedelen av hjerneslag er grunnet blodpropp i hjernen. Det er da et poeng å komme raskt i gang med behandling som løser opp blodpropper, trombolysebehandling. En av fem slike pasienter fikk slik behandling i fjor og det er stor variasjon mellom de forskjellige sykehusene. Sviktende rutiner, lav kompetanse eller dårlig mulighet til diagnostisering kan være grunner til dette. Uansett er det vesentlig å sørge for at de som er dårligst lærer av de beste og man lager systemer som sikrer tryggest mulig behandling.

Norge er i verdenstoppen både innen akuttmedisin og hjerneslagbehandling. De senere årene har man utviklet pakkeforløp for en rekke tilstander og en revidering av pakkeforløpene for hjerneslag, bedre diagnostikk og økt kompetanse i hele behandlingsskjeden kan være gode virkemidler for å sikre en bedre og mer likeverdig hjerneslagbehandling i hele landet.

Svar:

Nasjonal retningslinje for hjerneslag anbefaler bruk av blodproppopløsende behandling (trombolyse) til pasienter med hjerneslag som kan ha nytte av behandlingen.

84 % av hjerneslagstilfellene i Norge skyldes blodpropp. Trombolyse kan redusere skaden i hjernen hvis behandlingen kommer i gang innen fire og en halv time fra symptomene starter.

Tall fra Norsk hjerneslagregister viser at det i 2017 var 21 % av hjerneinfarktpasientene som fikk blodproppopløsende behandling. Sammenlignet med andre land er dette en høy trombolyseandel. I Sverige får 13 % trombolyse og i Danmark 16 %.

Det er hvert år en økning i andelen som trombolysere behandles, både i aldersgruppen over og under 80 år. Det finnes ifølge Helsedirektoratet i dag ingen god dokumentasjon på hva som er optimal trombolyserefrekvens, fordi dette vil være avhengig av hvor alvorlig hjerneslaget er, tid fra symptomdebut til behandling og vurdering av risikoen for bivirkninger av behandlingen.

Som representanten sier i sin begrunnelse for spørsmålet er det imidlertid betydelig variasjon mellom sykehusene. Den nasjonale retningslinjen anbefaler at pasienter som er aktuelle for trombolyse bør utredes så raskt som mulig for å sikre tidligst mulig start av behandling. Rask transport til sykehus og rask igangsetting av utredning er derfor avgjørende. Utredningen må blant annet avklare kontraindikasjoner for behandling, for eksempel om pasienten har økt blødningstendens på grunn av blodfortynnende medisin. Ifølge Norsk hjerneslagregister starter behandlingen hos 68 % av dem som får trombolyse innen 40 minutter etter ankomst til sykehuset.

Norsk hjerneslagregister har vurdert mulige årsaker til variasjonen i trombolyserefrekvens.

Ved enkelte sykehus er det et lite antall pasienter med hjerneslag, og behandlingsvalg hos noen få pasienter vil kunne påvirke trombolyseandelen sterkt, slik at resultatene må vurderes med forsiktighet.

Andelen av pasienter som når fram til sykehuset innen fire timer, og logistikken ved mottak og utredning i sykehuset, gir også variasjon i trombolyseandel.

Det er stor variasjon i hvor stor andel av pasienter med mindre alvorlige hjerneslag som får trombolyse. Ved flere av sykehusene som har de høyeste trombolyseandelene er det mange pasienter med lette slag som får trombolyse. Dokumentasjonen for effekt av trombolyse er ifølge Helsedirektoratet svak ved de lette formene for hjerneslag. Indikasjon for behandling bygger derfor i betydelig grad på individuelt skjønn, og dette kan være noe av forklaringen på den store variasjonen i bruk av trombolyse, siden lette og svært lette slag utgjør 65 % av antallet slagtilfeller. Det er også variasjon i trombolysebehandling ved alvorligere hjerneslag, men variasjonen er betydelig mindre. Det er behov for ytterligere forskning om effekten av trombolyse ved de lettere formene for hjerneslag.

Det er de siste årene gjennomført flere tiltak på nasjonalt nivå for å få best mulig kvalitet på hjerneslagbehandling generelt og trombolysebehandling spesielt. Helsedirektoratet har på oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet, sammen med fagfolk og brukerorganisasjoner innen hjerneslag, gjennomført opplysningskampanjen Prate-Smile-Løfte i 2016, 2017 og 2018. Formålet med kampanjen er å øke kunnskapen om symptomer på hjerneslag, og oppfordre om raskt å ta kontakt med 113.

Helsedirektoratet publiserte i desember 2017 reviderte nasjonale faglige retningslinjer for behandling og rehabilitering ved hjerneslag. I disse retningslinjene er kunnskapsgrunnlaget samlet og analysert, og danner grunnlag for en sterk anbefaling om at aktuelle pasienter med akutt hjerneinfarkt behandles med trombolyse. Nasjonale retningslinjer er et viktig verktøy blant annet for å

sikre god kvalitet og hindre uønsket variasjon i tjenestene.

Helsedirektoratet publiserte i desember 2017 pakkeforløp for den akutte delen av hjerneslagbehandlingen. Pakkeforløpet beskriver organisering av utredning og behandling, kommunikasjon/dialog med pasient og pårørende, samt ansvars plassering og konkrete forløpstider. I et tilleggsoppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet vil Helsedirektoratet i 2019 publisere et pakkeforløp for rehabiliteringsdelen av slagbehandlingen. Dette kan bidra til bedre koordinering og minske uønsket variasjon på rehabiliteringen som pasientene skal ha etter et hjerneslag.

Nasjonale kvalitetsindikatorer skal bidra til økt oppmerksomhet om fagområdet, og legge til rette for kvalitetsstyring og kvalitetsforbedring. Det finnes flere nasjonale kvalitetsindikatorer innen hjerneslag, blant dem andel hjerneslagpasienter som har fått trombolyse og andel hjerneslagpasienter som har fått trombolyse innen 40 minutter etter innleggelse på sykehus.

Jeg ønsker å redusere uønsket variasjon i behandlingen av pasientene i norsk helsetjeneste.

I dette svaret er det redegjort for noen faktorer som Norsk hjerneslagregister mener kan være med på å forklare variasjonen i trombolyserefrekvens. Ved siden av tiltak for å sikre så rask innleggelse og utredning i sykehus som mulig, må fagmiljøene i tiden fremover også arbeide videre med å få et styrket kunnskapsgrunnlag om indikationsstillingen for å gi trombolyse, særlig hos pasienter med lettere former for hjerneslag.

SPØRSMÅL NR. 669

Innlevert 3. januar 2019 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 18. januar 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Korleis vil regjeringa følgje opp Stortingets vedtak 634 om å evaluere LAR-ordninga?

GRUNNGJEVING:

Viser til Dokument 8:99 S(2017-2018), Innst.215 S(2017-2018) og stortinget sitt vedtak ved handsaminga av dette representantforslaget:

«Vedtak 634

Stortinget ber regjeringa evaluere LAR - ordninga og fremme tiltak for å sikre innhold, kvalitet og forbedringer i ordninga, slik at LAR kan fungere optimalt.»

Forslaget blei vedtatt med stemmene til Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt.

Svar:

Følgende fremgår av Granavolden-plattformen, og vil bli fulgt opp i regjeringens videre arbeid:

"Gjennomføre en helhetlig evaluering av legemiddelasistert rehabilitering (LAR)".

Helsedirektoratet har for øvrig satt i gang arbeidet med å revidere gjeldende retningslinje for LAR. Formålet med Helsedirektoratets revidering av retningslinjen, vil være å forbedre innholdet og kvaliteten i LAR, basert på

all tilgjengelig kunnskap på området. Dette arbeidet vil etter planen bli ferdigstilt før sommeren 2019.

Så er det grunn til å nevne at de første pakkeforløpene innen psykisk helse og rus nå er innført, slik at de første pasientene kan henvises til pakkeforløp. Formålet med pakkeforløpene vil også være å styrke kvaliteten på tjenestene – også i LAR – og gjøre dem mer forutsigbare for pasientene.

SPØRSMÅL NR. 670

Innlevert 3. januar 2019 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 11. januar 2019 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Nylig viste Dagsavisen til at antallet ledere ved Folkehelseinstituttet hadde økt med om lag 20 prosent samtidig som man nedbemannet med 20 prosent som følge av blant annet regjeringens såkalte ABE-reform.

Har statsråden noen oversikt som viser utviklingen i antall ledere per medarbeider innen statsforvaltningen de siste årene?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har gjennom den såkalte ABE-reformen påført statlige institusjoner store osthøvelkutt over flere år, under dekke av at dette skal gi en mer effektiv forvaltning. I eksempelet fra Folkehelseinstituttet, som også har fått ekstra kutt, ser vi at dette i praksis har ført til kutt blant de som gjør jobben, mens ledelsesnivået eser ut. Samtidig ser vi også svært høye lønninger i staten. Et av de groveste eksemplene ser vi i helseforetakene. I august 2018 skrev NRK om veksten i lønnen til styreleder i Helse Nord som nå er på 2 082 000 kroner. Til sammenligning tjener statsministeren 1 680 277. I mars 2018 kunne vi lese at i Helse Sør-Øst hadde 133 av de i alt 141 lederne en årslønn på over en million kroner, og at gjennomsnittslønnen var på i overkant av 1,3 millioner. I 2015 kom det nye retningslinjer som viste til at lederlønningene i staten skal være konkurransedyktige, men ikke lønnsledende.

Svar:

Regjeringen har ikke tilgang til tall som kan gi et tilstrekkelig korrekt svar på spørsmålet. Vi har ikke data om hvor mange ansatte den enkelte leder har i staten. Dette skyldes at vi ikke har en registrering av alle organisatoriske

enheter i staten. Vi har heller ikke tilstrekkelig gode data for statsforvaltningen samlet sett. Fra 2015 ble statlige arbeidsgivere pålagt å rapportere yrke. Før dette ble det rapportert på stillingskoder. Endringen i rapporteringen gjør at det foreløpig ikke lar seg gjøre å oppgi tall over utviklingen i antallet ansatte per leder. Det gjenstår fortsatt en del arbeide med å kvalitetssikre rapporteringen av yrke ved innføringen av a-ordningen i 2015. En bedre yrkesrapportering i a-ordningen kan på lengre sikt gi et bedre grunnlag for å besvare ditt spørsmål.

Jeg vil samtidig fremheve den enkelte virksomhets selvstendige ansvar for å være godt organisert. Gjennom program for bedre styring og ledelse har denne regjeringen redusert antall mål og krav til underliggende virksomheter. Dette har vært vellykket, og jeg vil videreutvikle en praksis der virksomhetene har store frihetsgrader. Statlige virksomheter har et selvstendig ansvar for å organisere egen virksomhet og sørge for at forholdet mellom antallet ledere og ansatte er optimalt for å løse sine oppgaver. Regjeringen har tillit til at virksomhetene selv finner den rette balansen.

SPØRSMÅL NR. 671**Innlevert 4. januar 2019 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand****Besvart 11. januar 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Vegdirektoratet vil foreslå en divisjonsmodell, istedenfor en modell basert på geografi for framtidig organisering av vegvesenet. Dette henger sammen med regionreformen og flytting av ansvar for fylkesveger. Vegdirektør Moe Gustavsen sier antall lokasjoner og ansatte i Statens vegvesen blir redusert, men at de nye divisjonene også kan bli plassert rundt i landet.

Hvordan vil Statens Vegvesen sikre en desentralisert struktur for å ivareta beredskap, lokalkunnskap og service til alle innbyggere med divisjonsmodell?

BEGRUNNELSE:

Viser til sak i NRK Troms 14. desember 2018.

– All erfaring viser at det blir mer sentralisering av makt med en divisjonsmodell. Det kan bety færre arbeidsplasser ute i distriktene. For oss er det viktig at vi har god veikompetanse i hele landet, sier Alf Edvard Masternes, leder i Forbundet for ledelse og teknikk – forbundet som organiserer ansatte i Statens vegvesen – til NRK 14. desember 2018. Dette berører hele landet. For Oppland gjelder dette 400 ansatte fordelt på kontorer på Fagernes, Otta, Gjøvik og Lillehammer.

Svar:

Samferdselssektoren har dei siste åra gått gjennom ei rekke reformer. Omfattande prosessar som vil ha mykje å seie for Statens vegvesen framover er sett i gong. Særleg avvikling av sams vegadministrasjon med overføring av oppgåver til fylka, og områdegjennomgangen av Statens vegvesen gjev grunn til å gjere ein gjennomgang av heile organiseringa av Statens vegvesen.

Avvikling av sams vegadministrasjon inneber ein betydeleg reduksjon i talet på tilsette i Statens vegvesen. Kartlegging viser at Statens vegvesen i dag brukar om lag 1600 årsverk på sams vegadministrasjon. Overflytting av ansvar for sams vegadministrasjon til fylka vil i praksis gje større regionalisering enn i dag. Gjennom områdegjennomgangen er det avdekket eit betydeleg effektiviseringspotensial i etaten og divisjonalisering av særleg trafikant- og køyretøyområdet er peika på som eit tiltak. Områdegjennomgangen viser også at det blir nødvendig med omfattande tiltak for å ta ut effektiviseringspotensialet. I Prop. 1 S for 2019 har Regjeringa derfor sett som mål at Statens vegvesen skal redusere sine interne kostnader betydeleg og at det skal gjennomførast ei reform

av trafikant- og køyretøyområdet som skal leggje til rette for framtidsretta, brukarorienterte og effektive tenester. Målet med effektiviseringsarbeidet er å ha effektive tenester og meir infrastruktur for pengane. Samferdselsdepartementet har i brev 29. oktober 2018 gitt Vegdirektoratet i oppdrag å greie ut ny organisering av Statens vegvesen og særlege tema på trafikant- og køyretøyområdet. Spørsmål om lokalisering skal greiast ut og vurderast i tråd med retningslinjer for lokalisering av statlege arbeidsplassar og tenesteproduksjon. Sjølv om det er stort fokus på utvikling av digitale løysingar for å gje brukarane eit betre tilbod, skal Statens vegvesen også framover utføre mangearta oppgåver over eit breitt spekter som gjev behov for lokalt nærvær rundt omkring i landet. Ei eventuell divisjonsbasert organisering vil også måtte kunne møte dette behovet. Statens vegvesen si vurdering av ny organiseringsmodell vil vere klar om kort tid. Forslag til ny tenesteleveransemodell og –struktur på trafikant- og køyretøyområdet vil kome seinare i vår. Eg vil sjå nærmare på vurderingane frå Statens vegvesen når dei ligg føre.

SPØRSMÅL NR. 672**Innlevert 4. januar 2019 av stortingsrepresentant Arild Grande****Besvart 18. januar 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Mener Helseministeren dette er fornuftig bruk av fellesskapets midler og hvilken plan har regjeringen for at helseforetakene skal øke graden av faste ansettelser?

BEGRUNNELSE:

På NRK.no 24. desember fremkommer det at vikarutgiftene ved sykehusene i Nord-Norge har eksplodert og at det brukes 100 millioner kroner mer på innleie enn for to år siden.

Sykehusene i Nord-Norge hadde budsjettert med å leie inn vikarer for 101 millioner kroner i 2018, men ved utgangen av 2018 var regninga kommet opp i 233 millioner kroner. Innleie av en lege kan ifølge artikkelen koste et sykehus 70 000 kroner i uka.

Svar:

De regionale helseforetakene har informert Helse- og omsorgsdepartementet om at omfanget av innleie i sykehusene ligger på mellom 0,4 og 0,8 pst. Bruken av vikarer varierer gjennom året, men er generelt sett høyest i høytider og hovedferier. Det er selvfølgelig helt nødvendig å sikre tilstrekkelig bemanning gjennom ferieavvikling for å kunne opprettholde en forsvarlig drift av sykehusene, samtidig som egne medarbeidere i størst mulig grad får avvirket sin ferie på en god måte.

Helseforetakene i Helse Nord bruker relativt sett mer penger til innleie enn de øvrige helseregionene, og utgiftene har også økt fra 2016 til 2018. Samtidig har det i samme periode vært en økning i fast ansatte fra om lag 13.500 til 13.950.

Økt bemanning har vært nødvendig for å kunne gjennomføre viktige tiltak:

- Økt innsats for å redusere fristbrudd og ventetid
- Målrettede tiltak for å øke kvalitet og pasientsikkerhet, herunder pakkeforløp og satsing på klinisk farmasi
- Økt beredskap ved Evenes og på Svalbard
- Innføring og forvaltning av felles kliniske systemer
- Gjennomføring av større byggeprosjekter

Helse Nord RHF har rapportert tall for innleie per november for årene 2016-2018. Kostnadene var i 2018 budsjettert til 101 mill. kroner, mens resultatet viste et forbruk på 233 mill. kroner. Avviket ble derfor et merforbruk i forhold til budsjett på 132 mill. kroner.

Det var både i 2017 og 2018 budsjettert med en klar nedgang i vikarbruken. De faktiske kostnadene har imi-

dlertid økt med 94 mill. kroner fra 2016 til 2018, hvor 10 mill. kroner skyldes prisvekst, og resten er økt volum på innleie. Dette er en utfordring som Helse Nord RHF må analysere og følge opp.

Kostnadene til vikarbruk har for øvrig også økt i de andre regionene, selv om antall vikartimer her går ned. Bakgrunnen for dette er økte kostnader knyttet til innleide vikarer, blant annet som følge av det såkalte "likebehandlingsprinsippet". Prinsippet er også gjennomført i de nye nasjonale anskaffelsene av vikartjenester.

Helse Nord RHF har en plan for både kortsiktige og langsiktige tiltak med hensyn til bemanningssituasjonen. På kort sikt harmoniserer tiltakene i Helse Nord med de øvrige helseregionene, med krav i oppdragsdokumentet til helseforetakene om å redusere innleie tilbake til 2016-nivå, etablering av bemanningssentre i helseforetakene, fokus på retningslinjer for heltidsstillinger i lederopplæring og SMART annonsering. De oppretter regionale HMS-nettverk som har fokus på sammenhenger mellom arbeidsmiljø, HMS, sykefraværsoppfølging/nærværarbeid og pasientsikkerhet.

I den regionale utviklingsplanen til Helse Nord er det et eget kapittel om tiltak for å sikre nødvendig bemanning på lengre sikt. Tiltakene her har fokus på hvordan de kan utdanne, rekruttere, stabilisere og beholde kompetanse, samt tiltak som bidrar til å redusere behov for personell gjennom økt effektivisering og nytteverdi av investeringer i IKT og nye bygg.

I felles foretaksmøte med de regionale helseforetakene i januar 2016 ba jeg de regionale helseforetakene om fortsatt å ha oppmerksomhet på bruken av faste stillinger, heltid og vikarer, og at bemanningen måtte tilpasses til aktiviteten. Jeg viste til at vikarbruken burde reduseres der det er mulig.

De regionale helseforetakene og helseforetakene har de seneste årene arbeidet systematisk med bemanningssplanlegging og tiltak for å redusere bruken av vikarer. Dette har gitt resultater og andel fast ansatte og gjennomsnittlig stillingsprosent for fast ansatte har økt i alle helseregioner fra 2013.

De regionale helseforetakene har utarbeidet felles policy for utvikling av det man omtaler som "heltidskultur" i helseforetakene:

- Alle stillinger i helseforetakene skal i utgangspunktet lyses ut som heltidsstillinger, med oppgaver på en eller flere enheter i tråd med virksomhetens behov
- Fast ansatte kan av ulike grunner ha rett til eller behov for å redusere sin arbeidstid. Slike ordninger må likevel

evalueres i forhold til behov, og såfremt mulig tidsbegrenses

- Alle deltidsansatte som ber om det, skal få en individuell vurdering av sine muligheter for hel stilling basert på virksomhetens behov og innenfor rammen av aktuelle arbeidstidsordninger, herunder ekstravakter på kveld og i helg

Arbeidet med å fremme heltidskultur er det viktigste elementet i arbeidet med å øke graden av fast ansettelse i

helseforetakene. Parallelt med dette er foretakene pålagt å redusere bruken av nettopp midlertidige engasjementer.

Jeg vil avslutningsvis understreke at jeg er opptatt av at vi må lykkes med dette arbeidet. Dette både ut i fra et arbeidstakerperspektiv, hensynet til en effektiv bruk av offentlige ressurser, og ikke minst det faktum at en heltidskultur har en klar sammenheng med helsetjenestens tjenestekvalitet og pasientsikkerhet.

SPØRSMÅL NR. 673

Innlevert 4. januar 2019 av stortingsrepresentant Øystein Langholm Hansen

Besvart 10. januar 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Hva blir konsekvensene for norske flypassasjerer dersom Storbritannia går ut av EU uten en fratredelsesavtale den 29. mars?

Svar:

Går Storbritannia ut av EU utan ei utmeldingsavtale den 29. mars, og EU og Storbritannia ikkje blir einige om andre beredskapstiltak som Noreg slutter seg til, vil det kunne medføre store forstyrningar i flytrafikken. EUs regelverk om passasjerrettigheter vil ikkje gjelde for reiser med britiske flyselskap frå Storbritannia til Noreg. Krav til tryggleikskontroll for passasjerar som flyr frå Storbritannia og mellomandar i Norge eller eit EU/EØS-land vil svare til dei krava som gjeld for flypassasjerar frå ordinære tredjeland.

For norske luftfartsinteresser er det særleg tidskritisk at nytt avtaleverk mellom Noreg og Storbritannia, som sikrar fortsatt og uavbroten trafikk mellom landa, er på plass når Storbritannia trer ut av EU. Det er 482 flygingar i veka mellom Noreg og Storbritannia, og utan ei eller anna form for avtale mellom Noreg og Storbritannia vil desse flygingane ikkje kunne fortsette som i dag.

Vi har derfor i lengre tid hatt dialog med Storbritannia, og arbeider med å få på plass ei bilateral luftfartsavtale, som kan nyttast dersom det blir eit "no deal"-utfall, og EU og Storbritannia ikkje blir einige om andre beredskapstiltak som ivaretar norske luftfartsinteresser og som Norge slutter seg til.

Departementet vil samtidig fortsette å følge dei pågåande Brexit-forhandlingane og Kommisjonens beredskapsarbeid nøye.

SPØRSMÅL NR. 674**Innlevert 4. januar 2019 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand****Besvart 11. januar 2019 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Professor Jordell ved UiO skriver i Utdanningsnytt 3. januar 2019 om hvordan lærernormen slår ut.

Mener statsråden lærernormen bidrar til å rekruttere flere kvalifiserte lærere til utkantene, og kan statsråden gi en oversikt over antall nyansatte lærere i 2018 som er nyutdanna, rekruttert fra reservestyrken eller er rekruttert fra en annen, potensielt mindre, kommune?

BEGRUNNELSE:

Viser til artikkelen i Utdanningsnytt 03.01.2019 med tittel "KrFs lærernorm rammer Utkant-Norge".

Svar:

Innføringen av lærernormen skal sikre et minimumsnivå for lærertetthet, for elever i alle kommuner. Dette vil gi lærerne bedre mulighet til å følge opp hvert enkelt barn og gi tilpasset opplæring. Lærernormen har i stor grad vært oppfylt i distriktskommuner, og rekrutteringsutfordringen i hovedsak størst i byer og folkerike kommuner. Derfor har regjeringen vært særlig opptatt av å følge opp lærernormen med økt rekruttering til læreryrket.

Tall fra Grunnskolens informasjonssystem (GSI) for skoleåret 2018-19 viser at vi i år har færre elever per lærer enn på noe annet tidspunkt de siste ti årene. Det er kommet totalt

1 045 flere årsverk til undervisning i grunnskolen siden 2017-18. Lærere som har byttet skole fra i fjor til i år inngår ikke i denne økningen. Økningen i årsverk er størst på 1.-4. trinn, der den beregnede gjennomsnittlige gruppestørrelsen har gått ned fra 15,4 i fjor til 14,8 i år. Også på 5.-7.trinn og 8.-10.trinn har det vært nedgang i antallet elever per lærer, men den har vært noe mindre.

Opplysninger om læreres utdanningstidspunkt, tidligere arbeidssted og tidligere arbeidsgiver registreres ikke i GSI, og er heller ikke åpent tilgjengelig i andre registre. Jeg kan derfor ikke gi noen oversikt med slik informasjon om de nyansatte lærerne.

Et viktig premiss i arbeidet med å følge opp lærernormen er å unngå at det skaper økt rekruttering av ukvalifiserte i skolen. Vi kan si noe om andelen kvalifiserte og ukvalifiserte lærere, som også er det Jordell baserer sin artikkel i Utdanningsnytt på. Vi baserer oss her på antall personer, slik Jordell gjør. Vi kommenterer også på andelen årsverk. Ukvalifiserte lærere underviser i snitt mindre enn kvalifiserte, og står dermed for en mindre andel

av undervisningsårsverkene i klasserommene enn sine kvalifiserte kolleger. Andelen ukvalifiserte lærere varierer mellom kommuner og mellom skoler. På landsbasis er andelen ukvalifiserte lærere 5,7 prosent, mot 5,6 prosent i fjor.

Vi har ingen god definisjon på hva som bør regnes som "utkant-Norge". Vi antar imidlertid at antall elever i kommunen og skolen kan være relevant å se på i denne sammenhengen. I mindre sentrale strøk har oftere kommunene og skolene færre elever. Vi finner imidlertid ingen korrelasjon verken mellom kommunestørrelse eller skolestørrelse og endring i andel ukvalifiserte lærere fra i fjor til i år. Dette gjelder både når vi ser på andel ukvalifiserte personer, og når vi ser på andelen årsverk gitt av ukvalifiserte. Så langt gir statistikken dermed ingen holdpunkter for å si at det er slik at andelen ukvalifiserte lærere systematisk øker i små kommuner og ved små skoler, og går ned i store kommuner og ved store skoler etter innføringen av lærernormen.

I Finnmark har andelen ukvalifiserte lærere økt fra 10,2 til 11,1 prosent fra i fjor til i år. Ser vi derimot på andel årsverk utført av ukvalifiserte, har denne sunket fra 9,6 prosent i fjor, til 9,5 prosent i år. For Nordland og Troms har det vært en nedgang både i andelen ukvalifiserte lærere og i andelen årsverk disse utfører. På fylkesnivå har vi dermed stort sett en positiv trend for Nord-Norge etter innføringen av normen. Ser vi særskilt på de 87 kommunene i de tre nordligste fylkene, finner vi at blant de 43 minste, har 20 hatt en økning i andelen ukvalifiserte lærere, 20 har hatt en nedgang i andelen, mens tre kommuner ikke har hatt noen endring. Blant de 43 største kommunene, har 22 hatt en økning, og 21 en nedgang i andelen ukvalifiserte lærere.

Lærernormen er i hovedsak et tiltak for å sikre flere lærere i ordinær undervisning ved skoler som hadde mange elever per lærer, dvs. høy gruppestørrelse. Det er andre tiltak som er bedre egnet til å rekruttere flere kvalifiserte lærere til mindre sentrale strøk. Regjeringen tar allerede flere grep som gjør yrket mer attraktivt, og som bidrar til å sikre elevene kvalifiserte lærere. Vi ser nå rekordhøye søkertall til lærerutdanningene, og vi har i år en kraftig økning i antall studenter som har møtt opp til lærerutdanningene. Vi har innført en ordning for avskrivning av studielån for de som tar lærerutdanning og jobber i skolen etterpå, en ordning som premierer de som tar seg jobb i Nord-Norge spesielt. Vi har også utviklet en lærerutdanning som får skryt av internasjonal ekspertgruppe, og 27 000 lærere har fått videreutdanning siden 2014.

Utdanningsdirektoratet har fått ansvar for å evaluere normen for lærertetthet. Det er flere viktige problemstillinger knyttet til struktur- og styringseffekter av læringsnormen som må vurderes som en del av evalu-

eringen. utfordringer med rekruttering av nye lærere for å oppfylle kravene i normen er en av disse, og evalueringen skal også se på om innføringen av en norm har ført til en negativ ressursutvikling i enkelte kommuner og regioner.

SPØRSMÅL NR. 675

Innlevert 4. januar 2019 av stortingsrepresentant Siv Mossleth
Besvart 10. januar 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Hvordan følger statsråden opp arbeidet med å vurdere behovet for obligatorisk helseattest og utforming av testing av sjåførere over 75 år, og når kan stortinget forvente å få saken til behandling?

BEGRUNNELSE:

I brev fra Samferdselsdepartementet v/statsråd Ketil Solvik-Olsen til transport- og kommunikasjonskomiteen, datert 19. april 2018, skriver statsråden at:

«Dette er et arbeid som berører både veg- og helsemyndighetene. Jeg har tatt initiativ overfor helsemyndighetene med sikte på å få en felles vurdering fra veg- og helsemyndighetene

på om det er grunnlag for å forenkle reglene om helseattest for eldre bilførere. Jeg vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte når saken er vurdert.»

Svar:

Eg har, saman med helseministeren bede Vegdirektoratet og Helsedirektoratet greie ut ordningar som kan erstatte dagens ordning med helseattestar som er basert på alder. Dei skal særleg vurdere ordningar som kan gjere det enklare for dei som har førarkort og for styresmaktene, samstundes som trafikktryggleiken blir tatt vare på.

Ei felles vurdering og tilråding frå direktorata er venta innan 1. februar 2019. Eg vil vurdere saka i lys av dette.

SPØRSMÅL NR. 676

Innlevert 4. januar 2019 av stortingsrepresentant Siv Mossleth
Besvart 17. januar 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden følge opp tidligere uttalelser fra komiteen med ønske om kontinuerlig og kostnadseffektiv utbygging av rv. 9, og Stortingets vedtak om det samme, samt komiteens merknad om at strekningen Besteland–Helle kan igangsettes i 2019?

BEGRUNNELSE:

På besøk med Transport- og kommunikasjonskomiteen i Agder ble det uttrykt tilfredshet med at komiteen samlet seg om følgende merknad til budsjett 2019:

«Komiteen viser til tidligere uttalelser fra komiteen med ønske om kontinuerlig og kostnadseffektiv utbygging av rv. 9, og til Stortingets vedtak om det samme. Strekningen Besteland–Helle kan igangsettes i 2019, under forutsetning av godkjent reguleringsplan og kostnadsramme, samt lokal finansiering for 2019.»

Svar:

I Meld. St. 33 (2016-2017) Nasjonal transportplan 2018-2029 er rv 9 i Setesdal ein av ni prioriterte utbetningsstrekningar. Dette inneber at det er lagt til grunn statlege midlar til utbetring av ei rekkje delstrekningar på rv 9 i Setesdal, jf. sidene 92 og 288 i meldinga.

Dei økonomiske rammene til programområdetiltak i Nasjonal transportplan gir ikkje rom for så omfattande utbetringar av dei prioriterte strekningane som ulike fleirtall i transport- og kommunikasjonskomiteen har lagt til

grunn. Dette gjeld både for rv 9 i Setesdal og fleire andre strekningar. Oppmodingsvedtaket i saka om Kjevikveien og rv. 9 i Setesdalen er omtala i Prop. 1 S (2018 – 2019) side 20-21.

I følgje opplysningar eg har fått frå Statens vegvesen ligg det enno ikkje føre vedtatt reguleringsplan for delstrekninga Besteland S – Helle N, noko som er ein føresetnad for at eit prosjekt kan takast opp til løyving. Tidspunktet for anleggsstart på denne strekninga må eg koma tilbake til når det ligg føre nærare avklaringar.

SPØRSMÅL NR. 677

Innlevert 4. januar 2019 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg

Besvart 15. januar 2019 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvor mange kommuner som har utarbeidet kompetanseplaner for hver enkelt lærer, jfr. Stortingets vedtak IV i Innstilling 218 S (2015–2016)?

Svar:

I Stortingets vedtak IV i Innstilling 218 S (2015-2016) står det:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at skoleeier gjør en vurdering av implementeringen av kompetansekravene, og på bakgrunn av dette lager planer for at lærere som underviser i og mangler kompetanse i de aktuelle fagene, skal gis gode muligheter til å skaffe seg slik kompetanse i perioden fram til 2025. Skoleeiere med svak utvikling må bli fulgt opp.»

Det er skoleeier som ifølge opplæringsloven har ansvar for å ha riktig og nødvendig kompetanse i sine skoler og ha et system for nødvendig kompetanseutvikling. Dette inkluderer blant annet å ha en plan for hvordan skoleeier skal oppfylle kompetansekravene for undervisning innen 2025. Regjeringen har lagt til rette for at lærere skal kunne få nødvendig kompetanse gjennom kraftig satsing på videreutdanning gjennom strategien Kompetanse for Kvalitet. Så godt som alle lærere som søker om videreutdanning i engelsk, norsk og matematikk og blir godkjent av skoleeier, får tilbud om plass.

Gjennom videreutdanningsstrategien har det vært enighet om at skoleeier skal kartlegge behovet for videreutdanning på den enkelte skole, og samarbeide med arbeidstakerne om langsiktige planer for kompetanseutvikling.

Siden 2014 har over 27 000 lærere fått tilbud om videreutdanning, og høsten 2018 fikk 7200 lærere videreutdanningstilbud. Tall fra Grunnskolens informasjonssystem (GSI) tyder på at videreutdanningstilbudet i stor grad brukes av de lærerne som trenger det. Antallet lærere som ikke oppfyller kompetansekravene går ned.

Det er ikke innført et krav om at skoleeiere må sende inn sine planer til godkjenning. Jeg har derfor ikke en detaljert oversikt over hvor mange kommuner som har laget planer for hvordan de skal oppfylle kompetansekravene. Jeg har så langt vurdert at det ikke er nødvendig med et slikt krav om nasjonal rapportering, men jeg forutsetter at skoleeierne følger opp de nasjonalt fastsatte kravene og vil følge utviklingen nøye og vurdere ulike tiltak for å følge opp skoleeiere.

SPØRSMÅL NR. 678**Innlevert 4. januar 2019 av stortingsrepresentant Sheida Sangtarash****Besvart 15. januar 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Mange tusen mennesker i Norge har vansker med tale og språk. Helsedirektoratets retningslinjer for rehabilitering er minimum 5 timer i uken for å øve språk. Vi skal ha et godt tilbud i hele landet.

Hvordan kan kommuner legge ned logopedtilbudet til voksne, når det står klart i opplæringsloven § 4A-2 at alle kommuner skal ha et tilbud til voksne med ervervede språk- og kommunikasjonsvansker, og hvorfor er ikke logopeder definert som kjernekompetanse i kommunene?

BEGRUNNELSE:

Logopeder jobber med blant annet tale-, språk og kommunikasjonsvansker hos barn og voksne med ulike diagnoser. Dette kan for eksempel være afasi etter hjerneslag, Multipel sklerose (MS), Parkinsons sykdom, taleflytvansker som stamming og løpsk tale, samt ulike former for stemmевansker. I tillegg jobber logopeder med kommunikasjonshjelpemidler (ASK) knyttet til barn, unge og voksne med ulike behov. Eksempelvis får blant annet 1 av 500 barn alvorlige og langvarige vansker med tale og språk. I overkant av 12 000 personer får hjerneslag hvert år, og av dem får om lag 1/3 afasi. 8 000 personer har til en hver tid Parkinsons sykdom.

Tap av språklige- og kommunikative ferdigheter, samt mangel på logopedhjelp for å trene opp språklige funksjoner, kan få store psykologiske, sosiale og helsemessige konsekvenser for den enkelte. Dette vil igjen føre til betydelige økonomiske konsekvenser for samfunnet fordi mange ikke kan jobbe etter en alvorlig språksvikt og mangel på opptrening. Det er helt essensielt å mestre tale- og skriftspråket i et samfunn, for å kunne delta på lik linje med resten av befolkningen.

Norsk Logopedlag (NLL) mener at logopeder må bli en integrert del av behandlingsskjeden. Krav til kjernekompetanse i den kommunale helse- og omsorgstjenesten er lovfestet, men logoped er ikke spesifikt nevnt som nødvendig kjernekompetanse. NLL erfarer at kommuner legger ned logopedtilbudet til voksne, henviser brukerne til lov om folketrygd og på denne måten fraskriver seg det ansvaret de har etter opplæringsloven.

Afasiforbundet i Norge har gjort to undersøkelser som er relevante i denne sammenhengen. Undersøkelsen gjennomført i 2006 viste at mindre enn 50 % av 230 kommuner hadde kommunalt ansatt logoped. Undersøkelsen gjennomført i 2016/2017 viste at mindre enn 30 % av 38 kommuner hadde et offentlig tilbud til voksne. En fersk

undersøkelse gjort av NLL i 2018 viste at 42 % av 180 kommuner har et kommunalt tilbud. Det kommer ikke fram av undersøkelsene hva slags tilbud kommunene faktisk har. Mange kommuner har ansatt logoped i en mindre stillingsprosent, og i flere kommuner jobber logopedene både med barn og voksne. Nasjonale retningslinjer for behandling og rehabilitering av hjerneslag (2017) anbefaler for eksempel minimum 5 timer logopedisk oppfølging per uke i den intensive fasen. Det er vedtatt i Stortinget at man skal opprette et kommunalt pasient- og brukerregister. Logopeder er ikke registrert helsepersonell og står dermed ikke oppført i Helsepersonellregisteret. Siden logopeder ikke er autorisert og registrert helsepersonell, betyr det at det ikke blir mulig å hente og samle inn data fra våre tjenester. Dette er svært uheldig for en stor brukergruppe. Det er vanskelig å vite hva slags tilbud brukerne får, omfanget og kvaliteten på tilbudet.

Svar:

Alle kommuner skal ha tilbud om logopedtjenester. Tjenesten logopeder yter, kan defineres inn under barnehageloven, opplæringslovgivningen og helse- og omsorgstjenestelovgivningen.

I tråd med regjeringens forslag, har Stortinget lovfestet kompetansekrav i den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Fra 1. januar 2018 følger det av helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 at kommunene må ha knyttet til seg lege, sykepleier, fysioterapeut, jordmor og helsesøster for å oppfylle sitt sørge for-ansvar. Fra 2020 utvides plikten til også å omfatte psykolog og ergoterapeut. I forarbeidene til bestemmelsen er det i punkt 3.6.1 presisert at rett kompetanse i den kommunale helse- og omsorgstjenesten er så grunnleggende for å kunne yte nødvendige og forsvarlige tjenester, at visse kompetansekrav bør fremgå direkte i lov. I forlengelsen av dette uttales det blant annet:

"En slik lovfastsatt liste over kjernekompetanse vil (...) ikke være uttømmende for hva slags kompetanse eller hvilke fagprofesjoner den enkelte kommune må sørge for. For mange pasienter og brukere vil nødvendige helse- og omsorgstjenester bestå av summen av ulike delbidrag fra en rekke fagprofesjoner. Det kommunale ansvaret for helse- og omsorgstjenesten er omfattende og sammensatt. Kommunene må ofte ha tilgang på et vidt spekter av personell med ulik kompetanse for å kunne utøve det kommunale ansvaret på en forsvarlig måte. Utover den kjernekompetanse som en lovfestet liste vil innebære, må kommunen selv vurdere hva slags personell det er nødvendig å ansette eller inngå avtale med for å kunne oppfylle sitt ansvar for å sørge for et forsvarlig og nødvendig tilbud av helse- og omsorgstjenester. En oppstilling av kjernekompetanse skal slik sett

ikke endre på det tjenestetilbudet kommunen ellers har plikt til å tilby."

I tråd med dette kan altså ikke en kommune la være å sørge for logopedtjenester til personer som behøver det, dersom tjenesten er en forutsetning for å kunne tilby spesialpedagogisk hjelp, spesialundervisning eller nødvendige helse- og omsorgstjenester av forsvarlig kvalitet og omfang.

Det er opp til kommunene selv å organisere sitt tjenestetilbud, inklusiv logopedtjenester.

De ulike måtene å finansiere og organisere tjenestetilbudet på har bidratt til uklare ansvars-linjer. I opptrappingsplanen for habilitering og rehabilitering 2017-2019 har regjeringen varslet en gjennomgang av det totale tjenestetilbudet. Helsedirektoratet har fått i oppdrag å utrede endringer i regelverket og takster for logopedtjenester i kommunen for å bidra til å knytte disse tjenestene

tettere til kommunen og vurdere tiltak som vil knytte logopedene nærmere kommunene, samt gjennomgå logopedenes takster og foreslå endringer som bidrar til bedre måloppnåelse.

Kommunalt pasient- og brukerregister (KPR) er etablert med data fra Kuhr (Kontroll og utbetaling av helserefusjon), inkludert aktivitetsdata fra selvstendig næringsdrivende logopeder. I 2019 vil KPR også omfatte 2018-data fra Iplos (Individbasert pleie- og omsorgsstatistikk), inkludert data knyttet til rehabilitering.

Tall fra Kuhr for 2018 viser at 377 logopeder fikk utbetalt refusjon fra Helfo for til sammen 136 mill. kroner for logopedhjelp. I 2017 fikk 357 logopeder utbetalt til sammen 128 mill. kroner. Når det gjelder data om antall pasienter, antall behandlinger, diagnoser, utløste takster mv. har vi dessverre bare tall fra de logopedene som leverer elektronisk oppgjør, uavhengig av om logopeder er autorisert.

SPØRSMÅL NR. 679

Innlevert 7. januar 2019 av stortingsrepresentant Eirik Sivertsen

Besvart 15. januar 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

I svar til stortingsrepresentant Øystein Langholm Hansen 20.12.2018 opplyser samferdselsministeren at det er gjort unntak fra avstandskravene på postlevering for 115 husstander og virksomheter på landsbasis i løpet av 2018.

Kan statsråden gi en oversikt over i hvilke fylker, på hvilke postnummer og om det er husstand eller virksomhet disse unntakene er gjort?

Svar:

Brevvolumet er redusert med over 60 prosent sidan 1999, og det er forventet ein reduksjon på nesten 60 prosent også mellom 2018 og 2025. Fallet i brevolumet har eskalert dei siste 2-3 åra til over 10 prosent årleg. Folk, verksemdar og offentleg sektor vel å kommunisere raskare og meir effektivt digitalt, noko som gir mange gevinstar for det norske samfunnet. Men det gir også store utfordringar for leveringspliktig tilbydar, fordi det inneber raskt og sterkt fallande inntekter. I lys av dette må regelverket legge til rette for kostnadseffektiv omdeling, samstundes som det må sikre grunnleggande rettar for postmottakarane.

Med heimel i postloven og postforskriften kan det gjerast unntak frå reglane om plassering av postkassar for inntil 11 000 husstandar og næringsverksemdar på landsbasis når særleg spreidd busetnad eller næringsverksemd gjer utlevering urimeleg kostnadskrevjande. Eg viser i den samanheng til omtalar i Prop. 131 S (2016-2017) Nokre saker om administrasjon, veg, jernbane og post og telekommunikasjonar, jf. Innst. 472 S (2016-2017) og Prop. 109 L (2014-2015) Lov om posttjenester, jf. Innst. 314 L (2014-2015).

Posten Norge AS opplyser at det var ein feil i oversikta som blei send departementet like før jul i 2018. Feil tal blei difor opplyst i svaret til representanten Langholm Hansen. Posten opplyser no at det korrekte er at unntaka som er godkjende i 2018 omfattar 129 husstandar og 9 verksemdar.

Oversikta over kvar desse 129 husstandane og 9 verksemdene er når det gjeld fylke og postnummer følgjer her:

Fylke	Postnummer	Poststed
Troms	9141	Mjølvik
Troms	9182	Seglvik
Troms	9184	Reinfjord
Troms	9185	Spildra
Troms	9424	Kjøtta
Troms	9427	Meløyvær
Nordland	8447	Lonkan
Nordland	8447	Lonkan
Nordland	8414	Hennes
Nordland	8189	Gjersvikgrenda
Nordland	8880	Bærøyvågen
Nordland	8185	Vågaholmen
Aust-Agder	4985	Vegårshei
Rogaland	4208	Saudasjøen
Rogaland	4237	Suldalsosen
Vest-Agder	4580	Lyngdal
Sogn og Fjordane	6967	Hellevik i Fjaler
Hordaland	5680	Tysnes
Hordaland	5476	Gjetingsdalen
Hordaland	5690	Lundegrend
Rogaland	4380	Hauge i Dalane
Rogaland	4443	Tjørheim
Rogaland	4387	Bjerkreim
Rogaland	4389	Vikeså
Sogn og Fjordane	5966	Eivindvik
Sogn og Fjordane	6848	Fjærland
Sogn og Fjordane	6855	Frønningen
Sogn og Fjordane	6993	Høyanger
Aust-Agder	4910	Lyngør
Sogn og Fjordane	6899	Balestrand
Sogn og Fjordane	6885	Årdalstangen
Hordaland	5994	Vikanes

Totalt tal på unntak i 2018 blir rapportert årleg til Nasjonal kommunikasjonsmyndigheit innan utgangen av første kvartal. Ved utgangen av 2017 var det gjort unntak for totalt i overkant av 9 900 husstandar og verksemder, ifølgje Posten. Rundt 70 prosent av desse unntaka var i ein avstand på under 500 meter frå eigedomsgrensa og over 90 prosent under 1 kilometer frå grensa. Rapporten for 2018 er ikkje klar enno, men totalt tal på unntak ligg truleg på om lag 10 000.

Posten opplyser at selskapet vurderer alternative løysingar før unntak blir godkjende og sette i verk, og at postmottakarane som er omfatta blir inviterte til å foreslå andre leveringspunkt som då vil bli vurderte av Posten. Eg er glad for at selskapet legg opp til god informasjon og dialog for å undersøke om det finst alternative løysingar og er opne for innspel frå postmottakarane.

Innanfor det til ei kvar tid gjeldande regelverk står selskapet fritt til å organisere si drift. Det er nødvendig for å kunne møte dei store utfordringane digitaliseringa gir for postverksemda på ein måte som legg til rette for eit godt posttilbod også i framtida.

SPØRSMÅL NR. 680**Innlevert 7. januar 2019 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol****Besvart 15. januar 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Vil statsråden sikre en lik praktisering av personvernreglene i landets ulike helseforetak, slik at ulik praksis ikke går utover lik rett til behandling, og vurderes det endringer i lov eller forskrift for å gjøre reglene mer presise?

BEGRUNNELSE:

I Aftenposten 7. januar kunne man lese om at forskere og behandlere ved Oslo universitetssykehus (OUS) opplever at personvernreglene står i veien for å kunne bedrive livsviktig forskning, og at det i enkelte tilfeller grenser opp mot uforsvarlig pasientbehandling. Det er åpenbart et problem at reglene tolkes slik at livsviktig behandling og forskning forhindres, og at vi ikke får etablert nødvendige helseregistre, som for eksempel et sentralt register over pasienter som har implantert pacemaker eller hjertestarterer.

Regelverket tolkes videre helt ulikt på OUS og Haukeland, slik at bare det ene foretaket aksepterer at man samarbeider med et laboratorium i Tyskland for å analysere blodprøver til pasienter med en sjelden stoffskiftesykdom.

Statsråden bedyret, i et innlegg i Aftenposten 27.12, at regelverket ikke er ment å brukes som ovenfor beskrevet. Imidlertid har vi fått høre lite fra statsråden om hvordan han skal sørge for at regelverket praktiseres likt i hele landet, slik at det ikke går utover lik rett til behandling for norske pasienter.

Svar:

For at vi skal ha en moderne, effektiv og sikker helsetjeneste er det nødvendig at sykehusene behandler helseopplysninger for å gi god pasientbehandling, utvikle nye behandlingsmetoder eller drive med forskning. De siste ukene har det vært flere avisoppslag der ansatte ved Oslo universitetssykehus sier at de opplever at personvernreglene står i veien for dette.

Jeg vil først slå fast at kravene til et godt personvern ikke skal stå i veien for pasientbehandling, utvikling av nye behandlingsmetoder eller forskning. Forsvarlig pasientbehandling og forsvarlig forskning forutsetter at pasientenes integritet og personvern ivaretas på en betryggende måte. Dette er klare premisser for norske personvernregler, så vel som EUs personvernforordning.

Helsetjenesten og helsepersonell må gjøre en riktig avveining av hensynet til forskning, læring og kunnskapsin-

nhenting på den ene siden og personvern på den andre siden. Helseforetakene skal alltid vurdere nytten av tiltaket opp mot ulempene behandlingen av opplysningene kan innebære for dem de gjelder. Personvern og taushetsplikt er viktig. Men for pasientene som får helsehjelp er det ofte viktigere at opplysningene kommer frem til dem det gjelder, enn at informasjonen kan bli misbrukt eller komme på avveie. I stedet for å stoppe pasientbehandling, forskning eller utvikling av nye behandlingsmetoder, vil det gjerne være et bedre alternativ å sette i verk tiltak som kan redusere ulempe og risiko.

Jeg forventer at helseforetakene sørger for at pasientbehandling mv. baseres på gode vurderinger der både pasientsikkerheten og personvernet ivaretas. De ansatte skal få råd, veiledning og nødvendig opplæring slik at de kan utføre sine oppgaver på en forsvarlig måte i samsvar med helselovgivningen, personvernreglene og forskningsetiske normer. Personvernombudet skal konsulteres før aktiviteter som innebærer behandling av helseopplysninger startes opp. Ombudet skal gi råd og veiledning om personvernreglene, personvernkonsekvensene og mulige risikoreduserende tiltak. Hvordan dette skal organiseres må helseforetaket selv avgjøre. Men for at personvernombudet skal kunne gjøre uavhengige vurderinger, bør ombudet ikke ha rollen som en intern godkjenningmyndighet. Ombudet kan i tilfelle settes i et krysspress, i stedet for at ansvaret ligger hos helseforetakets ledelse. Jeg viser til at avveiningen av ulike interesser og beslutningen om hva som skal gjennomføres eller ikke, er ledelsens ansvar.

Flere av eksemplene det vises til i avisoppslagene synes å knytte seg til EUs personvernforordning. Forordningen er siden 20. juli i år hovedloven om personvern, også i helsesektoren. Dette er regler som i begrenset grad setter konkrete krav om hva det er lov til å gjøre, men som i stedet fastsetter generelle krav til beslutningsprosesser, hva som skal vurderes og hva som er målet med disse prosessene og vurderingene. Ansvaret for fortolkningen ligger ikke hos Helse- og omsorgsdepartementet, men hos blant annet Datatilsynet og EU/EØS-organer (EU-domstolen osv.).

Det kan være flere ulike årsaker til at situasjonen oppleves som vanskelig og at reglene praktiseres ulikt i helseforetakene. Jeg har vært åpen for at gjeldende regler kan være for strenge eller uklare, eller at reglene tolkes feil eller for rigid, kanskje ved at personvern noen ganger for sikkerhets skyld gis forrang. Siden reglene er så generelle vil helseforetakene gjerne innrette seg ulikt etter dem.

Noen ulikheter eller hindringer skyldes også umoderne eller uhensiktsmessige tekniske løsninger.

Det er uansett viktig at helseforetakene får informasjon og veiledning om hvordan reglene skal og kan gjennomføres. Det legges derfor ned et stort og løpende arbeid med dette i helsesektoren. Direktoratet for e-helse har laget flere veiledninger og maler rettet mot -sektoren. Sektorens eget arbeid med Norm for informasjonssikkerhet og personvern i helse og omsorgstjenesten (Normen) bidrar til et omforent sett av krav til informasjonssikkerhet basert på reglene. Datatilsynet har også utarbeidet generelle veiledninger om reglene. Felles regelverk, Datatilsynets og EU-organenes fortolkninger og helsesektorens informasjons- og veiledningsarbeid vil sammen bidra til at reglene praktiseres likt i helseforetakene.

Før påske vil Helse- og omsorgsdepartementet utarbeide et rundskriv som avklarer rettslige utgangspunkter, uklarheter og hvor helseforetakene kan få nærmere informasjon. En veiledning vil være til hjelp for å avklare lov-

forståelsen. Noen av temaene det kan være aktuelt å løfte frem er:

- sammenhengen og avveiningen mellom pasientsikkerhet og personvern
- personvernombudets rolle
- krav til anonymisering i forskning
- tilgang til pasientinformasjon til bruk i helsehjelp, læringsarbeid og kvalitetssikring

Når helsepersonell gir tilbakemelding om at lovbestemmelser oppleves som uklare eller dersom de løsninger som loven krever blir for omstendelige eller byråkratiske i praksis, så vil jeg selvfølgelig se nærmere på dette og også vurdere behov for lovendringer. I arbeidet vil vi ha dialog med de regionale helseforetakene for å sikre at sentrale problemstillinger adresseres.

Både Helse Sør-Øst og vi på nasjonalt nivå arbeider med nye og bedre tekniske løsninger som skal legge til rette for bedre deling av pasientinformasjon, både til helsehjelp og til forskning. Dette er et stort og krevende arbeid.

SPØRSMÅL NR. 681

Innlevert 7. januar 2019 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg

Besvart 11. januar 2019 av forsknings- og høyere utdanningsminister Iselin Nybø

Spørsmål:

Regjeringen har besluttet å videreføre et dyrt, dårlig og demotiverende forkurs i matte for lærerstudenter som ikke når 4-kravet. I 2018 var det 50 % frafall ved oppmøte og 60 % stryk, og samtidig har vi en voksende lærermangel.

Hvilke grep har statsråden gjort for å bedre gjennomføringen på kurset i 2019?

Svar:

Representanten Solberg beskriver forkurset i matematikk som et lite hensiktsmessig tilbud. Jeg er ikke enig i representantens beskrivelse. Forkurs i matematikk for opptak til lærerutdanning har til nå bidratt til at 470 søkere har kvalifisert seg for opptak. Dette er et betydelig tilskudd av gode og motiverte studenter til landets lærerutdanninger. Jeg har besluttet å videreføre kurset i 2019 som et ekstra tilbud til motiverte søkere som vi ikke kan unnvære i lærerutdanningene. Regjeringen har også benyttet flere virkemidler for å øke rekrutteringen til lærerutdanningen. Hvorvidt forkurs i matematikk skal gjennomføres før

fremtidige opptak vil bli vurdert i forbindelse med kommende budsjetter.

Forkurset er et fire ukers repetisjonskurs og ikke et ordinært opplæringstilbud i matematikk. Vi kan ikke forvente at søkere med grunnleggende mangelfull matematikkforståelse kan løfte seg på så kort tid. Likevel har det vist seg at søkere som har hatt høy motivasjon og gode forutsetninger, på denne måten har fått en ny sjanse for å kvalifisere seg for opptak til lærerutdanning. Det er positivt at flere søkere nå er kvalifisert for opptak uten å måtte ta forkurs, og at en høyere andel av de som tar kurset, klarer å løfte seg fra karakter 3 til 4 i fellesfaget matematikk. Det er viktig å presisere at de som ikke består kurset ikke har strøket i matematikk. De har bare ikke klart å løfte seg til karakteren 4 i matematikk.

Kraftig reduksjon i antall påmeldte frem mot starten av forkurset og den avsluttende prøven, er i utgangspunktet positivt, og skyldes i hovedsak ikke dårlig kvalitet eller oppfølging. Når søkerens kvalifikasjoner blir kjent rett før kurset starter, viser det seg alltid at mange av de som har meldt seg på til kurset, likevel er kvalifisert for opptak og ikke trenger forkurs. Disse blir da avmeldt. Dette er hov-

edårsaken til reduksjon i antallet påmeldte. Flere av de dette gjelder har avansert matematikk fra videregående, og da gjelder ikke karakterkravet. Andre meldes av fordi de har klart matematikkkravet som privatist. Noen har ikke har oppnådd generell studiekompetanse, karakter 3 i norsk eller tilstrekkelig mange poeng for opptak til lærerutdanning, og kan derfor ikke få betinget opptak og beholde plassen på forkurset. Av de 816 som var påmeldt til forkurset i 2018, var det ca. 300 som ble avmeldt på grunnlag av en av årsakene nevnt over. 138 av de 494 som var påmeldt til prøven, møtte ikke opp. Av de 356 som møtte til prøven, var det 156, dvs. 43 prosent, som klarte den.

Gjennomføringen i 2019 bygger på erfaringer fra de foregående årene. Både faglig og administrativt har man nå etablert et apparat som skal bidra til et godt arrange-

ment ved alle læresteder. Departementet har stilt en klar forventning til universiteter og høyskoler om å sikre at forkurset møter kvalitetskrav som gjelder for øvrige kurs og studietilbud. UH-institusjonene nedlegger en solid og omfattende innsats i dette. God finansiering fra departementet gir nødvendig handlingsrom. Noen institusjoner gjennomfører langvarige kvalifiseringskurs i matematikk i en tidligere fase. Dette gir større mulighet for at kandidatene kan utvikle sin matematikkforståelse, enn det et intensivt repetisjonskurs kan gjøre. Departementet har oppfordret flere institusjoner til å gjøre det samme. Institusjonene har i 2017 og 2018 fått midler til rekrutteringstiltak. Dette er med på å muliggjøre flere slike kvalifiseringskurs ved de institusjonene som vil prioritere dette.

SPØRSMÅL NR. 682

Innlevert 7. januar 2019 av stortingsrepresentant Tuva Moflag

Besvart 16. januar 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Tidligere i høst ble resultatene av NELSON-studien lagt frem, og den bekreftet at målrettet screening med lavdose-CT av risikogrupper for lungekreft fører til en reduksjon i lungekreftdødelighet på 26 % for menn og opp til 50 % for kvinner etter 10 år.

Hvordan vil regjeringen følge opp disse resultatene i sitt videre arbeid?

BEGRUNNELSE:

Lungekreft er den kreftformen som tar flest liv, flere enn bryst-, tarm-, og prostatakreft til sammen. Ifølge de nyeste tallene fra Kreftregisteret fikk mer enn 3 200 lungekreft i 2017, og flere enn 2 200 døde. Oppdages lungekreft tidlig er prognosen vesentlig bedre enn om den oppdages senere i sykdomsforløpet.

Resultatene fra NELSON-studien ble lagt frem under verdens største lungekreftkongress i Canada i september, og viser en reduksjon i lungekreftdødelighet på 26 % for menn og opp til 50 % for kvinner etter 10 år.

Svar:

Det er foreløpig ikke etablert et nasjonalt screeningprogram mot lungekreft i Norge, da effekten av screening med moderne computertomografi (CT) fortsatt er usikker.

Det er imidlertid en pågående diskusjon i fagmiljøene om dette. Man har ønsket å avvente resultater fra pågående internasjonale screeningstudier før det kan være aktuelt å vurdere nærmere et nasjonalt screeningtilbud mot lungekreft i Norge.

Det pågår et arbeid i regi av Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI), hvor de i samarbeid med fagmiljøene som avbilder, utreder og behandler lungekreft samt Arbeidstilsynet, LO og NHO/Norsk industri søker å oppnå enighet om fremtidig bruk av billeddiagnostikk ved arbeid som innebærer eksponering for lungekreftfremkallende substanser, blant annet asbest.

Det var opprinnelig forventet sluttrapport fra arbeidsgruppen i løpet av 2016. Arbeidsgruppen avventer imidlertid resultatene fra den nederlandsk-belgisk forskningsstudien NELSON, som er av relevans for arbeidet. Denne studien ble presentert på lungekreftkongressen Canada i fjor høst, men er foreløpig ikke publisert. Det er forventet at effekt på dødelighet av CT-screening i den nederlandsk-belgiske studien vil være endelig kvalitetssikret og offentliggjort gjennom vitenskapelig publisering i løpet av første halvdel av 2019.

Jeg vil avvente den endelige rapporten fra den norske arbeidsgruppen som vil komme i etterkant av publiseringen av studien før det kan tas nærmere stilling til økt bruk av screening til denne risikogruppen.

Målet med et nasjonalt screeningprogram er å oppdage forstadier til kreft eller kreft i et tidlig stadium for å redusere sykkelighet og dødelighet av en spesifikk kreftsykdom. Helsedirektoratet som nasjonal screeningmyndighet utreder og anbefaler endringer i eksisterende screeningprogrammer og opprettelse av nye program-

mer i samarbeid med aktuelle aktører. Ved innføring av et screeningprogram for å finne individer i et tidlig kreftforløp, er det nødvendig å ta hensyn til at screening kun bør tilbys når resultatene er gode nok til at de overskygger dokumenterte negative effekter av screening, både for den enkelte som screenes og for samfunnet.

SPØRSMÅL NR. 683

Innlevert 7. januar 2019 av stortingsrepresentant Tuva Moflag

Besvart 11. januar 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Vil helseministeren sørge for at gravide som har fått påvist tegn til utviklingsavvik hos fosteret ved en ultralydundersøkelse får tilbud om NIPT-test, fremfor en langt mer risikofylt fostervannsprøve, uavhengig av den gravides alder?

BEGRUNNELSE:

Vi har vært i kontakt med en fortvilet kvinne som har fått påvist to såkalte «myke markører» ved den ordinære ultralydundersøkelsen. Til tross for at det er påvist markører, får kvinnen på 35 år kun tilbud om å utføre fostervannsprøve, ikke NIPT. Fostervannsprøve medfører en risiko for spontanabort og kvinner som har fått påvist mulige utviklingsavvik på fosteret bør få tilgang til den sikreste måten å undersøke dette nærmere på.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet godkjente 1. mars 2017 blodprøven NIPT (Non-Invasive Prenatal Testing) for påvisning av trisomi 13, 18 og 21 hos foster som metode innenfor gjeldende vilkår for fosterdiagnostikk. Formålet er å redusere behovet for morkake- og fostervannsprøver hos gravide med rett til fosterdiagnostikk. Disse prøvene medfører risiko for spontanabort. Ved å ta i bruk NIPT reduserer vi behovet for slike prøver og dermed risikoen for spontanabort.

Det er kvinner som oppfyller vilkår for fosterdiagnostikk som vil få tilbud om NIPT. Villkårene for fosterdiagnostikk er ikke lovregulert, men følger av retningslinjer. Det er ikke kun alder som kan gi rett til fosterdiagnostikk. Fosterdiagnostikk kan tilbys:

- Gravide som vil være 38 år eller eldre ved termin.
- Gravide, i de tilfeller der:

- kvinnen selv eller hennes partner tidligere har fått barn eller foster med alvorlig sykdom eller utviklingsavvik
- det er økt risiko for alvorlig sykdom hos fosteret og tilstanden kan påvises
- kvinnen bruker medisiner som kan skade fosteret.
- Gravide som har fått påvist tegn til utviklingsavvik hos fosteret ved en ultralydundersøkelse.
- I spesielle tilfeller, gravide i en vanskelig livssituasjon som mener at de ikke vil klare den ekstra belastning et sykt eller funksjonshemmet barn kan medføre.

I godkjenningen 1. mars 2017 av NIPT-test til påvisning av trisomi 13, 18 og 21 hos foster, stilles det krav om at kvinnene først må ha tatt en kombinert ultralyd og blodprøvetest (såkalt KUB-test) som viser høy risiko for trisomier.

Både Helsedirektoratet og Bioteknologirådet har anbefalt bruk av NIPT-påvisning av trisomi 13, 18, og 21. Helsedirektoratet anbefalte en mer begrenset bruk enn Bioteknologirådet. Det er en slik begrenset bruk som er godkjent.

Det er den samme gruppen som vil bli tilbudt NIPT som i dag etter KUB vil bli tilbudt fostervannsprøve (når KUB viser risiko 1:250 eller høyere). For endelig diagnostisering av trisomier må en positiv NIPT suppleres med fostervannsprøve/morkakeprøve for å avkrefte eller bekrefte funnet.

Siden ultralydundersøkelse inngår i KUB-test, kan KUB-testen avdekke mer enn trisomier, for eksempel større misdannelser som foster uten hjerne og informasjon om hvor langt svangerskapet er kommet. KUB-testen kan også avdekke tilstander som krever spesiell oppfølging under svangerskapet, for eksempel tvillinger med felles morkake. Den aktuelle NIPT-prøven kan kun avdekke trisomier.

Formålet og konsekvensene med å godkjenne NIPT-testen endrer seg radikalt dersom NIPT-test skal tilbys som første test. Da vil formålet skifte fra å være å unngå unødvendige fostervanns- og morkakeprøver til å finne

flest mulig barn med trisomier. Det vil også føre til flere morkake-/fostervannsprøver enn den modellen som er valgt.

SPØRSMÅL NR. 684

Innlevert 7. januar 2019 av stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal

Besvart 15. januar 2019 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Hvilke retningslinjer er tilgjengelig for kulturnæringen, som festivaler og idrettsklubber, for deres plikt til å skattelegge motytelser for dugnadsinnsats, og hvilke vurderinger av konsekvenser av regelverket har regjeringen gjort seg for finansieringen av kulturnæring?

BEGRUNNELSE:

Tromsø Internasjonale filmfestival (TIFF) starter 14. januar. Sammen med andre festivaler og idrettsarrangementer er de avhengige av støtte fra næringslivet og frivillige som arbeider dugnad for at festivalen skal kunne gjennomføres. Gjenytelsen fra festivalene er ofte fribilletter, og fra 2019 er reglene endret for skattelegging av disse. 300 frivillige jobber dugnad for å gjøre TIFF til en god festival. Festivalen er bekymret for at byråkrati og skattelegging kan gjøre det vanskelig å gi noe tilbake til disse, utvilsomt blir det mye nytt administrativt arbeid for mange festivaler. TIFF har ønsket å bidra til integrering gjennom at utenlandske studenter og andre uten arbeidstillatelse i Norge også er velkomne som frivillige. Ved regler om skatteplikt for fribilletter er det ikke entydig hvordan en fribillett/sesongkort på stadion som motytelse for dugnad skal skattelegges. For skattelegging av billetter til ansatte hos sponsorer er det tydelig at dette vil gi stort merarbeid for bedrifter som velger å være sponsorer for festivaler og idrettsklubber. Bekymringen ved TIFF og andre festivaler er at det blitt lite attraktivt å motta fribilletter og at dette kan svekke motivasjonen til å sponse kulturnæring og frivillighet.

Svar:

Representanten stiller spørsmål om skattemessig behandling av «motytelse for dugnadsinnsats». Et vanlig utgangspunkt for dugnad og frivillighet er at den frivillige yter en innsats uten «motytelse». Det vil da ikke oppstå noen

skattespørsmål. Men mottas et vederlag, er man i utgangspunktet innenfor det som skatterettslig må anses som fordel vunnet ved arbeid. Dette er ikke noe nytt, og ikke en konsekvens av endringene i reglene for naturalytelser.

Likevel vil ikke alle ytelser til frivillige representere en fordel i skattelovens forstand. For eksempel må åpenbart en frivillig kunne disponere en billett e.l. dersom den er nødvendig for å få tilgang til det stedet der den frivillige innsatsen skal skje. Om det samtidig innebærer at vedkommende kan overvære for eksempel en konsert på lik linje med betalende publikum, vil ikke det utløse skatteplikt.

Dersom det er slik at en person mottar ytelser som ikke er nødvendige for utøvelsen av den frivillige innsatsen, kan det oppstå spørsmål om rapporterings- og skatteplikt, med utgangspunkt i reglene om skattelegging av lønn mv. Her gjelder det en nedre grense for hva som utløser disse pliktene. For frivillige og ideelle organisasjoner er denne grensen på 10 000 kroner per ansatt per år. For kommersielle arrangører er grensen 1 000 kroner, i likhet med det som gjelder for andre arbeidsgivere. Den romslige grensen på 10 000 kroner for frivillige og ideelle stiftelser og organisasjoner bør kunne sikre at frivillige som mottar moderate ytelser i forbindelse med dugnadsinnsats, kan fortsette med det uten at det utløser skatteplikt for den frivillige eller rapporteringsplikt for arrangøren.

Ytterligere veiledning er publisert på skatteetatens nettsider. Der finnes Skatte-ABC, og i tillegg en brosjyre om skatt spesielt for frivillige og ideelle organisasjoner og en artikkel om dugnad. I tillegg vil naturligvis skattemyndighetene bistå med veiledning.

Representanten anfører at festivaler er bekymret for at det kan svekke motivasjonen til å sponse kulturnæring og frivillighet om fribilletter mv. til ansatte hos sponsorene blir skattlagt. Til det vil jeg bemerke at det blant annet fra idrettens side har vært oppfordret til å klargjøre skattereglene som gjelder for slike billetter, nettopp fordi den tidligere usikkerheten bidro til at mange store

bedrifter vegret seg mot å delta i sponsorprogrammer, av frykt for å trå feil i den skattemessige behandlingen av sponsorbillettene. De nye reglene klargjør hvem som skal ha rapporteringsplikt for slike ytelser, og bør derfor fjerne denne usikkerheten.

Skatteplikten for billetter som sponsorene disponerer må vurderes for seg, og avhenger av hvordan disse billettene brukes. Brukes de for eksempel til å ta med alle ansatte på et felles arrangement, vil jeg anta at det kan anses som et skattefritt velferdstiltak. Motsatt hvis de gis til utvalgte ledere til rent privat bruk.

Representanten stiller også spørsmål om hvilke vurderinger regjeringen har gjort seg om konsekvensene for finansieringen av kulturnæringen. Jeg vil da vise til at

staten bidrar med betydelige midler til finansiering av kultur og frivillighet. Det gjelder ikke minst gjennom lempelige skatteregler for frivillig sektor, og disse har blitt vesentlig utvidet siden 2013. Jeg viser da spesielt til at nedre grense for arbeidsgiveravgiftsplikt for frivillige organisasjoner er økt fra 45 000 kroner per ansatt og 450 000 kroner per organisasjon, til henholdsvis 80 000 og 800 000 kroner. Videre er ovennevnte nedre grense for rapporterings- og skatteplikt økt fra 6000 kroner til 10 000 kroner. Jeg vil også anta at de viktige avklaringene som nå har kommet om den skattemessige behandling av naturalytelser, vil kunne bidra til å øke næringslivets interesse for å støtte kultur og frivillighet fremover.

SPØRSMÅL NR. 685

Innlevert 7. januar 2019 av stortingsrepresentant Arne Nævra

Besvart 14. januar 2019 av landbruks- og matminister Bård Hoksrud

Spørsmål:

Skrantesjuka (CWD), er en alvorlig trussel mot norske hjorteviltstammer. Etter at villreinbestanden i Nordfjella ble skutt ut, er det reist faglig kritikk ved ikke å innføre generelt beiteforbud eller forbud mot beiting av sau fra fjerne besetninger og/eller forbud mot saltsteiner for sau.

Hva vil statsråden gjøre før kommende beitesesong som kan hindre passiv smitte gjennom sau, og hva vil statsråden initiere av forskning på sau som biologisk smittebærer og forholdet mellom skrapesjuka/skrantesjuka?

Svar:

Mattilsynet har bedt Vitenskapskomiteen for mat og miljø (VKM) om en oppdatering av viktige faktorer for smittespredning av CWD (skrantesjuka) i og ut av Nordfjella. VKM overleverte rapporten 14.12.2018.

Mattilsynet vurderer nå med bakgrunn i rapporten fra VKM hvilke tiltak de anbefaler å gjennomføre. Med bakgrunn i rapporten og anbefalingene fra Mattilsynet, vil jeg så ta stilling til eventuelle tiltak.

Når det gjelder forskningsprosjekt om sau som biologisk smittebærer m.v., så kan jeg informere om at styrene for Forskningsmidlene for jordbruk og matindustri nylig har innvilget midler til prosjektet Eksponering av sau for skrantesykeprioner: Risiko for spredning av sykdommen.

SPØRSMÅL NR. 686**Innlevert 7. januar 2019 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen****Besvart 15. januar 2019 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

Jeg viser til statsrådens svar nr. 569/2018. Spørsmålet gikk på kommunenivå, svaret er på fylkesnivå.

Kan statsråden legge fram oversikt som viser antall statlig ansatte i arbeids- og velferdsetaten fordelt på kommunenivå og hhv. kommunale/statlige NAV-kontor og spesialavd./fylkeskontor per. 1. januar 2016 og 1. januar 2019?

Svar:

Som svar på representantens spørsmålet har jeg bedt Arbeids- og velferdsdirektoratet om å utarbeide statistikk over antall statlig ansatte i Arbeids- og velferdsetaten fordelt på NAV- kontor, samt spesialenheter og fylkeskontor. Tallene er framstilt på kommunenivå og følger som vedlegg. Jeg har følgende kommentarer til den vedlagte statistikken:

- Bemanningen ved NAV-kontorene har økt fra 2016 til 2019. Spesialisering og omorganisering har gitt større fagmiljøer innenfor de ulike ytelsesområdene. Sammen med modernisering av etatens IKT-systemer har dette gitt rom for mer effektiv drift av ytelsesforvaltningen og dermed grunnlag for å flytte ressurser fra forvaltning av ytelser til oppfølging av brukere ved NAV-kontorene. NAV-kontorene er også styrket ved flere jobbspesialister.

- Det er blitt noen færre NAV-kontor fra 2016 til 2019. Dette henger sammen med kommunesammenslåinger og interkommunale løsninger gjennom vertskommunesamarbeid.
- Det har også funnet sted enkelte organisatoriske endringer. For å styrke arbeidsrettingen av innvandrere er bl.a. oppfølgingen av denne gruppen overført til NAV-kontorene fra tidligere spesialenheter.
- Bemanningsøkningen i direktoratet fra 2016 til 2019 må sees i sammenheng med reduksjon av antall konsulenter til fordel for flere fast ansatte.

Den videre utviklingen av Arbeids- og velferdsetaten vil følge linjene som er trukket opp i Meld. St. 33 (2015-2016) NAV i en ny tid – for arbeid og aktivitet. Her fremheves bl.a. målene om flere i arbeid og færre på trygd. I den videre utviklingen av Arbeids- og velferdsetaten legges det derfor vekt på å disponere ressurser og tilpasse organisasjonen gjennom bl.a. effektivisering som i størst mulig grad bidrar til god måloppnåelse. Arbeidet for en mer effektiv Arbeids- og velferdsetat bl.a. gjennom IKT-modernisering vil også gi gevinst som isolert sett gir grunnlag for redusert ressursbehov i etaten.

Ved organisatoriske endringer som har virkning på lokalisering, legger jeg vekt på at Arbeids- og velferdsetaten har et godt og nært samarbeid med kommunene bl.a. gjennom det lokale partnerskapet og med medbestemmelsesapparatet i etaten. De erfaringer vi har så langt, viser at dette samarbeidet har fungert tilfredsstillende.

[2 vedlegg til svar](#)

SPØRSMÅL NR. 687**Innlevert 7. januar 2019 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 16. januar 2019 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Kommunal Rapport har dokumentert at i 27 av 100 undersøkte kommuner har det blitt avholdt møter der administrasjon og politikere har møttes for å diskutere

budsjettet uten offentlig innkalling, sakliste og protokoll slik kommuneloven krever.

Mener statsråden det er behov for tiltak for å sikre at loven overholdes?

Svar:

Det følger av møteprinsippet i kommuneloven § 30 nr. 1 at folkevalgte organer skal behandle sine saker og treffe vedtak i møter. Det er derfor klart at også når organene bare drøfter kommunenes budsjett før det behandles i formannskapet og kommunestyret, så skal det skje i formelle møter i samsvar med saksbehandlingsreglene i kommuneloven. Slike møter skal i utgangspunktet være åpne for allmennheten, sakslisten skal være offentlig, og møtene skal kunngjøres på en hensiktsmessig måte, jf. § 31 nr. 1 og § 32 nr. 3

Møteregele i kommuneloven skal sikre åpenhet i folkevalgte organer i kommuner. Åpenhet i kommuner er med på å skape tillit til kommunal virksomhet. Reglene om møteoffentlighet legger til rette for demokratisk deltakelse og kontroll, og bidrar til å styrke lokaldemokratiet. Dette gjelder ikke minst når de folkevalgte skal drøfte budsjettet, som er et av de viktigste vedtakene kommunen treffer i løpet av et år.

Jeg vil understreke at kommunene har et selvstendig ansvar for å følge regelverket de er underlagt, herunder kommuneloven.

Som kjent vedtok Stortinget i juni 2018 en ny kommunelov. I loven er møteprinsippet videreført, og forarbeidene bidrar til klargjøring av reglene. Det er lovbestemt hvilke organer kommunestyret kan opprette for å behandle kommunale saker, og at saksbehandling skal foregå i møter i disse organene. Det er for eksempel tydeliggjort at det ikke er mulig for de folkevalgte å avtale at møteoffentlighetsreglene ikke skal gjelde for enkelte typer organer. Reglene om kunngjøring av møter, samt at sakslisten og andre dokumenter som ikke er unntatt offentlighet, skal være tilgjengelige for allmennheten, videreføres også. Den nye loven presiserer også at møteboken skal være

tilgjengelig for allmennheten. Bestemmelsene om åpne eller lukkede møter videreføres uten materielle endringer.

Som forberedelse til den nye lovens ikrafttredelse høsten 2019, arrangerer Kommunal- og moderniseringsdepartementet i samarbeid med KS et stort opplæringsprogram for alle kommuner og fylkeskommuner denne våren. Det vil bli holdt 15 heldagssamlinger rundt omkring i landet for både folkevalgte og administrasjonen i kommunene og fylkeskommunene. En av samlingene vil også bli streamet på internett, og opptaket blir gjort tilgjengelig i etterkant, slik at flest mulig kan få meg seg opplæringen. Saksbehandling i folkevalgte organer og møteoffentlighet vil være ett av temaene for disse samlingene.

Et annet sentralt og løpende tiltak for å sikre at kommunelovens møteregele overholdes, er departementets veiledning om viktigheten av prinsippet om møteoffentlighet og om innholdet i reglene. Departementet veileder løpende både fylkesmenn og kommuner om dette. I tillegg er fylkesmennene gitt i oppdrag å veilede kommune om kommunelovens regler, herunder møteoffentlighetsbestemmelsene. Gjennom departementets dialog med fylkesmennene, får vi tilbakemeldinger om at møteoffentlighet er et tema fylkesmennene får mange henvendelser om. Fylkesmannen mottar også flere henvendelser fra blant annet lokalpressen med anmodninger om lovlighetskontroll av eget tiltak i saker som gjelder lukkede møter, eller når politikere har samlinger for å diskutere saker uten kunngjøring.

Slike saker og medieoppslag om brudd bidrar til å skjerpe kommunene og skape bevissthet om saksbehandlingsreglene når det gjelder lukking av møter og møter uten kunngjøring. Pressens klager til Sivilombudsmanen i saker om møteoffentlighet, bidrar også til å lære opp kommuner.

SPØRSMÅL NR. 688

Innlevert 8. januar 2019 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård

Besvart 14. januar 2019 av barne- og likestillingsminister Linda C. Hofstad Helleland

Spørsmål:

Regjeringen har brukt 5 år på å innføre gjeldsregister, for å hindre at folk tar opp for mye i lån, etter ivrig arbeid fra opposisjonen. NRK 7.1.19 skriver at gjeldsregisteret ikke inkluderer all gjeld, for eksempel hva man skylder det offentlige, null om studielån og ingenting om lån til bolig

eller bil. I samme sak avviser statsråden å vurdere en utvidelse, til å gjelde all gjeld.

Hvorfor vil ikke statsråden at all gjeld skal registreres, mener hun at for eksempel store boliglån ikke er relevant?

Svar:

I de senere årene har vi sett en sterk økning i norske husholdningers gjeldsbelastning. Det aller meste av gjelden er boliglån, men også annen gjeld er betydelig, bl.a. utgjør usikret forbruksgjeld nå over 110 mrd. kr. Stadig flere opplever problemer som følge av for mye forbrukskreditt.

På bakgrunn av dette har regjeringen iverksatt en ordning med gjeldsinformasjon, slik at de som låner ut penger kan se hvor mye forbruksgjeld kundene har fra før. Tre ulike selskaper fikk ved årsskiftet tillatelse til å samle inn og utlevere opplysninger om privatpersoners gjeld. Jeg har tro på at dette vil være et viktig bidrag til å redusere gjeldsproblemene i private husholdninger, og jeg er svært glad for at vi nå er kommet i gang med dette.

Det er riktig at ordningen ikke omfatter all gjeld. Det er først og fremst to grunner til at vi har valgt å starte kun med usikret forbrukskreditt. Den viktigste grunnen er at

informasjon om den usikrede gjelden ikke finnes i et register fra før. Med lån til bolig og bil er det annerledes, siden slik gjeld kan gjenfinnes i allerede eksisterende registre, ettersom panteretten er tinglyst. Det er derfor ikke et like stort behov for å registrere pantelikret gjeld. For det andre ser vi at uheldig opptak av usikret forbrukskreditt er en viktig bidragsyter til gjeldsproblemer. Det er derfor viktig å prioritere en ordning for denne typen gjeld.

Jeg vil ikke utelukke at det kan være aktuelt å ta inn annen gjeld i ordningen på et senere tidspunkt.

Jeg har for øvrig lagt opp til å foreta en grundig evaluering av gjeldsinformasjonsloven om to år, jf. vedtak i forbindelse med Innst. 356 L (2016–2017), hvor «Stortinget ber regjeringen evaluere ordningen med nasjonal gjeldsinformasjon og komme tilbake til Stortinget med en sak om dette senest to år etter at valgte system er opprettet.» Jeg vil da også vurdere spørsmålet om utvidelse av ordningen med flere typer gjeld.

SPØRSMÅL NR. 689

Innlevert 8. januar 2019 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 14. januar 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Det er stort behov for at slagpasienter får bedre rehabilitering enn det de får. Pakkeforløp er et skritt på veien, men pasientene må sikres rehabilitering i tråd med faglige anbefalingene fra spesialistene. Danmark har et nasjonalt system som i detalj bestemmer hva slags tilbud som skal gis og der spesialisten utløser rett til dette tilbudet.

Ønsker helseministeren å innføre noe tilsvarende for å sikre rett behandling og rehabilitering for alle slagpasienter?

Svar:

Pasienter med hjerneslag har de siste årene fått flere nye behandlingsmuligheter, blant annet blodproppoppløsende medisiner og inngrep for å fiske ut blodproppen fra blodåren før den har forårsaket stor skade i hjernen.

Helsemyndighetene har samarbeidet med brukerorganisasjoner og medisinske fagmiljøer om opplysningskampanjer de siste tre årene og om pakkeforløp for hjerneslag.

Selv om akuttbehandlingen av hjerneslag er forbedret, er det likevel ofte behov for rehabilitering etter hjerne-

slaget. Helsedirektoratet skal etter planen innnevrende måned sende på høring et revidert pakkeforløp for behandlingen i akuttfasen etter hjerneslag, og et nytt pakkeforløp for rehabilitering etter hjerneslag.

Arbeidet med pakkeforløp skjer i samarbeid med brukerorganisasjoner og fagpersoner. Helsedirektoratet innhenter oppdatert kunnskap og erfaringer både fra Norge og andre land.

Etter initiativ fra Helse- og omsorgsdepartementet reiste en gruppe med brukere, fagpersoner og ansvarlige for pakkeforløpsarbeidet i Helsedirektoratet i november 2018 på studietur til Danmark. Formålet var å studere endringene Danmark har gjort i ansvar for og organisering av hjerneslagbehandlingen. Studieturen følges opp i et møte mellom Sundhedsstyrelsen og Helsedirektoratet som skal avholdes i midten av januar 2019.

Helsedirektoratet setter seg inn i erfaringene med endret organisering av rehabiliteringstilbudet i Danmark. Helsedirektoratet vil deretter vurdere hva vi i Norge kan lære av dette, og om direktoratet vil anbefale at erfaringene med hjerneslagrehabilitering i Danmark bør føre til endringer i rehabiliteringstilbudet i Norge.

SPØRSMÅL NR. 690**Innlevert 7. januar 2019 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg****Besvart 15. januar 2019 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

Før jul ble Prof. Dr. Gençay Gürsoy dømt til 2 år og 3 mnd. i fengsel for å ha signert oppropet "Academics for Peace" i Tyrkia.

Hva konkret gjør utenriksministeren ovenfor tyrkiske myndigheter for å sikre at ytringsfrihet og akademisk frihet blir ivaretatt i Tyrkia, og hva hun vil gjøre med denne konkrete saken?

BEGRUNNELSE:

Før jul ble Prof. Dr. Gençay Gürsoy dømt til 2 år og 3 mnd. i fengsel for å ha signert oppropet "Academics for Peace" i Tyrkia. Rundt 2000 tyrkiske akademikere signerte oppropet som omhandlet Kurdistan, mens Tyrkiske myndigheter kaller dette et opprop for terrorist propaganda. Gençay Gürsoy har en sønn og to barnebarn som bor i Stavanger, som naturlig nok er bekymret for situasjonen for sin far og farfar. Gençay Gürsoy anker dommen, men familien tror anken neppe når frem. Denne saken er nok et eksempel på at menneskerettigheter, ytringsfrihet og akademisk frihet er under press i Tyrkia, og Norge bør gi klar beskjed til tyrkiske myndigheter om at dette ikke kan fortsette.

Svar:

Situasjonen for menneskerettigheter, ytringsfrihet og rettsstatens stilling i Tyrkia er bekymringsfull. Et høyt antall parlamentarikere og andre politikere, journalister, akademikere, offentlige ansatte og andre sitter fengslet. Prof. Dr. Gençay Gürsoys sak er en del av dette bildet. Regjeringen har gjentatte ganger både bilateralt og multilateralt gitt uttrykk for at menneskerettighetene og rettsstatlige prinsipper må respekteres og håndheves. Vi vil fortsette å gjøre det så lenge den bekymringsfulle situasjonen vedvarer.

Regjeringen har styrket støtten til sivilt samfunn i Tyrkia i takt med den forverrede situasjonen. I 2018 gikk 11,5 millioner kroner til organisasjoner i Tyrkia som arbeider med menneskerettigheter. Det er en økning fra 6 millioner i 2017. Vår ambassade i Ankara prioriterer høyt å være til stede ved rettssaker mot tyrkiske menneskerettighetsforkjempere, parlamentarikere og journalister. Departementet vil via ambassaden i Ankara fortsette å følge med på denne og tilsvarende saker.

Regjeringen prioriterer arbeidet for å fremme ytringsfrihet høyt. Beskyttelse av journalister, forfattere og menneskerettighetsforsvarere står særlig sentralt i norsk menneskerettighetspolitikk. Regjeringen støtter også Europarådets samarbeid og dialog med tyrkiske myndigheter. Europarådets viktigste oppgave er å verne om menneskerettigheter, demokrati og rettsstatsprinsippet.

SPØRSMÅL NR. 691**Innlevert 8. januar 2019 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland****Besvart 18. januar 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Kan helseministeren garantere at fremdriften og mandatet for rusreformen ligger fast, uavhengig av hvordan regjeringsforhandlingene med KrF går?

BEGRUNNELSE:

Et bredt politisk flertall på Stortinget har denne perioden gitt sin tilslutning til en rusreform der rusavhengige skal få hjelp og behandling fremfor å bli straffet. KrF har stilt seg kritiske til denne reformen, og nestleder Olaug Bollestad bekrefter til TV2 4. januar at rusreformen blir en viktig sak for KrF i de pågående regjeringsforhandlingene. Lederen

i Unge Høyre er bekymret og frykter KrF vil stoppe reformen. Rusmisbrukernes Interesseorganisasjon (RIO) kaller det en skandale, dersom KrF skulle få gjennomslag for å stanse rusreformen i regjeringsplattformen.

Svar:

Fremdriften og mandatet for rusreformen ligger fast.

Regjeringen oppnevnte et offentlig utvalg 23.mars 2018 med formål å utrede og foreslå en modell for hvordan samfunnets reaksjon på bruk og besittelse av illegale rusmidler til eget bruk kan overføres fra justissektoren til helsetjenesten. Utvalget skal foreslå nødvendige lovendringer. Målet er at nødvendige vedtak og lovendringer skal være gjort i løpet av 2021.

Det er grunn til å minne om at regjeringen mener at bruk og besittelse av narkotika fortsatt skal være ulovlig. Det er viktig at vi gir tydelig beskjed om at dette er ulovlig, spesielt overfor unge mennesker som vurderer å teste illegale rusmidler.

Utvalget skal blant annet utrede hvor mye narkotika som skal regnes for å være en brukerdose, hvilke tilbud/sanksjoner som skal gis den enkelte som blir tatt med narkotika, og hva som bør skje dersom en person ikke følger opp tilbud/sanksjoner som er gitt. De står fritt til å se til andre lands erfaringer, men skal særskilt vurdere erfaringer fra Portugal og om deres modell, eller deler av denne modellen, er egnet i en norsk sammenheng.

SPØRSMÅL NR. 692

Innlevert 8. januar 2019 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland

Besvart 17. januar 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

I jula gikk det et større ras på E18 mellom Risør og Tvedestrand. Heldigvis ble ingen drept eller skadet. Geologer sier at området fortsatt er utrygt med tanke på nye ras.

Hva vil samferdselsministeren gjøre for å sikre denne strekningen på E18 mot nye ras, og vil statsråden ta ytterligere grep for å få fortgang på en ny og trafikksikker 4-feltsvei mellom Risør og Tvedestrand?

Svar:

Ifølgje Statens vegvesen dreier det seg her om nedfall frå ei skjering på eksisterande E18. Kort tid etter raset vart det sett i gang reinsking og sikring av skjeringa med boltar og montering av steinsprangnett. Slik området no framstår, er det vurdert som stabilt. Det er likevel behov for tiltak for å sikre stabilitet på lengre sikt, og Statens vegvesen arbeider med ein plan for dette.

Når det gjeld utbygging av ny veg ligg denne aktuelle strekninga i porteføljen til Nye Veier AS. Selskapet skal, innanfor rammene av formålet og finansieringa til selskapet, sjølv prioritere oppgåvene sine. Selskapet skal informere Samferdselsdepartementet om prioriteringane.

Det er i gang arbeid med ein kommunedelplan for strekninga E18 Dørdal - Grimstad. Planprogrammet har akkurat vore på høyring, med svarfrist midt i desember

2018. Nye Veier AS ser for seg at kommunedelplanen skal vere behandla i dei aktuelle kommunane i juni 2019.

For valde korridor vil det bli utarbeidd ein reguleringssplan. Nye Veier AS prioriterer utbyggingsprosjekta sine etter samfunnsøkonomisk lønsemd. Prosjekta i porteføljen med høgst samfunnsøkonomisk lønsemd blir prioriterte for utbygging først.

SPØRSMÅL NR. 693**Innlevert 8. januar 2019 av stortingsrepresentant Sheida Sangtarash****Besvart 15. januar 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Ifølge Stavanger Aftenblad 7.01.19, har medisinmangelen i Norge blitt tredoblet de siste tre årene og i 2018 har mangelen vært større enn noen gang. Dette skaper usikkerhet for pasientene og ikke minst setter liv og helse i fare.

Hvordan vil statsråden gå fram for å unngå enn ytterligere forverring av den stadig mer alvorlige mangelen på livsviktige medisiner og hvordan vil han sørge for at folk får en trygg og forutsigbar tilgang til medisiner?

Svar:

Jeg ser med bekymring på det stadig økende antall tilfeller med legemiddelmangel. I 2018 ble det meldt om 684 tilfeller av legemiddelmangel i Norge, nesten en dobling i forhold til 2017. Den samme tendensen sees i hele Europa. Det har også vært en stor økning i antall mangelsituasjoner i USA.

Det foregår store strukturendringer i den globale legemiddelindustrien som påvirker tilgangen til legemidler. Den klassiske farmasøytiske industrien har solgt ut en del av de godt etablerte legemidlene som ikke lenger har patent. Samtidig flyttes mye av produksjonen av alle legemidler ut fra den vestlige verden. En stor andel av produksjonen av virkestoff foregår nå i Kina, og India har blitt en stor produsent både av virkestoff og ferdige legemidler. I tillegg til dette kommer stram økonomisk styring, kompleks forsyningskjede med mange ledd, med en logistikk etter "just-in-time"-prinsippet, som innebærer at det ikke er noe særlig lagerhold noen steder i forsyningskjeden. De siste årene har vi også sett at problemer med IKT har skapt legemiddelmangel. DSB (Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap) ga i fjor ut rapporten Risikoanalyse av legemiddelmangel – krisescenarier for 2018 – analyse av alvorlige hendelser som kan ramme Norge, som gir en grundig beskrivelse av utfordringene.

Den viktigste årsaken til mangelsituasjoner er produksjonsproblemer i industrien. Det kan skyldes feil ved kvaliteten på produktet, ulykker, sabotasje eller naturkatastrofer. De andre vesentlig årsakene til mangelsituasjoner er en brå økning i etterspørselen etter et legemiddel og forsinkelser i logistikken fram til Norge. De aller fleste tilfellene skyldes forhold utenfor Norge, som vi dessverre har liten kontroll over.

Jeg frykter at vi må lære oss å leve med en noe større grad av saker med legemiddelmangel enn det vi hadde

før, men vi skal selvfølgelig arbeide for å håndtere dette på en måte som ivaretar pasientsikkerheten.

Jeg ga allerede i fjor Helsedirektoratet i oppgave å gå gjennom hele legemiddelberedskapen på ny. Arbeidet er omfattende og inkluderer blant annet samarbeid med Statens legemiddelverk, helseforetak og kommuner. Direktoratet skal levere en rapport om dette til sommeren 2019. Jeg har også gitt Statens legemiddelverk i oppgave å foreslå endringer i legemiddeloven og apotekloven slik at Statens legemiddelverk får mulighet til å rasjonere ved en mangelsituasjon eller ved fare for en mangelsituasjon. Jeg har også hatt på høring et forslag om innføring av overtredelsesgebyr for leverandører som ikke følger regelverket om varsling av mangelsituasjoner.

Arbeidet med å håndtere mangelsituasjoner kan deles i to. For det første er det behov for et nasjonalt system som kan løse de mangelsituasjonene som oppstår i Norge. For det andre er det behov for internasjonalt samarbeid for å redusere antall mangelsituasjoner.

Tiltak i Norge

Vi har sett legemiddelmangel en god stund, men det som kan fortone seg som nytt er at det nå er mange mangelsituasjoner som rammer primærhelsetjenesten. Tidligere var det i hovedsak sykehusene som ble rammet av alvorlig legemiddelmangel innenfor eksempel akuttmedisin og anestesi.

Nasjonalt senter for legemiddelberedskap og legemiddelmangel i spesialisthelsetjenesten (Mangelsenteret) ved Oslo Universitetssykehus arbeider for å motvirke og avhjelpe mangelsituasjoner i helseforetakene. Mangelsenteret sørger for informasjon i spesialisthelsetjenesten, og det har også fått myndighet til å anbefale prioriteringer ved mangelsituasjoner, selv om det er legen ved sykehusavdelingene som tar de endelige avgjørelsene om hvem som skal få behandling.

Legemiddelverket har en viktig rolle i å overvåke og føre tilsyn med forsyningen av legemidler i Norge. Det er i dag et krav i legemiddelforskriften om at leverandører skal varsle Legemiddelverket minst to måneder før en mangelsituasjon. Det er også et krav i grossistforskriften at grossistene må holde et lager tilsvarende to måneders ordinært forbruk av visse legemidler, som er nærmere bestemt i vedlegg til forskriften.

Legemiddelverket setter i gang tiltak når legemiddelmangel oppstår. De gir informasjon til leger, pasienter og apotek med råd om alternativ behandling, tillatelse til salg av utenlandske pakninger uten søknad om spesielt godkjenningfritak, og refusjon for utenlandske pakninger.

I Norge blir de fleste tilfeller av mangelsituasjoner løst ved at pasientene får tilsvarende medisin med andre styrker eller fra andre produsenter, ved at man tar i bruk pakninger beregnet for andre land, eller ved skifte til andre legemidler med samme behandlingsmessige virkning. Den største andelen av mangelsituasjonene rammer primærhelsetjenesten.

Det er etablert et godt samarbeid mellom Legemiddelverket, helseforetakene, apotekene, og legemiddelgrossistene for å skaffe norske pasienter de legemidlene de trenger. I 2018 har det vært flere større legemiddel-mangelsaker. Blant annet er det mangel på blodtrykksmedisinen Adalat OROS som ble bruk av bortimot 50 000 pasienter. Her har Legemiddelverket utarbeidet råd om annen behandling og gode alternativer har vært tilgjengelig.

I 2018 ble det oppdaget at mange legemidler som inneholder det blodtrykksenkende legemidlet valsartan var forurenset med små mengder av et kreftfremkallende stoff. Salget av disse legemidlene ble umiddelbart stanset. Pasientene kunne enten fortsette med samme legemiddel fra andre produsenter uten forurensning, eller de gikk over til andre legemidler. Årsaken til forurensningene var at fabrikkene som laget råstoffet ikke hadde nødvendig kvalitetskontroll.

Så langt har det vært få tilfeller der pasienter ikke har kunnet få en tilfredsstillende behandling. På den andre siden vil ethvert tilfelle av legemiddel-mangel, som medfører at pasienter må bytte legemiddel, eller at helsepersonell må endre rutiner, føre til usikkerhet og merarbeid. I 2018 var det et tilfelle der det var nødvendig med rasjonering og et tilfelle der det var nødvendig med endring av behandlingsretningslinjer.

Internasjonalt samarbeid

Det er opprettet et uformelt Nordisk legemiddelforum, i regi av innkjøpsorganisasjoner og etater. Også nor-

diske legemiddelmyndigheter deltar på møtene. Forumet har etablert flere arbeidsgrupper, hvor leveringssikkerhet er hovedtema for en av arbeidsgruppene. Denne arbeidsgruppen har blant annet sett på hvordan man kan finne løsninger på legemiddel-mangel i Norden. Statens legemiddelverk, Helsedirektoratet og Sykehusinnkjøp HF deltar i disse initiativene.

Nordisk Ministerråd har også etablert et samarbeid på legemiddelområdet, hvor spørsmål om legemiddel-mangel og beredskap kommer til å bli berørt, i samarbeid med initiativet til Nordisk legemiddelforum som er beskrevet ovenfor.

Norge har også inngått en intensjonsavtale med Danmark om felles prisforhandlinger for enkelte legemidler. Forsyningskritiske legemidler er en viktig del av denne avtalen og det er der arbeidet har startet opp.

Norge deltar aktivt i EUs arbeid for å begrense legemiddel-mangel i Europa. Det er opprettet en egen «Task force» på området. Arbeidet sluttføres i løpet av 2019 og har som mål å koordinere tiltak som kan bidra til blant annet bedre rapportering og varsling fra industrien, koordinering mellom medlemslandene og mer tilgjengelig informasjon til både helsepersonell og pasienter.

Norge er fullstendig avhengig av legemiddelimport fra utlandet, og løsningen på problemet med legemiddel-mangel vil først og fremst være knyttet til tiltak og forbedring på internasjonalt nivå.

WHO har også satt spørsmålet om legemiddel-mangel på dagsorden, men det foreligger foreløpig ikke noen konkrete oppfølgingstiltak.

Når Helsedirektoratet legger fram den endelige gjennomgangen sin til sommeren, vil vi ha et grunnlag for å videreutvikle arbeidet med legemiddel-mangel og foråpentligvis kunne sikre at pasienter i minst mulig grad blir skadelidende.

SPØRSMÅL NR. 694

Innlevert 8. januar 2019 av stortingsrepresentant Else-May Botten

Besvart 18. januar 2019 av fiskeriminister Harald T. Nesvik

Spørsmål:

Kan Statsråden svare på om hvor raskt statsråden kommer til å gi svar på når konsesjonssøknaden for et landbasert smoltanlegg i Stordal vil bli behandlet?

BEGRUNNELSE:

I Stordal er et omfattende omstillingsarbeidet på gang gjennom prosjektet «Vekst i Stordal».

Og et landbasert smoltanlegg er et av de viktigste brikene i dette omstillingsprosjektet, og Norsk Sjømat

Oppdrett AS står klare til å investere i dette anlegget, dersom det blir gitt visningskonsesjon.

Søknaden har vært inne til behandling i departementet i 2 1/2 år og endelig svar er fortsatt ikke gitt. Dette gjør det svært vanskeleg for alle lokale aktører som jobber for dette, ettersom usikkerheten dette representerer, er et alvorlig hinder for framdrift i omstillingsprosjektet.

Svar:

Innledningsvis vil jeg bemerke at søknader om landbaserte settefiskanlegg behandles av fylkeskommunene med Fiskeridirektoratet som klageinstans. Møre og Romsdal fylkeskommune har gitt tillatelse til landbasert settefiskanlegg i Stordal, og fylkeskommunen har oppgitt at den ikke har til behandling noen ny søknad i Stordal for øyeblikket. Noen slik sak ligger heller ikke til behandling i departementet.

Ut fra spørsmålets begrunnelsen, antar jeg på denne bakgrunn at representanten sikter til behandlingen av Norsk Sjømat Oppdrett AS sin søknad 13. mai 2016 om to tillatelser til oppdrett av laks, ørret og regnbueørret til visningsformål. Fiskeridirektoratet avsto søknaden 10.

oktober 2017. Avslaget ble påklaget av selskapet. Direktoratet har gjennomgått klagen men kommet til at den ikke bør tas til følge. Departementet mottok direktoratets klageinnstilling i juli 2018. Den totale saksbehandlingstiden har så langt vært på om lag 2 1/2 år, men det er følgelig ikke riktig at saken har ligget til behandling i departementet i så lang tid.

Det vil ofte være slik at for de som søker om tillatelser av denne typen, så vil behandlingen kunne få betydning for både arbeidsplasser og økonomi. Slik er det også i dette tilfellet. Og nettopp derfor vil jeg understreke at både direktoratet og departementet selvsagt ønsker at saksbehandlingen skal være så effektiv som mulig innenfor forsvarlige rammer.

Saksbehandlingstiden er således beklagelig, men skyldes høy arbeidsbelastning både i direktoratet og i departementet – blant annet tar behandlingen av søknader om tillatelser til akvakultur til utviklingsformål mye kapasitet. Jeg nevner at både direktoratet og departementet har satt inn tiltak for å få ned saksbehandlingstiden.

Angjeldende sak vil bli behandlet som snart som mulig, men det er vanskelig å gi noen endelig tidsramme.

SPØRSMÅL NR. 695

Innlevert 9. januar 2019 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete

Besvart 17. januar 2019 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

Kan statsråden vise til det eksplisitte vedtaket som skal erstatte vedtaket framforhandla i langtidsplanen angående flytting av Bell 412 helikopter frå Bardufoss til Rygge?

GRUNNGJEVING:

Viser til statsråden sine svar i spontanspørjetimen 09.01.2019 der han viste til vedtak frå 17. desember 2018 som erstatta vedtaket knytta til Bell 412 i Langtidsplanen.

Svar:

Gjennom behandlinga av Innst. 50 S (2017–2018) og Prop. 2 S (2017–2018), «Landmaktproposisjonen», fatta Stortinget 5. desember 2017 tre vedtak knytt til delt helikopterløysing for Bell 412-helikoptera. Som Stortinget oppmoda om, la regjeringa i samband med Revidert nasjonalbudsjett for 2018 fram sitt forslag til løysing som

følgde opp dei tre oppmodingsvedtaka, jf. Prop. 85 S (2017–2018).

Ved behandlinga av Innst. 400 S (2017–2018) til Prop. 85 S (2017–2018) bad fleirtalet i Stortingets utanriks- og forsvarskomiteé om at regjeringa gjer ein samla gjennomgang av dei føresetnadene som låg til grunn for landmaktforliket, og skisserer korleis desse kan gjennomførast innanfor den fastsette ramma for langtidsplanen, og kjem tilbake til Stortinget på eigna måte.

I Prop. 1 S (2018–2019) for Forsvarsdepartementet har regjeringa svara grundig ut Stortingets førespurnad i proposisjonens del I, 1.2 om landmaktas vidare utvikling, og såleis følgd opp Stortingets oppmodingsvedtak. Dette var eg også tydeleg på i mitt innlegg under stortingsdebatten 13. desember 2018.

Sjølv om eit mindretal på Stortinget var ueinig i regjeringas løysingar, og difor fremja eigne forslag, hadde ikkje stortingsfleirtalet merknader i Innst. 7 S (2018–2019)

til regjeringas utgreiing og anbefalingar om Bell 412-helikoptera.

Regjeringa vil i 2019 starte arbeidet med å etablere ein delt løysing med 15 helikopter på Rygge og tre helikopter på Bardufoss for å ivareta økt helikopterkapasitet til spe-

sialstyrkane, og som også gir Hæren helikopterstøtte frå Bardufoss. Forsvaret vil føre vidare beredskapen med ein times responstid for politiet i Nord-Norge inntil alternativ løysing er på plass.

SPØRSMÅL NR. 696

Innlevert 9. januar 2019 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 18. januar 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

E39 er hovedveien på Vestlandet. Halhjem-Sandvikvåg er landets tredje største fergesamband. Ved nyttår overtok Torghatten Nord ansvaret for sambandet, men hverken de nye fergene eller den landbaserte ladeløsningen er ferdigbygd. Resultatet er en rekke kanselleringer og uforutsigbarhet. Det antydes at det vil ta måneder å klassifisere de nye fergene etter at de er ferdigbygd.

Hva gjør ministeren for å sikre fergedriften og er kravene i kontrakten tydelige nok for å forhindre en så kritisk overgang?

BEGRUNNELSE:

Det antydes at det stilles krav i kontrakten til Torghatten Nord om å ha reserveferge klar senest 6 mnd. før de overtok sambandet. Men i kontrakten står det at reservefergen er en av de fire nye fergene som er under bygging. Her har staten hatt mulighet til å gripe inn tidligere.

Svar:

Konkurransen om drift av riksvegferjesambandet E39 Halhjem-Sandvikvåg vart kunngjort i DOFFIN 29. februar 2016. Tilboda vart innleverte 16. august 2016 og kontrakt vart inngått 1. november 2016. Dette har gitt Torghatten Nord AS om lag to år i byggetid for nye ferjer, noko som Vegdirektoratet betraktar som tilstrekkeleg tid.

Det er i kontrakten sett krav til fire hovudferjer og ei reserveferje frå 1. januar 2019, og fem hovudferjer og ei reserveferje frå 1. januar 2020. Krava i kontrakten er at ferjene (hovudferjer og reserveferje) skal vere klare til oppstart, men at reserveferjer skal identifiserast seks månader før oppstart. Torghatten Nord AS har lagt opp til at reserveferja i 2019 skal vere den femte hovudferja frå 1. januar 2020.

Dei nye fartøya skulle etter framdriftsplanen vore ferdigstilte og leverte hausten 2018, dvs. i god tid før oppstart. Denne framdriftsplanen har dessverre vist seg å ikkje halde. Torghatten Nord AS har opplyst at forseinkinga skuldast leveranseutfordringar frå verft både i Norge og Tyrkia.

Fram til dei nye fartøya er på plass blir sambandet drifta av fire innleigde ferjer som fungerer som hovudferjer, og ei innleigd reserveferje. Statens vegvesen har i kontraktsoppfølginga med Torghatten Nord AS lagt vekt på kontraktsmessig leveranse og at midlertidig materiell i så stor grad som mogeleg skal tilfredsstille krava i kontrakten. Det materiellet som no blir nytta fram til dei nye hovudferjene blir sette i drift tilfredsstiller krava til transportkapasitet på sambandet. Det er og dårleg ver som har ført til at to av dei fire innleigde ferjene har hatt driftsvanskar, noko som har ført til kanselleringar. Driftsavvik frå planlagt ruteproduksjon vil føre til økonomiske sanksjonar ovanfor Torghatten Nord AS.

Eg har alltid forventningar til at selskap som inngår kontrakt med staten, held seg til avtalen, eg skulle dermed naturlegvis ønskje at det nye materiellet alt var på plass.

I kontrakten er det ikkje krav om at det skal monterast landbasert ladeløysing. Det er bygd landstraumstilkoplingar på kaiene, men det som skal installerast av ladeløysing, er knytt til dei fylkeskommunale ferjene på sambanda Halhjem-Våge og Sandvikvåg-Husavik.

Eg vonar vi så raskt som råd får levert tilbodet i tråd med kontrakta, og Statens vegvesen følger opp dette konkret mot selskapet.

SPØRSMÅL NR. 697**Innlevert 9. januar 2019 av stortingsrepresentant Sverre Myrli****Besvart 18. januar 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Hva er status i arbeidet med å endre det tungvinte regelverket for å fornye førerkort for personer over 75 år, spesielt arbeidet med å fjerne obligatorisk helseattest?

BEGRUNNELSE:

I Stortinget 7. juni 2018 uttalte daværende samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen: «Når det gjelder utredningen av selve helseattesten – hvis vi er der nå – er det et oppdrag som vi sendte brev om 4. mai. Jeg ser for meg at de kommer til å jobbe med dette utover høsten. Så vil vi gjerne neste vår kunne ha systematisert tilbakemelding om dette. Det er i hvert fall det jeg legger opp til.» og «Obligatorisk helseattest vil vi ha vekk.»

Svar:

Eg viser til mitt brev 10. januar 2019 der eg svara på spørsmål 675 frå stortingsrepresentanten Mossleth om same tema.

Eg har, saman med helseministeren bede Vegdirektoratet og Helsedirektoratet greie ut ordningar som kan erstatte dagens ordning med helseattestar som er basert på alder. Dei skal særleg vurdere ordningar som kan gjere det enklare for dei som har førarkort og for styresmaktene, samstundes som trafikktryggleiken blir tatt vare på.

Ei felles vurdering og tilråding frå direktorata er venta innan 1. februar 2019. Eg vil vurdere saka i lys av dette.

SPØRSMÅL NR. 698**Innlevert 9. januar 2019 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen****Besvart 17. januar 2019 av kulturminister Trine Skei Grande****Spørsmål:**

Hvorfor har saken om forbud mot TV-reklame for ulovlige spill blitt liggende, og når kan det forventes at Stortingets vedtak blir fulgt opp?

BEGRUNNELSE:

Det er nå over et år siden (desember 2017) at kulturministeren ga uttrykk for at hun snart ville sende et lovforslag til Stortinget. Dette som oppfølging av Stortingets tidligere vedtak.

Svar:

Det er ulovlig å markedsføre pengespill som ikke har tillatelse i Norge. Til tross for at vi har et slikt markedsføringsforbud i Norge, fylles norske TV-skjermer daglig av en stor mengde ulovlig reklame for utenlandske spillere. Dette skyldes at reklamen for de utenlandske spillere formidles i fjernsynskanaler og audiovisuelle bestill-

ingstjenester som er etablert i utlandet, hvor slik reklame er lovlig. Siden aktørene befinner seg i utlandet får vi i praksis ikke håndhevet det norske reklameforbudet med dagens regelverk.

Dette var bakgrunnen for at Kulturdepartementet i Meld. St. nr. 12 (2016-2017) "Alt å vinne – ein ansvarleg og aktiv pengespelpolitikk" varslet at departementet vil utrede handlingsrommet for nasjonale tiltak mot pengespillreklame i TV-sendinger fra andre EØS-land, og parallelt arbeide for at det blir tatt inn et eksplisitt unntak for pengespillreklame i direktivet om audiovisuelle medietjenester. Videre viser jeg til at daværende kulturminister Linda Hofstad Helleland i desember 2017 varslet at regjeringen ville foreslå at det blir iverksatt tiltak mot ulovlig pengespillreklame sendt fra utlandet.

Kulturdepartementet vil om kort tid sende et lovforslag om å iverksette tiltak mot ulovlig pengespillreklame på høring. Formålet med dette lovforslaget vil være å begrense ulovlig markedsføring av pengespill i fjernsyn og audiovisuelle medietjenester som sendes eller gjøres tilg-

jengelig fra utlandet, av hensyn til sårbare spillere og et ønske om å styrke enerettsmodellen.

Departementet har hatt behov for å gjøre et grundig arbeid med det kommende høringsnotatet. Det har vært spesielt nødvendig å foreta en grundig utredning av det EØS-rettslige handlingsrommet. I denne sammenheng vil jeg særlig trekke frem at det også har vært behov for å

avvente en revisjon av direktivet om audiovisuelle medietjenester (AMT-direktivet). Det reviderte AMT-direktivet ble endelig vedtatt av EU så sent som i november 2018. Departementets vurdering er at det reviderte AMT-direktivet nå klargjør at vi har et handlingsrom til iverksette tiltak mot ulovlig pengespillreklame – selv om sendingene kommer fra et annet EØS-land.

SPØRSMÅL NR. 699

Innlevert 9. januar 2019 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand

Besvart 18. januar 2019 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Fastlands-Norge ser ut til å få en enda mer negativ handelsbalanse for varer i 2018 enn tidligere år. Investering i fastlandsindustri øker ikke like mye som den bør. Sysselsetting er også en utfordring.

Hva vil finansministeren gjøre for å bidra til mer fastlandsindustri, flere sysselsatte og en mindre negativ handelsbalanse for fastlandet?

Svar:

Norsk økonomi er nå inne i en ny oppgangskonjunktur. Veksten i fastlandsøkonomien er høyere enn sin langsiktige trend, og den er ventet å gå videre opp. Fastlandsbedriftenes investeringer har økt de siste par årene, herunder i industrien, og aktiviteten i både oppdretts- og turistnæringen har tatt seg opp.

Den positive utviklingen i norsk økonomi vises også godt i arbeidsmarkedet. Sysselsettingen øker markert og har steget med hele 75 000 personer i løpet av de to siste årene. Etter flere år med nedgang stiger også andelen av befolkningen i yrkesaktiv alder som jobber. Økt sysselsetting har bidratt til at arbeidsledigheten har avtatt betydelig, og den er nå om lag ett prosentpoeng lavere enn da den var på sitt høyeste vinteren 2016. Samtidig melder flere seg på arbeidsmarkedet, og arbeidsstyrken har økt med 55 000 personer det siste året.

Svakere krone og moderate lønnsoppgjør har bidratt til betydelig bedre konkurransevne i norsk næringsliv etter oljeprisfallet. Mens timelønnskostnadene i industrien i Norge i 2013 var 57 prosent høyere enn hos våre handelspartnere i EU, var forskjellen redusert til 36 prosent i 2017.

Samlet sett har Norge et stort overskudd i handelen med utlandet og har lagt seg opp mye penger på bok. Når vi ser bort fra olje og gass, har vi et underskudd i handelen med utlandet. Det er ikke noe nytt og reflekterer at inntektene vi får fra salget av olje og gass gir oss mulighet til å øke vår import av varer og tjenester fra utlandet, noe som bidrar til økt velstand i Norge. Så lenge Norge har store inntekter fra petroleumssektoren og Statens pensjonsfond utland, er det fullt ut bærekraftig å ha et betydelig underskudd på handelsbalansen for Fastlands-Norge.

Den økonomiske politikken bør først og fremst rettes inn mot å unytte ressursene effektivt, bl.a. ved å legge til rette for fortsatt omstilling i norsk økonomi, og for at nye arbeidsplasser kan komme i private bedrifter og ikke i offentlig sektor. På sikt vil etterspørselen fra petroleumsnæringen avta. Da vil bedriftenes konkurransevne være avgjørende for at nye næringer kan vokse frem.

Regjeringen satser på vekstfremmende skatteletter, samferdsel, forskning og utdanning. Det styrker vekstevnen i økonomien, letter nødvendige omstillinger og skaper nye arbeidsplasser. Skattesatsen på alminnelig inntekt er redusert fra 28 til 22 prosent både for selskap og personer, og formuesskatten på aksjer og driftsmidler er redusert. Realveksten i bevilgningene til forskning og utvikling er beregnet til 5,8 mrd. kroner mellom 2013 og 2019. I tillegg kommer økt skattefradrag som følge av skattefunnordningen. Innovasjon og nyskaping legger grunnlaget for et mangfoldig næringsliv, og vil gi oss flere ben å stå på i fremtiden.

Regjeringen har iverksatt flere store reformer for å øke produktiviteten og effektiviteten i både offentlig og privat sektor, herunder kommunereform, regionreform, jernbanereform, politireform, reform av høyskolesektoren, og vi har etablert selskapet Nye Veier AS. Reformene styrker konkurransevnen for næringslivet og gir et bedre offent-

lig tjenestetilbud. Vi har gjennomført forenklinger i rapporteringsrutiner, lover og regler som sparer næringslivet

for betydelige beløp, og vil forenkle ytterligere i årene som kommer.

SPØRSMÅL NR. 700

Innlevert 9. januar 2019 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand

Besvart 15. januar 2019 av landbruks- og matminister Bård Hoksrud

Spørsmål:

Refusjonsordningen for avlingssvikt har vist seg å være krevende for den enkelte bonde, krevende administrativt i kommunene, og urettferdig i fordelingen mellom bøndene. Bønder som er gode agronomer med normalavlinger over snittet, får ikke like god erstatning for sine tap som de med mindre normalavlinger. Svikt i avling er krevende nok, om ikke de selvstendig næringsdrivende også opplever ordningen som utdatert.

Hvordan ser statsråden på dette problemet, og hvordan vil han gjøre refusjonsordningen bedre?

BEGRUNNELSE:

Viser til sak med tittel «9,1 millioner fordelt» i Avisa Valdres 5. januar 2019.

Svar:

I statsbudsjettet ligger ordningen med erstatning ved klimabetingede skader i plante- og honningproduksjon på kap.1150 "Jordbruksavtalen" post 71. Det vil si at rammer for ordningen hvert år er gjenstand for forhandlinger mellom staten og jordbrukets organisasjoner, før bevilningene fastsettes ved behandling i Stortinget.

I år med "normal" avlingssvikt er det prognosert med et forbruk på vel 40 mill. kroner over ordningen. Det er da som regel begrensede geografiske områder som opplever klimabetinget avlingssvikt. For den enkelte som rammes, vil dette likevel oppleves like vanskelig, enten det geografiske omfanget er lite eller stort.

Etter skadene i 2018 vil det bli utbetalt erstatninger på mer enn 2 000 mill. kroner, eller 50 ganger så mye som i et normalår. I tillegg er det også betalt ut ca. 300 mill. kroner i ekstra tilskudd per dyr og dekar i områdene med størst skader.

Som representanten selv peker på er ordningen med erstatning for klimabetinget avlingssvikt krevende både for den enkelte bonde og for forvaltningen. Det har derfor blitt jobbet mye med regelverket for at det skal bli en-

klere for bonden å søke om erstatning, og for at arbeidet i forvaltningen skal bli enklere. Dette er viktig også for at bonden skal slippe å vente for lenge på tilskuddet.

I 2012 ble det gjort betydelige endringer i ordningen for å gjøre den enklere, mens ordningen for grovfør ble endret fra 2014. Endringene var basert på en grundig utredning der partene i jordbruksoppgjøret satt i referansegrupper, og der forskriftene deretter var på ordinær høring.

Grovførproduksjonen i Norge skjer hovedsakelig gjennom at bøndene selv produserer det meste av grovføret de trenger til sitt husdyrhold. Det omsettes relativt sett svært lite grovfør. Derfor finnes det begrenset dokumentasjon på produsert volum, og det er krevende å dokumentere den faktiske produksjon av grovfør på hvert enkelt bruk. For de øvrige planteproduksjoner, som er typiske salgsproduksjoner, legger man ved beregning av erstatning til grunn dokumentert produksjon de siste 5 årene.

For å gjøre det enklere både å søke og forvalte ordningen for grovfør, la man fra 2014 om til et system med normavlinger der ulike deler av landet plasseres i 5 ulike nivåer. Normavlingene er basert på registrerte avlingsnivåer i de ulike landsdeler, men der det samlede nivået er lagt omlag 20 pst. over faktiske normalårsnivå.

Både jordbrukets organisasjoner og departementet vurderte dette som en hensiktsmessig modell, ikke minst sett på bakgrunn av at dette gjør ordningen vesentlig mye enklere og mer forutsigbar både for søker og forvaltning. Det var enighet om at dette ville gi ordningen en akseptabel treffsikkerhet, selv om den ikke alltid vil oppleves som "rettferdig" av den enkelte. Da er det viktig å være oppmerksom på at formålet med denne erstatningsordningen er å gi bønder som rammes av klimabetingede avlingsskader en støtte som hjelper dem til å komme gjennom en økonomisk krevende periode. Det har aldri vært noe formål å erstatte faktiske tap. Derfor er dette heller ikke en ordinær erstatningsordning, men et tilskudd til bønder i en vanskelig situasjon.

Bønder som normalt har en større grovfôravlning enn normavlingen i sitt område vil derfor oppleve at de relativt sett får en lavere erstatning enn de som har større areal med lavere avlingsnivå. Det er imidlertid en noe unyansert forenkling å hevde at bønder som har tilpasset seg med lavt areal og høyt avlingsnivå i forhold til sitt dyretall, er dyktigere agronomer enn de som velger en tilpasning med større areal og mindre intensiv drift. Det har blitt gitt klare politiske signaler om betydningen av å utnytte lokale ressurser og å opprettholde arealer i drift. For å nå dette målet, er det mange steder hensiktsmessig å ha et større areal bak hvert dyr. Dyktige agronomer måles bedre på det faktiske økonomiske resultat enn på antall kg per dekar.

Vekstsesongen 2018 var preget av betydelige tørkeskader i store deler av Sør-Norge. Deretter kom det også så mye regn i en del områder, at bøndene ikke fikk høstet avling av den grunn. Dette resulterte i at det kom inn om lag 15 000 søknader om erstatning for avlingsskade. Fris-

ten for å søke var 31.10.2018. Fram til årsskiftet var om lag 11 500 saker ferdig behandlet, og vel 1,6 mrd. kroner utbetalt. Jeg vil understreke at dette er resultat av en betydelig innsats i kommuner og fylker, og gjennom et godt samarbeid mellom regjeringen, næringen og forvaltningen.

2018 har vært et veldig spesielt år som uten tvil har satt mange bønder i en vanskelig situasjon. Det oppleves krevende ikke å ha nok fôr til egne dyr. Derfor har regjeringen iverksatt en rekke tiltak for å bedre tilgangen på fôr, og videre sikre bønder med avlingsskader god økonomisk kompensasjon så raskt som mulig.

Med bakgrunn i erfaringene fra vekstsesongen 2018, vil vi foreta en evaluering av erstatningsordningen og de øvrige tiltakene som ble gjennomført. I den forbindelse er det aktuelt å vurdere behov for endringer i både regelverk og av forvaltningssystemet. Dette er noe vi også må vurdere i forbindelse med jordbruksoppkjøret til våren. Jeg vil imidlertid ikke forskuttere noen konklusjoner nå.

SPØRSMÅL NR. 701

Innlevert 9. januar 2019 av stortingsrepresentant Carl-Erik Grimstad

Besvart 14. januar 2019 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara

Spørsmål:

Hvilke råd har Justis- og beredskapsdepartementet fått av Politidirektoratet (POD) i tilknytning til statsbudsjettetarbeidet vedrørende strukturen på bachelorutdanningen ved Politihøgskolen?

BEGRUNNELSE:

I november 2018 mottok JD et dokument fra POD vedrørende politiets fremtidige kapasitets- og kompetansebehov. Dokumentet er skrevet på oppdrag fra departementet i tilknytning til arbeidet med statsbudsjettet 2019. Under «Tilråding» på side 2, går det fram:

«I oppdraget skal det tas utgangspunkt i at PHS' status som akkreditert høyskole skal videreføres. POD har opplyst at det vil være krevende å opprettholde dagens struktur på PHS med fire studiesteder (tre bacheloravdelinger)....jf. bl.a. brev av 29. mai 2018 og 22. juni 2018. I nevnte brev anbefaler POD å avvikle bacheloravdelingen ved PHS Stavern.»

I oppdragsbeskrivelsen fra departementet går det fram at POD skal:

«gi en samlet redegjørelse for alle øvings- og opplæringsaktiviteter som pågår i dag, samt en vurdering av om aktivitetene er hensiktsmessig organisert og/ eller geografisk plassert».

Svaret fra POD til JD er, i følge postjournalen, datert 28. mai og 22. juni, 2018 med tittel «Vurdering av bacheloropptak på PHS i 2019».

Larvik kommune har bedt om innsyn i de anbefalingene som er gitt fra POD, men henvendelsen er avslått med henvisning til § 22 i Offentleglova, «Unntak i visse budsjettsaker».

Det er forståelig at JD, under budsjettprosessen, ønsker å holde PODs budsjettall og andre finansielle vurderinger for seg selv. Imidlertid er det av stor offentlig interesse å bli kjent med direktoratets politifaglige vurderinger når det gjelder selve utdanningsstrukturen og ikke minst lokaliseringen av utdanningsstedene. Det vil i dette tilfellet antas å være gjort vurderinger i POD som også vil være gyldige uavhengig av de tallmessige kalkulasjoner som er foretatt, og jeg kan vanskelig se at det er tungtveiende grunner for å avslå innsyn i slike synspunkter.

Svar:

Som følge av kapasitetsbegrensninger og lovpålagte krav som følger med høyskole-akkrediteringen, vil større endringer i studieopptaket ved Politihøgskolen ha konsekvenser for strukturen ved Politihøgskolen. Da opptaket ble redusert fra 720 til 550 studieplasser i 2018 ble tiltaket derfor gjennomført ved å avvikle bachelorutdanningen ved Kongsvinger. Dette var i tråd med Politidirektoratets anbefaling. Politidirektoratet har videre argumentert for at en eventuell ytterligere reduksjon i opptaket bør gjennomføres ved å avvikle bacheloravdelingen i Stav-

ern. Dette henger sammen med at bacheloravdelingene i Kongsvinger og Stavern ble opprettet som midlertidige tiltak i hhv. 2009 og 2010 for å kunne øke antallet studieplasser. Siden opptaket er videreført med 550 studieplasser i 2019 er ikke anbefalingen behandlet nærmere i Justis- og beredskapsdepartementet. Når det gjelder dokumentene det vises til vil jeg gjøre oppmerksom på at Justis- og beredskapsdepartementet ikke har behandlet innsynsbegjæringer i disse konkrete sakene. Departementet er heller ikke kjent med klage på Politidirektoratets vedtak knyttet til innsynsbegjæringer. Jeg finner derfor ikke grunnlag for å gå inn i de vurderinger som er gjort.

SPØRSMÅL NR. 702

Innlevert 10. januar 2019 av stortingsrepresentant Guro Angell Gimse

Besvart 15. januar 2019 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara

Spørsmål:

Hvordan er muligheten for å kunne overvåke mindre transaksjoner mot et aktuelt land, som eksempelvis Filipinene, hvor nettovergrep forekommer hyppig, hvordan stiller justisministeren seg til at barn fra andre land enn Norge kan få voldsoffererstatning fra Norge, og hvilke tiltak planlegger regjeringen å gjennomføre for å få bukt med den store økningen i nettovergrep?

BEGRUNNELSE:

1. Rike menn i vesten betaler småpenger for å se på seksuelle overgrep mot fattige barn i u-land. Her har Filipinene utmerket seg som et «episenter» for direkte overførte overgrep mot barn. Utenlandske pengetransaksjoner på under 10 000 kroner utløser ikke noen form for forklaring fra dem som sender pengene.

2. Det er et prinsipp i dag at norske myndigheter i utgangspunktet ikke utbetaler voldsoffererstatning for straffbare handlinger som er begått i utlandet. Voldsoffererstatningsutvalget har tatt til orde for at voldsoffererstatning skal kunne utbetales i særlige tilfeller til barn som er uten bopel i Norge på skadetidspunktet men som har blitt utsatt for grove straffbare handlinger i utlandet av norske statsborgere eller andre med bopel i Norge på handlingstidspunktet. Forutsetning er at den aktuelle saken er behandlet som en straffesak av norsk domstol.

Svar:

Det er ikke rettslig hjemmel for løpende overvåking av mindre transaksjoner til et gitt land. For å gjennomføre overvåkning må grunnleggende straffeprosessuelle vilkår for overvåkning og sporing foreligge.

Staten har ansvar for å beskytte personer mot straffbare handlinger i Norge og voldsoffererstatningsordningen er begrenset til straffbare handlinger som har skjedd i landet. Det finnes imidlertid enkelte unntak når «særlige grunner» tilsier det. Det kan ytes voldsoffererstatning for straffbare handlinger i utlandet, når den skadelidte eller etterlatte hadde bopel i Norge på tidspunktet for den skadevoldende handlingen. NOU 2016:9 Rettferdig og forutsigbar – voldsskadeerstatning ligger nå til oppfølging i departementet. Spørsmål knyttet til voldsoffererstatning for voldshandlinger mot barn i utlandet, er et av flere temaer det arbeides med. Når det gjelder den videre oppfølgingen, vises det til mine svar til stortingsrepresentant Lene Vågslid 6. juni 2018 (nr. 1758) og til stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad 26. juni 2018 (nr. 1940). Det er for tidlig å si noe om når regjeringen vil komme med en oppfølging av utredningen.

Utfordringene knyttet til internettrelaterte overgrep mot barn er sammensatte og vil kreve tverrsektoriell innsats fremover. Det er særlig behov for å utvikle den forebyggende innsatsen og sikre kunnskap om et risikobilde som er i stadig utvikling. Politiets evne til å håndtere sakene forbedres gjennom mange av tiltakene i politireformarbeidet. Utvikling av det digitale politiarbeidet,

etablering av et nasjonalt cybercrimesenter (NC3) ved Kripos og mer effektiv kriminalitetsforebygging er viktige bidrag. For å sikre en helhetlig innsats og møte de ulike utfordringene knyttet til internettrelaterte overgrep mot

barn, utarbeides det en strategi på feltet. Dette arbeidet er en del av regjeringens opptrappingsplanen mot vold og overgrep.

SPØRSMÅL NR. 703

Innlevert 10. januar 2019 av stortingsrepresentant Hans Fredrik Grøvan

Besvart 18. januar 2019 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Er virkningene av de foreslåtte endringer av tolletaten vurdert med tanke på konsekvensene for grensekryssende næringsliv, transportører, samarbeidende etater innen beredskap og kontroll på grensen inkludert kostnadene for omorganiseringen og antallet statlige arbeidsplasser i distriktene i etaten - og hvordan blir Stortinget involvert i oppfølgingen og evt. beslutninger om ny organisering?

BEGRUNNELSE:

I forslag til statsbudsjett for 2019 kan vi lese følgende:

"Tolletaten arbeider med vurdering av organiseringen av etaten og skal i 2018 legge frem et forslag til ny organisering."

Fredag før jul ble det utlyst to midlertidige divisjonsdirektørstillinger med søknadsfrist allerede 06.januar.

Stillingsutlysningene og korrespondansen mellom Tolldirektoratet og Finansdepartementet i desember 2018 viser at Tolldirektøren allerede midt i budsjettåret ønsker en fullmakt til å avvikle de politisk vedtatte seks tollregionene og erstatte disse med to fagdivisjoner, samt etablere inntil 11 nasjonale enheter. Innhold og lokalisering av disse til sammen inntil 13 nye enhetene skal avklares de neste 2-3 årene. En slik omorganisering vil bety flytting av mange arbeidsplasser, hvor en del av disse er viktige kompetansearbeidsplasser i de regionene de er plassert.

Svar:

Tolletaten er i dag organisert med et direktorat og seks tollregioner. Tolldirektøren har igangsatt en bred prosess for å vurdere dagens organisering. Stortinget har blitt orientert om arbeidet i Prop. 1 S (2017–2018) og Prop. 1 S (2018–2019) for Finansdepartementet.

Tolldirektøren har i brev til Finansdepartementet av 11. desember 2018 orientert om at han ønsker en fremtidig organisering av Tolletaten som innebærer et omor-

ganisert direktorat og to landsdekkende fagdivisjoner. Den overordnede organisasjons-strukturen har bred støtte i Tolletaten.

Bakgrunnen for forslaget er ønsket om å tilpasse organiseringen de utfordringer og mulighetene etaten står overfor. Tolletaten ser en stadig økning i varestrømmene i kombinasjon med mer profesjonelle aktører innen den ulovlige vareførselen. Dette øker behovet for en effektiv og fleksibel organisering med større mulighet til å omdisponere ressurser til de innsatsområdene hvor behovet til enhver tid er størst. Tolletaten må også løpende kunne tilpasse seg samfunnets endrede behov eller prioriteringer når det gjelder kontroll og beskyttelse.

Digitalisering av tjenester og automatisering av oppgaver gir etaten mulighet til å redusere manuelle arbeidsoppgaver, samtidig som brukervennlighet, kvalitet, likebehandling og effektivitet vil kunne forbedres. Dette forutsetter at etatens oppgaver i økende grad utføres i spesialiserte og samlede forvaltningsmiljøer. Ny teknologi gir muligheter for å effektivisere etatens drift, forbedre prosesser for reisende og næringslivet, og styrke etatens evne til å føre kontroll med vareførselen.

Oppdraget om å vurdere etatens organisering er gitt i tildelingsbrev, og jeg er positiv til at Tolletaten arbeider videre med å detaljere ut den nye organisasjonsmodellen. Dette er meddelt Tolldirektoratet i brev av 20. desember 2018. Først etter denne detaljeringen vil departementet ha tilstrekkelig grunnlag for å gjøre en nærmere vurdering av organisasjonsstrukturen. Tolldirektoratet er derfor i det samme brevet bedt om å oversende en utdypende beskrivelse av organisasjonsmodellen, herunder forslag til lokalisering av divisjonsledelsene, samt økonomiske og administrative konsekvenser av modellen. Frist for oversendelse til departementet er 1. mars 2019. Dette vil gi et bedre grunnlag for å vurdere virkningen av organisasjonsmodellen, blant annet hvilke konsekvenser det vil ha for de områdene som stortingsrepresentanten peker på i sitt spørsmål.

Den overordnede organisasjonsstrukturen legger i liten grad føringer for lokalisering av arbeidsplasser, men oppgavefordelingen vil påvirkes. Ved vurdering av lokalisering vil etaten forholde seg til gjeldende retningsslinjer for lokalisering av statlige arbeidsplasser og statlig tjenesteproduksjon.

Regjeringen har ansvar for at statsforvaltningen er organisert på en måte som sikrer effektiv og god oppgav-

eløsning, og har alminnelig myndighet til å organisere statens forvaltningsapparat. Dersom regjeringen støtter Tolletatens forslag, vil Stortinget bli orientert om det. Dersom endringen i organiseringen krever endringer i lov eller etatens budsjetttrammer, vil det bli fremmet forslag til Stortinget om dette på ordinær måte. Denne prosessen er tilsvarende den som ble benyttet for den nye organiseringen av Skatteetaten som er innført fra 1. januar 2019.

SPØRSMÅL NR. 704

Innlevert 10. januar 2019 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 17. januar 2019 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Meiner finansministeren at det er positivt at eit utanlandsk konsern vert eine-eigar av Oslo børs og kva verkemiddel har statsråden til å stanse oppkjøpet om departementet ynskjer det?

Svar:

Oslo Børs ASA har løyve frå Finansdepartementet til å drive børsverksemd og drive regulert marknadsplass. Børsen har ei særskilt viktig rolle i det norske finansielle systemet ved å sikre ein god og effektiv kapitaltilgang til norske verksemdar og i næringar som betyr mye for norsk økonomi. Verdipapirsentralen (VPS) er ein sentral del av konsernet Oslo Børs VPS. VPS er det norske eigarregisteret for verdipapir, og fungerer og som rettsvernregister og som del av skatterapporteringa i Noreg.

Eigarkontroll i børs er regulert av verdipapirhandelloven § 13-3. Det følgjer av loven at erverv som fører til at ervervaren vert eigar av ein betydeleg eigardel (direkte eller indirekte eigardel på 10 prosent eller meir), krev løyve frå Finansdepartementet.

Det følgjer vidare av verdipapirhandelloven § 13-3 at tillating til erverv berre kan gjevast når ervervaren synast eigna til å sikre ein god og fornuftig forvaltning av føretaket. Ved denne vurderinga skal det mellom anna leggjast vekt på

«erververens tilgjengelige økonomiske ressursar og hensynet til forsvarlig virksomhet»

og

«om eierskapet vil kunne føre til uønskede virkningar for finansmarkedenes virkemåte, eller børsens evne til å betjene det norske kapitalmarkedet».

Verdipapirforskriften § 13-15 har reglar om fristar for saksbehandlinga av søknad om tillating til kjøp av betydeleg eigardel i børs. Det følgjer mellom anna at Finanstilsynet så raskt som mogleg skal bekrefte å ha motteke søknad om løyve etter verdipapirhandelloven § 13-3 fyrste ledd. Søknaden skal avgjerast innan 4 månader etter at Finanstilsynet har bekrefte mottak av søknaden.

Eigarskapet i eit selskap kan over tid vere av betyding for konkurransekraft og verdiskaping. Kva som er ein god samansetjing av verksemd og eigarar, vil mellom anna variere med utvikling i marknader og ei verksemd si utvikling og karakter. I tråd med dette ser vi at eigarstrukturar vert endra over tid. Eg vil vere varsam med å forsøke å fastslå kva slags eigarskap som er mest velegna for Oslo Børs. Det avgjerande er at eigar må helde fram med å utvikle og styrke både Oslo Børs som kapitalmarknad og dei viktige samfunnsfunksjonane i VPS.

SPØRSMÅL NR. 705**Innlevert 10. januar 2019 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 18. januar 2019 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

Kor mykje vil det nye kravet om arbeidsgjevar si plikt til å mellom anna rapportere inn bruk av bonuspoeng for sine ansatte bety i forvansking for næringslivet?

GRUNNGJEVING:

Næringsministeren nyttar ofte store ord og tal om forenklingssarbeidet. Næringsministeren har ikkje vore like interessert i å snakke om kva forvanskinger og nye rapporteringar som næringslivet vert utsett for.

Svar:

Regjeringa har arbeida hardt for forenklingar, og har gjennomført mange tiltak som har god effekt for næringslivet. Det er også stor merksemd om forenklingar på skatteområdet, jf. til dømes nye reglar om skattlegging av overtidsmat og fri avis. Finansdepartementet og Skattedirktoratet jobbar òg med eit forenklingssprosjekt for å finna forenklingar i reglane som kan redusere dei administrative byrdane for dei skattepliktige. Sjå omtale av dette prosjektet i Prop. 1 LS (2018-2019) kapittel 24.

Problemstillinga rundt plikta til å rapportere inn ytingar som vert mottekne gjennom tredjepartar, er samansett. Det har alltid vore rapporteringsplikt for skattepliktige ytingar mottekne i arbeidsforhold. Dette har òg omfatta ytingar mottekne gjennom tredjepartar. Men etterlevinga for ytingar mottekne gjennom tredjepartar har vore svak, mykje på grunn av uvisse om det var tredjeparten eller arbeidsgjevar som skulle rapportere. Med dei nye reglane er det no klårt at det er arbeidsgjevar som har plikta, dette gjeld òg når ytinga kjem gjennom tredjepart. Det er med andre ord ikkje snakk om nye plikter, men berre ei avklaring av kven som har dei. Denne klårgjeringa bidreg til å fjerne uvisse, som gjer det enklare å vite kva plikter ein har. Avklaring av dette spørsmålet er etter mi meining svært viktig, og er noko Sivilombodsmannen har etterlyst.

Klårgjeringa av reglane om plikt til å rapportere ytingar som vert mottekne gjennom tredjepart, til dømes bonupoeng, har ikkje frå regjeringa si side vore framstilt som eit forenklingstiltak. Motivasjonen bak denne endringa var snarare å avklare kven som har ansvaret for å rapportere ytingar dei tilsette tek i mot. Dette er òg viktig for å sikre betre etterleving av skatteplikta for slike ytingar. Ettersom etterlevinga tidlegare var svak, er det grunn til å tru at avklaringa gjer at det vert brukt noko meir ressurs-

ar til slik rapportering framover. Det er uttrykkeleg sagt i framlegget til Stortinget at handteringa av slike ytingar, kan føre til auka ressursbruk. Sjå Prop. 86 LS (2017-2018) kapittel 2. Samstundes vil betre rapportering frå arbeidsgjevar gjere det enklare for dei tilsette: Når ytinga er tatt med i arbeidsgjevar si rapportering av løn til skattestyremaktene, slepp dei tilsette å leggje inn slike opplysningar i skattemeldinga.

Eg vil i tillegg peike på at ressursbruken for rapportering av bonuspøeng må sjåast i samanheng med korleis bonusprogramma er sett opp. Det er ofte vanskeleg å halde oversikt over oppteninga og å skilja mellom pøeng som er opptent privat og i jobbsamanheng. Det er arbeidsgjevar som er den reelle kunden til reiseselskapet ved kjøp av jobbreiser, og det er difor rimeleg at arbeidsgjevar får fordelene av bonuspøenga, eller at dei vert brukt ved kjøp av nye jobbreiser. Arbeidsgjevar må då kunne forvente at leverandørane av bonusprogram etablerer system som gjer det enklare for arbeidsgjevar å halde oversikt over opptening og bruk.

Likevel har det til no vore få bonusprogram som er sett opp slik at kunden, det vil seie arbeidsgjevar, har kontroll over eigne bonuspøeng. Eg har merka meg at det no er varsla løysingar som kan gjere det enklare for dei tilsette å skilje mellom pøeng som er opptent privat og i teneste. Det er eit steg i riktig retning. Men viss dette skal verte enkelt òg for arbeidsgjevar, bør han kunne krevje at han får hand om pøenga sjølv.

Eg vil peike på at det i staten ikkje oppstår skatteplikt på bonuspøeng fordi dei tilsette ikkje kan nytte bonuspøeng opptent på tenestereiser i privat samanheng. Innkjøp av varer og tenester på statens rekning skal skje ut frå kva som tener staten – og dermed skattebetalarane – ikkje kva den tilsette kan oppnå av private fordelar. Bonuspøeng opptent ved reiser utgjer store verdier for staten, men som vi i liten grad har klart å utnytte til lågare reiseutgifter. I framtida vil vi difor sørge for at dei rammeavtalane staten inngår med flyselskap og andre sikrar at alle bonuspøeng tilkjem dei statlege verksemdene, enten ved at dei vert nytta til å finansiere jobbreiser eller ved at dei gjev lågare billettprisar i utgangspunktet.

SPØRSMÅL NR. 706**Innlevert 10. januar 2019 av stortingsrepresentant Martin Henriksen****Besvart 15. januar 2019 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Vil statsråden raskt sørge for at nødvendig regelverk endres slik at foreldre kan være trygge på at barna får forsvarlig tilsyn den tiden de er i barnehagen?

BEGRUNNELSE:

NRK hadde 9.januar en nyhetssak om en toåring ble lagt ut for å sove uten tilstrekkelig tilsyn, gråt i lengre tid og deretter falt ut av vognen, har opprørt mange. NRKs nyhet omhandler en enkelthendelse, og de fleste barnehager og barnehageansatte er profesjonelle og dyktige i sitt tilsyn av barna. Likevel kan slike hendelser skape utrygghet hos foreldre, og saken har også avdekt at det mangler sentrale forskrifter og retningslinjer om tilsyn av barn under soving.

De største kommunene og mange av de største barnehagekjedene har ikke sentrale rutiner for tilsyn med barn under soving i barnehagen. Helsedirektoratet bekrefter at det ikke finnes noen detaljerte forskrifter for tilsyn med barn som sover i barnehager, ut over at barnehagene skal «drives slik at skader og ulykker forebygges».

Svar:

Hendelsene som er fremkommet i media de siste dagene gjør sterkt inntrykk. Foreldre skal være trygge på at barna har det trygt og godt i barnehagen. Barnehagebarna tilbringer en stor del av hverdagen i barnehagen, og de ansattes kompetanse, risikoforståelse og organiseringen av barnehagehverdagen er viktig for at barna opplever trygghet og omsorg.

Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler mv. skal bidra til at miljøet i barnehager fremmer helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold samt forebygger sykdom og skade. Kravene i forskriften gjelder for all den tiden barna tilbringer i barnehagen, også når de sover. Rutiner for tilsyn under soving er ikke eksplisitt nevnt i forskriften, men i veileder til forskriften er det vist til at god praksis i barnehagen forutsetter tilsyn fra personalet når barn sover ute. I henhold til forskriften skal virksomheten planlegges og drives slik at forskriftens bestemmelser oppfylles, herunder at virksomheten planlegges og drives slik at den dekker ulike behov for hvile, samtidig som virksomheten tar hensyn til sikkerhetsmessige forhold slik at skader og ulykker forebygges.

Krav til rutiner for tilsyn under soving er noe regjeringen vil vurdere som en del av gjennomgangen av regelverkets krav til fysisk miljø i barnehager og skoler.

Krav til rutiner for sikkerhet er viktig, men vil ikke kunne regulere alle tenkelige situasjoner. Kompetanse, god risikoforståelse og felles rutiner for sikkerhetsvurderinger er derfor avgjørende for at barna skal være trygge og ha det godt i barnehagen.

Nok trygge og kompetente ansatte er viktig for å ivareta både sikkerhet, omsorg og god oppfølging av det enkelte barn i barnehagene. Med virkning fra 1. august 2018 ble kravet til antall barnehagelærere skjerpet. Samtidig ble det innført et minstekrav til antall ansatte i barnehagene. Selv om det er innført et minstekrav til antall ansatte, må bemanningen være tilstrekkelig til at personalet kan drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet. Dette innebærer at den enkelte barnehage må vurdere om det er nødvendig med en høyere bemanningstetthet enn det lovens minstekrav tilsier for å etterleve lovens krav til grunnbemanning.

Kommunen har ansvar for tilsyn med både kommunale og private barnehager, og skal blant annet kontrollere at barnehagene tilfredsstiller lovens krav til bemanning og forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler mv. Fylkesmannen kan i særlige tilfeller føre tilsyn med at enkeltbarnehager drives i samsvar med barnehageloven. Dersom foreldrene ikke opplever at kommunen følger godt nok opp, kan de varsle fylkesmannen og be om at fylkesmannen utfører tilsyn.

SPØRSMÅL NR. 707

Innlevert 10. januar 2019 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes

Besvart 22. januar 2019 av olje- og energiminister Kjell-Børge Freiberg

Spørsmål:

Viser til Statnetts englandskabel og kritikken fra Riksrevisjonen i 2016 hva gjaldt grunnlag for samfunnsøkonomisk analyse og åpenhet omkring bakgrunnstallene. Jeg er gjort kjent med at Statnett nylig nektet innsyn i nettopp bakgrunnstall og sentrale forutsetninger.

Kan jeg derfor be om at grunnlagsdataene brukt i analyse av samfunnsøkonomisk lønnsomhet i englandskabelen, deriblant hvor stor produsentoverskuddet var og hvor stort konsumentunderskuddet var, brutto og netto, blir oversendt?

Svar:

Kraftnettet utgjør viktig infrastruktur for landet. Jeg er opptatt av åpenhet rundt Statnetts samfunnsøkonomiske analyser, også når det gjelder forutsetninger og usikkerhetslementer som er viktige for analysenes resultater. All nettvirksomhet er underlagt et omfattende regelverk som skal bidra til å sikre transparente konsesjonsprosesser.

Utgangspunktet for tiltak i kraftsektoren, for eksempel utbygging av utenlandskabler, er at de skal være samfunnsøkonomisk lønnsomme. I konsesjonsbehandlingen vurderer myndighetene den samfunnsøkonomiske lønnsomheten, og i dette inngår anslag for endringer i produsent- og konsumentoverskuddet. Endringene i produsent- og konsumentoverskuddet er også utgangspunktet for å vurdere fordelingsvirkningene av utenlandsforbindelser. Det prosjektøkonomiske resultatet påvirker i tillegg Statnetts tariffgrunnlag og inngår også i vurderingen.

Statnetts analyser av NSL-kabelen til Storbritannia gir som resultat at overskuddet fra norsk kraftproduksjon

øker, mens konsumenter av strøm får redusert sitt samfunnsøkonomiske overskudd. Endringene i produsent- og konsumentoverskuddet gir imidlertid ikke det fulle bildet av hvordan NSL-kabelen vil påvirke inntektsfordelingen i samfunnet. En betydelig del av produsentoverskuddet kommer folk flest til gode. Store deler av kraftproduksjonen i Norge er offentlig eid. I tillegg betaler produsenter av stor vannkraft selskapsskatt, grunnrenteskatt, eiendomsskatt, naturressursskatt, konsesjonsavgifter og avstår konsesjonskraft. Verdien av disse ordningene var over 14 mrd. kroner for 2017. Sammen med utbytte fra offentlig eide kraftselskap bidrar dette til viktige velferdstjenester i hele landet. I Statnetts søknad om konsesjon for kraftutveksling med Tyskland og Storbritannia ble fordelingsvirkningene, deriblant endringer i produsent- og konsumentoverskudd omtalt. I løpet av konsesjonsbehandlingen hentet departementet inn ytterligere opplysninger om disse virkningene. Vedlagte tabeller oppsummerer resultatene fra Statnetts beregninger av NSL-kabelen. I tillegg til opplysningene fra konsesjonsbehandlingen er det i tabellene oppgitt oppdaterte tall basert på Statnetts langsiktige markedsanalyse 2018-40.

Det er viktig å understreke at analyser av virkninger i kraftmarkedet er forbundet med betydelig usikkerhet. Vurderinger av produsent- og konsumentoverskuddet langt frem i tid avhenger av forutsetninger om utviklingen i produksjon og forbruk av kraft, og prisutviklingen i de ulike markedene. Anslagene gis som gjennomsnittsverdier. Innenfor de ulike periodene av året og over ulike tilsigsår vil det kunne variere hvorvidt det er produsenter eller forbrukere som får tap eller gevinst som følge av etableringen av en kabel til Storbritannia.

Tabeller fra Statnett

Tabell 1: Konsesjonssøknad, millioner euro årlig, reelle 2013 beløp

	2020	2020	2020	2030	2030	2030
	Lav	Basis	Høy	Lav	Basis	Høy
Flaskehalsinntekt på kabel	61	102	116	56	86	124
Sum PO og KO	53	69	90	55	57	86
<i>Produsentoverskudd</i>	<i>267</i>	<i>366</i>	<i>467</i>	<i>256</i>	<i>322</i>	<i>444</i>
<i>Konsumentoverskudd</i>	<i>-214</i>	<i>-297</i>	<i>-377</i>	<i>-201</i>	<i>-265</i>	<i>-358</i>
Andre flaskehalsinntekter	-16	-22	-27	-18	-20	-33
Tap i norsk nett	-8	-8	-8	-8	-7	-8
Sum spothandelsnytte	90	141	171	85	116	169

Tabell 2: Investeringsbeslutning, millioner euro årlig, reelle 2014 beløp

	2020	2020	2020	2030	2030	2030
	Lav	Basis	Høy	Lav	Basis	Høy
Flaskehalsinntekt på kabel	66	128	155	41	80	92
Sum PO og KO	59	88	136	56	111	185
Produsentoverskudd	373	561	758	334	562	800
Konsumentoverskudd	-315	-473	-622	-278	-450	-615
Etterjustering av PO/KO	-1	-2	-9	-1	-13	-22
Andre flaskehalsinntekter	-13	-17	-31	-20	-25	-43
Tap i norsk nett	-14	-19	-25	-15	-23	-31
Sum spothandelsnytte	96	178	225	61	130	182

Tabell 3: Oppdatering basert på tall fra Statnetts langsiktige markedsanalyse 2018-40, millioner euro årlig, reelle 2018 beløp

	2022	2025	2030	2030	2030	2040	2040	2040
	Basis	Basis	Lav	Basis	Høy	Lav	Basis	Høy
Flaskehalsinntekt på kabel	65	52	40	69	93	36	73	69
Sum PO og KO	91	81	95	145	209	111	193	207
Produsentoverskudd	397	362	366	566	632	330	579	523
Konsumentoverskudd	-306	-282	-271	-420	-423	-219	-386	-315
Andre flaskehalsinntekter	-19	-15	-15	-16	-48	-33	-49	-40
Tap i norsk nett	-14	-14	-12	-18	-19	-8	-14	-14
Sum spothandelsnytte	123	104	109	180	236	105	202	222

SPØRSMÅL NR. 708

Innlevert 10. januar 2019 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 21. januar 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Hva gjør regjeringen for å sikre god nok kontroll av utenlandske og innenlandske vogntog på norske veier, og hvilke tiltak som ikke strider med EØS-avtalen ser statsråden for seg?

BEGRUNNELSE:

Mandag ettermiddag denne uka ble en ung mann livstruende skadet da et utenlandsk vogntog fikk sleng på hengeren og kolliderte med en personbil på E8 i Troms. Vogntoget hadde ikke gode nok dekk i følge politiet, melder NRK. Aftenposten melder samme uke at en spesialtransport hadde overlast, 16 sommerdekk, tre av dem med for

liten mønsterdybde, i tillegg til 6 vinterdekk. Dette er bare noen av vinterens medieoppslag om for dårlig skodd, for dårlig sikra eller for tung last på lastebil og vogntog. Mange av vogntogene med feil og mangler er utenlandske.

Vi har liten kunnskap om utenlandske vogntog på veiene i Norge. Transport & Logistikkforbundet har grunn til å tro at det til enhver tid finnes mellom fire og fem tusen utenlandske vogntog på norske veier, men det finnes ikke gode tall for dette. Det vi vet er at tallet er økende. Det er også liten kunnskap om hvilken transport de utenlandske vogntogene kjører, enten det er kabotasje, tredjelandskjøring eller kombinerte transporter.

Aftenposten skriver i desember 2018 at politiet mener transportbransjen har noen kjennetegn som gjør den spesielt utsatt for arbeidslivskriminalitet. Timesatsene

for yrkessjåførar i Norge er allmenngjort, men Arbeidstilsynets undersøkelser viser at bare tre av ti utenlandske sjåførar hadde lovlig lønn og diett i 2017. Det jukses med fartsskrivere og transportdokumenter. Statens vegvesen har ikke kapasitet til å kontrollere alle vogntog på vei inn i Norge i dag. Transportørar kan utnytte underbetalte utenlandske sjåførar og kalkulere med å bruke vogntog og utstyr med for lav sikkerhet fordi det gir økt lønnsomhet i et for dårlig kontrollert marked. Det går ut over trafikksikkerheten på norske veier, og uskyldige menneske som den unge mannen i Troms.

Gjennom EØS-avtalen tar Norge del i det indre markedet for godstransport. Det gjør at vi må åpne opp vårt marked for utenlandske sjåførar, uten at vi i dag har virkemiddel som sikrer tryggheten på norske veier. Et register for oppdrag over godstransport i Norge er et virkemiddel som ville gitt mulighet til å avdekke en rekke ulovligheter i transportbransjen, men et slikt register er ikke i samsvar med EØS-avtalen, og kan derfor ikke opprettes. EØS-avtalen har gitt oss lavere trafikksikkerhet på norske veier, og gjør det vanskelig å kontrollere tungtransport i Norge.

Svar:

Eg er svært oppteken av trafikksikkerheita på norske vegar slik at vi både unngår ulukke og hindrar at fastkøyrt tunge køyretøy skapar kaos i trafikken. Eit viktig tiltak for å fremme dette er tilstrekkeleg kontroll. Regjeringa har difor auka satsinga på utekontrollverksemda. Køyre- og kviletid, fartsskrivar, kabotasje og tekniske kontrollar generelt er prioriterte oppgåver i Statens vegvesen, medan vinterberedskap og kontroll av dekk og kjetting er ei prioritert oppgåve for Statens vegvesen og politiet vinterstid. Statens vegvesen sine vinterkontrollar har auka år for år.

I lys av dei alvorlege ulukkene med tungbil denne vinteren, har Statens vegvesen intensivert kontrollinnsatsen i Nord-Noreg. Som eit strakstiltak har eg også bedt Statens vegvesen om å styrke kontrollverksemda ytterlegare, ved m.a. å omløkalisere kontrollressursar til utsette område. Statens vegvesen har òg vore i dialog med tollvesenet som no vil styrke dekk- og kjettingkontrollane på grenseovergangane. I lys av ulukkene den siste tida, vil eg òg sjå på moglegheita for å skjerpe krava til vinterdekk ytterlegare.

Det vil likevel aldri vere fullt mogleg for Statens vegvesen å stoppe alle vogntog som kjem over grensa. Det er derfor viktig at kontrollverksemda til Statens vegvesen er målretta og basert på risiko slik at ein får best mogleg effekt. Departementet ynskjer òg å legg til rette for økt bruk av teknologi for å hindre lovbrøt og gjøre kontrollane langs veg meir treffsikre. Moglegheitene for tilgang til fleire datakjelder, til dømes passering av bomstasjonar, og meir automatiserte kontrollar, blir derfor utreda. Som eit ledd i å styrke kontrollen med vegtransporten, vil eg òg nemne at eit forsterka samarbeid mellom Statens vegvesen, pol-

itiet, Arbeidstilsynet, Skatteetaten og Tolletaten, er satt i verk.

Det er òg viktig å peike på at ein ryddig bransje er viktig for tryggleiken på vegen. Eg vil her nemne tre-parts bransjeprogrammet for transport som legg til rette for at arbeidsgivarar, arbeidstakarar og styresmakter i fellesskap dokumenterer og tek fatt i felles erkjende utfordringar når det gjeld arbeidsforhold og arbeidsmiljø i vegtransportektoren.

Mykje av regelverket for vegtransport er felleseuropeisk og krev felles løysingar. Regjeringa jobbar derfor aktivt for å påverke EU i regelverksarbeidet. Mellom anna har denne regjeringa jobba systematisk opp mot EU dei siste åra for å få på plass styrka krav til kompetanse for køyring på vinterføre også for utanlandske sjåførar. Dette har vi vunne fram med. Yrkessjåførdirektivet er no revidert, og frå 2020 vil det bli stilt styrka krav til sjåførane sin kompetanse til køyring under ekstreme vêrforhold. Dette vil bidra til å betre forholda på norske vinterveger, saman med dei andre tiltaka som allereie er satt i verk. Eg vil også nemne at departementet har delteke aktivt i samarbeidet om forslaget til nye EU-reglar på vegtransportområdet gjennom Road Alliance. Hovudfokus frå norsk side har vore på klare reglar som er moglege å kontrollere, for å hindre juks og misbruk. Vi har vidare vore opptekne av raskare innføring av smarte fartsskrivarar som vil forenkle kontrollen med køyre- og kviletid og kabotasje, og hindre juks og misbruk av reglane.

SPØRSMÅL NR. 709**Innlevert 10. januar 2019 av stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen****Besvart 18. januar 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Akuttilbudet ved Notodden sykehus er av stor viktighet for liv, helse og for tryggheten til innbyggerne i Notodden og en hel rekke omkringliggende kommuner. Det skal igjen ha kommet innsparingskrav fra Sykehuset i Telemark som det påstås vil svekke akuttilbudet.

Kan ministeren gjøre rede for om det plutselig nå skal kuttes i åpningstid og bemanning i akuttilbudet på Notodden, og om så tilfellet, er det en klok måte å sikre innbyggernes liv, helse og trygghet i området som sokner til denne viktige tjenesten?

BEGRUNNELSE:

Ministeren har slått fast at Notodden sykehus skal ha et robust akuttilbud. For ikke lenge siden ble det gjort kutt i bemanningen der, som nedgraderte robustheten. Nå har jeg som stortingsrepresentant fått flere henvendelser om at Sykehuset i Telemark planlegger å holde akuttavdelingen stengt i helger og til og med holde den helt stengt i sommer. Om det stemmer så er det særdeles bekymringsfullt.

Svar:

Spørsmålet er forelagt Helse Sør-Øst RHF som har innhentet opplysninger fra Sykehuset Telemark i saken. Helse Sør-Øst opplyser at dagens drift på Notodden sykehus er organisert med et nytt akuttmottak i første etasje og overvåkningssenger i andre etasje i tidligere legevakt-slokaler. Sykehuset har medisinsk, kirurgisk og ortopedisk akuttmottak. Traumemottak og mottak av barn skjer ved sykehuset i Skien.

Helse Sør-Øst RHF opplyser videre at aktiviteten samlet sett er lav og at Sykehuset Telemark derfor planlegger samdrift av ressursene på tvers av akuttmottak og overvåkning der det er mulig.

Det oppgis at fra mars 2019 planlegger Sykehuset Telemark å flytte mottaket av pasienter til andre etasje i helgene. Sykehuset vil på denne måten samle akuttmottak og overvåkning i samme etasje når aktiviteten er lav. I ukedagene når det er høyere aktivitet og større plassbehov, vil driften inntil videre foregå i begge etasjene. Sykehuset Telemark har videre oppgitt at det er planlagt å bygge om arealene i første etasje slik at samlet akuttmottak og overvåkning kan driftes i nye utvidede og ombygde lokaler i første etasje. Ombyggingen skal etter planen skje i løpet av første halvår 2019. Det vises til at mer spesi-

sert kompetanse vil være tilgjengelig for pasientene ved å samle akuttmottak og overvåkning.

Sykehuset Telemark opplyser at det i sommerferien er mindre pågang av pasienter enn ellers i året. Det ble i juli i 2018 registrert 117 kirurgiske ankomster. Sykehuset Telemark arbeider derfor med en løsning for å drifte de kirurgiske sengene sammen med de medisinske sengene i fire uker. På den måten vil ressursene kunne utnyttes mer hensiktsmessig.

Sykehuset Telemark presiserer at både helsepersonell med kirurgisk kompetanse og med medisinsk kompetanse vil inngå i bemanningen. Utenom ordinær arbeidstid vil overlege i kirurgi være tilgjengelig som tilkallingsvakt/bakvakt. Større kirurgiske inngrep vil under ferieavviklingen bli utført i Skien. Sykehuset Telemark vurderer at behovet for helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten i denne perioden dekkes, og at pasientsikkerheten ivaretas på en god og forsvarlig måte.

Helseforetaket opplyser at ingen av de planlagte endringene på Notodden vil medføre et mer begrenset eller dårligere tilbud, verken for pasienter i akuttmottaket eller overvåkingspasienter. Akuttmottaket vil være åpent både i helger og ferier i hele 2019. Helseforetaket vurderer at behovet for helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten dekkes og pasientsikkerheten ivaretas på en god og forsvarlig måte.

SPØRSMÅL NR. 710

Innlevert 10. januar 2019 av stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen

Besvart 17. januar 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Kan ministeren gi en beskrivelse av det vedtatte mandatet og framdriftsplan for utredning om istandsetting av Tinnosbanen som jernbanedirektoratet skulle ha klar før desember, og vurdere tidsfristen satt for ferdigstilling av utredningen opp mot behovet som er for å raskest mulig ha anbefalingen klar for berørte i skognæringen, reiselivet, kommuner og grunneiere m.fl.?

BEGRUNNELSE:

Et enstemmig Storting har vedtatt i April 2018 at regjeringen skal utrede de samfunnsøkonomiske gevinstene og kostnadene ved istandsetting av verdensarvobjektet Tinnosbanen enten til ren museumsbane eller til en jernbanestrekning som også kan transportere gods og tømmer (Dokument 8:125 S (2017-2018), Innst. 224 S (2017-2018)). I et skriftlig spørsmål til klima- og miljøministeren før jul (Dokument nr. 15:321 (2018-2019) viste jeg til at jeg nylig hadde blitt gjort kjent med rapporten «Utfordringer Tinnosbanen» utarbeidet av banesjef i daværende Jernbaneverket, nå Bane Nord, Bjørn Ståle Varnes. Rapporten er fra 2009/2010. Rapporten viser at strekningen kan utbedres for daglig trafikk og følge standardene som gjelder for dette. Kostnadene er anslått til NOK 29.5 millioner. I summen er også kontaktledningen tatt med.

Disse summene viser da at man kan komme langt med en totalramme på 80 millioner for istandsetting om man ser bort fra E-drift men tar hensyn til prisstigning, litt større forfall på disse årene, etc. Det er viktig at disse tallene og den nevnte rapporten også er med som grunnlag for den utredningen som regjeringen nå gjør om istandsettingen av Tinnosbanen, da det kan vitne om at istandsettingen til kommersiell bane kan være billigere enn antatt.

I sitt svar til meg 19.11.2018 viser Klima- og miljøministeren at det nå er Samferdselsdepartementet som har ansvaret for utredningen og at Jernbanedirektoratet har oppdraget med å utarbeide mandat og framdriftsplan for utredningen. Fristen var satt til 30.november.

Videre skriver ministeren at anbefalingen i hovedutredningen skal vurderes i forbindelse med rulleringen av Nasjonal transportplan.

Da familie- og kulturkomiteen behandlet sak om utredning, var det en enstemmig komite som mente at det hastet med istandsetting. Banen forringes hurtig, dessuten vil UNESCO være opptatt av å få progresjon i forvaltning og formidling av banen når de skal evaluere

verdensarvstatusen om få år. Etter komitereise i Rjukan-Notodden industriarv i sommer, kom det også fram at banen er viktig for å få i gang opplevelsesnæring og turisme i det nye verdensområdet. Det er derfor viktig at man ikke bruker lang tid på utredningen slik at den blir kjent for alle berørte som er avhengig av å vite raskest mulig hvilken banetype som anbefales. Gjelder særlig skognæringen og reiselivet.

Svar:

Med bakgrunn i Stortinget sitt vedtak nr. 646 av 24. april 2018, har Samferdsledepartementet gitt Jernbanedirektoratet oppdraget om å utgreie dei samfunnsøkonomiske vinstane ved å setje i stand Tinnosbanen, enten til ei museumsjernbane eller til ei jernbanestrekning som også kan transportere gods og tømmer. I bestillinga vart Jernbanedirektoratet bede om å oversende forslag til mandat og framdriftsplan før 30. november 2018. Som utgangspunkt for framdriftsplanen skulle direktoratet leggje til grunn at eventuelle tiltak må kunne bli vurdert i samband med rulleringa av Nasjonal transportplan.

Jernbanedirektoratet oversendte sitt forslag til mandat den 29. november. Her skisserar direktoratet korleis dei ser for seg å løyse utgreiingsoppdraget. Hovudproduktet frå utgreiinga vil vere å framskaffe eit beslutningsgrunnlag for å kunne avgjere om Tinnosbanen bør/må

ivaretaast gjennom kombinert bruk (turisttrafikk med museumsmateriell og godstrafikk), som eige museumsanlegg med turisttrafikk, eller at dagens praksis vert vidareført.

For å kunne vurdere dette legg Jernbanedirektoratet opp til å utgreie følgjende tema:

- Ei klargjering av forpliktingar knytte til verdsarvstatus og vern
- Tydeleggjering av marknadspotensialet for turisttrafikk og godstrafikk (vinstar)
- Oversikt over naudsynte tiltak og tilhøyrande kostnad for opprusting av banen til:
 - Kombinert bruk
 - Museums- og/eller turisttrafikk
 - Minimale tiltak for å oppretthalde verdsarvstatusen/vernekrav
- Vurderingar av samfunnsvinstar for dei tre alternativa, samt nullalternativet (å vidareføre dagens praksis)

I utgreiinga vil kulturminnelova, museumsbanelova, forskrift om freding av Tinnosbanen og forvaltningsplanen for Tinnosbanen leggje føringar for arbeidet. Pros-

jektet vil også ha grenseflater mot andre utgreiingar og prosjekt, som arbeidet med utgreiing av tømmerterminal i Midt-Telemark, Jernbanedirektoratet sitt NTP-arbeid og ei utgreiing om turist- og fjerntogreiser som vert gjennomført i Jernbanedirektoratet.

Direktoratet har skissert ein framdriftsplan der den endelege sluttrapporten er forventa å vere klar i oktober 2019.

Eg vurderar forslaget til mandat til å svare godt på dei føresetnadene som følgjer av Stortinget sitt vedtak. Sidan prosjektet ikkje ligg inne i den inneverande transportplanen, er det naudsynt at ei prioritering av dette tiltaket blir vurdert opp mot alle andre tiltak på jernbaneområdet. Eg er dermed nøgd med at framdriftsplanen legg til rette for at spørsmålet om istandsetting kan bli håndtert som ein del av rulleringa av NTP, og stiller meg bak det foreslåtte mandatet for arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 711

Innlevert 10. januar 2019 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 17. januar 2019 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Synes finansministeren det er et problem at det siden 2014 ikke har blitt samlet inn tilstrekkelig datagrunnlag for å publisere arvestatistikk, og hva er hennes planer for å sørge for en kunnskapsbasert offentlig debatt ved at slik statistikk blir innhentet og publisert?

BEGRUNNELSE:

Høstens skattelister og den årlige oversikten fra bladet Kapital slo nok en gang fast at en stor andel av landets aller rikeste personer er arvinger. Det vitner om at en liten gruppe familiedynastier med milliardformuer for lengst har etablert seg på toppen av det norske samfunnet.

En opplyst og faktabasert debatt om forskjellene i makt og formue i Norge krever at mest mulig relevant statistikk er tilgjengelig for offentligheten. Men som en konsekvens av at arveavgifta ble fjernet av regjeringa fra og med 2014 har heller ikke Statistisk Sentralbyrå lenger publisert statistikk over mottatt arv og gaver. Finansdepartementet oppgir også at dette medfører at det ikke lenger er mulig å beregne proveny- og fordelings effekter av ulike forslag til modeller for skatt på arv. Det er derimot fortsatt slik at mottakere skal føre opp arv og gaver over 100.000 kroner i skattemeldingen. Dette ble gjort av snaut 40.000 personer i 2016, viser tall Rødt har innhentet fra Skattedirektoratet. Det er per i dag uklart i hvor stor grad de innrapporterte tallene blir kvalitetssikret og kontrollert.

Svar:

Etter statistikkloven § 2-1 er beslutningen om å utarbeide offisiell statistikk lagt til Kongen. Gjennom kongelig resolusjon er denne beslutningsmyndigheten delegert til Finansdepartementet, som har delegert den videre til Statistisk sentralbyrå, med unntak av omfattende og ressurskrevende undersøkelser som krever særskilt budsjettbehandling. Se forskrift 13. februar 1990 nr. 1228. Hovedregelen er altså at det er Statistisk sentralbyrå selv som fatter beslutningen om å opprette eller legge ned en statistikk.

Arveavgiften ble avvirket fra 2014. Arveavgiftsstatistikk bortfalt som følge av dette. Siste statistikk over arveavgiften kom i 2015 for året 2013.

Avviklingen av arveavgiften har lettet likviditetsbelastningen ved generasjonskifte og vært en stor forenkling. Arveavgiftsregelverket var unødvendig komplisert og omfattende både for skatteyteren og myndighetene. Det har ikke vært aktuelt å opprettholde samme rapporteringskrav uten en arveavgift. På den annen side er jeg enig i at arvestatistikk er viktig for å kunne gi et samlet bilde av inntekts- og formuesforholdene i samfunnet.

Rapporteringskravet i dag er at arv og gaver over 100 000 kroner skal oppgis årlig i skattemeldingen. Hovedformålet med denne rapporteringen er at Skatteetaten skal få en oversikt over de skattepliktiges økonomiske forhold i løpet av ett år og som en forklaringsvariabel til store endringer i inntektsbildet eller formuesposisjonen.

I NOU 2018: 7 Ny lov om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå foreslår Statistikklovutvalget at det innføres et nasjonalt program for offisiell statistikk. Utvalget foreslår at det i statistikkprogrammet blant annet skal

bestemmes hvilke statistikker som skal produseres, og at

programmet skal fastsettes av Kongen i statsråd. Forslagene er under vurdering i Finansdepartementet.

SPØRSMÅL NR. 712

Innlevert 10. januar 2019 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol

Besvart 23. januar 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Hva har helseministeren gjort for å følge opp Kvinnslandsutvalgets anbefalinger om primærhelsetjenestekompetanse i helseforetakenes styre generelt, og i Helse Sør-Øst spesielt?

BEGRUNNELSE:

I NOU 2016:25 "Organisering og styring av spesialisthelsetjenesten" skriver utvalget følgende om helseforetaksstyrene på side 210: «Kunnskap om primærhelsetjenesten er viktig kompetanse i styrene, særlig i et samhandlingsperspektiv. Per i dag er det eieroppnevnte styremedlemmer som har kommunal tilknytning (bl.a. kommunelege, fastlege, kommunalsjef, rådmann, ordfører) i 11 av 20 helseforetaksstyrene. Utvalget mener at samhandlingsperspektivet bør styrkes og at det derfor bør være et krav om at alle styrene har medlemmer med kunnskap om primærhelsetjenesten.» utvalget tilrår at det gjøres endringer i vedtektene som innebærer at det går fram at de eieroppnevnte styremedlemmene bør velges slik at styremedlemmene samlet sett har helsefaglig kompetanse, kompetanse om primærhelsetjenesten, forvaltnings- og samfunnskompetanse og tilknytning til universitets- og høyskolesektoren.

I forbindelse med de regionale utviklingsplanene for helseforetakene har det kommet kritikk mot prosessen knyttet til manglende forståelse for samhandlingsperspektivet. Oppgaver og ansvar forventes overført til kommunene uten at disse opplever å få være med på å legge premissene. Dette er et av flere eksempler på at samhandlingsreformen enda ikke er gjennomført i praksis i helsetjenesten. I arbeidet med ny Nasjonal helse- og sykehusplan har statsråden en god anledning til å sørge for å ta ansvar for å få samhandlingsarbeidet på rett spor igjen.

Svar:

De regionale helseforetakene forvalter viktige samfunnsoppgaver og store ressurser på vegne av fellesskapet. Sty-

rene for de regionale helseforetakene består av både eieroppnevnte styremedlemmer og styremedlemmer valgt av og blant de ansatte. Styrene skal sørge for at virksomheten oppnår de målene som er satt og samtidig drive kostnadseffektivt. Det er derfor viktig at styrene settes sammen slik at de samlet sett har en kompetanse som står i forhold til de oppgavene styret har og de utfordringene helseforetaket står overfor. Styrenes sammensetning skal bidra til at styrene kan balansere ulike interesser og ta en aktiv rolle for å drive og utvikle spesialisthelsetjenesten i tråd med nasjonal helsepolitikk. Jeg har en klar forventning til styrene om at de legger opp sitt arbeid slik at de gjennom gode prosesser sørger for å utveksle nødvendig kunnskap og informasjon med relevante interessenter, blant annet gjennom samhandling med kommunene.

Kvinnslandsutvalgets anbefalinger i I NOU 2016:25 "Organisering og styring av spesialisthelsetjenesten" er fulgt opp bl.a. gjennom omtale i prop. 1 S (2017-2018). Behovet for kompetanse om primærhelsetjenesten blir tatt med i vurderingen når styrene i regionale helseforetak og helseforetak velges. Det gjøres en helhetlig vurdering av styrets sammensetning i det enkelte tilfelle, hvor behov for ulike typer kompetanse, erfaring og mangfold veies opp mot hverandre.

I alle styrer er det personer med erfaring og/eller kompetanse fra kommunesektoren. I styret for Helse Vest RHF er nestleder Tone Berntsen Steinsvåg helsesjef i Hauge-sund kommune. I styret for Helse Midt-Norge RHF sitter styremedlem Liv Stette som er rådmann i Ålesund kommune. I styret for Helse Nord RHF sitter Kari Jørgensen som er kommuneadvokat i Alta kommune. I styret for Helse Sør-Øst har ingen av medlemmene per tiden en direkte tilknytning til kommunesektoren. Kompetanse om primærhelsetjenesten er likevel ivaretatt blant annet gjennom styremedlem Sigrun Vågång, nå arbeids- og velferddirektør, tidligere administrerende direktør i kommunesektorens organisasjon, KS.

SPØRSMÅL NR. 713**Innlevert 11. januar 2019 av stortingsrepresentant Lise Christoffersen****Besvart 15. januar 2019 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara****Spørsmål:**

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap offentliggjorde 2. januar 2019 at 39 personer omkom i brann i 2018, en økning fra 2017 med 13 ofre. I tillegg kommer samfunnsmessige tap i form av materielle skader. Forebygging krever at man på solid faglig grunnlag kan avdekke direkte og bakenforliggende årsaker.

Er beredskapsministeren i gang med å utrede behovet for en fast brannkommisjon, og når kan Stortinget i så fall vente å få seg forelagt et forslag om å opprette en slik kommisjon?

BEGRUNNELSE:

Undertegnede deltok, som stortingsrepresentant i arbeids- og sosialkomiteen fra Buskerud og Drammen, den 9. november 2018 på 10-årsmarkeringen av den tragiske brannen i Stasjonsgata i Drammen, der sju polske arbeidere mistet livet. Ingen er i ettertid stilt til ansvar, med unntak av en av beboerne, som seinere er frikjent. I forbindelse med markeringen tok jeg til orde for bedre tilsyn, forebygging, mv., blant annet på bakgrunn av utsagn fra gjestearbeidere, som kunne fortelle at ingenting er forbedret i løpet av de ti årene som er gått.

I etterkant av markeringen ble jeg kontaktet av Brannfaglig Fellesorganisasjon, som viser til sitt mangeårige engasjement og kontakt med skiftende regjeringer for etablering av en fast brannkommisjon. Dette er en bransjeorganisasjon med stor faglig kompetanse. Deres hovedpoeng er at dagens system for granskning og etterforskning av branner ikke holder faglige mål. Undersøkelsene og etterforskningen kartlegger bare den direkte årsaken til hver enkelt brann, uten å gå inn på bakenforliggende årsaker. Avdekking av sistnevnte er spesielt viktig når det gjelder innretningen av det forebyggende arbeidet mot brann, både i privatboliger og næringsbygg.

Spørsmålet om en fast brannkommisjon har vært tema helt siden St. Meld. nr. 35 (2008-2009) Brannsikkerhet - Forebygging og brannvesenets redningsoppgaver. Måltrettet satsing på forebygging var Stoltenberg II-regjeringens hovedstrategi for å forhindre og redusere konsekvensene av branner. Denne strategien er bekreftet under Solberg-regjeringen, der skiftende statsråder har vært positive til initiativet fra Brannfaglig Fellesorganisasjon om å opprette en fast brannkommisjon, men uten at dette foreløpig har ført fram. Det vises i den forbindelse til det siste svaret fra sittende statsråd av 26. november 2018 på en henvendelse av 5. juli 2018. Statsråden viser der til

at han vil komme tilbake til forslaget om en fast brannkommisjon "på et senere tidspunkt, og etter at spørsmålet er grundig utredet". Spørsmålet ovenfor gjelder derfor - er en slik utredning i gang, og hva betyr "på et senere tidspunkt"?

Vi har lenge hatt Statens havarikommisjon for transport. En fast og uavhengig brannkommisjon kunne relativt enkelt vært etablert etter samme modell, uten lange forutgående utredninger.

Formålet bør være å spare enkeltmennesker og samfunn for store lidelser og kostnader gjennom å avdekke de bakenforliggende årsakene til branner, ikke bare den direkte årsaken i hvert enkelt tilfelle - dette for å kunne iverksette tilstrekkelige forebyggende tiltak gjennom informasjon og endringer i veiledninger, normer, forskrifter og lovverk. Det kunne også styrket den pågående kampanjen i regi av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap - "Du er en del av Norges beredskap". Kunnskap om hva hver og en av oss kan gjøre for å forebygge branner, enten vi er privatpersoner eller næringsdrivende, vil være et viktig bidrag til denne kampanjen.

Svar:

De siste ti årene har i gjennomsnitt 47 personer omkommet i brann hvert år. De siste fem årene har det i gjennomsnitt omkommet 39 personer i brann hvert år. Kunnskap om branner er viktig for å videreutvikle og styrke det brannforebyggende arbeidet og beredskapen og håndteringen av branner. I dag får vi denne kunnskapen gjennom blant annet etterforskning, granskning, evalueringer, undersøkelser, forskning og tilsyn.

Basert på denne kunnskapen vet vi for eksempel at personer i såkalte utsatte risikogrupper, som eldre og pleietrengende, personer med nedsatt funksjonsevne og rusmisbrukere, er spesielt utsatt for å omkomme i brann. Videre har personer over 70 år fire til fem ganger høyere risiko for å omkomme i brann enn resten av befolkningen, og ni av ti som omkommer i brann omkommer i egen bolig. Forskrift om brannforebygging, som trådte i kraft i 2016, gir derfor brann- og redningsvesenene en plikt til å ha spesiell oppmerksomhet på utsatte grupper i kommunen som har en særlig risiko for å omkomme i eller bli skadet av brann. Forskriften gir samtidig brann- og redningsvesenene større frihet enn tidligere til å bruke de forebyggende ressursene der behovet er størst, og til å sette inn målrettede tiltak overfor de gruppene som er mest utsatt for brann. I 2017 publiserte Direktoratet for

samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) og Helsedirektoratet veilederen «Samarbeid mellom kommunale tjenesteytere om brannsikkerhet for risikoutsatte grupper».

I 2015 ble brann- og eksplosjonsvernloven endret og brann- og redningsvesenene fikk en plikt til å evaluere hendelser for å sikre kontinuerlig læring og forbedring av det forebyggende og beredskapsmessige arbeidet. Sentrale myndigheter gjennomfører også egne evalueringer når det er behov for ytterligere kunnskap enn den som fremkommer ved etterforskning. For eksempel ble det gjennomført en evaluering av brannen i næringsbygget BASA-Huset i Tønsberg 23. juli 2015. I evalueringen kom det blant annet frem at det var behov for informasjonsmateriell rettet mot bygningseiere, og veilederen «Systematisk sikkerhetsarbeid for bygningseiere» ble derfor publisert i 2017. Statens havarikommisjon for transport (SHT) gransker på sin side ulykker og hendelser innenfor bane, luft, sjø og vei, inkludert branner i tunnel, på vei og bane.

I 2016 ble en ny rapporteringsløsning for brann- og redningsvesenets oppdrag og årlige melding til DSB (BRIS) tatt i bruk. Formålet med BRIS er blant annet å gi brann- og redningsvesenene et grunnlag for å drive effektivt forebyggende arbeid og utvikle beredskapen, og å gi statistikk og kunnskap til befolkningen som kan brukes til å forebygge branner og ulykker.

Sentrale myndigheter har en rekke virkemidler for å skaffe til veie kunnskap om branner. En brann kan imidlertid få store konsekvenser for både liv og materielle verdier og det er nødvendig å se nærmere på ulike tiltak som kan bidra til å forebygge og begrense konsekvensene av branner. Det pågår nå arbeid for å sikre et enda bedre brann- og redningsvesen enn vi har i dag, og som legger til rette for større fag- og kompetansemiljøer innen blant annet forebygging, evaluering og etterforskning. Behovet for en brannkommisjon vil bli grundig vurdert i oppfølgingen av en fremtidig ny struktur for brann- og redningsvesenet. Det er dermed for tidlig å angi nøyaktig når spørsmålet om en fast brannkommisjon vil være ferdig utredet.

SPØRSMÅL NR. 714

Innlevert 11. januar 2019 av stortingsrepresentant Lise Christoffersen

Besvart 16. januar 2019 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

Nav melder om kraftig nedgang i mottakere av arbeidssavklaringspenger etter innstrammingene fra 2018. Interne varslinger i Nav tyder på at innstramminger (også i forlengelse etter § 11-10) alt hadde foregått internt i etaten før Stortinget gjorde sitt vedtak, men uten at Stortinget kjente til det.

Vil statsråden ta et snarlig initiativ til å vurdere om den dramatiske nedgangen i antall personer på AAP, herunder på unntak etter § 11-12, 2. ledd, kan ha sammenheng med at lovendringene har fått en sterkere virkning enn forutsatt?

BEGRUNNELSE:

Da Stortinget slo sammen tre midlertidige stønader i trygden til AAP, var formålet todelt - raskere avklaring til uføretrygd for dem det var rett for, bedre oppfølging/individuell plan med tilgang til alle statlige/kommunale tiltak for de øvrige i inntil fire år, med mulighet for forlengelse ved behov. Reformen skulle være til brukernes beste. To forhold tydet tidlig på at praksis ikke ble som Stortinget

forventet - ingen midlertidig økning i tilgang av nye uføre, samt en opphopning av personer på AAP uten avklaring fram mot 1. mars 2014. Fra 2016 har det kommet stadig flere meldinger fra brukere om strengere praksis m.h.t. forlengelse etter unntaket i daværende § 11-10. Flere mister AAP uten ferdig avklaring og henvises til sosialhjelp eller privat forsørging. Dette er ikke i tråd med Stortingets intensjoner da AAP ble vedtatt.

Jeg har stilt flere spørsmål til statsråden om hva dette gapet mellom intensjon og resultat kan skyldes. 20. januar 2017 avkreftet statsråden at det hadde vært en innskjerping i bruken av unntaksbestemmelsen i § 11-10 om mulig forlengelse. Det hadde ifølge statsråden ikke skjedd endringer, verken i lov, forskrift, rundskriv eller praksis. 20. desember 2018 svarer statsråden videre at nedgangen i antall personer på unntaksbestemmelsen fra 2016 til 2017 (før stortingsflertallets kutt i AAP-perioden til tre år) skyldes at flere er blitt ferdig avklart.

Et internt varsel undertegnede har fått tilgang til, viser en annen virkelighet. Der framgår det at det allerede tidlig i 2017 ble varslet internt i Nav om at det var i ferd med å skje en innstramming i bruken av unntaket i § 11-10, som

i tid sammenfalt med en intern omorganisering i Nav fra 2016, da forvaltning av AAP ble omorganisert fra 20 til seks enheter. Varselet viser til at en innstramming i praktiseringen av unntaksbestemmelsen skjedde i enkelte AAP-enheter etter en rundskrivsendring i 2016, og at § 11-10 hadde vært tema i februar 2017. Varselet henviser til praksisendring i strid med legalitetsprinsippet, intensjonen i regelverket og Arbeids- og sosialdepartementets instruks til Nav av 1. januar 2017, punkt 2.1.1 fjerde avsnitt, der direktoratet pålegges å varsle departementet dersom etaten ønsker å endre praksis på områder som er av prinsipiell betydning, og som kan få politiske og/eller økonomiske konsekvenser. Statsrådets svar til undertegnede i Dok. 15:545 (2016-2017) viser til at direktoratet opplyser at det ikke har vært endringer i etatens rundskriv, mens varselet sier det motsatte.

Dette varselet stiller statsrådets svar i Dok. nr. 15:545 (2016-2017), Dok. nr. 15:605 (2018-2019), Dok. nr. 15:606 (2018-2019) og Dok. nr. 605 (2018-2019) i et litt annet lys. Det kan tyde på at all relevant informasjon om praktiseringen av regelverket ikke er kommet fram, verken i nevnte svar eller i forbindelse med Stortingets siste innstrammingsvedtak. Det gir i det minste grunnlag for å spørre om Stortinget har vedtatt innstramminger som slår sterkere ut enn forutsatt.

Undertegnede forventer i lys av nevnte varsel en ny vurdering fra statsråden på spørsmålet om hva som er den egentlige årsaken til at et tilsynelatende økt antall brukere av AAP endte opp som uavklarte uten forlengelse etter § 11-10 før de nye reglene fra 1. januar 2018 trådte i kraft. I tillegg forventes et svar på om i hvilken grad en eventuell uautorisert praksisendring i form av innstramminger før 1. januar 2018, også kan ha fått utilsiktede konsekvenser

i form av en strengere praksis enn det som var hensikten med de nye reglene fra 1. januar 2018.

Svar:

Storingsrepresentanten viser til at det skal ha vært interne varslinger i Arbeids- og velferdsetaten som tyder på at det har vært foretatt innstramminger i praktiseringen av regelverket for arbeidsavklaringspenger i etaten også i forkant av at Stortinget vedtok nye regler, og uten at Stortinget er blitt gjort kjent med dette. Det har ikke vært slike innskjerpinger i regelverket, verken på lov- eller forskriftsnivå, før de nye og strengere reglene om varigheten på arbeidsavklaringspenger ble innført fra 1. januar 2018. Arbeids- og velferdsdirektoratet har orientert departementet om de heller ikke har gjort endringer i etatens rundskriv, eller sendt ut annen informasjon som skulle tilsi at praktiseringen av regelverket er blitt skjerpet inn før nytt regelverk trådte i kraft. Arbeids- og velferdsdirektoratet har orientert departementet om at de ikke er kjent med et slikt varsel som det vises til.

Som ledd i moderniseringsprogrammet ble det i 2016 foretatt en spesialisering i ytelseslinja i Arbeids- og velferdsetaten, der forvaltningen av arbeidsavklaringspenger gikk fra å bli behandlet i alle fylker til å bli behandlet i seks enheter. Direktoratet har presisert overfor departementet at denne omleggingen ikke innebar noen innskjerping, men den kan ha bidratt til å sikre at alle enheter forvaltet ytelsen i tråd med det til enhver tid gjeldende regelverk. Jeg viser for øvrig til svaret jeg ga representanten i dok. 15:545 (2016-2017).

Det nye regelverket har bare har virket en kort stund. Jeg har foreløpig ingen planer om å vurdere eventuelle justeringer i regelverket før vi har mer erfaringer med endringene som ble innført for et drøyt år siden.

SPØRSMÅL NR. 715

Innlevert 11. januar 2019 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 18. januar 2019 av næringsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

Jeg viser til svar på spm. nr. 665.

Hvordan er planene om aktiv bruk av avgifter, støt-teordninger og FOU-tilskudd med målsetting å bidra til at større del av restmassene får en bedre håndtering enn bare deponi, og er det slik at det vil bli etablert retning-

slinjer som kan medføre direkte pålegg om bruk av restmasser fra gruveindustrien?

Svar:

Som jeg viser til i mitt svar på spørsmål 655 vil jeg understreke at selv om avfallsmengden minimeres og virksom-

heten klarer å gjenvinne og/eller selge noe av overskuddsmassene for gjenvinning, vil det ofte oppstå betydelige mengder mineralavfall. Å finne markeder for overskuddsmasser vil være et viktig bidrag for å øke verdiskapingen og redusere behovet for deponering.

Utvalget som har evaluert mineralloven viser til flere, mulige lovendringer. Vi vurderer nå hvordan vi skal følge opp innstillingen fra utvalget. Det er imidlertid for tidlig å si noe konkret om oppfølgingen av enkeltpunkter.

Regjeringen er opptatt av å redusere mengden og øke gjenvinningen av alle typer avfall, og vil stimulere til videre teknologiutvikling og grønn innovasjon. I statsbudsjettet for 2019 er det bevilget mer enn 9,7 mrd. kroner til næringsrettet forskning og innovasjon over Nærings- og fiskeridepartementets budsjett. Blant virkemidlene vi har styrket, er det flere bredt innrettede ordninger som er relevante i denne sammenhengen, blant annet skattefradrag gjennom Skattefunn og prosjektmidler fra Forskningsrådet. Gjennom EUs virkemidler har norske bedrifter også

gode muligheter for å søke finansiering til grønn teknologiutvikling – alene eller i samarbeid med andre.

Jeg er åpen for gode forslag til hvordan vi kan få en bedre ressursforvaltning. Det inkluderer tiltak for å redusere omfanget av restmasser fra mineralvirksomhet. Her mener jeg vi skal ha en klar forventning til mineralnæringen om å ta ressursperspektivet på alvor, f.eks. ved å forsøke å finne alternativ bruk for restmasser. Gjennom forsknings- og innovasjonsvirkemidlene gir vi også næringen verktøy den kan bruke, men den må selv ta ansvar for konkrete prosjekter. Når det er sagt, vil jeg også understreke at jeg opplever at mineralnæringen legger vekt på dette.

Regjeringen har en positiv holdning til mineralutvinning og vil legge til rette for stabile rammebetingelser, ny aktivitet og gode løsninger for deponering. Eventuelle nye tiltak for bedre og mer effektiv ressursforvaltning må utformes innenfor denne rammen.

SPØRSMÅL NR. 716

Innlevert 11. januar 2019 av stortingsrepresentant Sverre Myrli

Besvart 18. januar 2019 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for at statsansatte skal kunne bestille togreiser like enkelt som de i dag kan bestille flyreiser og leiebiler?

BEGRUNNELSE:

Universitetene og høgskolene har som mål å være klimanøytrale og oppfordrer alle om å reise miljøvennlig. Men tog kan ikke bestilles i reiseportalene til 166 000 statsansatte. G Travel tok i fjor over som en av statens leverandører for reiselivstjenester og fikk dermed hand om 45 prosent av reisene i staten. Kontrakten har en verdi på 1,3 milliarder kroner. I portalen kan statens ansatte bestille fly, hotell og leiebil, men altså ikke togbilletter. Reisebyrået peker på NSB. NSB peker på Entur AS. I en oppsplittet jernbanesektor peker direktørene på hverandre.

Svar:

Med virkning fra 1. januar 2018 inngikk Difi/Statens innkjøpscenter (Difi) avtale på levering av reisebyråtjenester

på vegne av 186 statlige virksomheter i sivil sektor. Disse virksomhetene har til sammen om lag 150 000 ansatte. Etter en konkurranse ble avtalen tildelt to leverandører som deler virksomhetene mellom seg. Leverandørene er Egenzia Norway AS og G Travel Norge AS. Det kom inn totalt 5 tilbud i konkurransen. (Forsvaret og virksomheter som sonderer under Sykehusinnkjøp HF har egne avtaler.)

Avtalen på reisebyråtjenester omfatter selve formidlingstjenesten, og ikke avtaler på tog, hotell, leiebil, flyreiser etc. Ved forberedelse til konkurransen om å levere reisebyråtjenester ble det gjennomført dialog med markedet. Denne dialogen avdekket at det kun var én leverandør på det norske markedet som kunne levere en reisebyråportal med mulighet for å bestille reiser med NSB. Med bakgrunn i dette ble det besluttet at det ikke skulle være et absolutt krav med en slik mulighet, men i tilbudsevalueringen ble det gitt ekstra uttelling for slik mulighet. Dette ga ikke tilstrekkelig utslag til at denne leverandøren ble valgt.

De to leverandørene på reisebyråtjenester har i dag ikke integrert mulighet til å bestille reiser med NSB. Bakgrunnen for dette er tekniske utfordringer med integrasjonen. Det er imidlertid lagt til rette for bestilling av tog i

begge portalene gjennom lenke til NSBs nettsider og manuelle rutiner.

Difi jobber for tiden med en helhetlig kategoristrategi for reiseområdet. Denne kategoristrategien vil munne ut i prioriterte tiltak. Tiltakene vil omhandle hvilke avtaleområder som egner seg for statlige fellesavtaler og forslag til andre grep staten kan gjøre, som en stor aktør i reisemarkedet. I arbeidet er det fokus på miljøvennlige reisealternativer, herunder tog og buss. Det har vært gjen-

nomført dialogmøter med reisebyråleverandører, og det vil bli gjennomført møter med blant andre Entur, NSB, Flytoget og NHO Transport. Her vil Difi utøve press for å gjøre det like enkelt å bestille togbilletter som andre reisetjenester. Dialogmøtene med reisebyråleverandørene vil bli fulgt opp for å forberede aktørene på at fremtidige konkurranser på reisebyrå tjenester vil kreve integrasjon mot andre reisealternativer enn fly og leiebil, slik status er i dag, eksempelvis tog, buss, drosje.

SPØRSMÅL NR. 717

Innlevert 11. januar 2019 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen

Besvart 18. januar 2019 av barne- og likestillingsminister Linda C. Hofstad Helleland

Spørsmål:

Hvilken utredning ligger til grunn for denne omorganiseringen og utflyttingen, og hvorfor involveres ikke Stortinget i beslutningen, f.eks. i den varslede stortingssmeldingen om forbrukerpolitikk som ventes ila våren?

BEGRUNNELSE:

All klagebehandling, som til nå har vært delt mellom flere etater, skal samles hos Forbrukertilsynet, mens Forbrukerrådet blir rendyrket som interesseorganisasjon. Ansatte i Oslo flyttes til Skien.

Svar:

Det er viktig for regjeringen å videreutvikle offentlig forvaltning for å sikre at den er effektiv, resultatorientert og moderne. For å få et mer slagkraftig forbrukerapparat med tydeligere rollefordeling, har regjeringen besluttet å samle behandlingen av forbrukerklager i Forbrukertilsynet, og å rendyrke Forbrukerrådet som forbrukernes interesseorganisasjon. Som ledd i denne omorganiseringen overtar Forbrukertilsynet Forbrukerrådets nåværende kontorer i Tromsø, Stavanger og Skien. Tilsynsvirksomheten flyttes fra Oslo til Grenlandsområdet.

I dag har Forbrukerrådet en uheldig dobbeltrolle: På den ene siden driver rådet påvirkningsarbeid for å ivareta forbrukernes interesser. På den annen side skal de tilby nøytral mekling i klagesaker mellom forbruker og næringsdrivende. Dobbelrollen kan svekke Forbrukerrådets legitimitet. Ved å rendyrke rollen som interesseorganisasjon, vil Forbrukerrådet stå sterkere i arbeidet med å kjempe for forbrukernes rettigheter. Omorganiseringen

bidrar også til økt samordning og mindre dobbeltarbeid i behandlingen av forbrukerklager.

Spørsmålet om omorganisering av forbrukerapparatet har vært utredet flere ganger. I NOU 2010: 11 Nemndsbehandling av forbrukertvister ble klagetilbudet for forbrukerklager utredet av et utvalg med representanter blant annet fra Forbrukerrådet og Forbrukertilsynet (daværende Forbrukerombudet). Et enstemmig utvalg anbefalte at klagesaksbehandlingen i Forbrukerrådet ble skilt ut og plassert i Sekretariatet for Markedsrådet og Forbrukerklageutvalget. Begrunnelsen var at dagens oppgavefordeling innebærer en unødvendig dobbeltbehandling ved at både Forbrukerrådet og sekretariatet behandler samme sak i to omganger. Det ble også pekt på at det var problematisk for Forbrukerrådet å kombinere rollen som interesseorganisasjon for forbrukere og saksforberedende organ for Forbrukerklageutvalget.

Hensiktsmessigheten av dagens organisering er også vurdert av Direktoratet for forvaltning og ikt (Difi). I rapporten 2015:4 Gjennomgangen av det statlige forbrukerapparatet konkluderte Difi med at virksomhetene på forbrukerområdet oppnår gode resultater hver for seg, men at forbrukerapparatet samlet sett fremstår som fragmentert og lite kostnadseffektivt. Videre vurderte Difi at kombinasjonen av interessepolitiske og forvaltningsmessige oppgaver var uryddig, og svekket Forbrukerrådets legitimitet. På denne bakgrunn anbefalte Difi å skille interesseorganrollen fra ansvaret for klagebehandlingen og at forvaltningsoppgavene på forbrukerfeltet ble samlet i et felles organ under BLD.

Rapporten ble sendt på høring i juni 2015. Difis anbefaling om å skille Forbrukerrådets forvaltningsmessige virksomhet fra den interessepolitiske virksomheten fikk

støtte fra et flertall av høringsinstansene. I tillegg til Forbrukertilsynet og Norges automobilforbund (NAF), var en rekke forvaltningsorganer, departementer og bransjeorganisasjoner positive til et skille. Flere høringsinstanser var også enige med Difi i at myndighets- og forvaltningssoppgavene bør samles i et felles organ under BLD.

Beslutningen om flytting av Forbrukertilsynet til Grenlandsområdet er tatt på bakgrunn av regjeringens

ønske om å legge til rette for vekst og utvikling i hele landet og viktigheten av en mer balansert lokalisering av statlige arbeidsplasser.

Saken vil bli omtalt i stortingsmeldingen om forbrukerpolitikken og i relevante budsjettproposisjoner fremover.

SPØRSMÅL NR. 718

Innlevert 11. januar 2019 av stortingsrepresentant Sandra Borch

Besvart 24. januar 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Politiet har tatt til ordet for at de ønsker egen kjøreforskrifter for Nord-Norge.

Har Statsråden vurdert å innføre en slik forskrift?

BEGRUNNELSE:

Farlige vogntog på veiene i nord er et problem som bare vokser. Det går knapt en dag uten at trailere står fast og sperrer E6, E8 eller E10, viktige ferdselsårer i Nord-Norge. Årsaken er som regel at de er dårlig skodd og utstyrt for å ferdes på glatte vinterveier. Svært mange av disse er utenlandske kjøretøy.

Dessverre er denne tungtransporten også involvert i alvorlige ulykker. Sist mandag gikk det galt igjen. En latvisk trailer fikk sleng på hengeren, som skled over i motgående kjørebane. Nå ligger en ung mann livstruende skadd på UNN etter sammenstøtet. Med rette er folk i nord fortvilet over situasjonen, og flere forteller at de frykter å møte på vogntog på veien.

Svar:

Nord-Noreg har hatt store utfordringar med utforkøyringar, fastkøyringar og alvorleg hendingar med vogntog i vinter. Eg er oppteken av å betre trafikkforholda vinterstid, og følgjer situasjonen nøye. Vintersesongen i Nord-Noreg er lang, noko som allereie er tatt høgde for i gjeldande regelverk. I forskrift om bruk av kjøretøy stilles det mellom anna krav til bruk av vinterdekk og kjetting i ein lengre periode enn elles i landet.

Det skal vere trygt å ferdist i trafikken heile året, og eg har eit sterkt fokus på å få vogntog som skaper farlege situasjonar bort frå norske vinterveger. Ein grunnleggjande

regel er at kjøretøyet skal være sikra tilstrekkeleg veggrep for føret. Dette er primært sjåføren sitt ansvar. I den samanheng er krav til dekkutrusting, vintersjåførkompetanse og myndigheitskontroll viktige verkemiddel.

Regjeringa har gjennomført ei rekkje tiltak mot dårleg skodde vogntog dei siste åra. Strengare krav til dekk og utstyr blei innført frå vintersesongen 2013/2014. Mellom anna er det krav til særskilt merka vinterdekk på alle akslar på tunge kjøretøy og tilhengarane deira. Merkinga synleggjer at dekk skal ha eigenskapar som sikrar betrygning på is, snø og slaps. Det har vore fleire sakar i media om at dekk som er merka i etter regelverket likevel ikkje er gode nok. Til det vil eg presisere at det ikkje åleine er avgjerande om dekk er merka med for eksempel M+S. Sjølv om dekk er merka korrekt vil dei bli utsett for slitasje gjennom brukstida som kan påverke kvaliteten. Ved kontroll langs veg vil vegvesenet sine kontrollørar difor fokusere på dekk sine kvalitetar og eigenskapar framfor sjølve merkinga. Vegvesenets kontrollpersonell har gjennomgått særleg opplæring i kontroll av dekkutrustinga på tunge kjøretøy. Dersom kontrollpersonellet avdekkjer at dekk, trass korrekt merking, ikkje er egna for køyring på vinterføre vil dei påleggje sjåføren å montere kjetting eller i alvorlege tilfelle, gje kjøretøyet bruksforbod. I lys av ulykkene den siste tida, vil eg likevel sjå på moglegheitene for å skjerpe krava til vinterdekk ytterlegare. Eg har difor gitt vegvesenet i oppdrag å føreslå strengare krav til vinterdekk for tunge kjøretøy. Formålet med ei slik skjerping er å styrke trafikktryggleiken og framkjømda på norske vintervegar.

Regjeringa har hatt ein kraftig satsing på utekontrollverksemda for å redusere trafikkproblem forårsaka av tunge kjøretøy. I vintersesongen fokuserer Statens veg-

vesen særleg på kontroll av dekk, kjetting og bremsar for å hindre ulukker og at tunge køyretøy køyrer seg fast.

I lys av dei alvorlege ulukkene med tungbil denne vinteren, har Statens vegvesen intensivert kontrollinnsatsen i Nord-Noreg. Som eit strakstiltak har eg òg bede Statens vegvesen om å styrke kontrollverksemda ytterlegare, ved å omlokalisere kontrollressursar til utsette område. Tollmyndigheitene har fått delegert myndigheit til å kontrollere vinterdekk, og har òg intensivert kontroll av dekk- og kjettingutrusting på grenseovergangane i nord. Strakstiltaka gjer det mogleg å luke ut trafikkfarlege vogn- tog i langt større grad, samt at dei bidrar til å skjerpe fokus på riktig dekk-, kjetting- og bremseutrusting hos sjåførane og bestillar av transporttenestene.

Avslutningsvis vil eg nemne at vi over lengre tid har jobba systematisk opp mot EU for å få på plass styrka krav

til kompetanse for utanlandske sjåførar til å køyre på vinterføre. Dette har vi no vunne fram med. Yrkessjåførdirektivet er revidert, og frå 2020 vil det bli stilt styrka krav til sjåførane sin kompetanse til køyring under ekstreme vêrforhold. Dette vil bidra til å betre forholda på norske vinterveger, saman med dei andre tiltaka vi alt har gjennomført.

Sjølv om det er gjort, og gjerast, ein stor innsats for å betre trafikktryggleiken vinterstid, kjem vi ikkje bort frå at Noreg har eit omfattande vegnett, og ofte svært krevjande vær- og føreforhold. Vi vil difor ha ei konstant utfordring i å takle dette på best mogleg måte. Eg tek denne utfordringa svært alvorleg og vurderer fortlaufande moglegheiter for å sette i verk tiltak som ytterligare kan styrke trafikktryggleiken på norske vinterveger.

SPØRSMÅL NR. 719

Innlevert 11. januar 2019 av stortingsrepresentant Sandra Borch

Besvart 18. januar 2019 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

Hvordan vil utdanning og kompetanseheving på mobiliserbart personell tiltenkt 2. bataljon gjennomføres?

BEGRUNNELSE:

Regjeringens anbefaling i Landmaktproposisjonen legger opp til at 2. bataljon omdannes til en mekanisert mobiliseringsdisponert bataljon, hvor avdelingen i det daglige bemannes med nødvendig nøkkelpersonell for å forvalte materiell og de mobiliseringsdisponerte mannskapene.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 11. januar 2019 med spørsmål fra stortingsrepresentant Sandra Borch om hvordan utdanning og kompetanseheving for reservepersonell tiltenkt 2. bataljon vil gjennomføres.

Brigade Nord skal utvikles til å bli en fullmekanisert brigade med tre like mekaniserte manøverbataljoner, med forskjellig oppsettingsgrad. Det innebærer at avdelingene har ulik grad av bemanning i fred. 2. bataljon på Skjold omgjøres fra en infanteribataljon til en mekanisert bataljon, basert på en aktiv reserve. I det daglige vil bataljonen være bemannet med nøkkelpersonell, med ansvar

for å forvalte avdelingens materiell og reservepersonell samt å planlegge repetisjonsøvelser.

Videreutviklingen av verneplikten og førstegangstjenesten, jf. Prop. 2 S (2017–2018), innebærer blant annet at all grunnleggende soldat- og fagutdanning legges til egne utdanningsavdelinger, i regi av Hærens våpenskole. Disse avdelingene vil utdanne personell til både Hæren og Heimvernet, inkludert 2. bataljon. Vernepliktige soldater som blir disponert i 2. bataljon vil i hovedsak ha gjennomført førstegangstjenesten i Hærens avdelinger, som eksempelvis øvrige bataljoner i Brigade Nord og Finnmark landforsvar. I tillegg til fire måneders grunnutdanning, vil soldatene ha 8 eller 12 måneders operativ erfaring i disse avdelingene før de etter endt førstegangstjeneste disponeres til 2. bataljon.

Videre trening og øving vil basere seg på jevnlig repetisjonsøvelser på lik linje med øvrige deler av den aktive reserven. Hvordan dette skal gjennomføres konkret er noe Forsvaret jobber med som del av arbeidet med å gjennomføre vedtakene som er fattet om den videre utviklingen av landmakten.

SPØRSMÅL NR. 720**Innlevert 11. januar 2019 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 18. januar 2019 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Vil regjeringa endre forskrifta for Merkurprogrammet slik at fleire nærbutikkar kan søkje om og få støtte, enten ved å endre avstandskravet eller ved at det kan brukast skjønn?

GRUNNGJEVING:

Viser til at nærbutikken på Grimo i Ullensvang herad tidlegare har fått støtte av Merkurprogrammet. Men etter forskriftsendringa som kom i vår, er denne butikken hindra i å søkje om støtte fordi den ligg nærare ein annan butikk enn kravet i forskrift på 10 km. Næraste butikk er på Utne, 7 km vekke. Men desse butikkane har heilt ulikt kundegrnlag, og det er fleire kilometer utan busetnad mellom butikkane. Det er eit klårt ynskje å få endre krav i forskrift til 5 km eller at ein får høve til å bruka skjønn.

Svar:

Merkur har heilt sidan oppstarten tilpassa regelverket til dei økonomiske rammene som Stortinget har sett. I 2017

var det naudsynt å stramme inn praktiseringa av regelverket for å sikre at løyvinga rakk året ut. Det har dei to siste åra vore ei sterk auke i løyvingane til Merkur-programmet. I saldert statsbudsjett i 2017 og i statsbudsjettet for 2018 og 2019 har det kome vesentleg auke i løyvingane. Vi er no i dialog med Merkur-programmet for å få vurdert om det skal gjerast justeringar i regelverket.

Både departementet og styret for Merkur-programmet vurderer jamleg om det er trong for å justere regelverket.

Styret for Merkur-programmet skal diskutere avstands- og omsettingskrav knytt til støtteordningane for daglegvarebutikkar i distrikta på sitt strategimøte i starten av februar i år. Deretter gir styret ei tilråding til Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Det er ei klar målsetting at det skal vere best mogleg samsvar mellom løyvingar og regelverk, slik at flest mogleg av butikkane kan få støtte til utvikling og modernisering.

Så fort regelverket eventuelt blir justert, blir butikkdrivarar informerte om dette. Kva konsekvensar dette vil få for butikken i Grimo, er det for tidleg å seie no.

SPØRSMÅL NR. 721**Innlevert 11. januar 2019 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 18. januar 2019 av forsknings- og høgere utdanningsminister Iselin Nybø****Spørsmål:**

Kor mange desentraliserte sjukepleiarutdanningar er lagt ned sidan 2013, kor mange er oppretta og kor mange blir vurdert lagt ned eller oppretta i næraste framtid - og har regjeringa ein plan for å sikre distriktskommunar og lokalsjukehus betre rekruttering av sjukepleiarar ved å auke tilboda av desentraliserte sjukepleiarutdanningar der ein kan utdanne seg til sjukepleiar i vaksen alder gjennom tilpassa og tilrettelagde utdanningsløp?

GRUNNGJEVING:

Desentralisert utdanning er eit heilt konkret og verksamt verkemiddel for å styrke rekrutteringa av både lærerar,

legar, sjukepleiarar og andre viktige profesjonar til kommunar og sjukehus i distrikta. Sjukepleiarmangel er i dag ei stor utfordring. Desentraliserte sjukepleiarutdanningar er eit kjærkoment tiltak i helsevesenet, men mange opplever at slike tilbod vert lagt ned og det er tilsynelatande liten vilje til å opprette fleire.

Svar:

Desentraliserte utdanningstilbod er viktige for å kunne rekruttere breitt i ein region, for å gi gode tilbod til studenter som kombinerer jobb og heiltids- eller deltidstudium, og for å tilby utdanning nær tilgjengelege praksisstadar.

Desentraliserte utdanningstilbod skal ha same høge kvalitet som dei tilboda som blir gitt ved dei faste lærestadene.

For å svare på spørsmålet om kor mange desentraliserte program i sjukepleiarutdanninga institusjonane har lagt ned eller oppretta sidan 2013, har Kunnskapsdepartementet kontakta Norsk senter for forskingsdata – Database for statistikk om høgre utdanning (NSD-DBH). Institusjonane rapporterer på tre ulike måtar til NSD-DBH om korleis utdanningsprogram er organiserte: 1) Undervising som blir gitt ved ein av dei faste lærestadene, 2) desentralisert undervising som ikkje blir gitt ved ein av dei faste lærestadene, og 3) nettbasert undervising som blir tilbydd som rein nettundervising eller i kombinasjon med regionale eller campusbaserte samlingar. NSD-DBH op-

plyser at denne rapporteringa ikkje gir eintydige tal på desentraliserte program i sjukepleiarutdanninga som over tid er etablerte, blir tilbydde og er lagde ned.

For likevel å få eit bilde av utviklinga av desentraliserte program har NSD-DBH foreslått å kople utdanningsprogramma i sjukepleiarutdanninga opp mot registrerte studentar på desse programma fordelt på dei tre kategoriene over. Dersom det er registrert ein aktiv student på programmet, blir programmet sett på som aktivt (ikkje lagt ned). Når det ikkje lenger er registrert aktive studentar, blir programmet sett på som lagt ned. Ut frå desse føresetnadane har NSD-DBH utarbeidd det datagrunnlaget som følgjer frå 2009 til 2018.

Tal aktive studieprogram i sjukepleiarutdanninga

Organisering	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Nettbasert	1	1	1	5	5	5	5	2	2	2
Desentralisert	11	14	15	11	10	9	7	12	11	11
Ved faste lærestader	43	48	47	46	45	43	45	46	42	40
Sum program	55	63	63	62	60	57	57	60	55	53

Kilde: NSD-DBH

Tal registrerte studentar i sjukepleiarutdanninga										
Organisering	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Nettbasert	23	46	79	248	257	280	258	85	60	69
Desentralisert	719	690	821	596	589	567	664	937	1043	962
Ved faste lærestader	12 146	12 456	12 896	13 083	13 542	13 689	14 022	14 231	14 261	14 248
Sum registrerte studentar	12 888	13 192	13 796	13 927	14 388	14 536	14 944	15 253	15 364	15 279

Kilde: NSD-DBH

Tabellane viser at talet på aktive desentraliserte program samla sett er om lag uendra frå 2013 til 2018, men det er ein viss auke i det samla talet på registrerte studentar på desse programma. Talet på nettbaserte program og registrerte studentar på desse programma har samstundes gått ned. Ei nærare vurdering av datamaterialet indikerer at det er etablert to nye program i perioden 2013 til 2018 medan fem program er avvikla. I tabellen i vedlegget er talet på registrerte studentar på desentraliserte og nettbaserte utdanningsprogram slått saman og synleggjort for dei ulike institusjonane.

Institusjonane melder inn sine planlagde studieprogram til Samordna opptak. Nokre av dei desentraliserte tilboda har berre lokale opptak og blir dermed ikkje registrerte gjennom Samordna opptak. Kunnskapsdepartementet har derfor ikkje på dette tidspunktet ein samla oversikt over kva for desentraliserte utdanningsprogram som institusjonane planlegg å etablere eller leggje ned i 2019. Eg er mellom anna kjent med at det ved Nord universitet er lagt opp til å vurdere vidare programtilbod i samanheng med avklaring av studiestadstruktur, jf. og svaret mitt på spørsmål nr. 1879 (2017-2018) om sjuke-

pleiarutdanning i Nordland frå stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand.

Det skal vere mogleg å rekruttere dyktige sjukepleiarar i alle deler av landet. Studietilboda er eitt av svara på korleis vi skal få til dette. Regjeringa styrer likevel ikkje korleis institusjonane organiserer studietilboda sine. Eg har derfor heller ikkje laga ein nasjonal plan for å auke omfanget av desentraliserte program i sjukepleiarutdanninga.

Eg er opptatt av at universitet og høgskular følgjer opp samfunnsoppdraget sitt for regionane. Det er styret ved institusjonane som innanfor eigne ramar, strategiar og prioriteringar må vurdere korleis studieplassar bør disponerast for å utdanne fleire godt kvalifiserte sjukepleiarar. Institusjonane må òg vurdere korleis dei kan samarbeide med desentraliserte utdanningscenter, kommunar og lokalsjukehus for å ivareta regionen sitt behov for sjukepleiarar ved for eksempel å gi desentraliserte tilbod.

Det er i dag tilbod om sjukepleiarutdanning ved 13 institusjonar (7 av 10 universitet, 4 av 6 statlege høgskular og 2 private høgskular). I 2018 var det om lag 50 ulike program i sjukepleiarutdanninga og talet på studentar vari-

erte frå under 5 til 1 500, jf. NSD-DBH. Samla viser dette at vi i Noreg har eit stor omfang av studieprogram i sjukepleiarutdanninga.

Regjeringa vurderer i dei årlege budsjettprosessane behovet for å bidra med midlar til fleire studieplassar. Stortinget har ved handsaminga av revidert nasjonalbudsjett for 2018 og statsbudsjettet for 2019 satt av midlar til å etablere til saman 125 nye studieplassar i sjukepleiarutdanninga. Institusjonane kan vurdere om desse midlane kan nyttast til desentraliserte tilbod.

Tilgangen på gode praksisplassar er ei utfordring i sjukepleiarutdanninga. Regjeringa har derfor lagt til rette for eit kommunalt pilotprosjekt som skal stimulere til fleire og betre praksisplassar i kommunane. Siktemålet er helseutdanningar som er betre tilpassa kompetanse-

behova slik at rekrutteringa til dei kommunale helse- og omsorgstenestene aukar.

Auka bruk av faste, heile stillingar er eit tiltak som òg kan vere viktig for å rekruttere kompetente medarbeidarar, behalde kvalifisert arbeidskraft og bidra til å ivareta arbeidsmiljøet og redusere sjukefråværet. Arbeidsgivarar må såleis vurdere korleis ein kan organisere helse- og omsorgstenestene på ein hensiktsmessig måte.

Høg kvalitet og god relevans i sjukepleiarutdanninga føreset at institusjonane samarbeider godt med relevant arbeidsliv, blant anna om innhald, dimensjonering, rekruttering, vidareutdanning, praksis og FoU-arbeid. Det er likevel institusjonane sjølve som til ei kvar tid må vurdere kva for desentraliserte tilbod som er føremålstenlege å opprette eller leggje ned.

Samla tal på registrerte studentar på desentraliserte og nettbaserte program i sjukepleiarutdanninga ved ulike institusjonar

Institusjon	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Høgskolen i Innlandet	113	117	126	133	136	141	125	128	144	136
Høgskolen i Molde	38	14	15	0				47	43	41
Høgskulen på Vestlandet	114	104	129	118	137	133	161	150	162	146
Nord universitet	223	249	275	284	282	278	320	380	437	394
NTNU	50	47	46	9	10	10	10	0		
OsloMet						35	68	90	102	107
Universitetet i Agder	41	38	34	45	35	26	50	40	36	47
Universitetet i Stavanger	23	46	79	99	86	101	57	36	19	0
Universitetet i Tromsø	140	121	196	156	160	123	131	151	160	160
Sum	742	736	900	844	846	847	922	1022	1103	1031

Kilde: NSD-DBH

SPØRSMÅL NR. 722

Innlevert 11. januar 2019 av stortingsrepresentant Siv Mossleth

Besvart 21. januar 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Hva er status og plan for vidare framdrift for bygging av ny godsterminal på Torgård?

Svar:

Regjeringa tek sikte på å lokalisere logistikknutepunktet for Trondheimsregionen til Torgård. Dette går fram av

Meld. St. 33 Nasjonal transportplan (2018 - 2029). På oppdrag frå Samferdselsdepartementet arbeider Jernbandedirektoratet med ei tilleggsutgreiing knytt til godsterminalen på Torgård. Tilleggsutgreiinga ser på ei nedskalert løysing for terminalen samt ein fornya samfunnsøkonomisk analyse. Med ei nedskalert løysing meiner ein ein terminal på Torgård utan tunnel gjennom Vassfjellet. Alle godstoga må då køyre via Heimdal stasjon.

Arbeidet er heilt i sluttfasen og vert oversendt Samferdsdepartementet tidleg i 2019. Deretter vil Samferd-

selsdepartementet syte for ei ekstern kvalitetssikring av utgreiinga.

SPØRSMÅL NR. 723

Innlevert 11. januar 2019 av stortingsrepresentant Siv Mossleth

Besvart 16. januar 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Mennesker med avslag på asylsøknad har likevel rett til øyeblikkelig hjelp og helsehjelp som er nødvendig og ikke kan vente.

I tilfeller hvor lege vurderer det slik at et menneske trenger nødvendig helsehjelp, kan da UNE overprøve legens vurderinger og dermed vurdere det slik at legen som har vurdert pasienten har tatt feil, og hva synes i så all helseministeren om at mennesket det gjelder ikke får nødvendig helsehjelp?

Svar:

Alle personer som oppholder seg i Norge har rett til øyeblikkelig hjelp og helsehjelp som er helt nødvendig og ikke kan vente uten fare for nært forestående død, varig sterkt nedsatt funksjonstilstand, alvorlig skade eller sterke smerter. Videre er det gitt særlige rettigheter til gravide og ved smittevern og frihetsberøvelse. Dette følger av for-

skrift om rett til helse- og omsorgstjenester til personer uten fast opphold i riket §§ 3 og 5.

Barn har i tillegg rett til nødvendige helse- og omsorgstjenester fra kommunen og nødvendig helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten med mindre hensynet til barnet tilsier at hjelpen ikke skal ytes, jf. § 4.

Personer som har fått avslag på søknad om asyl vil være omfattet av dette regelverket så lenge de oppholder seg i Norge.

Vurderingen av hvilke tilstander som ikke kan vente, må gjøres på individuelt medisinsk grunnlag. Det er helsetjenesten, og ikke utlendingsmyndighetene, som vurderer hvilken helsehjelp den enkelte har rett til.

Spørsmålet om en person har rett til opphold i Norge avgjøres imidlertid av utlendingsmyndighetene. Det kan i den forbindelse nevnes at helsemessige forhold er ett av momentene det kan legges vekt på ved vurderingen av om det skal gis oppholdstillatelse på grunn av sterke menneskelige hensyn, jf. utlendingsloven § 38 annet ledd bokstav b.

SPØRSMÅL NR. 724

Innlevert 11. januar 2019 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 23. januar 2019 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

Under behandlingen av stortingsmeldingen Natur for livet imøteså energi- og miljøkomiteen at IBAer (Important Bird and Biodiversity Areas) ble prioritert i forbindelse med det fylkesvise suppleringsvernet. Prosessen for å verne natur som ikke er godt nok dekket av vern

er i gang, men i anbefalingene fra Miljødirektoratet til landets fylkesmenn er ikke Stortingets ønske om IBA-prioritering fulgt opp. Hva vil ministeren gjøre for å sikre beskyttelsen av disse, og vil det bli gjort noe i forbindelse med suppleringsvernet?

BEGRUNNELSE:

Fylkesmennene jobber i disse dager med å foreslå områder i sine respektive fylker, men Miljødirektoratet har i sitt oppdrag til Fylkesmennene ikke lagt stor vekt på Stortingets ønsker i forb. med behandlingen av Natur for livet. I Miljødirektoratets rapport «Forslag til plan for supplerende vern. Miljødirektoratets anbefalinger», legges føringer for fylkesmennenes videre arbeid.

Utdrag fra rapporten om IBA:

Norsk Ornitologisk forening har etablert såkalte "Important Bird Areas" (IBA). Mange av disse IBA-ene omfatter verneområder i dag, men ofte er IBA-ene større i utstrekning enn dagens verneområder er. Mange av IBA-ene ligger også i områder med marine naturtyper som ikke inngår i det supplerende vernet. Etablering eller utvidelse av verneområder i IBA-områder vil være aktuelt så lenge de bidrar til å oppfyller manglene i vernet (jf. tabell 1 og figur 1).

Tabell 1 viser Miljødirektoratets produserte oversikt over udekket vernebehov for naturtyper fordelt på norske fylker, basert på NINAs rapport Naturfaglig evaluering av norske verneområder fra 2010. Figur 1 er basert på samme rapport, og er utledet fra inndelingen av vegetasjonssoner i Norge. Slik Miljødirektoratet har lagt sine føringer gis ikke IBAer prioritet. Tvert i mot er de etter direktoratets anbefalinger kun aktuell for vern dersom de oppfyller Miljødirektoratets utvalgte anbefalinger av vern av naturtyper. Noen lignede avgrensinger settes ikke for utvidelser av Ramsar-områder, der det også henvises til Stortingets behandling av Natur for livet.

Om Ramsar:

Det er tidligere gjennomført en vurdering av avgrensingen til norske Ramsarområder. Det ble da vurdert om avgrensingen ivaretok den økologiske funksjonen til områdene. Resultatene viser at avgrensingen til en rekke Ramsar-områder ikke ivaretar de økologiske funksjonene og at det er behov for utvidelser. Utvidelse av Ramsar-områder skal prioriteres i det supplerende områdevernet, jf. også omtalen i naturmangfoldmeldingen og Stortingets behandling av meldingen.

Gjennom Miljødirektoratets anbefalinger til fylkesmennene er det fare for at vi glipper muligheten til å beskytte av internasjonal betydning, som er essensielle for den langsiktige overlevelsen av de fugleartene som forekommer der. I 2015 presenterte Artsdatabanken sitt arbeid med revideringen av den nasjonale rødlisten for arter. Av totalt 232 vurderte fuglearter ble 82 (35 %) satt på den norske rødlisten. Vi har i tillegg 21 arter som enten hekker her, lander her under trekket eller overvintrer, som er inkludert i den globale rødlisten fra Verdens naturvernunion (IUCN). Beskyttelse av disse artenes leveområder vil være et målrettet forvaltningstiltak for å forbedre artenes levetilstand.

Svar:

Jeg er glad for at representanten Haltbrekken er opptatt av, og følger med på den pågående prosessen med supplerende vern. Dette er et viktig arbeid der målet er å ta vare på truede arter og naturtyper og sikre et representativt utvalg av norsk natur for kommende generasjoner.

Nå pågår arbeidet i fylkene med å identifisere områder som kan være aktuelle for et senere vern. Miljødirektoratet vil vurdere fylkesmennenes forslag og på bakgrunn av dette, utarbeide en nasjonal oversikt over områder som kan være aktuelle for supplerende vern. Deretter vil det bli tatt en beslutning om hvilke enkeltområder det skal startes verneplanprosess for.

Norsk Ornitologisk forening har etablert såkalte "Important Bird Areas" (IBA). Mange av disse IBA-ene omfatter verneområder i dag, men ofte har IBA-ene større utstrekning enn dagens verneområder har. Selv om IBA-områdene ikke ble spesifikt nevnt i oppdraget til fylkesmennene, er etablering eller utvidelse av verneområder i IBA-ene aktuelt der det bidrar til å ta vare på truet natur og til å sikre et representativt utvalg av norsk natur. Tilsvarende vurderinger vil bli gjort i forbindelse med Ramsar-områdene, som også Energi- og miljøkomiteen nevnte spesielt i behandlingen av Meld.St.14 (2015-2016) Natur for livet – Norsk handlingsplan for naturmangfold.

SPØRSMÅL NR. 725**Innlevert 11. januar 2019 av stortingsrepresentant Ingrid Heggø****Besvart 18. januar 2019 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

Ifølge DN har sentralskattekontoret lagt avgjerande vekt på eit brev frå finansdepartementet då Andersen og Ferd fekk nullskatt. Finansdepartementet seier nå at dette brevet som skattekontoret har vist til ikkje gjelder for Johan H Andersens selskap. Eg går utifrå at statsråden er einig med meg i at skattereglane må vera klåre og tydlige, og viss departementet har bidrege til misforståelser/uklårheit så vert det rydda opp i ved å klargjere reglane.

Kva vil statsråden gjere for å rydde opp i denne saka?

GRUNNGJEVING:

Det har vore fleire rundar i media vedrørende nullskatt for Ferd, som er Johan H Andersen sin stifting. Det vert vist til at det er eit brev frå finansdepartementet som har vorte tolka av skattemyndigheitene til å gjelde denne saka, noko den ikkje var meint å skulle omhandle. Viss det er slik så må det ei tydeleggjering til frå departementet si side, på korleis skal reglane tolkast. Dette for å unngå misforståelser. Det er ein ankebehandling på gang som ein sjølv sagt ikkje skal gripe inn i, men jo viktigare er det at reglane vert klargjort.

Svar:

I ditt brev vises det til oppslag i Dagens Næringsliv (DN) om skattlegginga av Ferd i forbindelse med investeringar

i to oppkjøpsfond. Saka gjeld skattlegging av såkalla «carried interest». Det går fram av oppslaga at skattekontoret har lagt til grunn at inntekta skal klassifiserast som kapitalinntekt, noe som innebar at inntekta vert skattefri for Ferd. Det går vidare fram av oppslaga at skattekontoret i sit vedtak har vist til eit brev frå Finansdepartementet som omhandlar skattlegging av aktive eigarar av private equityverksemd.

Skattlegginga av inntekter frå ulike fondsstrukturar må baserast på dei alminnelige skattereglane. Det må blant anna vurderast kven som skal skattleggast for inntektene og om inntektene skal klassifiserast som kapitalinntekt, inntekt frå verksemd eller arbeidsinntekt. Korleis dei alminnelege reglane nyttast i den enkelte sak, må avgjerast konkret blant anna på grunnlag av korleis fondsstrukturen er bygd opp og korleis inntekta er opptent.

Finansdepartementet arbeidar kontinuerlig med å klargjere og forbetre skatteregelverket. I tillegg gir Skattdirektoratet utfyllande informasjon og rettleiing til skattytarane og etaten om korleis reglane er å forstå og skal praktiserast. Eg vil likevel presisere at Finansdepartementet ikkje går inn i den konkrete skattlegginga av enkelte skattytarar. Dette gjeld også skattlegginga i denne saka. Eg vil vidare peike på at det gjeld generelle fristreglar i skatteforvaltningsloven for å ta opp sakar. Fristen er fem år frå utløpet av det inntektsåret saka gjeld.

SPØRSMÅL NR. 726**Innlevert 14. januar 2019 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 21. januar 2019 av statsminister Erna Solberg****Spørsmål:**

Til TV 2 sier tidligere justisminister Per Willy Amundsen at: «Etniske nordmenn har en fallende fødselskurve. Det mener jeg i likhet med Erna Solberg at vi er nødt til å gjøre noe med. Men løsningen er ikke å få en enda større innvandrerbefolkning, tvert imot må vi sørge for at den etnisk norske befolkningen vedlikeholdes».

Er statsministeren enig i at å bruke begrepet «etnisk norsk» på den måten er rasistisk og er dette det statsministeren mente med utspillet om å få flere barn i nyttårstalen?

Svar:

Mitt budskap i nyttårstalen var at fødselstallene i Norge bør opp.

Det er familiene selv som må velge hvor mange barn de ønsker å få, men ansvaret for å øke fødselstallene i landet kan ikke ligge hos den enkelte familie. De må ta sine valg basert på sin egen livssituasjon og hva de selv ønsker. Det er vi politikere som har ansvar for å legge forholdene til rette for at familier velger å få barn.

Jeg mener ingen i Norge skal ha svakere rettigheter på grunn av sin etniske opprinnelse. Ordet «rasistisk» er både et strafferettslig og et folkelig begrep. Nettopp fordi det også er et strafferettslig begrep, mener jeg det faller utenfor min oppgave som statsminister å vurdere om en ytring er det eller ikke. Jeg er altså uenig med representanten Per

Willy Amundsen om man bør skille mellom barn født av innvandrereforeldre og andre barn. Det strider mot mitt grunnleggende syn om at man ikke skal forskjellsbehandle på grunnlag av etnisitet.

Alle barn født i Norge skal ha like muligheter til å lykkes med utdanning, og etter hvert også til å delta i yrkeslivet. Selv om det gjenstår noen integreringsutfordringer, er det også mye som er positivt. Et eksempel på det er at norskfødte med innvandrerbakgrunn fullfører videregående opplæring i om lag like stor grad som andre. De er også overrepresentert i høyere utdanning.

Regjeringen vil sørge for at rettigheter og muligheter skal være de samme uavhengig av etnisk bakgrunn. Vår ambisjon er at Norge skal være det samfunnet som er best på å gi barn trygghet og muligheter. Det skal gjelde alle.

SPØRSMÅL NR. 727

Innlevert 14. januar 2019 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 17. januar 2019 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Mener statsråden det er i tråd med intensjonen i loven når en butikkjede varsler at de ikke lengre vil akseptere kontanter som betalingsform, vil statsråden ta initiativ til en fornyet gjennomgang av folks tilgang til å gjøre opp med kontanter og til å kunne gjøre innskudd og uttak i form av kontanter og vil statsråden fremme forslag om innskjerping av lovverket for å sørge for at kontanter reelt sett fortsatt er tvunget betalingsmiddel i Norge?

BEGRUNNELSE:

Selv om kontanter i henhold til norsk lov er tvunget betalingsmiddel i Norge, så opplever stadig flere forbrukere og bankkunder problemer med å få betalt med kontanter og gjøre innskudd og uttak av kontanter. Den senere tid har det bl.a. vakt sterke reaksjoner at Elkjøp Phonehouse at de ikke lenger ville akseptere kontanter som betalingsform. Ved skianleggene i Trysil og Hemsedal - som drives av svenske Skistar - er det umulig å betale skikort eller mat i bakken med kontanter. Ferja Oslo - Fredrikshavn er kontantfri og det er kun på spilleautomatene man kan bruke kontanter. Tidligere har det også blitt avdekket at folks mulighet til å gjøre opp med kontanter ved betaling av eksempelvis helsetjenester er blitt forverret.

"Det er ikke helt fritt fram om man vil følge regelverket, men sjansene for å bli sanksjonert er veldig liten. I verste fall er det snakk om at de kan vente en irettesettelse gjennom et skarpt brev", sier fagdirektør i Forbrukerrådet Jørgen Jensen til Nettavisen 12. januar.

Samtidig uttrykkes det fra Justisdepartementet at bedrifter forsøker å sno seg unna gjennom å vise til et smutthull i finansavtaleloven.

På spørsmål fra Nettavisen sier senior kommunikasjonsrådgiver Andreas Skjøld-Lorange at "når betalingsmottakeren utøver sin forretningsvirksomhet på flere steder, kan det være at ikke alle stedene er å anse som forretningssted og dermed som «hos betalingsmottakeren» i finansavtalelovens forstand. Dermed er det ikke slik at det må gis adgang til kontant betaling på ethvert sted betalingsmottakerens forretningsvirksomhet utøves."

Svar:

Spørsmålet er stilt til finansministeren, men besvares av meg, siden det er Justis- og beredskapsdepartementet som har ansvaret for finansavtaleloven.

Jeg ønsker av prinsipielle grunner ikke å uttale meg om enkeltsaker, men jeg viser til at det følger av finansavtaleloven § 38 tredje ledd at en forbruker alltid har rett til å foreta oppgjør med tvungne betalingsmidler hos betalingsmottakeren. Bestemmelsen reiser riktignok en

del tolknings spørsmål, blant annet om hva som ligger i «hos betalingsmottakeren».

Finansavtaleloven ble vedtatt i 1999. Siden den gang har det skjedd mye når det gjelder tilgjengelige betalingsløsninger og måter avtaler inngås på, og det kan være behov for å se på om de nåværende reglene gir en hensiktsmessig regulering i dag. Regjeringen arbeider med en ny finansavtalelov. I etterkant av dette arbeidet vil det være nærliggende også å se på reglene om rett til kontant betaling.

SPØRSMÅL NR. 728

Innlevert 14. januar 2019 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 17. januar 2019 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara

Spørsmål:

Melin Collectors har fått tilnærmet monopol på faktura og inkassoløsninger i primærhelsetjenesten. NRK Dagsrevyen melder den 26.12.2018 at svært mange pasienter blir utsatt for harde inkassometoder og lovstridige innfordringstiltak fra Melin Collectors.

Vil justisministeren be Finanstilsynet om å foreta ny og grundig stedlig tilsyn av Melin Collectors?

BEGRUNNELSE:

På spørsmål fra undertegnede i Stortingets spørretime 9. januar i år viste Helse- og omsorgsministeren til at "det er også viktig at de aktørene som [legekantorene] da setter dette ut til, opptrer på en god måte og innenfor det som gjelder av lover og regler. Det er Finanstilsynet som har tilsyn med dette, og i 2016 fikk Melin Collectors krass kritikk fra Finanstilsynet for ulovlig inkassosalær mot 3 996 mindreårige og for å ha innkrevd for høye gebyrer for tidlig."

Tilsynet Melin Collectors hadde i 2016 viste alvorlige brudd på inkassolovgivningen. Melin Collectors hadde blant annet påført tungt salær for tidlig, avkrevd inkassosalær overfor mindreårige, ikke sammenslått krav og hadde manglende internkontroll og risikovurdering. To av Melin Collectors faktiske ledere fikk skriftlig varsel fra Finanstilsynet om tilbakekall av personlig inkassobevilling ved nye regelbrudd under deres faktiske ledelse. Begge disse personene er nå flyttet til andre ledende stillinger i Melin Collectors. Melin Collectors unngikk med ett nødsrik å miste sin foretaksbevilling.

Ved forrige tilsyn i 2016 ble Melin Collectors tatt for alvorlige saksbehandlingsfeil. I 2016 hadde Melin Col-

Jeg mener at utgangspunktet fortsatt bør være at forbrukere skal ha rett til å betale med kontanter, og at det kan være behov for å styrke denne retten i visse situasjoner. Samtidig må det erkjennes at en rett til å betale med kontanter ikke kan gjelde uten unntak. For eksempel er det lite praktisk med kontant betaling ved handel på internett. Hvor langt retten til kontant betaling bør gå, og hvilke unntak som bør gjelde, er det derfor behov for å se nærmere på.

lectors svært få rettslige skritt. Tall fra Politidirektoratet for 2017 viser at Melin Collectors sendte 27 000 saker til namsmannen av totalt 338 000 utleggsforretninger i 2017. Melin Collectors alene hadde 7,9 % av alle utleggsforretningene i 2017. Tall for 2018 viser at Melin Collectors hadde 22000 utleggsbegjæringer. Dette utgjør 14 % av alle 7-2 F krav sendt til namsmannen i 2018.

Melin Collectors har 30 ansatte som betjener 600 000 saker og 27 000 rettslige skritt. Melin Collectors bruker systemer Predator og modulen Elsa til elektronisk og automatisk samhandling med namsmyndighetene.

Svar:

Som det er vist til i begrunnelsen for spørsmålet, har Finanstilsynet kommet med merknader etter stedlig tilsyn med Melin Collectors AS, i brev 9. november 2016. Brevet er publisert her: <https://www.finanstilsynet.no/nyhetsarkiv/brev/2016/merknader---endelig-rapport-etter-stedlig-tilsyn9/>

Av prinsipielle årsaker vil jeg ikke gå inn i en enkeltsak og be Finanstilsynet om å foreta et nytt og grundig stedlig tilsyn med Melin Collectors. Det er Finanstilsynet som er nærmest til å vurdere om et slikt tilsyn skal foretas, og i så fall når.

SPØRSMÅL NR. 729**Innlevert 14. januar 2019 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski****Besvart 18. januar 2019 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

Hvordan vil regjeringen sørge for at nordmenn som skjuler formue i Dubai/De forente arabiske emirater blir oppdaget og må betale skatt til Norge i tråd med lovverket, og vil regjeringen ta initiativ til bedre avtaler om informasjonsutveksling med Dubai?

BEGRUNNELSE:

I helgen avslørte Dagbladet hvordan nordmenn investerer store summer i eiendomsmarkedet i skatteparadiset Dubai og holder dette skjult for norske skattemyndigheter. Det er antakeligvis snakk om mange hundre millioner kroner som holdes ulovlig skjult.

Skatteparadiser som Dubai er med på å uthule vår felles finansiering av velferdsstaten. I tillegg er det et yndet sted for kriminelle, terrorister og korruperte politikere å gjemme penger og skjule finanstransaksjoner. Skatteparadiser må bekjempes, og da er åpenhet en viktig del av løsningen. Regjeringen trekker ofte fram informasjonsutvekslingsavtaler som en viktig bidragsyter til nettopp åpenhet, men saken i Dagbladet viser at avtalen med Dubai ikke er tilstrekkelig. Det er for lett å skjule store formuer.

Svar:

Norge har inngått to avtaler med De Forente Arabiske Emirater som skal sikre norske skattemyndigheter tilgang til opplysninger fra Dubai og de øvrige emiratene i De Forente Arabiske Emirater.

Avtalen om utveksling av opplysninger i skattesaker ble inngått med De Forente Arabiske Emirater i 2015, og trådte i kraft i februar 2017. Avtalen har virkning fra og med inntektsåret 2018, men er gitt tilbakevirkende kraft for straffbare skattesaker. Avtalen gjelder utveksling av opplysninger etter anmodning, og gir skattemyndighetene mulighet til å utveksle opplysninger som er relevante for skattleggingen i avtalestatene. Avtalen gjelder skatter av enhver art og omfatter dermed både inntekts- og formuesskatt i Norge.

Skattemyndighetene i Norge og De Forente Arabiske Emirater har i tillegg mulighet til å yte hverandre bistand i skattesaker i medhold av OECD/Europarådets multilaterale konvensjon om gjensidig administrativt samarbeid i skattesaker (multiavtalen). Denne avtalen gir grunnlag for et utvidet administrativt samarbeid mellom skattemyndighetene, herunder automatisk og spontan utveksling av

skatteopplysninger. Samarbeidet mellom de to statenes skattemyndigheter under multiavtalen er også utvidet til å omfatte automatisk utveksling av finansielle kontoopplysninger og såkalte land-for-land rapporter.

De norske skattemyndighetene arbeider aktivt for å avdekke og forhindre skatteunndragelser i utlandet. Skatteetaten gjennomfører for det første en rekke målrettede veilednings- og informasjonstiltak for å sikre at skattepliktige får den nødvendige kunnskap om forhold som er relevante for vedkommendes skatteplikt. Svært mange skattepliktige oppgir da også fast eiendom i utlandet i sin skattemelding.

Videre avdekker skattemyndighetene unndragelser av inntekter og formue i utlandet gjennom ordinære kontroller. I dette arbeidet er informasjonsutvekslingsavtalene viktige, ettersom de gir norske skattemyndigheter tilgang på opplysninger i utlandet.

Det har vært en markert økning i åpenhet og utvidet administrativt samarbeid på skatteområdet de senere årene, og Norge har lenge vært en pådriver i arbeidet. I et globalt samfunn der verdier kan flyttes raskt, vil økt åpenhet og informasjonsutveksling være områder som krever kontinuerlig utvikling, og det gjenstår fortsatt mye arbeid. Jeg mener derfor at det er viktig å fortsette å prioritere dette arbeidet for å hindre at inntekter og formue unndras fra beskatning i utlandet.

SPØRSMÅL NR. 730**Innlevert 14. januar 2019 av stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal****Besvart 28. januar 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Hvor mange vogntog blir årlig kontrollert for vintersikkerhet idet de kjører inn over en grensestasjon nord for polarsirkelen, og hvor stor andel av vogntogene som kjører inn i Norge over de samme grensestasjonene utgjør dette?

BEGRUNNELSE:

Et utenlandsk vogntog fikk i forrige uke sleng på hengeren og resultatet er at en 22-åring fra Sortland svever mellom liv og død på UNN i Tromsø. En stadig økende trailertrafikk skaper frykt på nordnorske vinterveier. Få av veiene i nord driftes med krav til brøyting og strøing som i mer tettbygde strøk. Veistandarden er ikke den beste, strekningen i Nord-Norge med flest vogntog er på E6 i Narvik kommune mellom Bjerkvik og Øyjord, og denne er smal svingete og har mer enn 70 avkjørsler på mindre enn 10 km. EU har heller ikke samme krav til vinterdekk som det vi har. Arbeiderpartiet fikk i stortinget i 2014 forsikringer om at kontrollen med utenlandske vogntog skulle økes. En ting er å takle kjøreforholdene på E 18 når du kommer inn over Svinesund. Noe helt annet er standarden som kreves når du kommer inn over Graddis, Bjørnfjell eller Kivolombolo.

Svar:

Kontrollverksemda til Statens vegvesen skal vere basert på risiko. Dette inneber m.a. at kontrollar nær grensene, ved internasjonale ferjeanløp og på særlig vêrutsette vegstrekningar er viktige område for Statens vegvesen. Ressursane blir prioriterte etter risiko og behov. Gjennom heile året er internasjonale transportar, køyre- og kviletid og kabotasje aktuelt å kontrollere på desse stadene. I vinterhalvåret er kontroll av dekk og kjettingar spesielt viktig. Vinterkontrollane blir fastsette ut frå vêr- og føreforholda, og blir prioriterte med utgangspunkt i dei lokale forholda. Tal frå 2018 viser ei generell auke i slike kontrollar på 16,5 % frå 2017.

Gjennomsnittstal Statens vegvesen har henta ut frå nasjonal vegdatabank viser at i snitt kørde ca. 14000 tunge køyretøy inn over grensestasjonane E10 Bjørnfjell, E8 Kilpisjärvi, RV Karigasniemi, RV 893 Neiden, E45 Kivilumpolo, RV 77 Junkerdalen og E75 Utsjok/Tana i vinterperioden i 2017 og 2018.

Kontrolltal frå Statens vegvesen viser at totalt blei litt over 5000 tungbilar kontrollerte vinterperioden 2018 i

Region nord, som omfattar fylka Nordland, Troms og Finnmark. Kontrollverksemda omfattar også kontrollar innanlands, til dømes Skibotn, og ikkje bare tunge køyretøy som kjem over grensa, men også køyretøy på veg til eller frå sør-Noreg.

I lys av dei alvorlege hendingane med tungbil denne vinteren, har Statens vegvesen intensivert kontrollinnsatsen i Nord-Noreg, m.a. å omløkalisere kontrollressursar til utsette område. Statens vegvesen har òg vore i dialog med tollvesenet som no skal ha intensivert dekk- og kjettingkontrollane på grenseovergangane. Statens vegvesen Region Nord opplyser at dei sidan førre veke har kontrollert nesten 600 vogntog på tur inn til Noreg. Av desse har over 80 fått køyreforbod.

Det vil likevel vere svært ressurskrevjande å kontrollere alle tunge køyretøy som kommer inn til landet kontinuerleg. Det er mellom anna ikkje grensestasjonar på norsk side ved alle grenseovergangar. På noko sikt er det likevel venta at teknologiutviklinga vil gi styrka moglegheiter for kontroll med mellom anna slik grensekryssande transport. Eg viser eksempelvis til at vegvesenet no vurderer korleis informasjon mellom ulike elektroniske system som Statens vegvesen forvaltar, kan nyttas betre. Statens vegvesen er vidare avhengig av et godt samarbeid med andre kontrollatar, transportbransjen og transportkjøparar, for å sikre ryddige konkurranse og å stille krav til kvalitet og etterleving av lover og forskrifter.

Eg vil også nemne at tilstrekkeleg førarkompetanse er viktig for trafikktryggleika vinterstid. Difor har departementet over lengre tid jobba systematisk opp mot EU for å få på plass styrka krav til kompetanse for utanlandske sjåførar til å køyre på vinterføre. Dette har vi no vunne fram med i det reviderte yrkessjåførdirektivet. Frå 2020 vil det bli stilt styrka krav til sjåførane sin kompetanse til køyring under ekstreme vêrforhold. Eg vil vidare nemne at eg no har gitt vegvesenet i oppdrag å føreslå eit skjerpa krav til vinterdekk for tunge køyretøy. Formålet med ei slik skjerping er å styrke trafikktryggleiken og framkjømda på norske vintervegar.

SPØRSMÅL NR. 731**Innlevert 14. januar 2019 av stortingsrepresentant Trond Giske****Besvart 21. januar 2019 av kulturminister Trine Skei Grande****Spørsmål:**

Ulempen for salg av bingoblokker digitalt beskrives godt av Nordkapp radio og Norsk lokalradioforbund. Vil kulturministeren - til tross for dette - fortsatt holde fast på at digitale bingokuponger må skrives ut?

BEGRUNNELSE:

I svar på spørsmål redegjør kulturministeren for dagens bestemmelser. Det er disse bestemmelsene som i dag vanskeliggjør drift av ordningen med digitale bingobonger.

Svar:

Bingospill har i den siste tiden vært gjenstand for en større regulatorisk utvikling, senest i form av at det nylig ble gjennomført flere endringer i bingoforskriften. En av de viktigste endringene er at det ble åpnet opp for deltakelse i hovedbingospill i bingohaller via internett. I den forbindelse er det naturlig at vi også utreder hvorvidt regelverket bør endres slik at det åpnes for å spille på digitale bonger for radiobingo.

SPØRSMÅL NR. 732**Innlevert 14. januar 2019 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol****Besvart 18. januar 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hvilke konkrete juridiske endringer er nødvendige for å fjerne faren for «alvorlig sykdom» som kriterium for rett til abort etter abortlovens paragraf 2(3)c, og for å forby retten til fosterreduksjon, uten at det innskrenker den rett kvinner har til abort i dag?

BEGRUNNELSE:

I debatten rundt eventuelle endringer i abortlovens paragraf 2, tredje ledd, bokstav c har helseministeren og statsministeren fremholdt at det er mulig å fjerne henvisningen til faren for «alvorlig sykdom» ved fosteret som selvstendig grunnlag for abort, uten at den rett kvinner i dag har til abort etter uke 12 innskrenkes. Jurister og nemndleger har sådd tvil om dette er mulig, og også vi i Arbeiderpartiet er usikre på hvordan dette rent praktisk kan gjennomføres. Det er også påstått at man kan innføre et forbud mot fosterreduksjon, uten at det innskrenker kvinners rett til selvbestemt abort før uke 12. Helseministeren har på gjentatte oppfordringer fra pressen og denne representanten nektet å offentliggjøre departementets juridiske vurdering av disse spørsmålene, med henvisning til offentlighetslovens paragraf 14, første ledd. En god of-

fentlig debatt må være kunnskapsbasert, og i denne saken er det fortsatt usikkerhet om det handlingsrommet eksisterer, som statsministeren henviste til da hun åpnet for forhandlinger med KrF om abortloven. Derfor ber vi helseministeren redegjøre for hvordan det er mulig å få til disse to endringene, uten at det innskrenker den rett kvinner har til abort i gjeldende rett.

Svar:

Regjeringen har ikke utredet hvilke juridiske endringer som er nødvendige for endringer i abortlovens paragraf 2 tredje ledd bokstav c eller endringer i abortloven knyttet til fosterreduksjon.

Endringer i abortlovens paragraf 2 tredje ledd bokstav c er heller ikke en del av regjeringens politikk, hverken i Jeløya-plattformen eller Granavolden-plattformen.

SPØRSMÅL NR. 733**Innlevert 14. januar 2019 av stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal****Besvart 22. januar 2019 av barne- og likestillingsminister Linda C. Hofstad Helleland****Spørsmål:**

Hvordan kan finansministeren bidra til at vi får et register som viser all usikret gjeld slik at forbrukslånsbankene kan ansvarliggjøres og straffes hvis de ikke foretar en forsvarlig kredittvurdering?

BEGRUNNELSE:

Undersøkelser fra finanstilsynet viste før sommeren av over en tredjedel av de som selger forbrukslån ikke foretar en forsvarlig kredittvurdering før de innvilger lån. For å ansvarliggjøre bankene er det viktig at de har tilgang på informasjon om gjeldsbyrden til den som søker lån også fra andre kilder enn søkeren. Boliglån og lån med pant i motorvogn framgår av offentlige registre i dag. Regjeringen Stoltenberg foreslo et offentlig register for usikret gjeld i 2013, dette ble stanset av regjeringen Solberg I. Vi har nå etter drøye 5 år fått et privat register for usikret gjeld, men som dessverre ikke viser all usikret gjeld. For eksempel vil ikke studielån, bidragsgjeld etter skattegjeld framgå av det registeret som skal komme i drift i år. Stortinget har ved flere anledninger uttrykt sin bekymring for den eksplosive økningen i forbrukslån, og ønsker å kunne ansvarliggjøre og straffe forbrukslånsbanker og kredittkortselskaper som ikke gjør en forsvarlig kredittvurdering.

Svar:

I de senere årene har vi sett en sterk økning i norske husholdningers gjeldsbelastning. Det aller meste av gjelden er

boliglån, men også annen gjeld er betydelig, bl.a. utgjør usikret forbruksgjeld nå over 110 mrd. kr. Stadig flere opplever problemer som følge av for mye forbrukskreditt.

På bakgrunn av dette har regjeringen iverksatt en ordning med gjeldsinformasjon, slik at de som låner ut penger kan se hvor mye forbruksgjeld kundene har fra før. Tre ulike selskaper fikk ved årsskiftet tillatelse til å samle inn og utlevere opplysninger om privatpersoners forbruksgjeld. Jeg har tro på at dette vil være et viktig bidrag til å redusere gjeldsproblemene i private husholdninger, og jeg er svært glad for at vi nå er kommet i gang med dette.

Det er riktig at gjeldsinformasjonsordningen foreløpig ikke omfatter all usikret gjeld. Som spørsmållilleren nevner i sin begrunnelse for spørsmålet, er eksempelvis studielån, bidragsgjeld og skattegjeld ikke med i ordningen.

Det er flere grunner til at vi har valgt å starte med kun usikret forbrukskreditt. Først og fremst er uheldig opptak av slik gjeld en viktig bidragsyter til gjeldsproblemer i private hushold. Det er derfor hensiktsmessig å prioritere en ordning for denne typen gjeld. Formidling av gjeldsopplysninger til bruk ved kredittvurdering er nytt og uprøvd i Norge, og det er ønskelig å høste erfaringer med hvordan ordningen virker i praksis før den eventuelt gjøres mer omfattende. Ordningen vil tross alt medføre at størstedelen av den voksne befolkningen i Norge blir registrert. Vi har derfor valgt å starte med den typen usikret gjeld som det er viktigst at utlånere kjenner til.

Jeg vil imidlertid ikke utelukke at det kan være aktuelt å ta inn annen gjeld i ordningen på et senere tidspunkt.

SPØRSMÅL NR. 734**Innlevert 14. januar 2019 av stortingsrepresentant Tom-Christer Nilsen****Besvart 22. januar 2019 av næringsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

Vil regjeringen legge vekt på tilknytning til, eller erfaring fra, små- og mellomstore bedrifter ved valg av fremtidige styremedlemmer til bla. Innovasjon Norge og SIVA?

BEGRUNNELSE:

Ved en gjennomgang av styremedlemmene i Innovasjon Norge og SIVA ser en at få eller ingen av dem kommer fra små- eller mellomstore bedrifter. Dette til tross for at hov-

edtyngden av virkemidlene, spesielt i Innovasjon Norge er rettet nettopp mot denne typen bedrifter.

Små- og mellomstore bedrifter og store bedrifter opplever svært forskjellige hverdager. De skal i hovedsak forholde seg til de samme regler, krav, frister, og gebyr ved oversittelse av sentrale frister.

I små- og mellomstore bedrifter er det slik at samme person ofte må være «ekspert» på mange felt innenfor forskjellige fagområder. Der en i store bedrifter har en egen juridisk avdeling, må man ofte klare seg med uformell kompetanse eller små tverrfaglige miljøer i mindre bedrifter.

I praksis er der særegne utfordringer for små- og mellomstore bedrifter, som det er viktig for et styre i virkemiddelapparatet å ha noen med direkte og oppdatert innsikt i, i tillegg til den fagkompetanse organisasjonen ellers besitter.

Det er ikke slik at disse styrene kan eller bør representere alle avskygninger av norske bedrifter, bransjer eller geografi. Likevel er det slik at de aller fleste norske bedrifter er små og mellomstore, og virkemidlene her er i stor grad rettet nettopp mot dem. Derfor virker det naturlig å ta dette hensynet.

Svar:

Over 95 pst. av alle norske virksomheter har mellom 1 og 50 ansatte, og tall fra NHO viser at små og mellomstore bedrifter står for nær halvparten av verdiskapingen i landet. Det er viktig å sikre at disse bedriftene har rammevilkår som legger til rette, både for flere arbeidsplasser, mer verdiskaping, mer innovasjon og økt eksport. Regjeringen skal legge frem en strategi for små og mellomstore bedrifter i 2019. I tråd med statens prinsipper for god eierstyring, slik de er uttrykt i Meld. St. 27 (2013-2014), skal styresammensetningen være kjennetegnet av kompetanse, kapasitet og mangfold ut fra det enkelte selskaps egenart. Målet er at styret samlet sett representerer den ønskede kompetansen ut fra selskapets formål, virksomhetsområde, utfordringer og statens mål med eierskapet. For selskaper der tilknytning til, eller erfaring fra, små og mellomstore bedrifter er relevant, herunder Innovasjon Norge og Siva, vil dette vektlegges som ett av flere kompetanseområder styret samlet sett bør dekke. Siva er et statsforetak og styret innstilles av departementet. Eierskapet i Innovasjon Norge er delt mellom staten og fylkeskommunene og styret innstilles av en valgkomité. I ett av mine tidligere svar til Stortinget (Dokument 15:117 (2017-2018)) gir jeg en beskrivelse av innretningen av Innovasjon Norges valgkomité og hvordan staten som eier kan fremme innspill og synspunkter til valgkomiteen.

SPØRSMÅL NR. 735

Innlevert 15. januar 2019 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 23. januar 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

I Norge eksisterer det ikke noen struktur eller plan for barnepalliasjon. Både i den nasjonale retningslinjen og NOU 2017: 16 På liv og død, anbefales det å danne regionale palliative team for barn og unge. Helseregionene skal danne regionale barnepalliative team, men dette arbeidet er ikke kommet i gang fordi det mangler et oppdrag og bevilgninger fra Helse- og omsorgsdepartementet.

Hvordan har helseministeren tenkt å følge dette opp?

Svar:

Den nasjonale faglige retningslinjen for palliasjon til barn og unge uavhengig av diagnose ble publisert av Helsedirektoratet i 2016. For å sikre god og bred implementering

av retningslinjen nasjonalt, er det bevilget midler til implementeringsarbeidet i 2017, 2018 og 2019. Ifølge informasjon jeg har mottatt fra Helsedirektoratet, pågår implementeringen av retningslinjen fortsatt. OsloMet har fått i oppdrag å følgeevaluere dette. Det er samlet data både fra planleggingen av strategien for implementeringen og data for implementeringen til nå. Etter avsluttet implementering vil data bli bearbeidet og resultatene bli tilgjengelige. Rapporten skal være ferdig høsten 2019.

Jeg viser til Innst. 43 S (2018 – 2019), som blant annet har følgende anmodningsvedtak:

"Stortinget ber regjeringen i 2019 fremme egen sak for Stortinget om palliativ omsorg og oppfølging av NOU 2017:16 På liv og død – Palliasjon til alvorlig syke og døende."

Jeg viser videre til at Stortinget den 3. desember 2018 har vedtatt anmodningsvedtak nr. 76 om barnehospice: "Stortinget ber regjeringen vurdere å etablere barnehospice i Kristiansand som en pilot for videre å kunne styrke kompetansen og den palliative omsorgen for barn." Helse- og omsorgsdepartementet vil følge opp disse sakene, og palliasjonsfeltet, på egnet måte.

Jeg vil også peke på at det gjøres en stor innsats innen palliasjonsfeltet, og det tildeles midler som er øremerket barnepalliasjon. Det er etablert et videreutdanningstilbud i barnepalliasjon på masternivå for sykepleiere ved OsloMet. Det er under vurdering å utvide studiets målgruppe ved at det åpnes for at andre helse- og sosialfaglige yrkesgrupper også kan søke opptak. Det er bevilget 1,5 mill. kroner over kap. 761 post 21 til dette formålet i 2019. Det er videre etablert en egen tilskuddsordning for kunnskap og informasjon om lindrende behandling og omsorg ved livets slutt for barn og unge, som har som

formål å øke kunnskapen og gi informasjon om lindrende behandling og omsorg ved livets slutt for barn og unge. Det er bevilget 2 mill. kroner over kap 761 post 21 til dette formålet. Det er også øremerket 1,5 mill. kr over kap 761 post 21, til tilskudd til Foreningen for barnepalliasjon, dette tilskuddet ble økt med 1 mill. kroner i budsjettforliket mellom regjeringen og Kristelig Folkeparti høsten 2018.

Det er eldre- og folkehelseminister Åse Michaelsen som følger opp NOUen videre. Deler av NOUen som omfatter spesialisthelsetjenesten vil være mitt ansvar.

Helsetjenestens eiere og ledelse har ansvar for å tilrettelegge virksomheten slik at anbefalinger gitt i nasjonale faglige retningslinjer kan følges. Jeg legger til grunn at de regionale helseforetakene følger opp den nasjonale faglige retningslinjen for palliasjon til barn og unge uavhengig diagnose, og vil følge dette opp i styringsdialogen med de regionale helseforetakene.

SPØRSMÅL NR. 736

Innlevert 15. januar 2019 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 22. januar 2019 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

Kan arbeids- og sosialministeren redegjøre for saksbehandlingstid i NAV og Trygderetten, og hvilke tiltak oms kan iverksettes for å bedre situasjonen

BEGRUNNELSE:

I Dagsavisen 12. januar fremkommer det opplysninger som tilsier at saksbehandlingstiden i NAV og Trygderetten setter brukere i en svært vanskelig situasjon ved at behandlingstiden på klagesaker er lang. Trygdeadvokat Lene Wallem hevder flere brukere drives fra gård og grunn fordi de nektes ytelse i påvente av at klagesaker blir behandlet. Sivilombudsmannen skal og ha opplyst at de ikke griper inn i enkeltsaker så lenge NAV oppgir ressursmangel som årsak til lang saksbehandlingstid.

Svar:

Artikkelen i Dagsavisen 12. januar som det refereres til i begrunnelsen for spørsmålet, omhandler saksbehandlingstid på klager og anker i henholdsvis Arbeids- og velferdsetaten og Trygderetten. Jeg forstår spørsmålet fra representanten Wiborg slik at det også dreier seg om

saksbehandlingstiden generelt i ytelsesforvaltningen i Arbeids- og velferdsetaten.

Saksbehandlingstiden for forvaltningen av ytelser i Arbeids- og velferdsetaten er tilfredsstillende. Målkrevet for saksbehandlingstid har inntil 2018 vært satt som normtid. Andelen saker som behandles innen normert tid skal være minst 75 pst. for alle ytelsesområder. Jeg har fått opplyst fra Arbeids- og velferdsdirektoratet at måloppnåelsen i 2018 var på 82 pst. og dette er en forbedring fra 79 pst. i 2017.

De fleste får korrekte vedtak ved første gangs behandling. Departementet har prioritert å sette søkelyset på saksbehandlingstid og kvalitet på førstegangsvedtakene i styringsdialogen med Arbeids- og velferdsdirektoratet. Det arbeides kontinuerlig for å forbedre kvaliteten på saksbehandlingen blant annet gjennom bedre veiledning til bruker, kompetanseutvikling, forbedrede arbeidsprosesser, IKT- modernisering og digitale tjenester. Det har også blitt innført kvalitetsmålinger på flere ytelsesområder.

Gode klageordninger er viktig for å ivareta rettssikkerheten til den enkelte. Klage- og kontrollordningene i Arbeids- og velferdsetaten er bedre utbygd enn for de fleste andre forvaltningsområder. Det har vært en økning

i antall klagesaker til NAV Klageinstans de senere årene. Dette har ført til økte restanser og lengre saksbehandlingstider på flere områder.

Selv om saksinngangen til NAV Klageinstans øker, er andelen som får omgjort vedtak stabil og svakt nedadgående. Trygderetten stadfester NAV Klageinstans vedtak i ca. 80 prosent av sakene. Denne andelen har vært stabil over mange år og viser at Arbeids- og velferdsetaten har fattet korrekte vedtak i de fleste saker som er anket til Trygderetten. Det er jeg fornøyd med.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har opplyst at NAV Klageinstans er tilført flere ressurser slik at saksbehandlerkapasiteten har økt med 20 prosent. Dette har bl.a. bidratt til at saksbehandlingstiden for behandling av AAP og uføre er redusert det siste halvåret.

I forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2018 ble bevilgningen til Trygderetten styrket. Dette ga grunnlag for anskaffelse av nytt arkiv- og saksbehandlingssystem, og Trygderetten er nå i gang med å digitalisere saksbehandlingen. I tillegg ble saksbehandlingskapasiteten styrket. Denne styrkingen er videreført i 2019. Trygderetten arbeider målrettet med ulike tiltak for å styrke effektiviteten i driften av virksomheten.

Jeg følger med på utviklingen i saksbehandlingstidene i ytelsesforvaltningen og i saksbehandlingstidene i klagesaksbehandlingen både i Arbeids- og velferdsetaten og i Trygderetten. Flere årsverk er tilført og digitalisering og andre tiltak for å effektivisere driften er iverksatt. Dette vil bidra til raskere saksbehandling, men det vil ta noe tid innen vi kan se effekten fullt ut og kunne ha et grunnlag for eventuelt å vurdere ytterligere tiltak.

SPØRSMÅL NR. 737

Innlevert 15. januar 2019 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes

Besvart 22. januar 2019 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

Viser til statsrådets svar på Lysbakkens spørsmål nr. 15:351 (2018-2019), og tillater meg å stille spørsmålet igjen:

Når var statsråden og departementet klar over at dette prosjektet ville gjøre norskeide satellitter til militære mål [etter Genèvekonvensjonenes bestemmelser], og hvorfor ble ikke Stortinget orientert om dette da saken ble behandlet?

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 16. januar 2019 med spørsmål fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes om norskeide satellitter som militære mål.

Jeg viser til mitt svar av 20. november 2018 på spørsmål nr. 351 fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken. De norskeide satellittene, på lik linje med all annen sivil infrastruktur som brukes til militære formål, kan bli legitime militære mål i en internasjonal væpnet konflikt. Det er bruken av infrastrukturen, ikke hvorvidt den er sivil eller militær, som avgjør om den er et legitimt militært mål. Dette er et grunnleggende prinsipp i krigens folkerett, nedfelt i tilleggsprotokoll til Genèvekonvensjo-

nen av 12. august 1949 (tilleggsprotokoll 1). Denne protokollen ble forelagt Stortinget gjennom St. prop. nr. 30 (1981-1982) og vedtatt 23. november 1981.

At satellittene kan være legitime militære mål, er dermed en konsekvens av at de brukes til militære formål. Forsvarets intensjon om å delta i prosjektet er synliggjort i Prop. 55 S (2017-2018).

SPØRSMÅL NR. 738

Innlevert 15. januar 2019 av stortingsrepresentant Siv Mossleth

Besvart 24. januar 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Posten sier at de overholder konsesjonskravene, nemlig at 85 prosent av posten skal være framme i løpet av to virkedager, etter at A- og B-post ble slått sammen. Men vi vet ikke hvordan det står til i ulike deler av Norge. Det er god grunn til å tro at posten går mye tregere i noen områder. Det er viktig å vite i hvilke områder posten sjeldent når fram innen avtalt tid.

Kan ministeren sørge for at det blir lagt fram regionale tall på hvor mange prosent av posten som når fram innen to dager?

Svar:

Posten sin konsesjon sett krav om at minst 85 prosent av innanlandsk brevpost skal være framme to dager etter innlevering. Kravet gjeld for heile landet. Kvart kvartal får Nasjonal kommunikasjonsmyndighet målingar frå Posten som viser kor stor del av breva som kjem fram innan fristen. Målingane blir gjort av ein ekstern måleoperatør

(Quotas) som årleg sender om lag 80 000 testbrev mellom regionane.

Målingane for 2018 viser at det etter overgangen til to dagars framsendingstid var forseinkingar i januar 2018 på grunn av problem i startfasen kombinert med krevjande vær, men at framsendingstida etter det har vore betre enn konsesjonskravet.

Eg har bede Posten om tal som viser regionale resultat for framsendingstida i 2018 (januar-november) samanlikna med resultatata for tilsvarande periode i 2017, dvs. før omlegginga til to dagars framsendingstid fann stad.

Tala i tabellen viser for 2018 kor stor del av breva som var framme innan to dagar (D+2) i kvar region og differanse mellom region med det beste og dårlegaste resultatet. Tala for 2017 viser kor stor del av breva som var framme innan ein dag (D+1) i kvar region og differanse mellom region med det beste og dårlegaste resultatet. Siste lina viser endring i måloppnåing i kvar region frå 2017 til 2018. Det er ingen endring i usikkerheit (signifikans) i resultatata samanlikna med tidlegare målingar. Testbrev klassifiserast etter kva region dei er adressert til.

	Aust	Sør	Vest	Midt	Nord	Differanse mellom beste og dårlegaste
Resultat januar-november 2017 (D+1)	89,1 %	87,3 %	85,1 %	83,5 %	75,2 %	13,9 %
Resultat januar-november 2018 (D+2)	91,6 %	87,7 %	86,4 %	89,8 %	84,8 %	6,8 %
Endring frå 2017 til 2018	2,5 %	0,4 %	1,3 %	6,3 %	9,6 %	

Regjeringa legg vekt på å sikre eit godt og likeverdig posttilbod over heile landet, tilpassa den endra etterspørselen etter posttenester. Tala frå Posten viser at konsesjonskravet er oppfylt og at overgangen til ein felles poststrøm har gjort skilnadene mellom dei ulike regionane mindre, noko eg er godt nøgd med.

SPØRSMÅL NR. 739**Innlevert 15. januar 2019 av stortingsrepresentant Leif Audun Sande****Besvart 22. januar 2019 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

Arbeidsinnvandrerne fra EØS-området kan deles i to grupper. De som kommer fra EØS-området og jobber her i medhold av å være utstasjonerte arbeidstakere i henhold til utstasjoneringsdirektivet, og de som kommer hit for å jobbe uavhengig av direktivet.

Hvor mange finnes det per dato i hver av gruppene?

Svar:

Ustasjonerte eller utsendt arbeidstakere er arbeidstakere som i forbindelse med tjenesteyting arbeider i et begrenset tidsrom i et annet land enn det arbeidsforholdet vanligvis er knyttet til. Dette følger av arbeidsmiljøloven § 1-7, som gjennomfører utsendingsdirektivet i norsk rett. Det gjelder ikke noen egen registreringsordning for utsendte arbeidstakere etter dette regelverket, og det foreligger

ikke særskilt statistikk knyttet til antall utsendte arbeidstakere i Norge.

I 3. kvartal 2018 var det 332 000 lønnstakere i Norge med bakgrunn fra et annet land i EØS-området (kilde: antall arbeidsforhold og lønn). Utsendte arbeidstakere inngår i denne statistikken, utfordringen er å identifisere dem.

Departementet har vært i kontakt med SSB som kan opplyse om at det i 3. kvartal 2018 var en beholdning på 8 120 lønnstakere som ble rapportert til Skatteetaten utland.

Selv om Skatteetaten utland ikke bruker begrepet utsendte arbeidstakere, tilhører trolig de aller fleste, om ikke alle, som rapporteres der denne kategorien. Ut fra reglene for rapportering, vurderer vi det slik at sakene som sendes til Skatteetaten utland i hovedsak gjelder utsendte arbeidstakere.

SPØRSMÅL NR. 740**Innlevert 15. januar 2019 av stortingsrepresentant Svein Roald Hansen****Besvart 23. januar 2019 av fiskeriminister Harald T. Nesvik****Spørsmål:**

Hvorfor er Fiskeridirektoratets forslag om beskyttelse av gyteområder og forbud mot å fiske torsk fra Telemark til svenskegrensa basert på gyteområder kartlagt i forbindelse med grytefeltkartlegging utført i 2008 og ikke oppdatert kunnskap?

BEGRUNNELSE:

Fiskeridirektoratet har forslått å forby fiske av torsk i Oslofjorden, fra Telemark til svenskegrensa for å beskytte gytefelt og bygge opp torskestammen, som skal være på et historisk lavmål.

Dette er en viktig målsetting. Men flere instanser, blant annet i Hvaler og Nasjonalparkstyret og Norsk jeger- og fiskerforbund i Østfold reagerer på grunnlaget for forslaget skal bygge på grytefeltkartlegging utført i 2008 og ikke er oppdatert kunnskapsgrunnlag.

Tiltak mot fiske i Oslofjorden berører ikke bare yrkesfiskere, men også i betydelig grad fritidsfisket for befolkningen rundt Oslofjorden.

At beslutningen ikke baseres på mer oppdatert kunnskap skaper uro for legitimiteten i befolkningen og at referanseområdene (nullfiskeområder) vil bli oppfattet som for dramatisk i fiskerimiljøet og befolkningen generelt.

Svar:

Det er behov for tiltak for å beskytte kysttorsken i Sør-Norge. Behovet for tiltak er størst fra Telemark til svenskegrensen, og hele Oslofjorden er derfor omfattet av forslaget som nylig var på høring.

Forslaget er todelt. For det første foreslås det å redusere fangstuttaket ved å forby direktefiske etter torsk fra Telemark til svenskegrensen. For det andre foreslås et for-

bud mot alt fiske i torskens gytefelt i gyteperioden. Ut fra spørsmålets begrunnelse, antar jeg at representanten sikter til kunnskapsgrunnlaget for forslaget om beskyttelse av gytefelt.

Torsken gyter i områder som har bestemte egenskaper. I hvilken grad de enkelte områdene brukes hvert år og i hvilken grad, kan variere. Havforskerne har derfor gjennomført tokt for å identifisere hvilke områder torsken faktisk bruker som gytefelt.

Gytefeltkartlegging tar lang tid. Kunnskapsgrunnlaget for gytefeltene i forslaget baserer seg på kartleggingen som ble gjennomført som en del av Nasjonalt program for kartlegging av marine naturtyper. Områdene i Aust-Agder ble kartlagt fra 2002 og Oslofjorden ble kartlagt i perioden 2007 – 2009. Det nasjonale programmet ble avsluttet i 2018 etter at hele kysten var dekket. I enkelte sammenhenger oppdateres kunnskapen.

Kartleggingen har gitt et godt bilde av de viktigste gyteplassene. Selv om feltinnsamlingen som ligger til grunn for forslaget om å forby alt fiske i gyteperiodene ble gjort fra 2002-2009, har kunnskapen fortsatt stor verdi. Det er dokumentert at disse områdene brukes til gyting av torsk. Vi kan ikke utelukke at nyere kunnskap kan påvise flere gytefelt enn de feltene man alt har kartlagt. For området som omfattes her, er det også gjennomført nye gyte-

feltundersøkelser i nasjonalparkene og omkringliggende områder.

Havforskningsinstituttet har siden 2017 vært involvert i prosjektet «Krafttak for Kysttorsken». I 2018 ble det gjennomført nye gytefeltundersøkelser i Oslofjorden og i 2019 skal det foretas flere undersøkelser. Når resultatet av disse undersøkelsene foreligger, kan forskerne foreslå å beskytte flere felt om det er behov for dette. Ny og oppdatert kunnskap vil bli vurdert faglig når resultatene foreligger.

Når det gjelder kunnskapen om kysttorskens tilstand oppdateres denne årlig gjennom aktiviteter som Havforskningsinstituttets strandnotundersøkelser og rapporterte fangster. Yrkesfiskere har, i motsetning til fritidsfiskere, påbud om å rapportere fangst. Forskerne vet likevel en del om fritidsfiskeres fangst gjennom blant annet merke- og gjenfangstforsøk gjort i perioden 2005 – 2013. Det pågår nå et omfattende forskningsprosjekt som skal kartlegge fritidsfiske i Norge. Oslofjorden er en av tre regioner som undersøkes. I de siste to årene er aktiviteten i Ytre Oslofjord også styrket gjennom Krafttak for kystorsk som gjennomfører omfattende prøvefiske i nasjonalparkene og omkringliggende områder. Resultatene vil bli tilgjengelig i høst.

Alt i alt mener jeg at vi har et tilfredsstillende faglig grunnlag for de beslutninger som skal tas.

SPØRSMÅL NR. 741

Innlevert 16. januar 2019 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 23. januar 2019 av fiskeriminister Harald T. Nesvik

Spørsmål:

Hordaland Høyre går i BT den 15.januar ut mot Fiskeriministeren og mener han misbruker regelverket som forbyr eksport av skadet oppdrettsfisk - såkalt produksjonsfisk. Hensikten med Kvalitetsforskriften er å beskytte omdømme av norsk sjømateksport. Ove Trellevik uttaler at "det er en skandale hvis regjeringen følger fiskeriminister". Norge har tidligere vært utsatt for straffereaksjoner.

Mener ministeren det fortsatt er relevant å hindre eksport av produksjonsfisk for å beskytte omdømme av norsk sjømateksport?

Svar:

Dersom fisk med sår og mangler havner i markedet, kan det få svært negative konsekvenser for hele næringen. Tap av omdømme vil ikke bare påvirke produsenter og eksportører, men potensielt også få negative samfunnsøkonomiske virkninger. Det er helt klart i norsk interesse å fortsatt ivareta omdømmet til sjømaten som eksporteres. Det er derfor svært viktig å sikre at den fisken som eksporteres og omsettes på markedet er av høyeste kvalitet, og med det bidrar til markedsadgangen for norsk fisk i utlandet. Fiskekvalitetsforskriften stiller krav til innenlands sortering og retting av oppdrettet fisk for nettopp å hindre at fisk av dårligere kvalitet, såkalt produksjonsfisk, havner i markedet. Forskriften angir at oppdrettet fisk skal sorteres slik at fisk av dårligere kvalitet

ikke omsettes til humant konsum. Videre åpner forskriften for at såkalt produksjonsfisk enten kan feilrettes ved

virksomheter innenlands som har det nødvendige utstyr, eller brukes i produksjon av fiskemel og -olje.

SPØRSMÅL NR. 742

Innlevert 16. januar 2019 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 23. januar 2019 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

Det pågår en ny bølge av voldelig forfølgelse mot homofile og lesbiske i Tsjetsjenia. Amnesty International melder at rundt 40 personer nå skal være fengslet i et regjeringsbygg i den russiske republikken og to er døde som følge av tortur.

Vil regjeringen ta opp menneskerettighetsbruddene mot homofile og lesbiske i Tsjetsjenia med de russiske myndighetene?

BEGRUNNELSE:

Myndighetenes forfølgelse av LHBT-befolkningen i Tsjetsjenia er ikke noe nytt. I 2017 ble hundre homofile menn bortført og utsatt for tortur. LHBT-personer i Tsjetsjenia lever i stor frykt. Til tross for det store antallet og de grove bruddene med menneskerettighetene har ikke russiske myndigheter igangsatt en etterforskning av disse overgrepene. Tsjetsjenske myndigheters grove vold og tortur mot LHBT-befolkningen har så langt ikke fått noen konsekvenser, og Amnesty melder nå at forfølgelsen mot antatte lesbiske og homofile er igjen trappet opp.

Svar:

Situasjonen for LHBT-personer i Russland er bekymringsfull, og både vår ambassade i Moskva og utenriksdepartementet her hjemme følger utviklingen på dette feltet nøye. Vi har tett kontakt med aktører og organisasjoner som arbeider aktivt for de som er berørt.

Siden de første rapportene om forfølgelse av LHBT-personer i Tsjetsjenia i januar 2017 har regjeringen tatt opp disse hendelsene med russiske myndigheter, både bilateralt og i multilaterale organisasjoner som OSSE, Europarådet og FN.

I november 2018 deltok Norge i å aktivere OSSEs såkalte Moskvamekanisme. Iverksetting innebar gjennomføring av en ekspertgranskning av de rapporterte menneskerettighetsbruddene i Tsjetsjenia fra 2017. Russland valgte å ikke samarbeide om granskingen. Rapporten

ble offentliggjort i OSSEs Faste råd 20. desember og bekreftet grove menneskerettighetsbrudd i Tsjetsjenia mot LHBT-personer, menneskerettighetsaktivister, uavhengige journalister og advokater.

Rapporten ga konkrete anbefalinger. Den oppfordret russiske myndigheter til å etterforske hendelsene grundig og stille de skyldige til ansvar. Føderale russiske myndigheter har ansvar for å påse at russisk lov og landets internasjonale forpliktelser etterleves i alle deler av Russland, inkludert Tsjetsjenia.

I desember møtte statssekretær Halvorsen Det russiske LHBT-nettverket og deres leder Igor Kotsjetkov for å høre deres vurdering av situasjonen og om effekten av tiltak som Moskvamekanismen. De opplevde at politiske uttalelser og felles initiativ fra multilaterale organisasjoner nytter, og er nødvendige for å avhjelpe situasjonen.

Troverdige rapporter om en ny bølge av forfølgelse og arrestasjoner av LHBT-personer i Tsjetsjenia er derfor svært bekymringsverdige.

Norge sluttet seg til EUs innlegg i OSSEs Faste råd 17. januar i år. I innlegget bes innstendig Russland om å etterforske de nye menneskerettighetsbruddene og følge anbefalingene gitt i rapporten fra Moskvamekanismen om en effektiv, transparent og uhildet etterforskning av hendelsene. Norge er også denne uken tilsluttet en uttalelse i regi av Equal Rights Coalition, en koalisjon av 40 land, som ber Russland om å etterforske hendelsene. Statssekretær Halvorsen har også uttalt seg offentlig og bedt om etterforskning av sakene.

Norge vil fortsette å løfte vår bekymring overfor russiske myndigheter, både gjennom bilaterale og multilaterale kanaler, inntil russiske myndigheter setter i verk nødvendige tiltak for å følge opp sine menneskerettighetsforpliktelser.

SPØRSMÅL NR. 743**Innlevert 16. januar 2019 av stortingsrepresentant Willfred Nordlund****Besvart 22. januar 2019 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

Er kartleggingen som fylkesmannen i Trøndelag har gjort over utviklingen i sosialhjelp i Trøndelag noe som fylkesmannen selv har initiert, er dette noe departementet har igangsatt og dersom det er noe departementet har igangsatt, når vil Stortinget få ta del i denne kunnskapen, og dersom det ikke er noe departementet har initiert, vil regjeringen vurdere å få på plass en slik kartlegging og eventuelle årsaker?

BEGRUNNELSE:

Det vises til oppslag blant annet om at fylkesmannen i Trøndelag har bedt om oversikt på utviklingen for sosialhjelp i alle kommunene.

Mange mener at staten har skjøvet kostnader over på kommunene, deriblant gjennom endringer i ordinger

som utbetales gjennom den statlige delene av NAV, noe som igjen vil komme til å vise seg på sosialbudsjettene.

Det ville vært nyttig å vite hva som er bakgrunnen og årsaks sammensetningen for veksten nærmere utover antagelser man kan gjøre seg, hvor mange kommuner dette gjelder og omfanget.

Svar:

Stortingsrepresentanten viser til en kartlegging gjennomført av Fylkesmannen i Trøndelag over utviklingen i sosialhjelp i fylket. Vi har brakt på det rene at kartleggingen det refereres til, er initiert av Fylkesmannen selv.

Kommunene rapporterer hvert år gjennom KOSTRA om de sosiale tjenestene, herunder om utviklingen i utgiftene til økonomisk sosialhjelp. Departementet følger med på denne rapporteringen og vurderer på denne bakgrunn om det er behov for å ta initiativ til innhenting av mer kunnskap om utviklingstrekk og mulige årsaker.

SPØRSMÅL NR. 744**Innlevert 16. januar 2019 av stortingsrepresentant Masud Gharahkhani****Besvart 23. januar 2019 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

Hva vil Regjeringen bidra med for å hjelpe flyktningene i flyktningeleirene i Libanon etter uværet som har rammet de siste dagene?

BEGRUNNELSE:

FNs høykommissær for flyktninger rapporterer om at 11 000 flyktninger i flyktningeleirene er hardt rammet som følge av stormen Norma som herjer i Libanon. En jente på 8 år har mistet livet i stormen.

Flyktningene i leirene beskriver at store mengder snø har ødelagt telt og sikret oversvømmelser som har ledet til at de må evakuere leirene.

I følge UNHCR oppholder rundt 950 000 flyktninger fra Syria seg i Libanon. Av disse oppholder over 340 000

seg i Bekaadalen hvor stormen har rammet som verst til nå.

Svar:

Stormen Norma medførte store skader og behov for akutt nødhjelp til flere flyktningbosettinger i Libanon tidligere denne måneden. For å respondere raskt i slike akutte kriser er organisasjoner på bakken avhengig av fleksible midler fra givere som kan omdisponeres på kort varsel. Norge gir denne typen støtte til blant annet Verdens matvareprogram og FNs Høykommissær for flyktninger, som har spilt en viktig rolle i responsen etter det siste uværet i regionen, inkludert i Libanon. Videre gir Norge støtte til Røde Kors-føderasjonens responsfond DREF (Disaster Relief Emergency Fund), som er blitt utløst for å finan-

siere libanesisk Røde Kors' redningsrespons. Flyktninghjelpen har også brukt norske midler i sin respons på konsekvensene av stormen, og Kirkens Nødhjelp har med rask godkjenning fra Utenriksdepartementet omdisponert andre prosjektmidler for å kunne respondere. Samlet har dermed den norske humanitære støtten bidratt til at

katastroferesponsen i Libanon har vært rask og effektiv, og ofre for stormen har mottatt livsnødvendig assistanse.

Norge er blant de største givne til den humanitære responsen i Syria og nabolandene. Libanon er nest største enkeltmottaker (etter Syria), og Norge utbetalte over 470 millioner kroner til våre partnere, FN-organisasjoner, Røde Kors-bevegelsen og frivillige organisasjoner i 2018.

SPØRSMÅL NR. 745

Innlevert 16. januar 2019 av stortingsrepresentant Sheida Sangtarash

Besvart 24. januar 2019 av eldre- og folkehelseminister Åse Michaelsen

Spørsmål:

Hva vil helseministeren gjøre for å begrense helseskadelig støy fra gamle skytebaner, hvor kommuner har tillat husbygging så tett inntil skyteanlegg, at det er fare for akutte hørselskader og andre helseskader i et mellomlangt perspektiv?

BEGRUNNELSE:

Bakgrunn for spørsmålet er Skjetten skytebane, Skedsmo kommune, hvor det i 2017 ble foretatt støymålinger ved to boliger. Støynivåene på uteplasser ble henholdsvis målt til 126,3 dB, og 137 dB.

Videre ble det på et barnerom på sistnevnte eiendom påvist støynivå på 126,2 dB med åpent vindu og 78,2 dB med lukket vindu.

Den boligen som er sterkest rammet ble gitt byggetillatelse på slutten av 80-tallet. Hagegjerdet står 5 meter fra nærmeste skive/kulebane på 300-metersbanen og huset står ca. 20 meter fra det samme. Det er hundrevis av boliger som ligger i "rød sone" og bortsett fra det friområdet som inngår i kulefanget er det tett bebyggelse på alle kanter. Banen ble politisk vedtatt stengt i 1965, noe som innebærer at et stort boligfelt har bygget hus i god tro, eller i trygg forvisning om at banen innen kort tid ville bli stengt.

Svar:

Spørsmålet besvarers av eldre- og folkehelseministeren da støy blant annet reguleres i folkehelseloven med forskrifter og dermed tilhører eldre- og folkehelseministerens ansvarsområde.

Støy kan oppleves svært plagsomt, og støy omfatter ikke bare lyd med direkte skadelig virkning, men omfat-

ter også uønsket lyd. I dagens regelverk stiller blant annet folkehelseloven og forskrift om miljørettet helsevern krav til at støy ikke skal ha negativ innvirkning på helsen. Folkehelseloven med forskrift gir kommunen mulighet til å vurdere støysaker og eventuelt fatte vedtak om konsekvensutredning, retting eller stansing av støyende virksomhet dersom visse vilkår er oppfylt. Kommunens enkeltvedtak kan påklages til fylkesmannen. Videre har miljø- og helsemyndighetene gjennom retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442) og veiledning, gitt anbefalte grenseverdier for utendørs støy ved etablering av nye støykilder, som en skytebane, og gitt klare og omforente anbefalinger for å forebygge eller redusere støy fra eksisterende skytebaner. I byggteknisk forskrift til plan- og bygningsloven stilles det krav til innendørs støy.

En skytebane kan måtte konsesjonsbehandles etter forurensningsloven, men dersom støyforholdene ved en bane er tilstrekkelig utredet gjennom plansaken og utredningene viser at de anbefalte støygrensene overholdes, vil det som hovedregel ikke være behov for konsesjonsbehandling. De ansvarlige for skytebanene har et selvstendig ansvar for å treffe tiltak for å avbøte eller motvirke skader og ulemper som følge av støyen. Som forurensningsmyndighet for skytebaner har fylkesmannen anledning til å pålegge den ansvarlige å treffe tiltak innen en nærmere angitt frist. Eksisterende skytebaner omfattes i utgangspunktet ikke av konsesjonsplikt, da disse banene er å anse som lovlig virksomhet etter forurensningsloven, forutsatt at det ikke gjøres endringer i utforming og bruk av banen som gir vesentlig økte støyulemper for omgivelsene.

Vi har ikke mye forskning på helseeffekter av støy fra skytebaner, men noen studier viser sammenheng med støyplage hos befolkninger rundt skytebaner. Andel

plagede øker med økende støynivå, men det er en rekke andre faktorer utover den objektive «støydosen» som er med på å forklare plagegraden, som blant annet støysensitivitet, støyens forutsigbarhet og holdninger til støykilden. Selv om vi har begrenset forskning rettet spesielt mot negative virkninger av skytebanestøy, vet vi at helsevirkninger av støy fra skytebaner vil være som for annen støy; forstyrrelser, plagethet og søvnforstyrrelser dersom støyen forekommer nattestid. Skytebanestøy kan medføre høye støyeksponeringer med kortvarige lydpuiser over 130–140 dB kan forekomme, og enkelte mennesker kan skades også ved lavere nivåer. Når det gjelder impulslyder fra for eksempel skyting, vil også varigheten av lyden påvirke hvor kraftig den oppfattes.

Erfaring har vist at støy fra skytebaner kan representere en betydelig belastning for beboere i de nære omgivelsene og det er en del klager på støy fra skytebaner. Skytebaner ble tidligere etablert med god avstand til boliger og fritidshus, men behovet for mer areal til boligområder har endret dette og man har dermed sett en økning i konflikter mellom aktivitetene på skytebanen og naboene. Konflikter om støy fra skytebaner har vist seg vanskelige

å løse, både fordi skytebanenes aktivitet drives etter tidligere regelverk og gitte tillatelser og fordi støy fra skytebaner er vanskelig og i noen tilfeller umulig å dempe til et tilfredsstillende lydnivå. Det er svært vanskelig å skjerme boligen mot støy fra en skytebane da støyens utbredelse er kompleks og brer seg i flere retninger, og dermed er det få mulige tiltak for å redusere støyen og støyplagene fra en skytebane. For eksempel vil det være utfordrende for en bolig i gul sone for støy fra en skytebane å sikre tilgang til stille side eller tilgang til egnet uteareal. Støybelastning i nærheten av skoler bør også vurderes særskilt da støy av impulsiv og uforutsigbar karakter kan ha uheldig virkning på barns konsentrasjon og læring.

Skyting i regulerte former gjennom deltagelse i skytterlag eller lignende er for mange mennesker en positiv fritidsaktivitet. Det forventes at kommunen bidrar til å legge forholdene til rette, for eksempel ved vurdering av mulige støyskjermingstiltak eller alternativ plassering av skytebanen, slik at også slik fritidsaktivitet kan utøves uten at den går ut over helse og trivsel til skytebanens naboer.

SPØRSMÅL NR. 746

Innlevert 16. januar 2019 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 24. januar 2019 av kultur- og likestillingsminister Trine Skei Grande

Spørsmål:

Interessekonflikter mellom konsertscener/utesteder og ny sentrumsnær boligbebyggelse uten gode nok støydempende tiltak er en økende trussel mot kultur- og utelivstilbudet i norske byer. En løsning på dette problemet kan være å endre veilederen for musikkstøy og helse, slik at den nyeste aktøren i et område – f.eks. boligutbygger – har ansvar for f.eks. vern mot støy.

Vil kulturministeren støtte en slik endring av byrdefordelingen?

BEGRUNNELSE:

De fleste er enige om at kulturliv og uteliv er en naturlig del av byer og tettsteder, og beriker sentrumsområdene på en måte som skaper økt liv og røre, til gode for både publikum og næringsliv. Gode fremføringsarenaer for kulturliv er også en forutsetning for at talentfulle utøvere får relevante muligheter til å utvikle seg. Konserter og uteliv har også til felles at de genererer lyd/støy. De aller fleste

som velger å bosette seg i sentrumsområder hvor det er eksisterende uteliv og konsertscener, er klar over dette kompromisset, men med jevne mellomrom dukker det likevel opp naboklager fra enkeltpersoner eller boligselskaper som gjerne ønsker rolige forhold, også i sentrum. I tilfeller hvor konsertscener har hatt sin virksomhet i mange år før det har blitt bygd boliger i nærheten, kan dagens regelverk og byrdefordeling ved å innføre nødvendige støydempende tiltak være svært belastende for scenen/utestedet. Veilederen som kommunene legger til grunn (IS-0327) for behandling av slike klagesaker setter dessverre konsertscener og utesteder i en svært svak posisjon og resultatet blir ofte at scenen/utestedet enten må ta regningen for dyre støyreducerende tiltak, eller minimere sin støygenererende drift (legge ned). Dette skjer uavhengig av hvorvidt boligene som er utsatt for støyproblemet har fått byggetillatelse og blitt bygget etter at scenen/utestedet har blitt etablert. I Storbritannia har organisasjonen Music Venue Trust, som støttes av Paul McCartney mfl, i mange år kjempet for en lovendring som beskytter

konserterscener fra slike støyklager fra ny boligbebyggelse. I løpet av få år måtte nærmere 100 konsertscener i London legges ned på grunn av slike klager fra ny bebyggelse. Dette førte til slutt fram til lovendringen populært kalt Agent Of Change sommeren 2018. Agent of Change-prinsippet legger kort sagt til grunn at den nyeste aktøren i et område – f.eks. boligutbygger – har alt ansvar for endringene vedkommende medfører med sin inntreden – ergo; at boligutbyggeren da har alt økonomisk ansvar for å verne sine innbyggere mot støy; gjennom f.eks. bygningsmessige utbedring og isolasjon. Reguleringsmyndigheten må da også sørge for at utbyggeren er klar over dette og ivaretar krav til støydependende tiltak i planlegging og bygging, slik at framtidige beboere ideelt sett ikke skal få noe å klage over. Opplever framtidige beboere allikevel et støyproblem og får medhold i en klage, vil det være utbygger som har ansvaret for å utbedre støyforholdene. Det nyligste tilfellet i Norge er i Drammen i vinter, hvor konsertscenen og utestedet Pavarotti har vært under sterkt press etter at én nabo i et helt nytt leilighetsbygg over gata klaget på lydnivået fra konsertene til spillestedet. Selv om Pavarotti har eksistert på samme adresse i nærmere 25 år så førte kommunens tolkning av eksisterende veileder (IS-0327) til at Pavarotti fikk et kravbrev hvor de bes om å utføre flere dyre støytiltak samt redusere sin konsertvirksomhet. Dette vil medføre konkurs for spillestedet. Det er det siste i sin størrelse i byen og vil være alvorlig for både utøvere og publikum. Endring av byrdefordelingen i tråd med Agent of change prinsippet i veilederen (IS-0327) og eventuelt i plan og bygningsloven vil være et viktig kulturpolitisk grep for å løse dette problemet.

Svar:

Regjeringen vil legge til rette for levende lokalsamfunn i hele landet. Pulserende kunst- og kulturmiljøer skal være tilgjengelig både i distriktene og byene. Kunst og kultur bidrar til å danne, forme og styrke fellesskapet og samfunnsstrukturen rundt oss.

Et bysentrum må ha både boliger, kultur- og næringsfasiliteter. Regjeringen ser på det publikumsrettede kulturtilbudet som en viktig del av kulturpolitikken, og vektlegger også kulturens næringspotensial. Konsertscener og festivaler er selvsagte brikker i denne sammenhengen, med betydning for blant annet stedsidentitet, byutvikling, bolyst og arbeidsplasser. De er også viktige møteplasser og arenaer for fellesskap.

Kommuneloven er grunnmuren i lokaldemokratiet vårt. I 2018 ble loven styrket med lovfesting av det kommunale selvstyret. Hensikten er å sikre at den enkelte kommune skal kunne foreta lokale vurderinger og prioriteringer for å løse oppgavene sine. Regjeringen mener at et levende lokaldemokrati avhenger av stort handlingsrom for kommunene innen arealplanlegging og lokal samfunnsutvikling. Det er opp til de lokale myndighetene å

foreta en avveining av de ulike hensynene i arealplanleggingen og utviklingen av attraktive og bærekraftige byer og lokalsamfunn hvor det er godt å leve.

Hensynet til konsertarrangører må veies opp mot hensynet til naboers helse og trivsel. Forskrift om miljørettet helsevern stiller opp krav til bl.a konsertarrangører - ikke for å begrense kulturtilbudet, men for å sikre at det tas hensyn til både helse og kultur. Veilederen "Musikkanlegg og helse", som representanten Bastholm viser til, bidrar til en ensartet praksis. Veilederen er ikke rettslig bindende og gir ikke i seg selv kommunene eller konsertarrangørene nye plikter eller oppgaver ut over det som følger av eksisterende regelverk. Heller ikke boligutbyggere kan pålegges ytterligere plikter gjennom veilederen.

Veilederen legger vekt på god arealplanlegging. Dette omfatter både plassering av konsertsteder og festivalområder, samt boligutbygging. Jeg har troen på at lokale myndigheter finner den riktige balansen mellom hensynene til eksisterende kultur- og næringsvirksomhet, etablering av nye boliger og helse.

SPØRSMÅL NR. 747

Innlevert 16. januar 2019 av stortingsrepresentant Kari Henriksen

Besvart 22. januar 2019 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

Tillitsprosjektet i Mandal kommune, startet i 2007 under Stoltenberg-regjeringen, med utvidet antall egenmeldinger, førte til at sykefraværet ble lavere enn landsgjennomsnittet. Høyregjeringen påla Mandal kommune å avslutte prosjektet fra 2017. Siden har sykefraværet økt og mellom januar og mai var det oppe i 9,2 prosent. Nå står flere og flere utenfor arbeidslivet. Lavt sykefravær øker kvaliteten i tjenesten, inkludering og er godt for økonomien.

Hvorfor la ministeren ned dette gode tiltaket?

Svar:

Den 1. mai 2008 iverksatte Mandal kommune «Tillitsprosjektet», hvor ansatte fikk egenmeldingsrett i inntil ett år. Evaluering som ble gjennomført av Uni Rokkansenteret, viste at sykefraværet ble redusert i prosjektperioden. Et sentralt funn i evalueringen var at økt fokus på tilrettelegging og oppfølging, og ikke utvidet egenmelding alene, hadde vært avgjørende for den observerte nedgangen i sykefraværet blant kommunens ansatte.

For å få mer kunnskap om de isolerte effektene av utvidet egenmeldingsrett ble et nytt forsøksprosjektet

"Egenmelding 365" igangsatt i 2013, bl.a. etter anbefaling fra Almlid-utvalget (NOU 2010:13 Arbeid for helse – Sykefravær og utstøting i helse- og omsorgssektoren). I forsøksprosjektet inngikk totalt tolv virksomheter, fordelt på ulike sektorer og næringer. Mandal kommune inngikk ikke som forsøksvirksomhet. Av evalueringen som ble gjennomført av Proba og AFI, fremgår det at ordningen med utvidet egenmeldingsrett i seg selv ikke påvirket sykefraværet i forsøksvirksomhetene. Forsøket førte imidlertid til økt bruk av gradert sykefravær og til tettere oppfølging og dialog i forsøksvirksomhetene. Et annet funn var at den utvidede egenmeldingsordningen hadde en svak negativ påvirkning på de ansattes opplevelse av samarbeidsforhold, støtte fra leder og kollegaer, og tillit mellom ansatte og leder i forsøksvirksomhetene. Fordi resultatene fra prosjektene med utvidet egenmeldingsordning i liten grad har sannsynliggjort at ordningen vil bidra til å redusere sykefraværet besluttet departementet å ikke gå videre med å vurdere endringer i dagens egenmeldingsordning. Dette var også omtalt i Arbeids- og sosialdepartementets Prop. 1 S (2017-2018). Det fremgikk også av proposisjonen at saken hadde vært drøftet med partene i IA-avtalen.

SPØRSMÅL NR. 748

Innlevert 16. januar 2019 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård

Besvart 24. januar 2019 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

Tyrkia truer med å invadere den kurdiske Rojava-regionen i Nord-Syria, og starte en krig mot regionens minoriteter og SDF(Syrias Demokratiske Styrker)-bakkealliansen i den internasjonale koalisjonen mot ISIS, akkurat i det SDF er i ferd med å eliminere restene av terrororganisasjonen øst for Eufrat, på tross av kurderne der ikke utgjør noen sikkerhetsfare for Tyrkia.

Hva er Norges offisielle standpunkt når det gjelder Tyrkias trusler og aggressive holdning overfor kurdere og andre minoriteter i Nord-Syria?

BEGRUNNELSE:

Rojava, Nord-Syria er og har vært den tryggeste delen i det krigsrammede landet. Mens resten av Syria er i totale ruiner etter 8 år med krig, har regionen manifestert seg og konstituert et flerkulturelt lokaldemokrati, basert på en sosial kontrakt mellom regionens lokale innbyggere som inklud-

derer, frihet (inkludert religionsfrihet), brorskap, kvinners fulle rettigheter og et økologisk samfunn. Regionen huser og beskytter også titusenvise av syriske og irakiske flyktninger. Dette parallelt med at SDF sine styrker ved fronten, fortsetter sine redningsoperasjoner og daglig redder sivile fra ISIS. Tyrkia har siden Rojava/Nord-Syria ble fri fra ISIS og Assad konstant truet med invasjon og krig. Daglig angriper tyrkiske styrker lokale bønder og sivilbefolkningen, langs grenseområdene. Tyrkias forbrytelser og fiendtlige holdning ble avdekket under deres invasjon av Afrin; demografisk endring, plyndring, kidnappinger, daglig tortur og forsvinninger, alt dette veldokumentert av FN og menneskerettighetsorganisasjoners rapporter.

SPØRSMÅL NR. 749

Innlevert 16. januar 2019 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland

Besvart 24. januar 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren forsikre om at tidligere løfter knyttet til fremdriften av utbyggingene på E18 og E39 ligger fast, eller vil deler av disse strekningene kunne bli forsinket som følge av at samferdselsministeren nå legger opp til en konkurranse med flere nye veistrekninger, uten at det følger økte bevilgninger med?

BEGRUNNELSE:

Frps tidligere samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen uttalte til Agderposten i januar 2018 at «Oslo – Stavanger vil stå ferdig i 2027», i forbindelse med at han omtalte utbyggingen av E18 og E39 under et besøk hos Nye Veier. 11. januar 2019 sendte den nåværende samferdselsministeren ut en pressemelding der han annonserte at Nye Veier ville få ansvar for å bygge ut tre nye veistrekninger.

I pressemeldingen kan man blant annet lese at:

«Med flere strekninger i porteføljen sin har dei høve til å vurdere dei ulike prosjekta opp mot kvarandre. På den måten kan selskapet best vurdere rekkefølga for utbygginga av prosjekta», og «Sjølvs om Nye Veier no får tre nye strekningar, vil den årlege summen selskapet får på om lag fem milliardar kroner, vere den same.»

Dette gir grunnlag for å stille spørsmål rundt de strekningene som allerede er lagt inn i Nye Veiers portefølje, og de løfter om utbygging som er gitt i den forbindelse.

Svar:

Syriakonflikten har vart i mange år og er komplisert. Mange aktører er involvert. Når det gjelder Tyrkias rolle, vil jeg vise til at regjeringen har uttrykt forståelse for Tyrkias sikkerhetsbekymringer, men har tydelig understreket viktigheten av at Tyrkia respekterer begrensninger som ligger i folkeretten når det gjelder selvforsvar mot ikke-statlige grupper på en annen stats territorium. Tyrkia må ikke gå lenger enn det som er nødvendig og proporsjonalt for å avverge angrep inn på tyrkisk territorium.

Svar:

Nye Veier AS blei oppretta 1. januar 2016 med eige styre og eiga finansiering over statsbudsjettet. I tillegg til den statlege finansieringa blir selskapet si utbyggingsverksemd finansiert med bompengar.

Nye Veier AS har etter opprettinga hatt betydelege kostnadsreduksjonar på prosjekta sine. Når selskapet var tildelt porteføljen var det anslått at den ville ta 20 år å bygge ut. I det siste har selskapet antyda at dei kan bygge den ut på ei tidslinje ned mot 12 år.

Erfaringa så langt er altså at selskapet får ned kostnader, opp samfunnsnytta og forserer framdrift.

Det går i dag føre seg utbygging på E18 og E39-strekningane E18 Tvedestrand – Arendal, ny E18 Rugtvedt – Dørdal, ny E39 Kristiansand vest – Mandal øst. Det skal neste år settast i gang utbygging på E18 Mandal øst – Mandal by. Nye Veier AS har også nylig prioritert strekningen E39 Flekkefjord – Ålgård for utbygging. Her står det at arbeid med å redusere kostnader og auke den samfunnsøkonomiske lønnsenda.

Samferdselsdepartementet har inngått avtale med selskapet som fastlegg dei overordna rammene for selskapet, medrekna omtale av portefølja som skal byggjast ut av selskapet. Samferdselsdepartementet skal også inngå avtalar knytt til dei nye strekningane departementet foreslår blir lagt til selskapet. Selskapet skal innanfor ramma av formålet og finansieringa til selskapet sjølve prior

itere oppgåvene sine. Selskapet skal informere Samferdsdepartementet om prioriteringa.

SPØRSMÅL NR. 750

Innlevert 16. januar 2019 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland

Besvart 25. januar 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sørge for en bedre oppfølging av vedtak 840, i tråd med stortingsflertallets merknad ved budsjettbehandlingen, med konkrete tiltak som sikrer at ettervern blir en integrert del av behandlingstilbudet for pasienter med rus- og/eller psykiske lidelser?

BEGRUNNELSE:

Stortinget behandlet 5.juni 2018 «Representantforslag om å sikre god oppfølging av personer etter rusbehandling», dokument 8:179 S (2017-2018), Innst. 345 S (2017-2018).

I den forbindelse ble det fattet følgende vedtak:

Vedtak 840

"Stortinget ber regjeringen fremme tiltak som sikrer at ettervern blir en integrert del av behandlingstilbudet for pasienter med rus- og/eller psykiske lidelser."

I tillegg ble også vedtak 841 til 846 fattet i forbindelse med behandlingen av saken.

Da Stortinget behandlet forslag til statsbudsjett for 2019, ble regjeringens oppfølging av vedtak 840 omtalt slik:

«Stortinget ber regjeringen fremme tiltak som sikrer at ettervern blir en integrert del av behandlingstilbudet for pasienter med rus- og/eller psykiske lidelser.

Komiteen merker seg at vedtaket ble truffet i forbindelse med behandlingen av Dokument 8:179 S (2017–2018), jf. Innst. 345 S (2017–2018). Komiteen merker seg at regjeringen anser vedtaket som fulgt opp gjennom arbeidet med Opptreppingsplanen for rusfeltet og pakkeforløpene for psykisk helse og rus.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti, mener imidlertid det må konkrete tiltak til som sikrer at ettervern blir en integrert del av behandlingstilbudet for pasienter med rus- og/eller psykiske lidelser. Flertallet viser til Innst. 345 S (2017–2018), der det ble presisert av flertallet at helseforetakene må forpliktes på deres ansvar for oppfølging og tilrettelegging etter utskrivelse fra døgntilbud. Flertallet kan derfor ikke anse vedtaket som utkvittert.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre vil påpeke at dette vedtaket utfordrer ansvarsfordelingen mellom spesialisthelsetjenesten og kommunene i oppfølgingen av pasienter etter utskrivning fra døgntilbud. Innføring av ordningen med kommunenes betalingsplikt for utskrivningsklare pasienter innen psykisk helsevern og TSB vil komplisere dette ytterligere.

Disse medlemmer viser til at dette ansvaret inngår i pakkeforløp for psykisk helse og rus og der de første pasientene kan henvises til de første seks pakkeforløpene 1. januar 2019.

Disse medlemmer viser til implementeringen av pakkeforløpene og anser med det vedtaket som utkvittert.»

Det foreligger med andre ord et stortingsflertall som ikke er fornøyd med oppfølgingen av vedtaket fra Stortingets behandling 5.juni 2018.

Svar:

Det er stor enighet om at oppfølging (ettervern) av pasienter som har vært i døgntilbud innen tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB) eller psykisk helsevern er av stor betydning for å sikre god effekt av den behandlingen den enkelte pasient har mottatt under et døgnopphold.

Jeg oppfatter ikke at Stortinget gjennom behandlingen av representantforslaget konkluderte med at ansvaret for oppfølging etter døgntilbud (bolig, arbeid, aktivitet) skulle flyttes fra kommunene til staten ved spesialisthelsetjenesten. En slik endring ville krevd en betydelig flytting av tilbud, ansatte, eiendommer og penger fra kommunene til staten. En slik endring i sørge for ansvaret ville også skapt nye krevende samarbeidsflater mellom kommunene og spesialisthelsetjenesten. Arbeid med å sikre at oppfølging etter døgntilbud skal bli bedre integrert med behandlingsforløpet, skal skje med utgangspunkt i dagens sørge for ansvar mellom kommunene og staten.

Mange pasienter kan ha behov for poliklinisk oppfølging av spesialisthelsetjenesten etter endt døgntilbud. Dette vil da normalt være i tillegg til kommu-

nale tjenester som den enkelte vil ha behov for. For de mest hjelpetrengende pasientene innen psykisk helse og rus, har spesialisthelsetjenesten og kommunene sammen etablert egne ACT- og FACT-team. Disse teamene har et helhetlig ansvar for oppfølging av pasientene som inngår i disse teamene.

Jeg oppfatter at representanten Mørland er bekymret for manglende oppfølging av pasienter etter utskrivning fra døgnbehandling innen psykisk helsevern og TSB. Dette har vært en bekymring over lenger tid, og jeg deler den bekymringen med representanten Mørland. Innføring av de første 6 pakkeforløpene fra 1. januar 2019 vil derfor være et viktig tiltak for å imøtekomme denne bekymringen. Det har vist seg at tjenestene ikke i tilstrekkelig grad har hengt sammen, og samhandlingen mellom spesialisthelsetjenesten og kommunene har mange steder vært mangelfull.

Pakkeforløpene skal tilrettelegge for god samhandling og samordning av tjenestene mellom de to forvaltningsnivåene – til beste for den enkelte pasient. Jeg er opptatt av å skape pasientenes helsetjeneste, og pakkeforløp er i den sammenheng et sentralt tiltak jeg har store forventninger til. Jeg vil følge nøye med på utviklingen i pakkeforløpene innen psykisk helse og rus. I oppdragsdokumentet til de regionale helseforetakene for 2019 har jeg derfor 6 konkrete krav om pakkeforløp innen psykisk helsevern og TSB.

Avslutningsvis er det også grunn til å nevne at samhandling mellom spesialisthelsetjenesten og kommunale tjenester også vil bli omtalt i nasjonal helse- og sykehusplan, som etter planen vil bli lagt frem i løpet av høsten 2019. Det å styrke samhandlingen mellom spesialisthelsetjenesten og kommunene er en generell utfordring som også gjelder psykisk helsevern og TSB.

